

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MUZIR SÖYLEŞİLER

DİKKAT! ÖNEMLİ UYARI.
BU KİTAP VİZYON YOKSUNU
YÖNETİCİLER VE DANIŞMANLAR İÇİN
ZARARLIDIR!

Dr. Müh. Sedat ÖZKOL
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Muzır Söyleşiler

Yazar: Dr. Sedat Özkol

Düzeltili: Nursel Calap Oral

Kapak Tasarım: AKS Ajans

Baskı - Cilt: Yenigüven Matbaası

1. Baskı: Haziran 2008, İstanbul

ISBN: 978-9944-969-44-4

© Sedat Özkol

© Resital Yayıncılık Eğitim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında,
yayınevimizin yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ve basılamaz.

Kaizen, Resital Yayıncılık'ın tescilli markasıdır.

Resital Yayıncılık Eğitim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Gürsel Mah. Erzincan Sok. Leblebici İş Merkezi

No: 18 K. 5 D. 3 Kağıthane / İstanbul

Tel: (0212) 221 42 56 Faks: (0212) 220 42 65

www.resitalyayinevi.com info@resitalyayinevi.com

MUZIR SÖYLEŞİLER

Dr. Müh. Sedat Özkol

DİKKAT! ÖNEMLİ UYARI!
BU KİTAP VİZYON YOKSUNU YÖNETİCİLER
ve DANIŞMANLAR İÇİN ZARARLIDIR!

*Büyük Hocam;
Rahmetli Orhan Şaik Gökyay'ın Anısına...*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
GİRİŞLER	11
“MUZIR SÖYLEŞİLER” YA DA “DESTURSUZ BAĞA GİRENLER”	15
ALLAH; HEPİMİZİ EHİL OLMAYAN SÖZDE “DANIŞMANLAR”DAN KORUSUN. AMİN.	25
“DÜZARA YÖNETİCİLER”LE “KARA CAHİL DANIŞMANLAR”IN İŞBİRLİĞİ	33
“HACIBABA KAVRAM”LAR: DOWNSIZING / RIGHTSIZING / RE - STRUCTURING	37
HACIBABA TANIMLAR: “ENTELEKTÜEL SERMAYE ≡ MÜNEVVER OROSPU”	39
HACIBABA MESLEKLER: “GURULAR” VE “TUZUKURULAR”	41
ORGANİZASYON ŞEMALARI’NA GÜVENMEYELİM!	51
“YARATICI KAOS’TAN KORKMAYALIM”	64
“EĞİTİM” DEĞİL, “EĞİTİŞİM”	68
NEDEN “EMPATİ”?	69
“KAŞARLANMIŞ PANELİSTLER VE İFLAH OLMAZ PANELKOLİKLER”	76
SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI (STK’LAR) FURYASI / ANARŞİSİ	80
KÜRESELLEŞME Mİ? KÜRESEL ELLEŞME Mİ? KÜRESEL ELLEME Mİ?	85

TÜRKİYE SANAYİİ'NDEKİ İLK "1000" KURULUŞUN GÜCÜ VE KÜRESEL BİR FİRMA: GENERAL MOTORS (GM)	103
"KÜRESEL ELLEŞME" VE "YALANCI BİLİM'İN SEFALETİ"	105
TÜRKİYE'NİN DÜZENİ: "AZ PİLAV - AZ KURU" YA DA "YARI FEODAL - YARI SÖMÜRGE"	108
"KÜRESEL ELLENEN" TÜRKİYE'NİN "ÇEVRE FELAKETLERİ" İLE GERİ BIRAKTIRILMASI	111
"KÜRESEL ELLENEN TÜRKİYE"DE "DİL ÖZÜRLÜLER"	120
"KÜRESEL ELLENEN TÜRKİYE"DE "SÖZDE SOL"UN TÜKENMİŞ DİLİ / TÜKENMİŞ SÖYLEMİ:	133
MIŞ GİBİ YAPANLAR	156
DÜN, GERÇEKTEN DÜN MÜDÜR? YA DA BİR OXYMORON: "MEDYA AHLAKI"	163
"BEN GENEL MÜDÜR'KEN"	166
40 YIL ÖNCE ODTÜ'DE "HOCAM" DEDİLER BANA	169
"ADIM SEDAT! SİSTEMKOLİK'İM!"	172
MASALLARIN MASALI	175
"YETER SÖZ MİLLETİNDİR"	178
SON SÖZ: "ÂŞIK SANA BİR SÖZÜM VAR"	182
LÂHİKA: "YAŞAM"DAN "DESTURSUZ" ÖRNEKLERİ ...	185
"DESTURSUZ BAĞA GİREN PAR EXCELLENCE"	209

ÖNSÖZ

Sedat Hocamla dostluğumuz yirmi yıl öncesine dayanır. Az bir zaman değil. İlk on yılımızda fazla görüşmesek de ikinci on yılımızda dostluğumuzu epey pekiştirdik. Sedat Hoca'yla birçok ortak yönümüz var. Birincisi; Hoca'nın suyun öteki tarafından olduğunu biliyorum. Benim anne tarafım da Selanik kökenli. İkincisi; ben de hayata Sedat Hoca gibi olumlu bakıyorum ve kendimle eğlenebiliyorum. Üçüncüsü; ikimiz de Maltepe Üniversitesi'ndeyiz ve mutlaka haftanın birkaç günü oturur sohbet ederiz. Sedat Hoca'nın dostluğu ile büyüdüğümü ve geliştiğimi söyleyebilirim. Kendisi "yok canım" dese de bu böyle.

Sedat Hoca'nın kitabına ismini veren "Muzır Söyleşiler" TV Programı'nı, Maltepe Üniversitesi Televizyon Kanalı olan Marmara Televizyonu'nda (MTV) ve ardından yine Technology Channel Televizyonu'nda (TEK TV) uzun süre birlikte yaptık. İlk programlarda bizleri ve bizim konuştuklarımızı yadırgayanlar, hatta biraz da tuhaf bulanlar, bir kaç program sonra bizim en sadık izleyicilerimiz oldu. Çünkü program tanıtımlarında "Bu program panelkolikler, sistemkolikler, anketkolikler için zararlıdır" diyorduk. Kısa sürede çok sayıda sadık izleyiciyle tanıştık, yazıştık, dostluk kurduk.

Sedat Hoca'nın söylemiyle, bu program "eşi benzeri olmayan; hiçbir format'a uymayan", zeki ve esprili insanlar için hazırlanan bir programdı. Kendimiz eğlendik, kendimiz öğrendik, kendimizle eğlendik, eğlendirdik. Ben kendi payıma çok şey öğrendim, çok eğlendim.

Sedat Hoca'nın dostu olmaktan veya Sedat Hoca gibi bir dostum olmasından dolayı çok şanslıyım.

Sedat Hoca kitaplarında da, bizim televizyon programımız gibi hiçbir "format"a, (ne demekse) hiçbir "konsept"e uymuyor.

Bizi kimse formatlayamadı. Hocam seni seviyoruz.

Emin MALTEPE

GİRİŞLER

“AİLEVİ” GİRİŞ: SORULAR VE CEVAPLAR

“Bir kadın kocasına: ‘Kuzum efendi, bir gün cami-de vaiz* bir şey hikâye etmişti. Mısır’da bir kadın evliya varmış. Bir kız yerden çıkmış. Keçisini boğmuşlar. Sen bu şeyleri bilirsin. Bunun aslı nedir?’ diye sormuş. Bu adam da cevaben demiş ki; ‘A kadın, senin hangi yanlışını tas-hih edeyim? Senin dediğin yer Mısır değil Filistin, Arz-ı Kenan. Senin dediğin kadın değil, erkek. Senin dediğin evliya değil, Peygamber. Hazret-i İbrahim Aleyhisselâm. Senin dediğin gibi kızı değil, oğlu. Hazret-i İsmail Aleyhis-selâm. Senin dediğin gibi o yerden çıkmadı, gökten indi. Senin dediğin gibi o keçi değil, koç. Senin dediğin gibi onu boğmadılar, boğazını kesip kurban ettiler.’⁽¹⁾

11

“ARABEKS”** GİRİŞ: ORUNLAR VE SORUNLAR

“İnfleyşin sitendbay, bu sorunlar too risky
Çin’e giderken kımız, geri dönerken viski
Vi dont niid a hükümet, çağırınız göreve
Devlet-i aliyyeyi tedvire memur TISK’i
Aldın Çetin Altan’ı, vurdun taş a baltanı

* Piri Meye sor mes’elede var ise şüpheli / Vaizlerin efsaneleri hep hezeyandır.

¹ Abdülhak Şinasi Hisar. Geçmiş Zaman Fıkraları. Varlık Yayınları sayı: 1064 Mart 1961

** “Emperyalizmin Boyunduruğundaki Şehirlerimiz ve Şehirlilerimiz” adlı “Mu-zır Yayın”da belirttiğimiz gibi, “Aydınlarımız” ne derlerse desinler, doğru keli-me “Arabesk” değil; “halkımız”ın dediği gibi “Arabeks”tir.

At denize Oltan'ı, bu öyle bir deniz ki...
Suları temiz Haliç, avucuna al al iç
Velakin Terkos'umuz çok dördü, öyle pis ki...
Eksport imacineri, import muhacirleri
Böyle gelmiş ve gider bu dünya, evvel eski
Şarklı mıyız, Garblı mıyız? Köylü müyüz, kentli mi?
Vi don't nov huhu vi ar? Ne O'yuz, ne öteki..."¹

"SİYASİ GİRİŞ": SAĞA GİTMENİN ERDEMİ

"Bir gün sormuşlar Hoca'ya
Hocaefendi, âlem bu ya
Akşam olur, sabah olur
Hak emri yerini bulur.
Lakin bir türlü bu işi
Anlamadık. Hiçbir kişi
Bize halletmedi bunu.
Bari sen gör tak kulpunu.
Neye her sabah kapıdan
Çıkan yüz binlerce insan
Hep ayrı yerlere gider?"

Hoca, ma'na halleder
Gibi ciddi düşünerek
Demiş: "Biraz akıl gerek
Bu suali anlamaya
Bakın hele şu dünyaya
KİMİ SAĞA KİMİ SOLA
GİTMEYİP DE AYNI YOLA
GİDER FARZ EDERSEN HERKESİ
DÜNYANIN MUVAZENESİ
O SAAT BOZULMAZ MIYDI?"²

¹ Ketebe El Fakıyr. İrfan Külyutmaz. "Arabeks Gazel / Yahud Ölme Eşegim Ölme" Cönk Aylık Fikir ve Sanat Gazetesi, Şubat 1989, s. 31.

² Fuat Köprülü, Manzum Nasreddin Hoca Fıkraları, Dost Kitaplar Dizisi. 4 Üçdal Neşriyat, Hazırlayan Dr. Ata Çatıkkaş, 1980, s. 137

“NİHAİ” GİRİŞ: ARAYANLAR VE BULANLAR

“Bilir misin ki ne gördüm...”

“Hayırdır İnşallah!”

“Yemek yiyip yatıverdim, tamam yarıydı gece,
Bir öyle hayvana bindim ki seçemedim iyice.”

“Peki o bindiğin at mıydı anlasak neydi?”

“Bilir miyim? Yalnız dört ayaklı bir şeydi...”

Katır mı desem? Eşek mi desem?

Öküz mü desem? İnek mi desem?

Al at mı desem? İdiş mi desem?

Koyun mu desem? Çebiç mi desem?

Güzel!

“Biraz yürüdük...”

“Geçtiğin nasıl yerd?”

“Nasıl mı yerd?... Unuttum, görür müsün derdi?”

Yokuş mu desem? İniş mi desem?

Uzun mu desem? Geniş mi desem?

Çorak mı desem? Çayır mı desem?

Sulak mı desem? Hayır mı desem?

“Tamam! İlerde ne gördün?”

“İleride bir kocaman karaltı vardı...”

“Peki ismi yok mu?”

“Bilmem, aman!”

Ağaç mı desem? Kütük mü desem?

Duvar mı desem? Höyük mü desem?

Ağıl mı desem? Hamam mı desem?

Yıkık mı desem? Tamam mı desem?

“Ya sonra?”

“Karşıma baktım dikildi...”

“Kim?”

“Bir adam...”

“Tanıştınız mı?”

“O, bilmem tanır mı, ben tanımam...”

Babam mı desem? Kızım mı desem?

Hasım mı desem? Hısım mı desem?

Çıftı mı desem? Gavur mu desem?

Şudur mu desem? Budur mu desem?

“Uzatma, SEN BULUYORSUN BELANİ ALLAH'TAN.
Bu elde bir; yalnız pek seçilmiyor ne zaman...”

Bugün mü desem? Yarın mı desem?

Uzak mı desem? Yakın mı desem?

Yazın mı desem? Güzün mü desem?

Güzün mü desem? Yazın mı desem?¹

¹ Mehmet Akif Ersoy SAFAHAT. Altıncı Kitap. ASİM. Eseri Tertip Eden Ömer Rıza Doğrul. 15. Baskı. İnkılap ve Aka Kitapevleri.

“MUZIR SÖYLEŞİLER”
YA DA
“DESTURSUZ BAĞA GİRENLER”

Tarihçe;

2003 yılında, kadim dostum Emin Maltepe ile ETV’de geç saatlerde yayınlanan “Destursuz Bağa Girenler: Muzır Söyleşiler” adını taşıyan, bizce “özgün” ve “uçuk” bir “Program” yapıyorduk. “Program’ın Tanımı” şöyleydi:

“Sosyal Yaşam’da / Siyaset’te / Medya’da / Kamu Hizmetleri’nde / Yerel Yönetimler’de / Akademik Yaşam’da / Sivil Toplum Kuruluşları’nda / Özel Sektör’de / Bilişim - İletişim Sektörü’nde ‘Bilgi - Dil - Düşünce - Ahlak - Eylem - Davranış - Özürlü’ Kurum / Kuruluş ve Kişilerin “Muzır Bir Dille” Ele Alındığı Özgün / Kışkırtıcı / Sorgulayıcı / “Putkıran” (Iconoclastic) Program”.

Ve daha sonra şu şekilde bir uyarıda bulunuluyordu:

DİKKAT! ÖNEMLİ UYARI!
BU KİTAP VİZYON YOKSUNU YÖNETİCİLER
ve DANIŞMANLAR İÇİN ZARARLIDIR!

Daha sonra “Muzır Söyleşiler” 2004 yılında Technology Channel’de yayınlanacak ve kısa bir süre içinde seçkin bir izleyici kesiminin beğenisini kazanacaktı. Örneğin; o sırada aldığımız pek çok e-posta mesajının yanında Sayın Can Kırac’tan da şöyle bir mesaj gelmişti:

“Kıymetli Emin Maltepe ve Sedat Özkol;

‘Destursuz Bağa Girenler’ programınızı ilgiyle izleyen-

lerdenim. Ben de hayata ve olaylara sizin gibi baktığım için, yorumlarınızdan çok keyif alıyorum.”

İşte bazı değerlendirmeler:

“Kaynak: <http://sozluk.sourtimes.org/>

- ✓ Emin Maltepe’nin Technology Channel TV’de Çarşamba akşamları yaptığı tekrarının Cumartesi gecesi yayınlandığı hoşsohbet bir halk ağızlı bilişim ve teknoloji muhabbeti. Diğer adıyla ‘Muzır Söyleşiler’ diye de bilinir. (knickknack, 22.05.2004 10:25)
- ✓ İlk izleyişte koptuğum, Rıdvan Umay olayını (bkz: rıdvan umay) ilk kez öğrendiğim program. Digiturk almama neden olmuştur. Emin Maltepe’nin “gel anam gel” ağzıyla Dr. Müh. Sedat Özkol’un hayatın her alanında bilgili ‘hoca’ üslubu şahsımca ailecek izlenesi bir programa hammadde oluşturmaktadır.
- ✓ Dün akşam Digiturk platformunda Technology Channel TV’de ‘Muzır Söyleşiler’ programıyla tanıştığım halk ağzıyla konuşan son derece muhabbet bir adam. Programının Çarşamba akşamları yayınlandığını belirtmek izleyici olarak görevimizdir. Konuğu Sedat Bey isimli bir doktor mühendis ile birlikte çok güzel bir söyleşi - şov yapmış ve ‘entellektüel sermaye’ söylemini ‘münevver orospu’ deyimini ile yorumlandırarak adeta koparmıştır. Bravo diyor başarılarının devamını diliyoruz. (edit 04.06.2004)”

Kaynak: Yüksel Aytuğ - Destursuz Bağa Girenler Sabah Gazetesi 09.06.2004

“Destursuz Bağa Girenler. Bu bir programın adıydı. Hem de Technology Channel’da yayınlanan bir programın... ‘Destur’ deyip, izlemeye koyuldum...

Technology Channel, yayın hayatına yeni başlamasına

rağmen, ilgiyle izlediğim televizyon kanallarından biridir. Özellikle Türkiye’de sanayiye dayalı üretimin artması için teknoloji bilincinin her kesime yayılması gerektiğine inanan biri olarak, bu kanalı yayıncılık açısından ‘zorunlu’ görenlerdenim. Kanalın adı her ne kadar ‘soğuk’ gibi dursa da, içinde her kesime hitap eden programlar var. Bilim ve teknolojiyi popüler kılmak ve halka indirgemek için son derece doğru bir yayın politikası izleniyor. Örneğin cumartesi günleri 18:30’da yayınlanan ‘Teknoloji Güzeli’ programında estetik, kozmetik, egzersiz ve diyet gibi özellikle kadınların ilgilendiği konularda son teknik ilerlemeler ekrana getiriliyor. Yine cumartesi geceleri 20:30’da yayınlanan ‘Ambians’ programı ise eğlence sektöründe olup bitenleri, teknoloji gözüyle değerlendiriyor. Kanal, çocukları da unutmamış. Pazar günleri 10:30’da yayınlanan ‘Kids Club’ çocuk-teknoloji ilişkisini, minik izleyicilerin son derece keyif alacakları bir kurguyla ekrana taşımayı başarıyor. Ancak bütün bunlara rağmen perşembe günü izlediğim bir program beni çok şaşırttı. Programın adı ‘Destursuz Bağa Girenler’ idi ve ismini fena halde hak ediyordu! Sunucu Emin Maltepe ile konuğu Dr. Sedat Özkol, Başbakan Tayyip Erdoğan’a pazar alışverişi sırasında nasıl acı soğan yedirildiğinden, arkadaşıyla şakalaşırken hamile kalan liseli kızın durumundan söz ettiler. Hatta ‘söz etmek’ az kalır. Meseleler enine boyuna irdelendi...”

“Program” hemen bütünüyle “Spontane” bir yapıya sahipti ve o zamana kadar hiç kimsenin dile getirmediği, getiremediği, getiremeyeceği konuları gündeme getiriyordu. Örneğin; “Program”da yer alan kimi konu başlıkları şöyleydi:

- Türkiye’deki Siyasi Partilerin Özdeşliği. Yok Aslında Birbirinizden Farkınız!
- Alaturkafrangalaşma’nın Diyalektiği / Batılılaşma Değil! Batıcılaştırılma!

- Az Gelişmiş; Gelişmekte olan; Kalkınan Ülkeler Yok! Geri Bıraktırılan Ülkeler Var!
- Danışmanlar Şimdiye Kadar Hep Dünya'yı Yorumladılar; Oysa Esas Olan Dünya'yı Değiştirmektedir.
- Tarafsız Teknoloji mi? İnsan - Doğa - Gençlik - İstihdam - Gelecek Dostu Teknoloji mi?
- Çanlar Hepimiz İçin Çalıyor! Uzay Gemisi Dünya Batıyor!
- Doğal (!) Afetlerin Ekonomi Politigi
- Çağdışı Eril Yönetim'den Çağdaş Dişil Yönetişim'e
- Batan Geminin Malları Bunlar: Liberalleşme / Özelleştirme / Kuralsızlaştırma
- Küreselleşme mi Küresel Elleşme mi? / Küresel Elleyenler - Küresel Elleneler.
- "Gurular" ve "Tuzu Kurular" / "Guru" Nedir? Ne Yapar? Ne Yer Ne İçer? Nasıl "Guru" Olunur?
- Geleneksel Kâhyalık'tan Alaturka Kâtipliğe / Alaturka Kâtiplikten "Modern! CEO'luk"a / Benim "CEO"m Senin "CEO"nu Döver! / En Büyük "CEO" Bizim "CEO"! Başka Büyük Yok!
- 21. Yüzyıl'ın Anlamsız - Yararsız - Gereksiz - Fuzuli - Marazi - Farazi Meslekleri ≡ "Coaching" / Evcil Hayvanlarını Yitirenlere Yas - Keder Danışmanlığı / Yaşam Sanatçılığı / Kariyer Falcılığı.
- "Reklam Bize Sırıtan Bir Leştir" ya da Rıdvan Umay! Rıdvan Umay! Rıdvan Umay!
- "Anakronik" Fetişler ≡ Esnek Çalışma / Sanal Eğitim / Sanal Ofis / Telecommuting.
- Murphy Yasaları - Parkinson Yasaları - Dilbert İlkelere - Peter İlkelere Tartışılmaz!
- Değişik "Seksüel Türleri": Metro - Tekno - Retro - Pet-

kaseksüeller ve Aseksüel / Antiseksüel / Biseksüel / Ego-seksüel / Heteroseksüel / Homoseksüel / Hiper-seksüel / Hirboseksüel / Maçoseksüel / Megaseksüel / Magandaseksüel / Mezoseksüel / Multiseksüel / Proseksüel / Süperseksüel / Semiseksüel / Transseksüel / Teknoseksüel / Üniseksüel Tipler.

- Feng Shui'sini Feng Shui Ettiğiminin Feng Shui'si!
- Neurolinguistik Programlamaya Ölüm! Yaşasın Cunnilinguistik Programlama!
- İşten Çıkartmanın Gāvurcası $\equiv$ Downsizing/ Restructuring / Rightsizing.
- Türk Medyası'nda Moron'lar ve Oxymoron'lar.
- Aya İlk Ayak Basan İnsan Neil Armstrong'un Ayda Gördüğü Yazı: "Nubu Zanya Sunto"nun Mistik - Metafizik - Metapsişik - Parapsikolojik - Esoteric - "Deruni" Anlamı Neydi ve Nedir?
- Urban Legends: "Sakallı Bebek" / "Bardakçı Baba" / "Arap Yaşar'ın İntikamı" / "Karacaahmet'in Esrarı".
- Osmanlı'da Oyun Tükenmez / Gurabahane-i Laklak / Ölmüş Bir Kadının Evrak-ı Metrukesi.
- Danışman - Danışmanlık Kuruluşu Kirliliği.
- Dil Özür-lüler: "Neden Kendine Bir Kola Almıyorsun?" / "Ciddi Olamazsın" / "Harika" / "Kahrolsun" / "İnanamıyorum" / "İnanılmaz" / "Geri İade Ettim".
- "Olası İstanbul Depremi'ni Yıllardır Rant Kapısı Olarak Kullanmaktan Hiç Utanmayan Edep Özür-lü - Sözde - Yalancı - Düzmece - Yaygaracı - Şamatacı - Şarlatan - Üfürükçü - Üfürük Bilim (!) Adamlarımız".
- Hacı Hacı'yı Arafat'ta; İti Kalafat'ta Bulur.
- "Çakra"nı Seveyim; Anlarsın ya!

- Füturolog ≡ Acemi Astrolog / Füturoloji ≡ Acemi Astroloji.
- Kebap Yoga Yöntemler: Kundalini / Hatha Yoga / Aqua Yoga / Gentle Yoga / Nada Brahma / Kape Ero / Pulsasyon / Eril - Dişil Enerjiler / Şamanik Şifa / Nada Brahma / İkebana / Shiatsu / Squash / Pilates / Tayland Masajı / Refleksoloji / Aromaterapi / Ayurvedik Masaj / Bio - Kontrol / Kraniosakral Terapi / Elektromanyetik Alan Dengeleme.
- Çakra Çevirgeni / "Nimbe Dima Lamol" Ne Demek? "Nubu Zanya Sunto" Ne Demek?
- Destursuz Bağa - Ormana - İnsan'a - Küresel Pazar'a Girenler.
- Çoklu Zekâ / Boklu Zekâ.
- Ebussuûd Efendi'nin Fetvaları
- "Trajikomik Bopstar - Copstar - Yokstar - Şokstar - Tokstar Yarışmalarının Bilgi - Görgü - Sevgi - Empati - Estetik Yoksunu Sadomazoşist Jüri Döküntüleri"
- "Fikir - Edebiyat Fukarası Opinion Makers"
- "Dil - Anlatım - Espri Özürlü Kabız Talk Showcu'lar / "Ağız İshalli Sözde Stand Upçiler"
- "Politik - Ekonomik - Akademik - Stratejik Tüm Konuların Uzman Bozuntusu Konu Mankenleri"
- "Sosyopat Süper Starların - Şımarık Siyasetçilerin Bordrolu Medya Goygocuları"

Görüldüğü gibi "Program"da yer alan konuların çoğu, bugün için de, bırakalım "uçuk" olmayı, "Tabu"dur. Onun içindir ki belirli bir yayın süresinden sonra Sayın Maltepe ile birlikte şu "Uyarı"yı da yapmak zorunda kaldık:

DİKKAT! ÖNEMLİ UYARI!

Bu Program; Mizah Duygusu'ndan Yoksun;
Zekâ - Dil - Düşünce - Edep - Görgü - Davranış - Ahlak
Özürü, /

"Over Achiever Manager"lar / "Success Junkie"ler /
"Asalak Danışmanlar",

"Söz Kabızı Talk Showcu'lar" / "Ağız İshalli Stand
Up'çılar",

"Açık Oturumları'nın Uzman Bozuntusu Konu Man-
kenleri,

Nöbetçi İbrikçibaşları",

"Havanda Su Döven - Ismarlama - Patrona Angaje TV
Yorumcu'ları",

"Yokstar Yarışmaları'nın Sadomazoşist Jüri Döküntüleri,

"Şarlatan - Üfürükçü - Üfürük Bilim (!) Adamlarımız",

"Medyatik İktisatçılar" / "Marka Doktorlar" / "Ulusal
Tıkaçlar",

"Medya Gulyabanileri" / "Etkafa Eleştirmenler",

"Televizyon Aile Bekçileri" / "Meczuplar Kontenjanı",

"Gazetelerin Köşe Kadıları" / "Kâhya - Kâtip Kırması
CEO'lar",

"Feng Shui - Reiki - Ayurveda - Shiatsu - Watju - Vi-
passana - Çakra - Spagat - Putkisto Bezirganları" / "Alter-
natif Tıp Şarlatanları" / "Astrolog Fütürologlar" / "Ruhsal
Check-Up'çılar",

"Siber Pazarlamacılar" / "Kariyer Falcıları" / "Pet Grief
Counselor'lar" / "Yönetici (Executive) - Girişimci (Entrep-
reneur) - Kariyer (Career) Koçları" / "Yaşam Sanatçıları" /
"Yarımbaş Kelle Avcıları (Head Hunters)",

"Süper - Hiper - Mega - Ultra - Supra Feministler",

"Kerameti Kendinden Menkul Gurular" / "Apolitik
Tuzu Kurular",

"Techy"ler / "Geek"ler / "Tiki"ler,

"Geveze Panelistler" / "İflah Olmaz Panelkolik"ler,

"Neurolinguistik Cumnilinguistler" / "Metro - Tekno -
Petka Seksüeller",

“Morita Yöntemci’ler” / “Hipno-İmgelemci’ler” /
“İnanamıyorumcu’lar”,
“Ciddi Olamazsınızcu’lar” / Mesela-Örneğinci’ler” /
“Geri-İlâdecî’ler”,
“Aerobik Kilobazlar”/“Nerd”ler / “Clubber”ler /
“Neocon”lar,
“Embedded Satılmışlar” / “Hiçlik Aboneleri” Ve “Eb-
leli Yuppî’ler” İçin,

Çok Zararlıdır!

Evet; Emin Maltepe ile Sedat Özkol’un yaparken çok büyük keyif aldıkları ve gelen yüzlerce e-posta mesajında belirtildiği gibi çok keyif verdikleri bu program Technology Channel’in geçici olarak yayından çekilmesiyle, sona ermek zorunda kaldı. Ama bugün de bu “Program”ı; Emin Maltepe ile yaptığımız “Muzır Söyleşiler”i ve kuşkusuz bizi özendiren sevgili izleyicilerimizi çok özledim. Onun içindir ki “Program”dan esinlenerek; “Tabu” sayılan konulardaki kimi “Muzır” düşüncelerimi, sizlerle paylaşmaya karar verdim.

Evet; “Destursuz Bağa Girenler” adıyla “özgün”dü, biçimiyle “özgün”dü, “içeriği” ile “özgün”dü. Hatta şunu rahatça söyleyebiliriz; “eşsiz ve benzersiz”di.

Meraklısına Notlar:

Peki, neden “Destursuz Bağa Girenler” diye farklı bir ad seçilmişti bu “Program”a? Bu adı seçmenin özel bir nedeni mi vardı?

Evet; bu adı seçmenin özel bir nedeni vardı. Çünkü, Büyük Hocamız rahmetli Orhan Şaik Gökyay’ın “Anıt Eseri”nin adı buydu; “**DESTURSUZ BAĞA GİRENLER**”. 1980’li yıllarda okuduğum bu kitap ufkumu açmış ve başucu kitaplarımdan birisi olmuştu. Hâlâ öyle.

“Kitab”ın “Sunuş”unda, Dergâh Yayınları şu bilgileri veriyordu bize:

“«Başboşluk», ülkemizde hemen her alanda yıllardır başlıca şikâyet konularından biridir. Bunun yanıbaşında

mahalle kahvelerinden, üniversite koridorlarına kadar bir «düzen ve disiplin»den özlemle bahsedildiği görülecektir.

Lakin, durumdan şikâyet ederiz, düzelmeyi hasret içinde bekleriz de, bir türlü harekete geçemeyiz. Hep birilerinin çıkıp «bu gidişe» dur demesini bekleriz.

Bu «birileri»ne raslamak doğrusu pek kolay değildir.

Çünkü ortaya çıkacak kimse bazı güçlülere göğüs germek zorundadır. Üzerine gideceği meseleyi enine boyuna kavramış olmalıdır. İnceleme ve araştırmadan yılmamalı, çalışmalarını işi aydınlığa kavuşturuncaya kadar sürdürebilmelidir. Elde etmiş olduğu bilgi birikimini dağıtmadan sarahatle ortaya koyabilmelidir. Dürüst olmalıdır, çıkar kaygusu gütmemelidir. Eş dost hatırı yüzünden doğruya yanlış, yanlışla doğru dememelidir. Ortaya çıktığında hemen herkesin gözü üzerinde olacak bu kabil kimselerin taşımaları lazım gelen meziyetleri uzun uzadıya saymayalım. Ancak şu kadarını ilave edelim: Şirin görülmeyecektir. Daha ileriye gidilebilir, etkisiz hale getirilir, açığa alınır, aforoz edilir.

Orhan Şaik Gökyay, edebi sahada gördüğümüz bu kabil ilim adamlarından biridir. Onun kalemi, «hakkı teslim etmek» için haksızları, ilim adına işlenen cinayetleri açığa çıkarmak uğruna yazmıştır, yazmaktadır.

Makalelerinin her neşrinde, hangi konuya eğilmişse, hakbilirler «iyi ki hoca var, yaşıyor ve yazıyor», derlerken; muarızları mugalata ile işi geçiştirmeye çalışmışlar, «başıboşluk»un saha olarak ellerinde kalmasına savaşmışlardır.

Orhan Şaik, edebiyat alanını «düzen ve disiplin»e kavuşturma yolunda uzun yıllardan beri yazdıklarını **Destursuz Bağa Girenler**'de toplamakla ülkemizde «tenkid» türüne bir örnek eser vermiş oluyoruz. Yazıların bir araya gelmesi ile pek çok parça birleşmiş, bütün ortaya çıkmıştır. Başta üniversite olmak üzere ilim âlemimizin ne gibi bir manzara arz ettiği bu yazılardan çıkan netice ile kavranabilir.

Bu manzara karşısında Orhan Şaik Gökyay'ın tuttuğu

yer sevimsiz ve dikenli, lakin onurla muhafaza edilecek bir yerdir. Onun varlığı ülkemizdeki «tenkitçi» yokluğunu doldurmakta, meydanı boş bırakmamaktadır.”

Kuşkusuz; “Destursuz Bağa Girenler”i okumayanlara “Kitab”ı anlatmak çok zor. Ama şu kadarını söyleyebiliriz: “Tüm soysuzluklara, tüm alçalmalara ve alçatmalara, tüm ikiyüzlülük ve yalancılıklara rağmen Türkiye yine de kimi temel değerlerine sahip çıkabiliyorsa, bu; “Destursuz Bağa Giren” bilgi - dil - düşünce - ahlak - eylem - davranış özürlü kurum ve kişileri teşhir ve afişe eden Orhan Şaik Gökyayların ve onların miras bıraktıkları geleneklerin sayesinde. Onun içindir ki “Destursuz Bağa Girenler” adını seçmekle, Emin Maltepe ile ben de, rahmetli hocamızın huzurunda belki de “Destursuz Bağa Girenler”e katılmış oluyorduk.

Burada aklıma şu “mesel” geliyor: “Topal Karınca”ya sormuşlar:

‘Hayrola, nereye?’

Karınca ‘Hacca’ diye yanıt vermiş.

Gönül gözleri kapalı olanlar alay ederek ‘Bu yürüyüşle mi?’ demişler.

Karınca’nın yanıtı şu olmuş: ‘Hiç değilse yolunda ölürüm.’

Evet; Orhan Şaik Gökyay gibi büyük ustaların yanında hepimiz “topalız”, hatta bir ölçüde “körüz”. Ama bu “Hacca” gitmek için yola çıkmamızı engelleyebilir mi? Engellemeli mi? Bir dava için, bir ülkü için, bir inanç için yürürken “Topal Karınca”dan ders alamaz mıyız? Almamalı mıyız?

İşte; “Muzır Söyleşiler / Destursuz Bağa Girenler” çalışması bu dersi almaya ve aldırmaya çalışmanın bir ürünüdür.

ALLAH; HEPİMİZİ EHİL OLMAYAN SÖZDE "DANIŞMANLAR"DAN KORUSUN. AMİN.

Günümüzde tüm kurum ve kuruluşlar, dünyada olduğu gibi ülkemizde de, kerameti kendinden menkul, eli hiç kirlenmemiş, alnı hiç terlememiş; dil – düşünce – bilgi – deneyim – uygulama özürlü sözde "Danışmanlar"ın "Korkutma Kampanyaları" ile karşı karşıya.

Sözde, "pseudo", "hacıbaba" meslekleriyle bu "Danışmanlar";

- ✓ Aile Şirketlerinin Sonu Geldi! Kurumsallaşmazsanız Batarsınız!
- ✓ Patron Şirketlerinin Sonu Geldi! Kadrolaşamazsanız Batarsınız!
- ✓ Kişisel Girişimciliğin Sonu Geldi! Takımlaşamazsınız Batarsınız!
- ✓ Bireysel Yaratıcılığın Sonu Geldi! Uzmanlaşamazsanız Batarsınız! ve
- ✓ Danışmanlarınız Yoksa, Kesinlikle Batarsınız! Zaten Yarı Batıksınız!

gibi ilkel "Korku Kampanyaları" (Scare Campaigns) ile panik yaratarak kendilerine emeksiz ve haksız "Menfaat" sağlıyorlar.

Bu sözde – yalancı – düzmece – sahte "Danışmanlar"ın kafaları özürlüdür, kalpleri özürlüdür, hizmetleri özürlüdür. Dolayısıyla kendilerinden uzak kalınması, tüm herkesin mutlak yararınadır.

Burada, kısa bir süre önce başıma gelen bir olayı nakletmekte yarar görüyorum. Daha başında söyleyeyim. Ben

“Danışman” değilim; Mühendisim, “Proje” yaparım, “Proje” üretirim, “Proje” yönetirim. Neyse; bir sabah kurucusu olduğum Epsilon’da çalışırken, asistanım, bir kişinin benimle mutlaka görüşmek üzere telefonda beklediğini söyledi. “Peki; görüşelim” dedim. Telefon bağlanınca karşımdaki kişi, selam verdikten sonra “Ben Makina Yüksek Mühendisi Abdüllatif Akyürek” diye kendini tanıttı.

O zaman, ben de “Bir dakika Abdüllatif Bey,” dedim. “Siz 1960’lı yılların İTÜ mezunusunuz.”

Bunun üzerine Abdüllatif Bey; “Doğrudur. Nereden biliyorsunuz? Beni tanıyor musunuz?” diye sordu.

Ben de, “Şuradan biliyorum. Ben de 1960’lı yılların İTÜ mezunuyum ve İnşaat Yüksek Mühendisiyim. Artık günümüzde ‘Yüksek Mühendis’ denilmiyor pek. Lisans ve Yüksek Lisans, Master gibi tanımlamalar geçerli,” dedim ve devam ettim: “Buyurun, ne istiyorsunuz benden Abdüllatif Bey kardeşim?”

Bunun üzerine “Sizi bana ortak dostlarımız önerdi; sizden ‘Danışmanlık Hizmetleri’ almak istiyorum,” diye cevap verdi muhatabım.

Ben de “Kusura bakmayın. Ben ‘Danışman’ değilim. ‘Mühendis’im. ‘Danışmanlar’ı pek sevmem. Ama; isterseniz ‘Mühendis mühendise konuşabiliriz. Buyurun,” dedim. Bunun üzerine mühendis kardeşim “30” yıllık mesleki hikâyesini anlattı bana. Bu hikâye şöyle: Abdüllatif Bey, 1960’lı yılların başında İTÜ’den Makina Yüksek Mühendisi derecesiyle mezun oluyor. Askere gidiyor. Askerlikten sonra, küçük bir atölye kuruyor. ‘Taklit’ ederek, ‘kompresör’ üretmeye başlıyor. 3 – 4 yıl sonra, yine İTÜ Makina Mühendisliği Fakültesi’nden mezun olan bir Makina Yüksek Mühendisi hanımla evleniyor. Karı – koca aynı atölyede çalışıyorlar. İşleri büyüyor; ürün ve hizmetlerine talep artıyor. Kısa bir sürede ‘60’ kişinin çalıştığı, nitelikli, teknolojik Ar – Ge yapan bir ‘KOBİ’ oluyorlar. Kendi özgün modellerini üretmeye ve ihracata başlıyorlar. Zamanla, yıllık ihracatları milyon ABD dolarlarına varıyor. Bir anlamda ‘Küresel KOBİ’ oluyor; dünyanın her yanına ihracat

yapıyorlar. Ve 1990'lı yılların başında oğulları İTÜ'den bu defa Makina Mühendisi olarak mezun olduktan sonra 'Aile Firması'na ikinci kuşak olarak katılıyor. Baba - Anne - Oğul birlikte çalışıyorlar. Deneyimli, çalışkan, sorumluluk alıcı, bilinçli, bilgili, üretken üretim ve hizmet kadroları, nitelikli mühendisleri, ustaları, işçileri, idari personelleri var.

Hikâyenin burasında dayanamayıp sordum: "Peki, her şey bu kadar iyi de, sizin derdiniz, sorunuz nedir, Abdüllatif Bey kardeşim?"

Abdüllatif Bey; "Bir dakika, hocam," dedi ve devam etti: "Bundan '5' yıl önce, artık fabrika boyutlarına varan işyerimize bir arkadaşım ziyarete geldi. Avukat olan arkadaşımın yanında birisi vardı. Arkadaşım bu kişiyi 'Yönetim Danışmanı', daha doğrusu 'Yönetim Gurusu' olarak tanıttı. Ve 'Abdüllatif, bak 20 - 30 yıl içinde çok büyümüşsün; ama dünya hızla değişiyor; yepyeni teknolojiler, yepyeni ürün ve hizmetler çıkıyor ortaya. İstersen 'Yönetim Danışmanı' arkadaşım size bir 'Kurumsal Check Up', bir 'SWOT' analizi uygulasin. Önünü daha iyi gör,' dedi. Ben de geri kafa-
lı, çağdışı görünmemek için 'Peki, olur,' dedim.

"Neyse; 'Yönetim Danışmanı - Guru', birkaç gün sonra asistanlarıyla geldi, bize yazılı - sözlü sorular sordular; hepimizi ayrıntılı olarak sorguladılar, konuşulanları teybe aldılar, fotoğraflar, hatta filmler çektiler. Bir elemanlarını 'Gözlemci' olarak firmamızda bıraktılar, 'Yönetim Gurusu' da benim 'Coach'um oldu. '2' ay sonra bize çok gösterişli, çok kapsamlı, çok havalı bir <Assessment Report> sundular. 100.000 dolarımızı aldılar. Bu 'Rapor'daki Yol Haritası'nı ve önerileri mutlaka en kısa zamanda uygulayın, yoksa batarsınız' dediler.

Biz de panik içinde yazılanları uygulamaya çalıştık. Lafi uzatmayacağım. '6' ay içinde çalışanlarımızın sayısı yüzde 30 artarken ihracatımız düşmeye başladı. Birinci yıl sonunda ihracatımız yarı yarıya inmişti ve daha da inmeye devam ediyordu."

Ben de, artık biraz sıkılmıştım. "Peki; dedim, sonunda ne oldu Abdüllatif Bey?"

“Olan oldu,” diye cevap verdi muhatabım. “Biz panik içinde kafası kesik tavuk gibi oraya buraya kendimizi vururken, yine bir arkadaşım uğramıştı, onunla dertleşiyordum. ‘Yönetim Danışmanınız kim?’ diye sordu bana. Kim olduğunu öğrenince gülmeye başladı: ‘Yahu,’ dedim, ‘ayıp olmuyor mu? Bizim anamız ağlıyor, sen gülüyorsun.’ O da ‘Kusura bakma,’ dedi. ‘Kendimi tutamadım. O kişiyi herkes tanır. hiçbir şeyden anlamaz. Cahilin tekidir. Bak ben sana öyle birisini göndereceğim ki, bu kişi en çok ‘1’ ayda sizi eskisinden çok daha başarılı konuma ulaştıracak.’

Denize düşen yılanı sarılır, misali, ‘Kim bu ‘Üstün Yetenekli’ kişi?’ deyivermişim. Arkadaşım; o kişinin adını söyledi. Ben tanımayınca ‘Nasıl olur?’ dedi. ‘Uluslararası Bankası’nın Proje Başdanışmanı ve şimdiye kadar dünyanın her yanındaki yüzlerce firmaya danışmanlık hizmetleri vermiş. Gerçek ve başarılı bir uygulamacı.’

Neyse; birkaç gün sonra, sözü edilen kişi, arkadaşımın geldi. Gerçekten de derin bilgi / deneyim ve birikim sahibi bir kişiye benziyordu. Ben de beyninde ölümcül tümör olan bir hastanın büyük bilim insanı Gazi Yaşargil’e baktığı gibi bakıyordum ‘Üstad’a. ‘Üstat’, eski danışmanın verdiği dosyaya şöyle bir göz attı, gülümsedi, sonra dosyayı kenara koydu. ‘Beyefendi,’ dedi. ‘Bu arkadaş size yapılması gerekenin tam zıttını önermiş. Yoksa husumet mi var aranızda?’. O zaman düşündüm; ilk <Rapor>u yazan danışmanla beni tanıştıran arkadaşımın bazı ‘iyiliklerim’ olmuştu. O yüzden bana husumet duyuyor olmasın, dedim kendi kendime. Neyse; Uluslararası Bankası Başuzmanı – Danışmanı Üstat, ‘Size, on gün içinde bir Değişim Yönetim Modeli sunacağım. Bu ‘Model’i hemen uygulayın. En çok ‘2’ ay içinde eski gücünüze, hatta daha fazlasına kavuşacaksınız’ dedi.”

Abdüllatif Bey’in bu sözleri üzerine dayanamadım: “Abdüllatif Bey! Abdüllatif Bey!” dedim; sinirle. “Gerisini anlatmanıza lüzum yok. ‘Üstad’a tonla para ödediniz. Dediklerini yaptınız. ‘2’ ay içinde ihracatınız sıfıra indi, çalışanlarınızın toplam sayısı ‘200’ü ve tam asalakların çalı-

şanlar içindeki oranı yüzde 30'u, yarı asalak olanların oranını ise yüzde 40'ı buldu. Siz her gün karınızla ve oğlunuzla kavga etmeye başladınız. Karınız işi bırakıp eve, mutfığa döndü. Oğlunuz size küstü, rakip firmada çalışmaya başladı. Battınız, batıyorsunuz," diye devam ettim.

Abdüllatif Bey; "Nereden biliyorsunuz hocam? Aynen böyle oldu," dedi. Bunun üzerine, "Biliyorum; çünkü, Danışman değilim. Mühendisim," dedim.

Abdüllatif Bey inatçıydı: "Ocağınıza düştüm, hocam," diye ısrarını sürdürdü ve "Sizce ne yapmalıyım?" diye sordu.

Değerli okuyucular; gördüğünüz gibi Abdüllatif Bey; "adam olmuyor"du ve illa da "kazık yemek" istiyordu. Ama ben, "Danışman", "Yönetim Danışmanı" filan değilim, "Mühendistim" ve "Mühendisin Yemini" şöyleydi: "Bana verilen mühendislik unvanına daima layık olmaya, bana sağladığı yetki ve yüklediği sorumluluğu bilerek, hangi şartlar altında olursa olsun onları ancak iyiye kullanmaya, yurduma ve insanlığa yararlı olmaya, kendimi ve mesleğimi maddi ve manevi alanlarda yükseltmeye çalışacağımı namusum üzerine yemin ederim."

İşte bu "Yemin"e bağlılığımdan şöyle dedim Abdüllatif Bey'e: "Eğer, ehil olmayan, sözde bir 'Danışman' olsaydım; önce işbilmez, toy, ukala, bilgisiz asistanlarımı gönderir, yeni bir 'Ön Ölçümleme' yaptırır, daha sonra 'Uzmanlığı kendinden menkul' yardımcılarımı gönderir, 'Ara Ölçümleme'yi yaptırır ve en sonunda kendim gelir, saçma sapan sorular sorar, 'Nihai Rapor'u hazırlar ve sizden '350.000' ABD doları tahsil ederdim. Ve böylece çalışanlarınızın sayısı '300'e yükselir, "Asalaklık Oranı" artar, ihracatınız, hatta 'iç satışlarımız' sıfırlanır ve kısa sürede karınızdan boşanır, özgürlüğünüze kavuşurdunuz. Oysa, 'Mühendis Abiniz' olarak size Nasreddin Hoca'nın bir fıkrasıyla yardımcı olmak istiyorum. Bu kıyağımı da unutmayın."

Evet; hikâye şöyle: Köyde bir genç evleniyor. Tek odalı bir kulübeleri var. Ama, aynı evde gelinin anne ve babasıy-

la, damadın anne ve babası da kalıyorlar. Yani; gençlerin beraber olacakları yer yok. Delikanlı durumu Nasreddin Hoca'ya anlatıyor. 'Ne yapayım Hoca?' diye soruyor. Hoca, 'Eve ahırdaki eşeği de al' deyince; delikanlı, 'Sen ne diyorsun Hocam? Evde hiçbir yer yok. Eşeği nereye koyayım?' diyor. Hoca 'Beni dinle sen diyor. Al eşeği içeriye!' Hoca bu. Her şeyi biliyor. Ne yapsın delikanlı. Alıyor eşeği içeriye.

Hikâyeyi biliyorsunuz. Daha sonra koyunu, keçiyi, tavukları da alıyorlar içeriye Hoca'nın danışmanlığına güvenerek. Sonunda delikanlı 'Hocam; nefes bile alamıyoruz. Çıldıracağız. Aman bir çare,' deyince; Hoca önce eşeği çıkarttırıyor. Sonra koyunu, daha sonra keçiyi ve en sonunda da tavukları. Böylece kulübe ilk haline dönüyor. O zaman Hoca soruyor köylü delikanlıya. 'Durum nasıl evladım?' Delikanlı, Hoca'nın ellerine sarılıp öpüyor. 'Allah senden razı olsun Hocam. Nihayet ferahladık,' diyor.

Kıssa'dan Hisse:

30

"Şimdi Abdülatif Bey kardeşim; senin işyerin de sözde danışmanların yüzünden köylü delikanlının kulübesine dönmüş. İlk olarak işyerini zamanla hafiflet ve ilk haline gelmeye çalış. Böylece giderek tembelleştirdiğin insanlara da iyilik etmiş olursun."

Benim bu sözlerimden biraz sonra konuşmamız bitti ve Abdülatif Bey'i unuttum. Bir iki yıl sonra bir eğitim seminerinde birisinin beni sorduğunu duydum. 55 - 60 yaşlarında bir bey beni arıyor ve "Sedat Hoca ile konuşmak istiyorum," diyordu. "Buyurun, Sedat Hoca, benim," dedim. Karşımdaki bey, "Merhaba Hocam; ben Makina Mühendisi Abdülatif," diye kendini tanıttı. Ben yine kim olduğunu çıkaramayınca "Hocam, Nasreddin Hoca fıkrasıyla ders verdiğiniz mühendis kardeşiniz," dedi. O zaman tanıdım kendisini ve "Tamam; şimdi tanıdım sizi. Merak ettim, işyerinizde durum nasıl?" diye sordum. Makina Yüksek Mühendisi Abdülatif Bey kardeşim gülererek: "Allah sizden razı olsun, dedi. İçeride bir iki tavuk kaldı. Onlar da ayrıldıktan sonra ilk halimize dönmüş olacağız Allahın izniyle."

Daha sonra bu kardeşimle birkaç defa biraraya geldik. Şirketi zamanla eskiden yaptığı ihracattan daha fazla ihracat yapmaya başladı; karısı ve oğlu "Aile Şirketi"ne geri döndüler. Oğlu elektrik mühendisi bir kızla evlendi. Gelin de 'Şirket'e katıldı. Ve şimdi Makina Yüksek Mühendisi Abdüllatif Bey çok mutlu, çok sağlıklı, çok huzurlu. Çünkü "İşi'nin Sahibi". Çünkü kendine güveniyor. Çünkü karısı - oğlu - gelini ve çalışma arkadaşlarıyla birlikte eskisi gibi - yani "Sözde Danışmanlık Hizmetleri Öncesi" gibi- başarıyla çalışıyor.

Yalnız; burada okuyucularıma bir uyarıda bulunmak istiyorum. Eğer günün birinde Makina Yüksek Mühendisi Abdüllatif Bey'le biraraya gelirseniz sakın ola ki 'Danışman', 'Danışmanlık' kelimelerini ağzınıza almayın. Çünkü sizi boğazlamaya kalkabilir.

Ve hikâye bu ya; günümüzde bizim Nasreddin Hoca; koyunları, kuzularını almış, otlatmaya çıkarmış. O sırada, sürünün otladığı yamacın altındaki yoldan üstü açık (Convertible!) bir arabayla 30 - 35 yaşlarında bir "Yuppie" geçiyormuş. "Yuppie" arabayı durdurmuş; doğrudan Hoca'ya gelip: "Şimdi bir bakışta senin süründe kaç koyun, kaç kuzu olduğunu söyleyeceğim; ama o zaman senin en güzel kuzunu alırım," demiş.

Hoca, "Peki söyle bakayım," demiş. "Yuppie" sürüye sadece bir göz atmış ve "478," demiş ve eklemiş "Doğru mu?"

Gerçekten de sürüde "478" koyun ve kuzu varmış. Bunun üzerine Nasreddin Hoca "Doğru," demiş; "Al istediğin kuzuyu."

"Yuppie" kuzusunu seçmiş, arabasına giderken Hoca omuzuna dokunmuş ve "Ben de senin mesleğini söyleyeceğim. Ama arabanı alırım," demiş.

"Yuppie" şaşırmış; ama bozuntuya vermemiş: "Peki söyle bakalım, benim mesleğim nedir?" demiş.

Hoca da, hemen "Sen; demiş Yönetim Danışmanısın."

Büsbütün şaşırmış "Yuppie"; çünkü gerçekten "Yönetim Danışmanı"ymış. Ve "Doğru demiş. Ama nasıl bildin?"

Hoca şu ibret verici yanıtı vermiş "Yuppie"ye:

“Bunu bilmekten daha kolay ne olabilir? Sen Yönetim Danışmanından başka bir şey olamazsın. Çünkü; bana selamsız sabahsız geldin. Bana zaten bildiğim bir şeyi söyledin. Ve şimdi de en güzel kınalı kuzumu alıp gidiyorsun. Ha; bir şey daha, aldığın kınalı kuzu değil, çoban köpeğimin yavrusu.”

Evet; büyük çoğunluğu bilgi – tecrübe – birikim; (hatta) etik özürlü “Yönetim Danışmanları”, tıpkı “Tüccar Doktorlar” / “Tüccar Hastaneler” gibi çalışırlar. Nasıl “Tüccar Doktorlar” / “Tüccar Hastaneler”, küçücük ve önemsiz bir rahatsızlık için hiç gereksiz idrar / kan / MR vb. pahalı testlerin yapılmasını zorunlu kılar, böylece “Hasta”yı ve/veya “Hasta Yakınları”nı soyarlarsa; kerameti kendinden menkul sözde “Yönetim Danışmanları” da,

- ✓ “Kurumsal Entelektüel Sermaye’nin Saptanması” (Determination of the Corporate Intellectual Capital)
- ✓ Kurumun Fırsatlar Penceresi’nin Tanımlanması (Defining the Corporate Window of Opportunities)
- ✓ Vizyon-Misyon Sarmalı’nın İçsel Dinamiği (Internal Dynamics of The Vision-Mission Spiral)

gibi Amerikanvari yaklaşımlarla, kurumun / kuruluşun “İç Dengesi”ni bozar, gereksiz huzursuzluk, gerilim ve ilişkiler yaratır; büsbütün çıkmaza soktukları işler, işlevler ve süreçler için ceza ödeyeceklerine, yüksek danışmanlık ücretleri tahsil ederler.

Burada şöyle diyebiliriz; gerçekte genel olarak “Danışmanlar”ın, özel olarak da “Yönetim Danışmanları”nın büyük çoğunluğu “Sorunların Tanımlanması / İrdelenmesi / Çözümlemesi ve Çözülmesi” için değil; tam tersine her kuruluşta var olan sorunların pekiştirilmesi; yeni sorunların yaratılması; hatta sorunların ötesinde “Çözumsuzlükler”in üretilmesi için gayret gösterirler. Çünkü; ancak “Çözumsuzlük” ortamında, “Yalancı Çözümler”le arz-ı endam edilebilirler.

“DÜZARA YÖNETİCİLER”LE “KARA CAHİL DANIŞMANLAR”IN İŞBİRLİĞİ

Yakından bakıldığında, pek çok şirkette “Düzara Yöneticiler”le “Kara Cahil Danışmanlar” arasında gizli - açık bir “İşbirliği”, bir “Küfür İttifakı” bulunduğu görülür.

Gerçekte bir şirkette “Çağdışılık”ı sürekli kılan, “Çağdışılık”ı yapısallaştıran, “Çağdışılık”ı kalıcılaştıran, söz yerindeyse “Çağdışılık”ı “güvence altına alan” işte bu “Uğursuz” İşbirliği, bu “Küfür İttifakı”dır. Daha açık tanımıyla “Çağdışılık”la söz konusu “Küfür İttifakı”; birbirlerinin hem nedeni ve sonucu hem de olmazsa olmazı; lazım-ı gayr-i müfarikidir. Daha da açık anlamıyla “Çağdışılık”, “Küfür İttifakı”nı, “Küfür İttifakı”ı “Çağdışılık”ı davet eder, özendirir, pekiştirir.

Böylece, hiç değilse belirli bir süre, “Çağdışı Şirket”te; kerameti kendinden menkul, eli hiç kirlenmemiş, alnı hiç terlememiş, bir üçgenin iç açılarının toplamını hesaplamaktan aciz, dil - düşünce - bilgi - deneyim - uygulama - iletişim - özürlü, “Kara Cahil Danışmanlar”la çapsiz - ufuksuz - ülküsüz - vizyonsuz - ehven-i şerci “Düzara İdareciler - Yöneticiler” mutlak bir asalaklık içinde, sadece ve sadece kendi kısır çıkarlarını gözeterek idare-i maslahat eylerler.

Böyle bir “Uğursuz İşbirliği”nin böyle bir “Küfür İttifakı”nın egemen olduğu şirkette; atılım değil atalet; şevk değil bıkkınlık; motivasyon değil bezginlik; düş değil kâbus; dayanışma değil bencillik; sorumluluk değil adam sendecilik; takımdaşlık değil nemelazımcılık; işe odaklanma değil kaytarıcılık; coşku değil sıklık; yaratıcılık değil asalaklık; heyecan değil apati, vizyon değil darkafalı-

lık vardır. “Şirket”e “Mış gibi yapmak” tavrı / tutumu / davranışı egemendir. “Düzara Yöneticiler”le “Kara Cahil Danışmanlar”ın aleyhine olduğu için, onların maskeleri düşeceği için, “Şirket” her türlü yeniliğe, atılıma, dönüşüme, “macera”ya sonuna kadar kapalıdır.

Daha açık bir anlatımla “Küfür İttifakı” var olanı, yani kendi zavallı ve çapsız egemenliğini korumak, sürdürebilmek amacıyla elinden gelen her türlü maddi – manevi engellemeyi, maddi – manevi sabotajı, maddi – manevi bozgunculuğu bir “varolma politikası” haline getirdiği için “Şirket” ancak “yarı ölü” bir şekilde (mezzamorto) sürdürebilir varlığını. Ve bir süre sonra da kaçınılmaz olarak yok olur gider.

Bununla beraber böyle bir sonuç “Düzara Yöneticiler”le “Kara Cahil Danışmanlar” için büyük bir sorun oluşturmaz. “Küfür İttifakı”nın tarafları tek tek ya da birlikte, hiçbir pişmanlık göstermeden, hemen yıkımına neden olacakları yeni bir “Şirket” arayışına gider ve genellikle de bu arayışlarında başarılı olurlar. Çünkü, “Küfür İttifakı”nın şirket yıkıcılığı eylemleri “Düzara Yaratıcılar”la “Kara Cahil Danışmanlar”a; “Unique Selling Proposition / Point” yeteneğini kazandırmıştır. Türkçesi’ni söyleyelim; bu yenilik düşmanları, hiçbir şeyi bilmeseler bile kendilerini satmasını çok iyi bilirler.

O zaman “Küfür İttifakı”ndan nasıl korunulabilir? “Düzara Yöneticiler”le “Kara Cahil Danışmanlar” nasıl tanımlanabilir, nasıl edilebilir? Çok kolay; bir kere “danışmanlar”ın yüzde 99.9’u çapsız ve bilgisiz oldukları için, hiçbir danışmanla çalışmamak en güvenceli çözümdür. Bir danışmanın “ehil olma” olasılığı binde bir ise, neden kendinizi riske atasınız? Demek ki; tüm danışmanlardan uzak durmak, hatta danışmanların şirkete girmelerini yasaklamak gereklidir. Bu da, şirket girişine “Danışmanlar Giremez” yazısını asarak sağlanabilir.

“Düzara İdareciler”in teşhisi o kadar kolay olmasa da, büsbütün imkânsız değildir.

“Aday”a; hangi “Yenilikçi Projeler”de çalıştığını, hangi “Yenilikçi Projeler”in kendisine ait olduğunu, henüz ger-

çekleştirmedeği, gerçekleştiremediği, ama mutlaka gerçekleştirmek istediği “Yenilikçi Projeler”in neler olduğunu sorun, öğrenin. Bu konuda alacağınız bilgiler “kritik” bilgilerdir. “Aday”ın “Düzara” olup olmadığını derhal ortaya koyar, koyacaktır.

“Düş”ü olmayan, “Düşleri” olmayan “Aday” ne kadar eğitilmiş ve deneyimli olursa olsun; sadece “Kara Cahil Danışmanlar”la anlaşabilecek kısır – çapsız – ufuksuz “Düzara Yönetici”dir ancak.

Meraklısına Notlar:

Bu yazıyı yazarken, “Google”da öyle pek de derin olmayan bir araştırma yaptım. Şöyle sorular sordum “Google”a: “inept consultants” / “wrong consultants” / “avoid consultants” / “no good consultants” / “beware consultants”.

Aldığım pek çok sonuçtan bir tanesi özellikle dikkatimi çekti. Ben Dattner tarafından yazılan ve “Organizational Development Network”da yer alan “Hiring the Wrong Consultant as a Defence Against Real Change” (Gerçek Değişimi Engellemek İçin Yanlış Danışman’la Çalışmak) başlıklı bir makaleydi bu.

Bu makalede Dattner, şirketlerde zorunlu değişimlerden korkan kimi yöneticilerin çok kereler, “Yanlış Danışmanlar”la çalışarak, “Gerçek Değişimi” nasıl engellemeye çalıştıklarını açıklıyordu. Bu da, “Uzmanlık Alanı Yanlış” / “Nitelikleri Yanlış” / “Yaklaşımları Yanlış” (Consultants with the wrong area of expertise / consultants with the wrong attributes / consultants with the wrong approach) danışmanları seçmek suretiyle gerçekleştiriliyordu.*

* O zaman “Faydalı Danışman” ifadesindeki “Faydalı” ve “Danışman” kelimelerinin bir “Oxymoron” oluşturduğu bir kere daha vurgulanmış olmuyor mu?

Kuşkusuz Scott Adams'ın "Dilbert"i ne demek istedik-
lerimizi çok daha açık bir biçimde gözler önüne seriyor.
Şöyle ki;

10 Kasım 2007 Radikal Gazetesi

“HACIBABA KAVRAM”LAR DOWNSIZING / RIGHTSIZING / RE - STRUCTURING

Kara cahil danışmanların en önemli uğraşlarından birisi de “Sistem” bağlamındaki olumsuzlukları örten - gizleyen - saklayan - yalancı ve sözde kavramlar türetmek; acı veren ya da verebilecek olan olguları olduğu gibi değil de hüsn-ü tabirlerin, yalancı söylemlerin süslemeleriyle “sevimmileştirerek”, “hissi iptal” yoluyla, yani “çarpıtılmış” olarak yanıltmak, kabul ettirmektir.

1990’lı yılların sonunda, en “marka”, sözde “özgün” kavramların başında “Re-structuring”. “Yeniden Yapılma” kavramı geliyordu. Gerçekte, “Sistem”in asli ve temel özelliklerinden birisi olan “İşten Çıkarma” / “İşine Son Verme” / “İşten Kovma” gibi “Sistem Kültürü” bağlamında “kaba - sert - itici - hoyrat” bulunan ifadeler, böylece “yumuşatılmış” / “Sterilize edilmiş” / “İnsanileştirilmiş(!?)” oluyordu.

Daha sonra “Re-structuring”i, “Downsizing” yaklaşımı izledi. “Down” “aşağı”, “aşağıya alma” gibi “kötü ve kaba” izlenimler yaratabileceğinden bu yaklaşım, çok kısa bir süre sonra “Rightsizing”de değiştirildi. Kuşkusuz “Right”, “Down” kelimesinden çok daha “açıklayıcı” ve “doğrulamayı”ydı. Çünkü; gerek kuruluştaki çalışmaya devam edenlerin, gerek kuruluş paydaşlarının, gerekse müşterilerin ve toplumun yararına olan “Right Size”a (Doğru Büyüklük) erişebilmek için kuruluştaki kimi çalışanlar “İşten ayrılacaklar”sa buna ne akıl ne de “etik” açısından karşı çıkmak mümkün değildi. Kuruluş “Küresel Rekabet Koşulları”nda Varolabilmek İçin Rightsizing” yapıyordu.

Peki; yapmasaydı da kuruluş batıp gitse miydi? Bu çok daha olumsuz bir gelişme olmayacak mıydı?

Böylece; yine bilgi - dil - düşünce - etik özürlü kara cahil danışmanların işbirliği sonunda "Rightsizing", "Yeni Yönetim Kavramları" arasındaki "saygın" (!) yerini aldı. 2001 Krizi'nden sonra Türkiye'de büyük bir "Internet Servis Sağlayıcısı" şirkette, yüzlerce kişi işten kovulduklarında, şirket genel müdürü, fevkalade sevimli bir tavır ve gülümsemeyle "Arkadaşlarımız işten ayrıldılar," diyebilmişti. Evet; iş bulmanın çok zor olduğu Türkiye'de yüzlerce kişi bir gecede ve topluca "işten ayrılma"ya karar veriyordu.

Oysa "Apprentice" de Donald Trump, çok daha açık ve dürüst davranıyor;

"I hired you" ve "I fired you" diyebiliyordu. Demek ki, bizim yöneticilerimiz, "İş Ahlakı" herkes tarafından çok takdir edilen (!?) bir Donald Trump kadar bile olamıyorlardı.

38

Meraklısına Notlar:

Bu satırları yazarken o da benim gibi üniversite hocalığı olan eşim " 'making an employee redundant' yaklaşımını unutma" dedi bana. Evet; gerçekten de bütünüyle kelbi (cynical) olan bu yaklaşıma göre çalışanlar, değişen koşullara göre "redundant" (fazlalık; daha doğrusu 'saffra') haline gelen - getirilen "şeyler" dir. Dolayısıyla, çağdaş bir şirkette "İşten Çıkartma", "İşine Son Verme", "Kovma" gibi kaba ve itici yaklaşımlar değil "making an employee redundant" yaklaşımı geçerlidir.

Kuşkusuz; böyle bir yaklaşımsa, kendini bütünüyle "Sistem" in emrine ve hizmetine vermiş vizyon özürlü yöneticilerle, kara cahil danışmanların, yani "Süper - Hiper - Mega Entelektüel Sermaye" nin, "entellektüel" ürününden başka bir şey değildir.

HACIBABA TANIMLAR: “ENTELEKTÜEL SERMAYE ≡ MÜNEVVER OROSPU”

Günümüzün kozmetik – medyatik dünyasında, içinde yaşadığımız ve yaşatıldığımız mutlak televole ortamında, bir yandan yalancı ve sözde kavramlar ve tanımlar üretilirken öte yandan yine yalancı ve sözde meslekler / uğraşlarla hepimizin beyni sürekli olarak yıkanıyor; her türlü otantik – gerçek düşünce ve duyguya sahip olmamız bilinçli olarak engelleniyor; böylece “Sistemkolik” olmamız, “Sistemkolik” kalmamız, güvence altına alınıyor. Bu arada, kısa bir süre öncesine kadar gerçekten etkileyici anlam ve yüklemelere sahip olan temel ortak değerlerimiz de, “Satış Kampanyaları”nın etkin sloganlarına dönüştürülüyor. Örneğin “Devrim” kelimesi ya da “Devrim” kavramı. Geçmişte “Devrim”in açık / net / doğrudan bir anlamı varken, bugün bu “kelime – kavram”; “Cinsiyet Devrimi” / “Bilişim Devrimi” / İletişim Devrimi” / “Moda Devrimi” / “Tüketici Devrimi” gibi “güncel” yaklaşımlarla kendi kendine, kendi özüne yabancılaştırılmış ve yalancılaştırılmış bulunuyor. Örneğin; Che Guevera, yeni yetme kızların göğüslerinin üzerinde yer alan bir T-Shirt süslemesidir artık.

Bu arada; “Sistem”, daha önce mevcut olmayan kimi yeni tanımlamalarla herkesi ve her şeyi “Sistem”in ticari ister ve istemlerine uyumlu hale getiriyor. Örneğin “beşeri sermaye” ya da “entelektüel sermaye” bu gibi topyekün aşağılamalardan birisidir. Tüm kaynakların (sermaye, bilgi, teşebbüs gücü, doğal kaynaklar* vb.) hepsinin tek ve biricik

* Evet; ham ervahlar için söyleyelim; “Doğal Kaynakları” da “Doğal Kaynak”ı dönüştüren İnsanların Toplumsal – Tarihsel Emegi’dir.

yaratıcısı olan “İnsan”, ya da “Toplumsal – Tarihse İnsan Emeği”; “Sermaye”ye indirgenemez, indirgenebilemez. Bu “O”nu küçöltmek, aşğılamak, “terzil” etmek olur. Kuşkusuz; dil – düşünce – etik özörlü “çağdaş akademisyenler”, dil – düşünce – etik özörlü “pazarlamacılar”, “halkla ilişkilerciler”, “tanıtımcılar”, dil – düşünce – etik özörlü danışmanlar herkesi ve her şeyi ancak kendi seviyelerine indirerek ve indirgeyerek tanımlayabildikleri; her şeyi “Sermaye”nin gözü ve gözlüğü ile görmeye ve göstermeye alışık, hatta zorunlu oldukları, hangi biçim ve konumda olursa olsun “Sermaye”nin, (The Sermaye) emrinde ve hizmetinde oldukları için “İnsan”ı da “Sermayeleştirerek” tanımlayabilirler ancak.

Öte yandan, tüm dil – düşünce – etik özörlü akademisyenler, pazarlamacılar, tanıtımcılar, halkla ilişkiler, danışmanlar “Sermaye”nin dışında, “İnsan” olarak yalnızca kendilerini bildikleri, kendi egolarına taptıkları için şöyle düşünürler: “Ben bir ‘İnsan’ım (!?). Üstelik; entelektüel bir ‘İnsan’ım (!) ve ben bir ‘Sermaye’yim. O zaman ben ve benim gibiler, ‘Entelektüel Sermaye’ kategorisine girer.”

Şimdi, dilimizin zenginliklerine başvurduğumuzda, “Sermaye” kelimesinin bir anlamının da “Para karşılığı cinsel ilişkiye giren kadın ya da erkek orospu” olduğunu biliyoruz. O zaman, düz ya da eğri mantıkla baktığınızda “Entelektüel Sermaye” günümüz koşullarında Orhan Pamuk, Ahmet Altan ya da Paul Auster okuyan, Sezen Aksu veya Rolling Stones dinleyen; resim sergilerini, film festivallerini hiç kaçırmayan “Münevver Orosu” anlamına gelmiyor mu?

Aynı şekilde “Sosyal Sermaye” denince de, çok iyi iletişiminde bulunan, sosyal yanı güçlü, vücut dilini iyi kullanan “Sermaye”yi anlamamız gerekmiyor mu?

Kuşkusuz; burada “ağız işçi” olan “seks emekçileri”nin gerçek insani değerlerinin, tüm dil – düşünce – etik özörlü akademisyenlerden, pazarlamacılarından, tanıtımcılardan, halkla ilişkilercilerden, danışmanlardan çok daha üstün olduğunu vurgulamamız boynumuzun borcu.

HACIBABA MESLEKLER: "GURULAR" VE "TUZUKURULAR"

Günümüzde "Hacıbaba Tanımlar"la birlikte, "Hacıbaba Meslekler" de toplumun ve bireyin gündemine neredeyse zorla sokuluyor. Yaşamın her alanında hiçbir işe yaramayan, hiçbir bilimsel temele dayanmayan, hiçbir özel eğitimi ve (örneğin; yıllarca süren çıraklık dönemini) gerektirmeyen; hiçbir şekilde "sorgulanamayacak", "ölçülemeyecek" safsataları mutlak doğrular şeklinde pazarlamaktan utanmayan, büyücü - falcı - üfürükçü kırmaması "Hacıbaba Meslekler" in mensupları ile karşı karşıyayız artık.

Öte yandan işbirliği içinde oldukları bir kısım yazılı - görsel - işitsel - elektronik medya tarafından her gün göklere çıkartılan, "Keramet Sahibi" gibi gösterilmeye çalışılan, söyledikleri ve yaptıkları "özgün"; hatta "eşsiz - benzersiz" bulunan bu, "Hacıbaba Meslekler" in sahiplerini şöyle sıralayabiliriz:

- ✓ Birbirinin aynı olan gazetelerde bilgi - görgü - dil - etik özürlü "Köşe Kadılar"ı
- ✓ "Trajikomik Bopstar - Copstar - Yokstar - Şokstar - Tokstar Yarışmalarının Bilgi - Görgü - Sevgi - Empati - Estetik Yoksunu Sadomazoşist Jüri Döküntüleri"
- ✓ "TV Kanallarındaki Acınası - Gülünesi Açık - Yarı Açık - Kapalı Oturumlar'ın Nöbetçi İbrikçi Başlıları"
- ✓ "Fikir - Edep Fukarası Opinion Maker'lar"
- ✓ "Dil - Anlatım - Espri Özürlü Kabız Talk Showcu"lar / "Ağız İshalli Stand Upçılar"

- ✓ "Politik - Ekonomik - Akademik - Stratejik Tüm Konuların Uzman Bozuntusu Konu Mankenleri"
- ✓ "Sosyopat Süper Starlar'ın - Şımarık Siyasetçiler'in Bordrolu Medya Goygoycuları"
- ✓ "Pre-Rehab Specialist'ler"*
- ✓ "Rehab Specialist'ler"
- ✓ "Post - Rehab Specialist'ler"
- ✓ "Image Maker'lar"
- ✓ "Celebrity Stylist'ler"
- ✓ "Televizyon Kanallarının Havanda Su Döven / Patrona Angaje Ismarlama Yorumcuları"
- ✓ "Yarı Resmi - Resmi Sözde Sivil Toplum Kuruluşları'nın Fon Toplayıcı Yöneticileri"
- ✓ "Pet-Grief Counselors"

Kuşkusuz; bu "Hacıbaba Meslekler"e her geçen gün yenileri ekleniyor. Daha doğrusu "Sistem"ın istemlerine bağlı ve bağımlı olarak "Hacıbaba Meslekler"ın bir kısmı kaybolup giderken, eskilerini aratacak çok daha çapsız, çok daha yoz, çok daha yapay yeni "Hacıbaba Meslekler" türüyor - türetiliyor "Sistem" tarafından.

6 Ekim 2007 tarihli Radikal Gazetesi'nde Ayça Şen "Kafa Karışıklığı" başlıklı yazısında, sevgili oğlu "Memo" ve dolayısıyla kendisi ile ilgili olarak şöyle yazıyor:

"Geçen hafta son eforumla bir şeyler gevelemiştim; ama, bu hafta artık hakikaten yazamıyorum. Haftada birle bu oluyorsa, her allaan günü yazanlar nasıl yapıyor, nereden buluyor onca konuyu, gündemi nasıl takip ediyor, bir de fikir sahibi olabiliyor, aklım almıyor.

Bütün gündemim Memo okula gitti, yine tek harf çalışmamış, defterler bomboşla geçiyor. Evden dışarı adım atmıyorum, sabahın köründe uyanıp Memo'yu okula yollayıp, akşamüstüne kadar uyuyorum ve yazılarda da sürekli

* Burada Türkiye'de henüz mevcut olmayan ya da yeni yeni gündeme getirilen "Hacıbaba Meslekler"ın adlarını İngilizce olarak veriyoruz.

bu konulardan bahsedince benim bile sıtkım sıyrılıyor, siz nasıl daralıyorsunuzdur kim bilir...

“Ama yalnız fakat lakin, bir süreliğine annelik depresyonu yazılarına ara vermeden önce bu hafta da şu pedagoğ meselesine değinelim. **Çünkü geçenlerde bir şey keşfettim; pedagoga gitmek de görgüsüzlükten oluyor.** Bu tıpkı depresyona girip deli gibi alışveriş yapan o kadınlar gibi, her ay evine perde diktirenler, koltuk yüzü değiştirenler gibi, bilmem kimin nesi varmış benim neden yok diyenler gibi, keman kursundan baleye, baleden piyanoya, piyanodan at binmeye çocuklarını seyirtenler gibi, ya da en ufak bir sivilcede ve hatta âşık oluştta bile doktor doktor seyirtip derman arayan panik ataklar gibi, bir çeşit bi şey bozukluğu, artık karakter mi, endişe mi, boşlukları siz dolduruverin bi zahmet.”

Tekrarlayalım; ne diyor Ayça Şen “Pedagoga gitmek de güçsüzlükten oluyor” ve şöyle devam ediyor:

“Bende de pedagoğ manyaklığı var şu sıralar. Var-dı şu sıralar. Mesela geçen hafta ‘ben elimden geleni yapayım da neme lazım’ konulu çırpınışımızın son halkası olarak yine bir pedagoga gittik. Memo da zavallım, benim gibi nevrotik bir annesinin oluşunun cezasını çekiyor, el âlemin kadınlarına her allaan günü resim çiziyor, sohbet filan ediyor.

Kadına dedim ki, ‘Oğlum dersleri hiç dinlemiyor, dikkat dağınıklığı var, hoca tutup destek olmayı düşünüyorum, ama acaba bu sağlıklı olur mu daha ilkokul birden?’ dedim. Kadın da Memo ile bir süre görüştükten sonra dedi ki, ‘Bu çocukta dikkat dağınıklığı var, dinlemiyor, söylenenleri yapmıyor, acaba bir hoca tutsanız iyi olabilir mi?’ dedi. Ben de dedim ki, ‘E tamam işte, ben de bunun için geldim, bir çözüm üretin, bunca yıldır bu işi yapıyorsunuz, nedir çareniz?’ dedim. O da dedi ki, ‘Uzunca bir süre psikoterapi iyi gelir’ dedi. Ben de dedim ki, ‘NAHH!’ dedim.”

Gerçekte tüm bu gibi “Hacıbaba Meslek” sahiplerine “NAHH!” demek ve bunu bilekten bir şaklatmayla yapmak gerekiyor.

Ve sonunda Şu yargıya varıyor Ayça Şen:

“Yok abicim, demezler, demeye de hiç niyetleri yok, adamlar para kazanmak için kanlı canlı insanları sırf özel sağlık sigortası var diye kesip biçiyor, ruh daha beteri; görünmüyor, ellenmiyor, sonu yok, iyileŐmiyor, biri bitse biri başlıyor. Ve bu psikoloji merkezlerinin içi kuyruk halinde, iki-üç ay sonrasına randevu veriliyor. Ben de aıcam lan, aıcam bir ‘Lazerle Nazar Tedavisi Merkezi’, sonra gelecek benim gibi görgüsüz karılar, ‘Ay ocuğumda lazer var, bir nazar eder misiniz doktor hanım?’ diyecekler, doktor demezlerse de çok kızıcım.”

Ama bununla da yetinmiyor ve daha da ileri gidiyor:

“Lazer aletini bulması kolay, kimsenin gerçeklik aradığı filan yok, bırakın allaaŐkına, bilakis, ne kadar sahte olursa o kadar inanıyoruz. Evde lazer hissi veren oyuncak plelerinden o kadar çok var ki. Oooh, bir de üstüne iki-üç tane hep aynı Şeylerin anlatıldığı ‘ocuk YetiŐtirmede Lazerin Etkisi’ diye kitap yazarım, tamamdır, ocuk da bu tipte, benden göre göre çağa uygun bir düzenbaz, hilekr, terrr-biyesiz, dul ve yetimin hakkını yiyen biri olur, hep beraber mutlu mesut yaŐarlar. Oğlum da el âlemin kğitilarının yanında ezilmez.”

Bu çerçevede artık “Pilates Yapan ocuklar” “Kadınların regl döneminde ruh haline göre yoga yönetmeni”. “Zikir Reiki” gibi haber - yorum baŐlıklarıyla karŐılaŐıyor ve “Adem Babamızın, Havva Anamıza, ‘elmayı ağızdan ağza pazarlama’ (Word of Mouth Marketing) ile yedirdiğini öğreniyoruz.

7 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nden;

“Womm (Word of Mouth Marketing - Ağızdan Ağza Pazarlama) konusunda dünyanın en önemli uzmanları arasında gösterilen George Silverman, ağızda ağza pazarlamanın geleneksel pazarlamadan bin kat daha etkili olduğunu belirterek, eski pazarlama yöntemlerinin müŐterilerini kandırmaya odaklandığını söyletti. ‘Bence Adem,

Havva'ya elmayı ağızdan ağza pazarlama sayesinde yedir di,' diyen Silverman, 'Bir ürünü sevdiğimiz, güvendiğimiz insanların ağızından duyarsak satın alıyoruz. Dolayısıyla pazarlamada en önemli özellik güvenilirliktir,' diye konuştu."

Böylece "Kutsal Kitapları" yalanlayan Silverman, sonunda Adem Babamızın "Ayvayı Yediği"ni unutturmaya çalışıyor. Neden böyle yaptığını sorusunun yanıtı ise "Gümüşadam"ın soyadında gizli.

Kuşkusuz bu arada "Duygusal Özgürleşme Teknikleri"ni (Emotional Freedom Techniques) unutmamak gerekli. 10 Mart 2007 tarihli Radikal Gazetesi'nde Betül Ebcioglu "Her işin bir kursu var" başlığı altında şunları yazıyor:

"Duygusal Özgürleşme Teknikleri

Duygusal Özgürleşme Teknikleri (Emotional Freedom Techniques - EFT), ağır ruhsal sorunların, günlük streslerin, bağımlılık, öfke, acı gibi duyguların, uyku düzensizliklerinin, sınav heyecanı, güvensizlik gibi problemlerin ortadan kaldırılmasında kullanılan ve kişinin kendi kendine uygulayabileceği bir yöntem."

"Duygusal Özgürleşme Teknikleri" kesmezse "Tai Chi Atölyeleri" / "Zurna ve Kurna İle Sağaltmak Hamamları" / "Atını Seven Kovboy Jamboree'leri" / "Poltergeist Üçlemeleri" gibi "yapılanmalar" ve "yeniden yapılanmalar" da mevcuttur.

Gözümüz korktuğu için burada "Evlilik Terapisi"nden (Marriage Counselling) söz edemiyoruz.

Ama bir "Flashback" yaparak "Gurular" ve "Tuzukular"dan söz edebiliriz. Şöyle ki;

Gaye Güzelay 21 Ocak 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi İnsan Kaynakları Eki'nde, "Guru Büyüsü" başlığı altında şunları yazıyor:

"Neredeyse her yıl yeni bir yönetim teorisi moda oluyor. Genellikle bir 'guru' veya danışman tarafından ortaya

atılan bu fikirleri şirket yöneticileri çok seviyor; bunları uygulamak için yüzbinlerce dolar harcayabiliyor. Massachusetts Institute of Technology'ye (MIT) bağlı iş okulu MIT Sloan'ın aynı adlı dergisinde yayınlanan bir makale, yöneticilerin yeni trendleri neden böyle iştahla takip ettiğini inceliyor.

Makaleyi, ABD New Jersey'deki Ipsos Loyalty'nin Yönetici Başkan Yardımcısı Timothy L. Keiningham, Vavra Associates'in direktörü Terry G. Vavra ile Koç Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden Yardımcı Doçent Lerzan Aksoy kaleme almış. Yazarlar, iş dünyasında doğru kabul edilen bazı efsaneleri ele alıyor. Neden doğruluğu kanıtlanmamış vaatler doğru kabul ediliyor? Neden profesyonel yöneticiler, deneyim ve veriler farklı bir şeyi gösterse dahi, bu iddialar kutsalmış gibi davranıyor? Neden zeki yöneticiler sebep-sonuç ilişkileriyle ilgili şüpheleri görmezlikten geliyor?

Şirket yönetimindeki bu davranışa 'guru etkisi' deniyor. Bir guru çıkıp bu en iyidir diyor ve sözleri, sadece o söylediği için, kanıtlanmamış olsa da takip ediliyor. Bunun tek sorumlusu gurular değil. Yöneticiler de kendi duymak istediklerini duyuyor. Hangi sonuca ulaşmak istiyorsa, ona uygun bir neden-sonuç ilişkisi kuruyorlar. Buna yönetim teleolojisi deniyor. Yöneticilerin çoğu hedeflerine ulaşmak için gerçeğe değil, yeni uygulama veya fikirlere sarılıyor. Sonuçta, yeni tür bir efsane ortaya çıkıyor. Bunlar, geleneksel efsanelerden daha sinsi. Çünkü nesnel oldukları iddia ediliyor. Ama nesnelliğin kaynağı, kanıtlanmış gerçekler değil, fikri ortaya atan 'gurunun' otoritesi."

Kendisini izlemek için, dünyanın parasını ödeyenlere "transandantal meditasyon" adı altında "Soytarılık" yaptırın; hiçbir bilimsel temele dayalı olmayan safsataları "Kurtuluş Reçetesi" diye yutturmaya çalışan, izleyicilerini anında istedikleri yere ve hatta zamana, sözde "teleporte" eden bu "quack"lerin ülkemizde de pek çok örneği var, ne yazık ki.

Bu "kerameti kendinden menkul" dil - bilgi - düşünce -

etik özürllülerin “kerametleri” nden biri olan “Teleportasyonu” konusunda, Ergün Arıkdal şu bilgileri veriyor:

“Ruhsal enerjileriyle maddeye hâkimiyet sağlayabilmiş kişilerin, bedenlerini ve eşyayı parçalarına ayırarak (atomize ederek), arzu ettikleri yere transfer edip tekrar oluşturmalarına TELEPORTASYON denir.

Başka bir görüş, teleportasyonu, zaman ve mekân bakımından üçüncü boyutun dışına çıkılarak başka bir boyutta yolculuk etmek ya da eşyayı oradan nakletmek olarak açıklamaktadır. Işınlama tekniğini aşan bir özellik taşıması nedeniyle teleportasyon, her yüzyılda görülebilmüş ve kerametın kanıtlarından biri olma durumunu hiç yitirmemiştir.”*

Teleportasyonla ilgili yaşanmış bir örnek: “Süper Çağdaş” bir belediye kendi sınırları içinde faaliyet gösteren minübüs şoförlerini” “Stres ve Öfke Yönetimi” / “Vucut Dili” / “Etkin İletişim”, “Meditasyon” gibi konularda aydınlatmak üzere bir “Guru”ya eğitim yaptırıyor. Koca koca minübüs şoförleri bir konferans salonuna tıktış tıktış dolduruluyorlar. “Guru” sahneye çıkıyor; bildik numaralarına başlıyor: “Gevşeyin, rahatlayın, elinizi önümüzdeki arkadaşınızın omzuna koyup onunla enerji alışverişinde bulunun” gibi. Daha sonra şöyle diyor: “İşte, şimdi rahatladınız, gevşediniz, birbirinizle bütünleştiniz. Şimdi ilk olarak kendimizi bir kartal olarak düşünün. Evet; tamam mı? Şimdi kartalsınız, uçuyorsunuz. Artık kendinizi Toros Dağları’nın zirvelerine ‘Teleporte’ edebilirsiniz. Bakın gayret edin; olacak, oluyor. Şimdi de kendinizin aslan olduğunuzu düşünün. Güçlüsünüz, kuvvetlisiniz, kudretlisiniz. Evet; tamam mı? Şimdi de kendinizi Afrika Savanalarına ‘teleporte’ edin. Gayret, gayret. Bakın oldu. Afrika’ya ‘teleporte’ ettiniz kendinizi.”

* Ansiklopedik Metapsişik Terimler Sözlüğü. Ruh ve Madde Yayınları. İkinci Baskı 1984 İstanbul S.165

Ve bu rezil gösteri, "Guru"nun katılımcıları, zürafa, balık, kelebek, tavşan olarak, oradan oraya "teleporte" ettirmesi ile sürüp gidiyor. Kuşkusuz gariban minibüs şoförleri, ister istemez bu işkenceye katlanıyorlar.

İşkence bittikten sonra, bir belediye yetkilisi minibüs şoförlerine "Hocamız, size ne anlattı?" diye soruyor. Minübüscülerin cevabı şu: "Transporterleri".

Kuşkusuz bu da bir şeydir.

Meraklısına Notlar:

"GURULAR VE TUZUKURULAR"

4 Ekim 1998 tarihli Hürriyet İnsan Kaynakları:

"Girişimcilik Gurusu Hunter GYİAD üyelerine şov yaptı." başlığı altında Sn. Hayri Çetinkaya şöyle yazıyor:

"**Girişimcilik Gurusu** James Hunter sahneye, pardon kürsüye çıktı. GYİAD üyesi herkesin dil bildiğinden hareketle konferansta Türkçe çeviri yapılmadı. Fakat İskoçların hızlı konuştuğunu hatırlatan Hunter, çeviri yapılmaması nedeniyle izleyicilerin anlayabilmesi için tane tane konuşmaya çalışacağını söyledi.

James Hunter, iş hayatında bilinmesi gerekenleri, kendi tarzındaki özel şovlarıyla eğlendirerek sunmaya çalışan kişi olarak biliniyor. GYİAD konferansında da şovla işe başladı. Hemen açılışa, salondaki izleyicileri ayağa kaldırarak alkışlattı ve ayakları üzerinde zıplattı.

İDDİAYI KAZANMIŞ

Bu hareketiyle, hafif uykulu olanları uyandırmaya çalıştığını düşünmüştüm. Fakat Hunter bu eyleminin nedenini açıkladı. Konferans öncesi İzzet Garih'le izleyicileri ayakları üzerinde hoplatıp hoplatamayacağı konusunda 20 milyona iddiaya girdiğini ve kazandığını söyledi.

Bu kısa şovundan sonra Hunter, yöneticisi iken patronu olduğu şirketi ele geçirişini anlatmaya başladı. Bir tekstil

şirketi olan Macbean hikâyesini, yarım saat kadar dinleyen izleyicilerin bir bölümü yavaş yavaş salonu terk etmeye başladı. İlerleyen dakikalarda sıkılanların sayısı arttı ve bir saatlik süre geri kaldığında salonun yarısı boşalmıştı. İzleyicilerin sıkılması da doğaldı. Çünkü Hunter, şovunu yavaş yavaş şirket reklamına çevirmeye başlamıştı.”

21 Ekim 1998 tarihli Hürriyet Gazetesi:

“**Şaşırtan Kehanetler**” başlığı altında Dalida Özatay yazıyor.

“Hülya Avşar kendi adını taşıyan şov programının son bölümünde Hindistan’ın **seks ustası Guru** ile Yeşim Salkım ve Sacit Aslan’ı konuk etti. Programına ilk olarak **Guru**’yu çağıran Avşar, felsefeciden geleceğe yönelik kehanetlerde bulunmasını istedi. Bunun üzerine Yeşim Salkım’ın 2000 yılında ekonomik açıdan sıkıntılı günler geçireceğini söyleyen **Guru**, sanatçının 77 yaşına kadar yaşayacağını, 2001 ortalarında evleneceğini ve 2003 yılında ise bir erkek çocuk dünyaya getireceğini söyledi.

Guru, Hülya Avşar’ın da 1999 yılında hamile kalacağını ancak bu çocuğu eşinin istemeyeceğini belirtti. Sohbet sırasında Avşar’ın ‘Neden böyle ellerini kavuşturmuş duruyorsun?’ sorusuna **Guru**, ‘Siz konuklarınızın her yerini elliyorsunuz ondan’ cevabını verdi. Avşar kızı ise, ‘Kimse-nin hiçbir yerini ellememeye kararlıyım. Adımız çıktı elle-yene’ yorumunu yaptı.”

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde “**Guruluk**” kaçınılmaz olarak “**Ayağa Düşüyor.**”

Kariyer Dünyası 1998

Atila Ülkümen “**Ayakkabı Gurusu**” başlığı altında şunları yazıyor:

“En büyük hobisi deriden objeler yapmak. Boğaziçi Üniversitesi Makine Bölümü’nde okuduğu yıllarda deriye merak sardı. Asker sonrası ayakkabı sanayiine girdi, uzun süre sektörde yönetici olarak çalıştı. İki kez kendi şirketini kurmasına rağmen ‘moral nedenler’ yüzünden bıraktı.

1996'da kurduğu şirketin adı **SHOE GURU** (ayakkabı guruşu)."

O zaman ortaya çıkan sözde "**BİLGİ PATLAMASI**" karşısında, ne mutlu bize ki "**Guru Olmayan**" ama "**Adam Gibi Adam Olan**" Sayın M. Tınaz Titiz'in 12-18 Ekim 1998 tarihli BT haber dergisinde "**TİTİZCE**" köşesinde yeralan şu değerlendirmesi bütünüyle doğrulanmış oluyor:

"Büyük ölçüde ticari kaygılarla ortaya çıkan **Gurular**, bir sürü şeyin adını bilen, bunları lafazanca savunan, bundan para kazanan, ama bunların altında yatan öz bilgilerden bihaber ulusal ve uluslararası bir kesimi ortaya çıkarmıştır."

Ve son olarak "**ANONİM**" bir "**GURU TESTİ**":

- 1- Konunuzun önde gelen uzmanlarından biri misiniz?
- 2- Bu konuda çok satan bir kitap yazdınız mı?
- 3- Firma ya da güçlü kişilere danışmanlık yaptınız mı?
- 4- Astronomik ücretler alarak ve kent kent dolaşarak konferanslar veriyor musunuz?
- 5- Geleceğe ilişkin öngörüler yapabiliyor musunuz?

Eğer hepsine evet dediyseniz: Kesinlikle Bir **Guru** değilsiniz. Çünkü bir **Guru** bu testi cevaplamaz. O zaten medya tarafından **Guru** ilan edilmiştir."

ORGANİZASYON ŞEMALARI'NA GÜVENMEYELİM!

"SEDAT HOCA"YA "MUZIR" SORULAR / "SEDAT HOCA"DAN "MUZIR" YANITLAR

Bundan bir süre önce, bir yayın organı benimle söyleşi yaparak özellikle "İnsan Kaynakları Yönetimi" ile ilgili görüşlerimi öğrenmek istemişti. Ben de "olur ama, söyleyeceklerimi yayımlayamazsınız," demiştim. Bunun üzerine dergiyi temsil eden genç hanım, alınarak "Siz bizi ne zannediyorsunuz? Biz her türlü düşünceye açığız. Sansürcü değiliz," demişti bana. Ben de bu sözü "teminat" olarak kabul edince "söyleşi" yapıldı. Ama ne hikmetse aradan geçen birkaç yıla rağmen hâlâ yayımlanmış, yayımlanabilmiş değil. Onun içindir ki bu "Muzır Söyleşi"yi aşağıya alarak sizlerle paylaşmak istiyorum. Göreceksiniz ki, bu "söyleşi"de de "Destursuz Bağa Girenler"i hedefe almışım.

İşte bana sorulan sorular ve cevaplarım:

Soru 1.: "Geleneksel şirketler" ile "geleneksel olmayan şirketler"i nasıl ayırt etmeliyiz? Her iki gruptaki şirketlerin özelliklerini açıklar mısınız?

S. Özkol: Kuşkusuz bu sorunun yanıtı "**Geleneksel**" kelimesini, "**geleneksel**" tanımını hangi anlamda kullandığımıza bağlı. "**Geleneksel**" kelimesiyle ve tanımıyla "**çağdışı**" olanı, "**çağdaş olmayanı**" kastediyorsak; "**Geleneksel şirketler**", yalnızca ne pahasına olursa olsun en kısa zamanda en fazla kâr elde etmeyi temel amaç olarak

gören, **“Kâr maksimizasyonu”** peşinde koşan, başarının tek ölçütünü **“kâr”** olarak gören ve gösteren **“geleneksel”** ticari bütünlüklerdir.

Görünürdeki **“çağdaş söylemleri”** ne olursa olsun, kendileriyle birlikte hizmet sundukları kuruluşları sadece ticari bütünlükler olarak gören bu **“çağdışı şirketler”** zihniyetleriyle **“çağdışı”**dır, kadrolarıyla **“çağdışı”**dır, hizmet ve ürünleriyle **“çağdışı”**dır.

Bu **“çağdışı şirketler”** için, doğa, çevre, tarih, kültür, gençlik, gelecek, insancıl iletişim ve paylaşım yalnızca **“Retorik”** olarak vardır.

“Çağdışı şirketler” genelde; toplam kalite yönetimi, yalın üretim, kalite çemberleri, üretim kaynak planlaması, girişim kaynak planlaması gibi çağdaş çalışma yöntem ve tekniklerini, içeriklerinden ve işlevlerinden soyutlayarak birer sihirli sözcük, birer **“fetiş”** haline getiren; içi, içeriği boş ve kof **“özel bir jargon”**la gözboyayan kuruluşlardır.

Bu bağlamda, **“geleneksel olmayan şirketler”**in yani **“çağdaş şirketler”**in ne olduğu; ne olması gerektiği de kendiliğinden tanımlanmış, kendiliğinden belirlenmiş oluyor.

“Çağdaş şirketler”; ne pahasına olursa olsun, en kısa zamanda en fazla kâr elde etmeyi temel amaç olarak görmeyen, sadece **“kâr maksimizasyonu”** peşinde koşmayan, başarının tek ölçütünü **“kâr”** olarak görmeyen; ve salt ticari bir bütünlük olmanın çok ötesinde bir **“Ocak”**, bir **“Yuva”**; bir **“Aile”** olarak hizmet ve ürün sunan kuruluşlardır.

Daha açık anlatımıyla **“çağdaş şirketler”**, piyasa koşullarında **“Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir İnsani Gelişme”** ilkesine bağlı olarak faaliyet gösteren, yani **“doğadan, çevreden, insandan, istihdamdan, gençlikten, gelecekten, insancıl iletişim ve paylaşımdayana”** olan bütünlüklerdir.

Globalleşme Süreci’nde, özellikle 1980’li yılların sonunda, ilk olarak A.B.D.’de ve 1990’lı yılların başında Avrupa’da belirgin olarak ortaya çıkmış, piyasa ekonomisiyle ilgili **“PARADİGMA DEĞİŞİMİ / DÖNÜŞÜMÜ”** bağlamında, **“Kurumsal Toplumsal Sorumluluk Sahibi Firma”**

(Corporate Social Responsibility) ve “**Toplumsal / Ahlaki Muhasebe ve Murakabe**” (Social and Ethical Accounting and Auditing) kavram, kuram ve uygulamalarını gündeme getiren; bu kavram, kuram ve uygulamaları neredeyse bir “**Sivil Toplum Örgütü**” hüviyetiyle adeta kamusal bir etkinlik gibi özel sektörün en çağdaş kesimlerinin hizmetine sunan firmalardır “**çağdaş şirketler**”.

Sayıları şimdilik az da olsa, geleceğin gerek sözcü ve temsilcisi, hatta bir anlamda kurucusu olan bu “**çağdaş şirketler**”in zihniyetleri “**çağdaş**”tır; kadroları “**çağdaş**”tır, hizmet ve ürünleri “**çağdaş**”tır.

“**Çağdaş Şirketler**” için, toplam kalite yönetimi, yalın üretim, kalite çemberleri, üretim kaynak planlaması gibi çağdaş yönetim ve teknikler; “**her derde deva**” sihirli sözcükler, tılsımlı anahtarlar, “**fetişler**” değil, işlevsel yaklaşımlar, işlevsel düzenlemelerdir.

Daha da açık anlatımıyla “**çağdaş şirketler**”, tıpkı hizmet sundukları kurum, kuruluş ve kişiler gibi

53

nemelazımcı değil	sorumluluk alıcı
bencil değil	özverili
mağrur değil	alçakgönüllü
durağan değil	dinamik
kopyacı değil	yaratıcı
küçük görücü değil	höşgörülü
darufuklu değil	geniş görüşlü
dışlayıcı değil	kucaklayıcı
bilgisiz değil	bilinçli
donanımsız değil	nitelikli
olan, olmaya çalışan çağdaş bütünlüklerdir.	

Soru 2.: Vizyon ve misyon kelimeleri son yılların gözde kavramları arasında. Firmaların “global bir vizyon ve misyon” sahibi olmalarından neyi anlamalıyız?

S. Özkol: Kelime, terim, kavram fetişizmine “**hayır**” de-

mekle birlikte; günümüzde tüm çağdaş firma ve kurumların **“global vizyon ve misyon”** sahibi olmaları gerektiğine inanan bir kişi olarak, **“Global Vizyon ve Misyon”** hakkında şunları söyleyebilirim:

Günümüzde **“Globalleşme Olgusu / Süreci”** özellikle son 20 - 30 yıl içerisinde ortaya çıkmış bulunan olağanüstü bilimsel / teknik / teknolojik gelişmeler temelinde tüm dünyanın ürün, hizmet ve finans akışları açısından tek, bütünleşik, birleşik, sürekli ve kesintisiz bir **“Global Pazar”** haline dönüşmesi olarak tanımlanıyor.

Bu süreçte, ürün, hizmet ve finans akışlarını bilerek / bilmeyerek engelleyen, durduran, yavaşlatan her türlü maddi, teknik, politik, bürokratik v.d. sınırlar, sınırlamalar, kısıtlamalar birer birer ortadan kalkıyor / kaldırılıyor. Her gün katlanarak büyüyen Internet aracılığıyla yüz milyonlarca kişi birbiriyle doğrudan, interaktif iletişime geçiyor.

Geleneksel pazarların yerini elektronik pazarlar, geleneksel pazarlamanın yerini elektronik pazarlama, geleneksel paranın yerini elektronik para alıyor. Böylece firmaların ürün ve hizmetleri **“evrensel”** bir sunuş potansiyeline kavuşuyor.

İşte bu süreçte **“geleneksel vatandaşlık”**ın da yerini, giderek **“Dünya Vatandaşlığı”** almaya başlıyor.

Peki nedir dünya vatandaşlığı?

Dünya vatandaşlığı; hepimizin ortaklaşa yaşadığı ve paylaştığı dünyamızda ırkımız, cinsiyetimiz, milliyetimiz, inançlarımız, mesleğimiz, toplumsal konumumuz, eğitimimiz, yaşımız ne olursa olsun, hepimizin bu dünyanın çocukları olduğuna, hepimizin eşit olduğuna inanmamız ve bu inançların gereğini yerine getirmemizdir.

Daha açık bir anlatımla bunu şöyle söyleyebiliriz: İnsan olarak, hepimiz, niteliklerimiz ne olursa olsun, **“İnsanlık Özü”**nde bir ve aynıyız. Ama yine somut insan olarak, **“birey”** olarak hepimiz eşsiz ve benzersiziz.

Özde bir ve aynı; **“birey”** de eşsiz ve benzersiz. Ulusallık ve Evrensellik bağlamında, bu gerçeği şöyle ifade ede-

biliriz: **“Ulusalda Evrensel / Evrenselde Ulusal”** olmak / olabilmek.

İşte günümüzün, çağımızın, hatta geleceğin **“Global Vizyonu”** budur.

İnsan etkinlikleri çerçevesinde her türlü maddi / teknik / politik / bürokratik v.d. engelin kalktığı / kaldırıldığı bir dünyada, **“Global”** bir bütünlükte, **“birey”** olarak eşsiz ve benzersiziz; ama **“İnsanlık Özü”**nde tüm diğer insanlarla bir ve aynı, eşit ve kardeşiz, **“Dünya Vatandaşı”**yız.

Günümüzün **“Çağdaş firmaları”** bu temel ilkelerin ışığında **“Globalleşiyor”**, **“Global hizmet ve ürün sunucusu”** durumuna, konumuna geliyorlar. Ürün ve hizmetlerin bölgesel, yerel, hatta ulusal olması yeterli sayılmıyor; çağdaş ürün ve hizmetler **“evrensel”** olmak, **“global”** olmak zorunda.

Kuşkusuz **“Global Vizyon”** aynı zamanda, tüm insanlığı bir **“Aile”** olarak görmek anlamına da geliyor.

İşte böylesi bir **“Global Vizyon”**a sahip olan özel sektör kuruluşları dünyanın her yanında biraraya geliyor, kendi aralarında, **“Network”**ler oluşturuyorlar.

Şu anda 1000’den fazla özel sektör kuruluşu A.B.D.’de, 500’e yakın özel sektör kuruluşu ise Avrupa’da **“Toplumsal Girişim Şebekesi”** (Social Venture Network) adı altında biraraya gelmiş durumda. Bu kuruluşların arasında A.B.D.’de Levi Strauss, Reebok, Rockefeller, Doubleday, Ford Foundation, Polaroid, Bank of Boston, Federal Express, Time Warner, Newsweek; Avrupa’da Grup Auchon, Super Channel, SBN Bank, Poland Partners, Gundlach, Nature&Decouvertes, Naclo gibi önemli kuruluşlar bulunuyor.

Kuşkusuz **“Global Misyon”** da, **“Global Vizyon”**la belirleniyor, bütünleşiyor. Çağımızda **“Global Misyon”**; **“Global Vizyon”** sahibi firmalar tarafından; yine hiçbir ayırım gözetmeksizin, tüm insanlığa; doğadan, çevreden, gençlikten, gelecekten yana nitelikli, güvenilir, ekonomik, sürdürülebilir ürün ve hizmet sunmak / sunabilmek demektir.

Doğa dostu, çevre dostu, insan dostu, gençlik dostu, gelecek dostu, barış dostu ürün ve hizmet sunmak / sunabilmek demektir.

Doğayı tüketen, yok eden, yağmalayan değil; koruyan, esirgeyen, hatta zenginleştiren; insanı küçülten, alçaltan, aşağılayan değil; geliştiren, nitelikli kılan, mutlu eden; gençliği yozlaştıran, sapıklaştıran, bağımlılaştıran değil; erdemli kılan, özgürleştiren, olgunlaştıran; geleceği yıkan, yadsıyan, küçümseyen değil; kuran, kucaklayan, özümseyen; savaşı kışkırtan, kızıştıran değil; barışı çağıran, kucaklayan, özendiren ürün ve hizmetler sunmak demektir.

Soru 3.: “Kurumsal Toplumsal Sorumluluk” sahibi danışmanlık şirketlerinin hizmet verdikleri firmalara “kurumsal bir kimlik” kazandırmak konusunda en çok dikkat etmesi gerekli noktalar nelerdir?

S. Özkol: Bir kere; niteliği, özellikleri, işlevleri, konumu, faaliyet alanı, büyüklüğü ne olursa olsun her şirketin kendi geleneklerinden, göreneklerinden, tarihinden, başarılarından, başarısızlıklarından, çalışanlarından, hedeflerinden, sorularından ve sorunlarından oluşmuş bir **“Kurumsal Kimlik”**i vardır. Bir küçük bakkal dükkânının, bir küçük kundura tamircisinin, bir sokak satıcısının bile. Burada danışmanlık firması tarafından yapılması gereken, hizmet sunulan kuruluşun varolan **“Kurumsal Kimliği”**ni, yadsımadan, küçümsemeden, dışlamadan; bu **“Kimliğin”** olumsuzluklarına sahip çıkarak tüm olumsuzluklarının çözümlemesini yapmak, bilince çıkartmak; firmanın mevcut ve potansiyel faaliyet alanlarındaki **“Global Değişim / Dönüşümler”**, **“Global İstem ve Beklentiler”** bağlamında firmanın bu değişim / dönüşüm / istem ve beklentilere yanıt verebilecek uyumlu, tutarlı ve **“SÜRDÜRÜLEBİLİR”** bir **“GLOBAL KİMLİK”** doğumu yapabilmesi için **“EBELİK”** etmek.

Kuşkusuz bu **“EBELİK”** sadece doğum sürecini kapsayan bir ebelik değil; sağlıklı, canlı, hareketli bir bebeğe

sahip olabilmesi için, bir **"AİLE"** olan firmaya, **"İLKAH ÖNCESİ VE İLKAH SONRASI"**nı da kapsayan, söz yerindeyse **"TOPLAM EBELİK"** hizmetleri sunmaktır.

Soru 4.: Şirketlerin yaşadığı en büyük problemlerden birinin; kurum içindeki iletişim kopukluğu olduğu bir gerçek. Danışmanlık Şirketleri bu kopukluğu gidermede nasıl bir rol üstlenmeli?

S. Özkol: Gerçekte; kendi içinde bir iletişim kopukluğu olduğunu düşünerek; yetkin, nitelikli ve uzman bir danışmanlık kuruluşuyla **"İLETİŞİM"**e geçen bir firma bu iletişim kopukluğunu gidermede en önemli, en büyük adımı atmış demektir. Böyle bir gelişme, hiç değilse başlangıçta, psikolojik sorunları olduğunu bilen ve bu sorunlarının halledilmesi için **"güvenilir"** bir ruh doktoruna başvuran kişiyle doktoru arasındaki ilişki gibidir.

Dolayısıyla ruhsal sorunları olan ve hem **"kendi içi"** hem de **"kendi dışı"** ile sağlıklı iletişimde bulunamayan kişinin, bu sağlıklı iletişimi kurabilmesi için, ilk olarak **"doktor"**uyla sağlıklı bir iletişime girmesi, daha doğrusu sokulması gereklidir. Kuşkusuz burada böyle bir sağlıklı iletişimi sağlayabilmede temel görev ve sorumluluk **"doktor"**a düşer. İlk sağlıklı, güvenilir ve sürekli iletişim **"hasta"** ile **"doktor"** arasında sağlanır.

Yine de, böyle bir iletişimin **"TEKELCİ"** bir iletişim olarak kemikleşmemesine ayrıca dikkat edilir. **"Hasta"** bir süre sonra **"doktoru"** dışındakilerle de, güvenli, sağlıklı, sürekli iletişim kurabilmeli, **"doktoru"**ndan bağımsızlaşabilmelidir. Ve nasıl bir süre sonra **"hasta-doktor"** ilişkisi bir dostluk, bir arkadaşlık boyutunu da kapsamaya başlıyorsa; danışmanlık firması ile hizmet sunduğu şirket arasındaki ilişki de mesleki olarak, bilgi, deneyim ve uzmanlık olarak ne kadar **"profesyonel"** olursa olsun; aynı zamanda ve daha çok bir dostluğa, bir arkadaşlığa, bir **"birbirini bütünlemeye"**, bir **"interaktif ilişki"**ye dönüşmelidir. Burada yine daha açık olarak, şunu söylemek istiyorum: Firma

içi iletişimi sürekli kılmak bağlamında, hizmet sunan bir danışmanlık firması açısından yaşamsal önem taşıyan iki husus vardır:

1. Danışmanlık firması, **“kendi içi”** ve **“kendi dışı”** ile; kalıcı, sürekli, güvenilir, nitelikli, zenginleştirici, **“sürdürülebilir”** iletişim kurmuş bir firma olmalıdır. Yani; her şeyden ve herkesten önce kendisi bir **“AİLE”**, bir **“OCAK”**, bir **“YUVA”** olmalıdır.

2. Her türlü iletişim eksikliğinin, her türlü iletişim kopukluğunun, hatta her türlü iletişim yokluğunun da, ne kadar sağlıksız olursa olsun, temelde **“kendine özgü”** bir iletişim olduğunu kavramış olmalıdır.

Firma çalışanlarının, kurum içerisinde iletişim kuramaları, kurmamaları, firmada mevcut temel sorunların bir biçimde, dışa vurulması, **“İLETİLMESİ”** dir.

İşte sağlıklı güvenilir, üretken, bütünüleyici firma içi iletişimi sağlamak üzere hizmet sunan danışmanlık firması, bu **“özel tür iletişimin”** temelinde yatan ana sorun ya da sorunları irdeleyerek, sorgulayarak, çözümleyerek işe başlamalıdır.

Şirketler, tıpkı insanlar gibi **“organik/sosyal”** varlıklardır. Ve nasıl insanın **“organik / sosyal”** yapısı **“iletişimi”** zorunlu kılıyorsa, eski deyişle **“tazammun ediyorsa”**; nasıl **“iletişim”** insanın **“ön koşulu”** ise; aynı şekilde şirketler için de **“iletişim”** her türlü etkinliğin, hatta varolabilmenin ön koşuludur.

Öte yandan iletişim kopukluğu, iletişim eksikliği, çok kereler kendini sürekli olarak yenileyen, güçlendiren, kalıcılaştıran bir olumsuzlama, bir tepki (reaksiyon) olduğundan, bu olguyu tersine dönüştürmek, olumsuzluktan olumluluk yaratabilmek için danışmanlık firması, aynı zamanda alçakgönüllü, sabırlı, hoşgörülü, uzlaştırıcı, çözümleyici bir yaklaşımı sonuna kadar sürdürmelidir. Daha açık bir anlatımla, danışmanlık firması **“Boşanma Avukatı”** gibi değil; **“Evlilik Danışmanı”** (Marriage Counselor), **“Nikâh Memuru”** gibi davranmalıdır.

Soru 5.: Sizce “çalışanlar” ve “firmalar” arasındaki “sinerji” nasıl sağlanır?

S. Özkol: Gerçek bir “sinerjinin sağlanması”, bu sinerjinin önce kalıcı, sürekli, “SÜRDÜRÜLEBİLİR” bir niteliğe kavuşturulması ve daha sonra da sıçramalar yaparak büyümesi / büyütülmesi için, ilk olarak “Firma - Çalışan” ayrımını, “ayrışması”nı, “konuşması”nı, “dichotomy”yi ortadan kaldırmak gerekiyor.

Bu bağlamda

FİRMA ≡ TÜM SOSYAL PAYDAŞLARIN HEDEF / AMAÇ BİRLİKTELİĞİ

özdeşliği matematik kesinlik gibi, hem danışmanlık firmalarının hem de hizmet sunulacak şirketlerin bilincine, vicdanına kazılı olmalıdır, kazılmalıdır.

Niteliği, hizmet ve ürünleri, büyüklüğü, faaliyet alanları ne olursa olsun; bir firmada çalışanların tümü ortak hedefler çerçevesinde, kendi bilgi / beceri ve deneyimlerini birleştirmiş, bütünleştirmiş, kaynaştırmış takım arkadaşı olmalıdırlar.

Aksi takdirde değil “Sinerji”; “Kinetik Enerji”, hatta “Potansiyel Enerji” sağlamak bile mümkün değildir. Böyle bir kuruluş “sinerjik”, hatta “enerjik” değil; olsa olsa “lethargic”tir.

Daha açık anlatımla İç Sosyal Paydaşlar iş ve faaliyetleri ne olursa olsun, aynı saygıyı görüyor; ayırım yapılmadan değerlendiriliyor; işsizlik tehdidiyle korkutulmuyor, bilimsel / teknik / teknolojik gelişmelere hazırlıklı kılınıyor, 20-25 yıl çalıştıktan sonra sıkılmış bir limon gibi bir kenara atılmıyor, maddi-manevi gelişimlerine katkıda bulunuluyor, başarıların gerçek sahibi olarak tanımlanıyorsa, o firma “sinerjik” değil, “süper sinerjik”, hatta “hiper sinerjik”tir.

İşte “SİNERJİ”yi inanılmaz, olağanüstü boyutlara yükseltecek tek yaklaşım budur. Ve ne yazık ki; hizmet sundukları firmaları ancak “downsizing”le, ancak “rightsizing”le ancak “re-engineering”le, ancak “re-structuring”la; yani

temelde istihdamı daraltarak, küçülterek, azaltarak; daha da açıkçası, işine geldiğinde, katkıları ne olursa olsun, çalışanın işine, bir elektronik işlemle, anında son vererek / verdirerek daha verimli, daha üretken, daha **"KÂRLI"** hale getireceklerini öne süren ve kısa sürede, çok **"parlak başarılar"** elde eden sözde danışmanlık firmaları; uzun, hatta orta vadede hem hizmet sundukları kuruluşların hem de kendilerinin sonunu hazırlıyorlar.

Soru 6.: Türkiye'de **"İnsan Kaynakları Yöneticisi"** olmak da yükselen değerler arasında yer almaya başladı. İnsan Kaynağı Yöneticilerini, diğer yöneticilerden ayıran en önemli özellikler neler olmalıdır?

S. Özkol: Burada da şöyle düşünüyorum: **"İnsan Kaynakları Yöneticisi"** yerine, belki de **"İnsan Kaynakları Eşgüdümçüsü"**, **"İnsan Kaynakları Geliştiricisi / Uyumlayıcısı"**, olsa olsa **"İnsan Kaynakları Yönetmeni"** demek; belki daha doğru, daha çağdaş, daha anlamlı, daha sıcak, daha **"İNSANCIL"** olacak.

Çünkü **"Dünya Vatandaşlığı"**nın insanlık tarihinin gündemine geldiği bir evrede, artık **"Yöneten - Yönetilen"** ikiliğinin de kalkmasının / kaldırılmasının gerekliliğine, zorunluluğuna, kaçınılmazlığına inanıyorum.

Katılımcılık, çoğulculuk, saydamlık, açıklık, özgürlük, demokrasi sadece soyut olarak **"Sivil Toplum"**a ait özgü çağdaş nitelikler değildir. Toplumun gerçek anlamda **"SİVİL"** olması, olabilmesi, belki de her şeyden önce, firmaların, şirketlerin kendi içlerinde sonuna kadar katılımcı, çoğulcu, saydam, açık, eşitlikçi, özgür, demokratik olmalarına bağlı ve bağımlı.

Bu çerçevede **"İnsan Kaynakları Uyumlayıcısı"** ayrıntıları hiç gözden kaçırmadan, geçmiş, günü ve geleceği ile bütünü, **"TÜM"**ü algılama gücüne sahip; sabırlı, sevecen, hoşgörülü, kucaklayıcı, birleştirici, geliştirici, özendirici, bir öğretmen / eğitmen, bir **"BİLGE"**, bir **"DOST"** olmak zorundadır.

Kumanda eden değil, yardım eden; emir veren değil, takım ruhuyla çalışan; “İnsan Sarrafı” değil, “İnsan Sanatkârı”.

Soru 7.: İnsan Kaynakları Yöneticisi’nin yeri, bir şirketin yönetim şeması içinde nerede bulunmalıdır?

S. Özkol: Yönetim şemalarına hiçbir zaman fazla güvenmedim, bağlanmadım, ısınamadım. Hatta hemen hemen hiç güvenmedim, bağlanmadım, ısınamadım. Bu “ŞEMA”ları hep aşırı “şematik”, aşırı “rijit”, aşırı “mekanik”, aşırı “statik”, aşırı “despotik”, aşırı “soyut”, hatta aşırı “anlamsız” ve “gereksiz” buldum. Çağdaş iş ilişkilerinin olabildiğince yatay, esnek, eşgüdümlü, dinamik, yalın, değişken ilişkilere dönüştüğü / dönüştürüldüğü bir tarihsel evrede, “Yönetim Şemaları” hangi kurum, kuruluş ve amaç için düşünülmüş olurlarsa olsunlar, çok kısa sürede “ANAKRONİK” hale geliyor; kuruluşa ayak bağı olmaya başlıyorlar.

Konuya bu çerçevede yaklaşıldığında “İnsan Kaynakları Uyumlayıcısı”nın yeri bence, “Şirket Organizasyon Şeması” içerisinde durağan, belirli, statik, donmuş, dondurulmuş bir yer değildir. “İnsan Kaynakları Uyumlayıcısı” iş sürecinin en değerli, en “ÖZ”, ama yine de en “ZOR” kaynağını, insanı, insanları uyumladığı, uyumlamak zorunda olduğu için; aynı zamanda bir “Sorun Çözümleyicisi” (Trouble Shooter) olarak mekânda, zamanda ve işlevde sürekli bir hareketlilik, değişim, dönüşüm ve yaratıcılık eylemi içinde olmak zorundadır. Öte yandan yine aynı zamanda, “Özkaynak”ın, yani “İnsan”ın motivasyonu, yüreklendirilmesi, özendirilmesi bağlamında da “Vizyon Taşıyıcısı” ve “Misyon Arayıcısı”.

Bu dediklerimizden kaçınılmaz olarak şu sonuç çıkıyor;

Mutlaka “ŞEMATİK” bir yaklaşım gerekiyorsa, oyun kuralları çerçevesinde çok basit; ama oyun kombinezonları, görünümleri, bileşimleri açısından olağanüstü değişken,

olağanüstü özgün ve yaratıcı bir spor türü olan futbolu örnek alabiliriz. Burada **“İnsan Kaynakları Uyumlayıcısı”** aynı anda takımın hem **“Coach”u**, hem doktoru, hem masörü, hem de **“liberosu”** olmak zorundadır.

Soru 8.: Kuruluşların kendilerinin yaptıkları veya destekledikleri sosyal sorumluluk kampanyaları, halkla ilişkiler disiplini altında mı değerlendirilmelidir, neden?

S. Özkol: **“Sosyal Sorumluluk”** denince anlaşılan **“Kurumsal Sosyal Sorumluluk”**sa ve yine **“Sosyal Sorumluluk Kampanyası”** denince anlaşılan, bir kurumun, Birleşmiş Milletler’in **“Sürdürülebilir İnsani Gelişme”** diye tanımladığı **“Doğadan, Çevreden, İstihdamdan; İnsan, Kadın ve Hayvan Haklarından; Gençlikten, Gelecekten ve Sosyal Adaletten Yana Uygulamaları”**ysa; bu çalışmalar ancak, **“Halkla İlişkiler”**, **“Eğitim”** ve **“İnsan Kaynakları”** bölümlerinin ortak çalışması ile yürütülebilir. Çünkü **“Kurumsal Sosyal Sorumluluk”** çok yanlı, çok katmanlı ve çok parametrelili bir **“Paradigma”**dır.

Soru 9.: Sosyal sorumluluk kampanyaları her kuruluşun iletişim karışımı içinde yer almalı mıdır? Sosyal sorumluluk kampanyası yapmak veya desteklemek kararı neye göre verilmelidir?

S.Özkol: 21. Yüzyılın dünyasında saygın, onurlu, üretken, çağdaş ve insancıl bir yapılanma ve tanıtım içerisinde çalışmak isteyen her kurum, kaçınılmaz olarak, tüm maddi-manevi girdileri ve çıktıları, tüm faaliyetleri, ürünleri, hizmetleri ve çözümleriyle **“Bütünleşik”** olarak **“Kurumsal Sosyal Sorumluluk”** sahibi olmakla yükümlüdür. Daha açık bir anlatımla **“Kurumsal Sosyal Sorumluluk”**, kurum içinde başlayıp bitmez.

Kuruma, her, türlü girdiyi ve hizmeti sağlayan kuruluşları; kurumun hizmet sunduğu tüm kurum ve kuruluşları ve hatta nihai tüketiciyi kapsayan, kapsamak

zorunda olan yepyeni bir yaklaşımdır. Bu bağlamda **"Kurumsal Sosyal Sorumluluk"** hem **"içsel"**dir hem de **"dışsal"**. Bu konuda kararı; doğrudan **"Kurumsal Sosyal Sorumluluk Paradigması"** verir.

Soru 10.: Sosyal sorumluluk kampanyalarında geri dönüş beklenmeli mi? Evet ise, sosyal sorumluluk kampanyalarında geri dönüş beklentisi ne olmalı, ne olmamalıdır? Bu tür kampanyaların etkisi ve etkinliği hangi vadede değerlendirilmelidir ?

S. Özkol: Bir kurumun **"Kurumsal Sosyal Sorumluluk"** anlayışı ve uygulamaları ancak şöyle anlam kazanır:

"İyilik Yap Denize At; Balık Bilmezse, Halik Bilir".

"Kurumsal Sosyal Sorumluluk kâr amaçlı bir girişim değil; bir inanç-bilinç eylem bütünlüğü"dür, bir "PRAXIS"tir.

Daha açık söylemek gerekirse, **"Kurumsal Sosyal Sorumluluk"** uygulamaları, **"Sağırılar Birbirini Ağırılar"** mantığı içerisinde **"Sen, ben, bizim oğlan"**a, **"Sıra"**yla, **"hiyerarşik"** bir yapıda ve önceden kurgulanmış olarak verilecek **"Kozmetik Amaçlı"**, ödülleri değil; kurumun giderek bir **"Ocak"**, bir **"Aile"**, bir **"Vakıf"** bir **"Sivil Toplum Kuruluşu"** gibi çalışmasını hedefler.

Onun içindir ki her **"Kurumsal Sosyal Sorumluluk Praxisi"**nin hedefi doğrudan kendisidir. Bu **"Praxis"** insan olmak ve paylaşmak; insani olanda, takım arkadaşlığında, **"Sosyal Paydaşlık"**ta birleşmek ve bütünleşmek demektir.

“YARATICI KAOS”TAN KORKMAYALIM”

Değerli Okuyucularımız;

Burada izninizle, “Lider” ve “Liderlik” üzerinde biraz duralım. Günümüzde; toplumsal ve mesleki yaşamda o kadar çok “Lider”e ve “Liderlik Gurusu”na rastlıyoruz ki; söz yerindeyse “Kırvatımızı sallasak; Lider’e Değecek”.

Oysa, tüm yaşamımız boyunca o da talihliyse en çok bir - iki “Lider”e rastlarız; çok, çok daha talihliyse belki tek bir “Lider”le çalışmak mutluluğunu elde ederiz. Çünkü her “Lider”, “Lider” olarak “Tek”tir, “Özgün”dür, “Eşsiz”dir, “Benzersiz”dir.

Öte yandan; Dünya’da ve Türkiye’de yıllardır “Nasıl Lider Olunur?”, “Liderliğin 8 / 88 / 888 / 8888 Altın - Platin - Pırlanta Kuralı”, “En Büyük Lider Bizim Lider / Başka Büyük Yok” gibi bilgi - içerik - kalite özürlü / kozmetik - medya-tik / yalancı - sözde eğitim seminerlerine, panellere, forumlara, yuvarlak masa toplantılarına, sempozyumlara rağmen bu “etkinlikler”e katılan safdillerin hiçbirisi, hiçbirisi “Lider” olamamıştır, olabilememiştir. Çünkü “Liderlik”; kendisinde “Temel Liderlik Özellikleri” bulunan talihli ya da talihsiz kişinin, kendi yapısına uygun “Liderler”i izleyerek ve gerçek ya da sanal çıraklık / kalfalık aşamalarını tamamlayarak “Liderliğe” hazırlık yapmasını öngörür. Bununla beraber, tüm “maddi - manevi hazırlıklar”a rağmen “Potansiyel Lider”i; “hazır olduğunda” bile, O’nu “Gerçek Liderlik”e davet eden, çağırان nesnel - öznel koşullar, toplumsal - kurumsal - bireysel talepler oluşmamışsa, “Potansiyel Lider” çürür gider.

Burada “Mecelle”nin şu “hükmü”nü hatırlamakta ve hatırlatmakta yarar var: “Marifet İltifata Tabidir / İltifatsız Marifet Zayidir”.

Dolayısıyla “Liderlik”, özel koşullarda, özel amaçlara yönelik olarak ve özel bir zaman süresince işlevselleşebilir, gerçekleşebilir ancak.

Bu bağlamda her “Lider”in kendine özgü, “Vizyon”u, “İdealleri”, “Düşü” vardır.

Büyük bir lider olan Martin Luther King, “Bir Düşüm Var Benim” (I have a dream) diyordu. Martin Luther King’den çok daha büyük bir lider olan Atatürk’sen “Hürriyet ve İstiklal Benim Karakterimdir” sözleriyle bize gerçekte tüm insanların karakterinin “Hürriyet ve İstiklal” olması gerektiğini ifade ediyordu.

İş dünyasına bakıldığında, yukarıdaki örnekler kadar “heyecan verici” olmasa da, “Yol Açan”, “Yol Gösteren”, “Vizyon Sahibi”, “Zamanın Ruhu’na Damgasını Vurmuş” ve bu özellikleriyle birlikte, insani değerlere bağlı kalabilmiş, hatta bu değerlerin gelişmesine katkıda bulunmuş Akio Morita (Mr. Sony) / İzzet Baysal / Ahmet Elginkan / Alber Bilen gibi “İnsan Liderler”le buluşabiliyor, kendilerinden ilham alabiliyoruz.

Bununla beraber, yaşamın her alanında olduğu gibi “İş Dünyası”nda da “İşler” yalnızca “Liderler”le, “Liderlik”le yürümüyor, yürüyemiyor. “Liderler” için çok kereler sıkıcı olan “İşler”in günlük zaman aralıklarıyla tanımlanması, takibi, denetlenmesi, eşgüdümlemesi, değerlendirilmesi, düzenlenmesi ve yeniden düzenlenmesi de söz konusu. Ve bir ticari kuruluşun faaliyette bulunduğu yıllar arttıkça, firmanın yaşı büyüdükçe genellikle, “Liderler” tarafından sıkıcı bulunan “İş” ve “İşlevler” daha bir ağırlık kazanıyor ve bazen öyle bir noktaya geliniyor ki, ticari kuruluşdaki “Profesyoneller” / “Yöneticiler” / “Managerler” / “İdareciler” ve “Danışmanlar”; gizli, yarı açık hatta bazen apaçık bir şekilde, “Lider”e, “Liderler”e, “Bir zamanlar ‘Liderlik’ yapmış olsan da, artık, olağanüstü bir hızla gelişen bilişim - iletişim teknolojileri ve yine kökten değişen profesyonel hizmetler bağlamında; hâlâ nostaljik şekilde geçmişe, geçmiş değerlere, geçmişin çağı geçmiş başarılarına bağlı kalan ‘Sana’ ihtiyacımız yok. Bizi ve kurumumuzu, yalnız bırak; rahat bırak. Gölge Etme Başka İhsan İstemeyiz” diyebiliyorlar.

Oysa; Hiçbir Gerçek "Lider", hiçbir zaman "Taklit Edilemez" / "Kopyalanamaz" / "Tekrarlanamaz" / "İkame Edilemez".

Her "Gerçek Lider", temelde "Evrensel Tez - Antitez - Sentez Diyalektiği"nde, önceden öngörülemeyen, kestirilemeyen bir "Nitel Sıçrama"ya, bir "Nitel Dönüşüm"e karşılık düşer. Çok kereler "Tarihsel - Toplumsal - Kurumsal Nitel Sıçrama"yı, doğrudan temsil eder, yaşar ve yaşatır. Bu "Nitel Sıçrama"nın bizatihi kendisi olur.

"Lider" - "Gerçek Lider"

Reformcu Değil; Devrimci

Düzeltilici Değil; Silici (Eraser)

İyileştirici Değil; Yeniden Yapılandırıcı

Taklitçi Değil; Yaratıcı

Kuralcı Değil; Kural Yıkıcı

Yetiştirici Değil; İlkah Edici

İdareci değil; Yüreklendirici

Düzara Değil; Olağanüstü / Olağandışı / Olağanüstü

Teskin Edici Değil; Tahrik Edici

Boyun Eğici Değil; İsyancı

Kabullenici Değil; Sorgulayıcı'dır.

"Lider" - "Gerçek Lider"

İçinde yer aldığı toplumda ya da kurumda mevcut

✓ "Oydaşmacı'yı Çatışma"ya

✓ "Çatışmacı'yı Çarpışma"ya

✓ "Çarpışma'yı Kriz"e

✓ "Kriz'i Kaos"a

✓ "Kaos'u Arınma"ya

✓ "Arınma'yı Bilince Çıkartma"ya

✓ "Bilince Çıkartma'yı Açıklık"a

✓ "Açıklık"ı Uyuşma"ya

✓ "Uyuşma'yı Ödünleşme"ye

✓ "Ödünleşme'yi Yakınlaşma"ya

✓ "Yakınlaşma'yı İşbirliği"ne

✓ "İşbirliği'ni Yeniden ve Daha Bir Düzey'deki

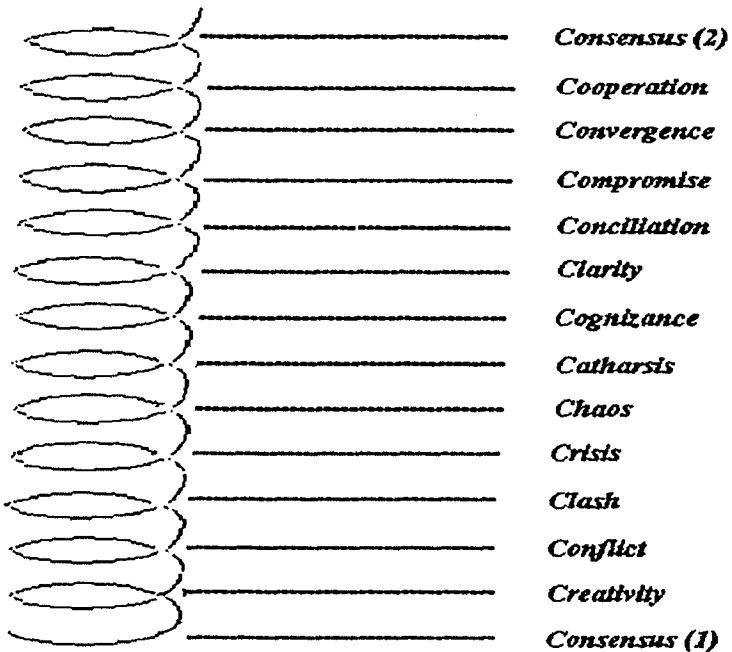
Oydaşma"ya, adım adım, aşama aşama, halka halka dönüştürerek yolculuk yapar / yaptırır.

İngilizce'de "13 C" Kuramı olarak tanımladığım ve tasarladığım bu "Yolculuk"un "Açılımı" şöyle:

[Consensus (1) → Creativity → Conflict → Clash → Crisis → Chaos → Catharsis → Cognizance → Clarity → Conciliation → Compromise → Convergence → Cooperation → Consensus (2)] Yani;

Konsensus (1) → Yaratıcılık → Çatışma → Çarpışma → Kriz → Kaos → Arınma → Bilince Çıkartma → Açıklık → Uyuşma → Ödünleşme → Yakınlaşma → İşbirliği → Konsensus (2)

YARATICI KAOS → KONSENSUS SARMALI

Bu yapıyla "Yaratıcı Kaos - Konsensus Sarmalı", "DNA Sarmalı"na benzer.

“EĞİTİM” DEĞİL, “EĞİTİŞİM”

Ülkemizde (ve büyük ölçüde tüm dünyada) “Eğitim ve Öğrenim”in her kademesinde verilen eğitimlerin hemen hepsi, sıkıcı, kabız, tıknafes, ölgün, kısır, sığ, statik, boş, kof, düzara, dil ve bilgi özürlü “Sözde Eğitim”lerdir.

Daha açık anlatımıyla bu “Sözde Eğitimler”i veren “Eğitmenler”in, “Öğretmenler”in, “Hocalar”ın dilleri özürlüdür, bilgileri özürlüdür, performansları özürlüdür ve “Eğitim Konuları” özürlüdür.

Bu “Sözde Eğitimler”de ruh yoktur, empati yoktur, etkileşim yoktur, paylaşım yoktur, “meydan okuma” yoktur, mizah - neşe - keyif yoktur, diyalog yoktur.

Var olan tek şey anlamsız sayıklamalardan oluşan “Monolog”lardır.

Oysa artık eğiten - eğitilen ikiliği, kopuşması ayrışması, hiyerarşisi, “dichotomy”sinin sona ermesi - erdirilmesi; “Eğitim” denen despotizmin yerini, “İşteşlik” bağlamında “Eğitişim”in alması gerekiyor.

Peki; nedir “Eğitişim”?

Bu sorunun yanıtını, bundan birkaç yıl önce davetlisi olduğum bir askeri okulun sınıflarında yazılı olan şu cümlede bulmuştum: “Öğrencileşen Öğretmen / Öğretmenleşen Öğrenci”. Evet; bir “Askeri Okul”, geleneksel eğitimin dayatmacı, statik, tek yanlı yapısını reddediyor ve “Öğrencileşen Öğretmen / Öğretmenleşen Öğrenci” yaklaşımı ile çok yanlı katılımcı, paylaşımcı “Eğitişim”i gündeme getiriyordu.

Peki; bu bağlamda “Sivil Eğitimcilerimiz”in de “Öğrencileşerek”, “Askerlerimiz”den öğrenmeleri ve “Eğitişme”ye başlamaları zamanı gelmedi mi?

NEDEN "EMPATİ"?*

Yıllarca önce henüz on sekiz yaşımdayken, elime bir kitap geçmişti. 1944 yılında, Remzi Kitapevi'nin Kültür Serisi'nde yer alan bu kitabın adı "Çayname" idi ve Okakura Kakuzo tarafından yazılmıştı. Kitabı dilimize değerli çevirmen Ali Süha Delibaşı kazandırmıştı.

Kitap daha önce çeşitli Avrupa ülkelerine çevrilmiş ve bu arada Gabriel Mouray, Fransızca çevirisine bir önsöz yazmıştı.

Türkçe çevirisinde, bu önsözle, o günün kelimeleriyle Okakura Kakuzo şöyle anlatılıyor;

"Çaynamenin müellifi Okakura Kakuzo 1862'de doğmuş, 1913'te ölmüştür.

Okakuro Kakuzo ışığa ve güzelliğe candan bağlı, fevkalade süzölmüş ve incelmüş, son derece narin bir hassasiyet sahibi, bilgisi çok geniş, zevki gayet sağlam bir zekâ, insanların atalarından kalma itikatlara ve geleneklere sıkıca bağlı kaldıkları halde daha az felaketli olacaklarına inanmak akıllılığını; yahut deliliğini gösteren adamlardan biri, tabiatın ve hayatın her temasından zevk almayı bilen ve sanatın yalnız ressamların, heykeltıraşların, müzisyenlerin, mimarların eserlerinde bulunmayıp bayağıların gözlerine görünmeyen, fakat bu işlerden anlamayanların ruhlarına eşsiz, emsalsiz heyecanlar veren başka binlerce şeyde de sanat bulunacağına inanmış sanatkar - şairlerden biri idi."

* Empati: Kendimizi karşıımızdakiinin yerine koyabilmek; karşıımızdakiinin duyguları ve düşünceleri ile rezonansa geçebilmek. Duygudaşlık.

Değerli Okuyucular;

Bu kitap, aradan geçen kırk yılı aşkın sürede benim iki - üç başucu kitabımdan biri oldu. Onu hemen her gün okur ve her okuyuşumda yeni tadlar, yeni ilhamlar alırım, heyecanlanırım. Türkçe çevirisi "92" sayfa olan küçük, küçücük bir kitap. Ama gerçek bir mücevher, "Umut Pırlantası" kadar parlak, ışıkl, ışıltılı, sevecen, bilge bir kitap. Daha on sekiz yaşında iken bu kitabı bulup okumuş olduğum için kendimi talihli sayıyorum; ayrıca yine henüz on sekiz yaşındayken bile, bu kitaptan tadına varılmaz bir haz aldığım için kendimi kutluyorum.

Yukarda da söylediğim gibi, bu haz ve hayranlık bugün de devam ediyor ve her geçen gün daha da artıyor.

İzin verirseniz; bu kitaptan bazı bölümleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu bölümlerin gerçek tadına varabilmek için kitabın bütününe okumak ve "Çay Üstadları"nın, bu olağanüstü ince, incelikli, duyarlı, hoşgörölü ve bilge kişilerin kim ve ne olduklarını öğrenmek gerekiyor. Ama, aradan alıntı yapıldığında bile, "Çayname"nin ışığı gözle- rimizi kamaştırıyor.

Büyük çay üstadı Soshi:

"Balıklar sudan ne kadar hoşlanıyorlar," diye bağırmuş.

Arkadaşı demiş ki:

"Siz balık değilsiniz, balıkların sudan hoşlandığını nereden biliyorsunuz?"

Soshi şöyle cevap vermiş:

"Siz de benim kendim değilsiniz. Balıkların sudan hoşlandıklarını bilmediğimi nereden biliyorsunuz?"

Kıssadan Hisse:

Tüm insanî ilişkilerinizde, aile, sosyal ve mesleki yaşamınızda karşınızdakilerin kendine özgü, eşsiz, ve benzersiz bir yanı olduğunu, olabileceğini hiç düşündünüz mü? Düşünüyor musunuz? Düşünmediyseniz, düşünmeye başlamanın tam zamanı. Karşınızdaki kişi gerçekten de balıkların sudan hoşlandığını bile bilebilecek bir iç bilgiye,

bir öngörüye, bir içgörüye, bir bilgeliğe, bir sezgiye sahip olamaz mı? Sizden farklı olamaz mı? Farklılığıyla, tıpkı bir senfoninin farklı notaları gibi, bir mozağin farklı parçaları gibi sizinle bir insanlık senfonisinde, bir insanlık mozağinde yer almış olamaz mı? Yer almamalı mı? Yer almamalı mıyız?

Yaşamınızın bütününde insani ilişkilerinizde, aile, sosyal ve mesleki yaşamınızda ne olmak istiyorsunuz? Kim-siniz? Yalnızca kendi türkülerinizi mi söylüyorsunuz? Kulaklarınız yalnızca kendi türkülerinizi mi dinliyor? Baş-kalarının türkülerine sağır mısınız? Yoksa, tüm insani ilişkilerinizde, tüm aile, sosyal ve en önemli mesleki ilişki ve faaliyetlerinizde karşınızdaki ile, karşınızdakilerle bütünleşip, onların türkülerini de, onlarla birlikte, karşınızdaki olarak söyleyebiliyor musunuz?

“Hâlâ Japonya’da bir manastırda Table Ronde dairesi-ne benzeyen ve geleneğe göre masallar dairemizin kahramanı Yoshitsun’a isnat edilen kıymetli bir tablet vardır: Bu, mükem-mel bir erik cinsinin himaye edilmesi hakkında bir tembihtir ve bir cenk ve cidal devrinin edasıyla bize hitap ediyor. Kitabe çiçek-lerin güzelliğini zikrettikten sonra şöyle diyor: ‘Bu ağaçtan bir tek dal koparan kimsenin, buna karşılık bir parmağı kesilecektir.’ Böyle kanunları, bugün yıkıcı çlgünlüklerini çiçekler üzerinde yapan, san’at eserlerini kırıp dökenlere tatbik etmek münasip ol-maz mı?”

Kıssadan Hisse:

Okakuro Kakuzo, bir tek ağacın, bir tek dalından söz ediyor. Amazon yağmur ormanlarının bütünüyle yok edil-diği bir dünyada, “Bir tek ağacın bir tek dalının ne önemi var?” diyebilir miyiz? Diyemeyiz; çünkü hiç değilse, biz Türkler, inançlarımız çerçevesinde “En Değerli Kişi Kıya-met Günü Ağaç Diken Kişidir” kutsal sözlerinin anlamını biliyoruz. Yoksa “bir zamanlar biliyorduk”; yoksa “bir za-manlar bilenler vardı” mı demeliyiz?

“(Çay Üstadı) Rikiu bahçeden geçen yolu süpürmek ve sulamakla meşgul oğlu Shoan’ı seyrediyormuş. Shoan işini bitirince Rikiu ‘Daha iyice temiz değil,’ demiş ve işine yeniden başlamasını emretmiş. Genç adam bir saat çalıştıktan sonra Rikiu’ya dönmüş: ‘Baba, demiş, yapacak bir iş kalmadı. Merdivenleri üç defa yıkadım, taş fenerlere, ağaçların üstüne su döktüm; yosunlar taze bir renkle parıl parıl parlıyor; yerde de ne bir çalı bıraktım, ne de bir yaprak.’ Üstat oğlunu azarlamış ‘Genç deli, demiş, bir yol böyle süpürülmez.’ Bunları söyledikten sonra Rikiu bahçeye inmiş, bir ağacı silkelemiş ve her tarafa güzün diba örtüsünden parçalar, altın ve erguvan yapraklar serpmiş! Rikiu’nun istediği yalnız temizlik değil, aynı zamanda güzellik ve tabiiliktir.”

Kıssadan Hisse:

İstenen nedir? Yaşamdan istenen nedir? Ne istiyoruz yaşamdan? Yalnızca temizlik mi? Okakura Kakuzo, şöyle cevaplıyor bu soruyu; “Rikiu’nun İsteddiği Yalnız Temizlik Değil; Aynı Zamanda Güzellik ve Tabiiliktir.” Temizlik, Güzellik, Tabiilik. Yani “Estetik”.

Yalnız vücut temizliği değil; ruh temizliği. Yalnız vücut güzelliği değil; ruh güzelliği. Yalnız vücut tabiiliği değil; ruh tabiiliği.

Kuşkusuz; kendimizi başkasının yerine koymaktan söz edince, bu konuda büyük yazarımız Sait Faik’in “Ermeni Balıkçı ile Topal Martı” hikâyesini hatırlamamak mümkün mü?

İşte doğrudan “Empati”yi tanımlayan bu mücevher hikâye:

Ermeni Balıkçı ile Topal Martı

Topal martı ile balıkçının konuştukları bile görülmüştür. Önce martının laf attığına kalıbımı basarım, diyeceğim. İlkin balıkçının martıya laf atmasının mümkünü yoktur. Raviyanı ahbar işbu muhavereyi şöyle naklederler:

Martı:

Balıkçı:

—Susacak mısın topal, sabah sabah?..

Martı:

Balıkçı:

—Patlamadın ya! Daha nişana varmadık.

Martı:

Balıkçı:

—Gözüntü seveyim topal, sus... Sus da bir yan evvel (bir an evvel) varalım şu nişana.

Martı:

Balıkçı:

—Zo bu kadar laf ettiğine bakılırsa pek aç olmalısın?

Martı:

Balıkçı:

—Dur öyleyse de bir istavrit keseyim barım.

Martı:

Balıkçı:

—Amma da kafa patlattın ha!

Martıya bir istavrit başıyla, etlerinden sıyrılmış, kuyruğu titreyen bir kılçık iskeleti fırlattı. Küreklere asıldı. Az sonra sis içinde büyümüş Hayırsız Adalar önümüzde idi. Martı susmuştu. Artık konuşmuyorlardı. Balıkçı o zaman bana döndü:

—Ne zaman balığa çıksam sandalı şıp deyi tanır; peşime düşer. Bir de uğurlu kuştur; hiç sorma.

—Neden topal diyorsun Varbet?

—Topaldır da ondan.

—Ne olmuş bacağına?

Cevap vermedi. Sustuk. Rüzgâr bir kara kokusu getirdi burnuma. Bozulmaya başlayan bir karpuz kokusu etrafımızı sardı. Balıkçı bu kadarcık konuştuğuna canı sıkılmış gibi susuyordu. Balıkçı dediğin içinden konuşan adamdır, diyeceğim ama yanlış olur. Balıkçı kendi kendisine bile geveze değildir. Balıkçının gevezesine hiç rastlamadım. İnsan geveze ise balıkçı değildir. Balıkçı ise geveze değildir.

Etrafına bakışından şu muhavereyi yapmış gibi olduk: 'Kınalı'nın burnunu görüyor musun?'

'Görüyorum.'

'Yukarda beyaz bir toprak vardır. Orayı da görüyor musun?'

'Hayır...'

Balık sükûndan hoşlanır. Kendisi gibi ağzı var dili yok insandan haz eder.

Benim yine başım dönüyor. Bir daha mı balığa çıkmak? Bu ne kocaman, sağır, derin ses, denizin sesi. İnsan bu küçük sandalın içinde ne ufak. Ah kara. Orada sesler, insanlar, gürültü var. Ağaçlar var. Rüzgârlar var. Ayağının altında kaskatı topraktan açıklara bakmak tatlı şey. Ama bu kocaman bir ağzın nefes alışına benzeyen sağır sesleri denizin ortasında, bir sandalın içinde, bir topal martı yan gözle sizi dikizlerken dinlemek insana bir korku, bir ürperme veriyor. Ah bir dönsek! Karaya bir ayağımı bassam kurbanlar keseceğim. Kurban mı? Kurban ne korkunç, ne barbar şey Allahım! Nasıl da hayvanları çoluk çocuğun, kadınların, kızların önünde boğazlarlar. Ne iptidai âdet!

— Sular çok fena! Sen de neredeyse bayılacaksın, dönelim hadi!

— Aman dönelim.

Kumkapı'daki kahveye vardığımız zaman yüzüme bir sıcak kan dalgası hücum etti. Oh, dünya vardı! Balıkçı yüzüme keskin keskin baktı:

— Bir daha mı seninle balığa çıkmak, dedi, sen sinirli adamsın zo. Günlerce bana dargınmış gibi yaptı. Zaten o kiminle küs değildi. Gali'ba matemde idi de yakasına siyah bir şey takmıştı. Ahbapları:

— Varbet'in nesi öldü acaba? Sorulmaz ki herife... Barut! diyorlardı.

Ben yine balığa çıkmaya, o garip haleti yeniden bulmaya can atıyordum. Hem korkmak, hem hülyaya dalmanın korkunç bir zevki vardı. Bu zevki bir daha tatmalıyım. Misinaları cıgaradan kehribar kesilmiş tırnaklarıyla parlatırken gördüm.

— Agop Ağa, dedim, balığa mı?

Cevap vermedi. Kahveciye:

- Varbet'e bir kahve yap.
- Kahvemi içmişim, istemez.
- Balığa mı Varbet?
- He balığa... N'olacak?
- Beni de alsana!

Varbet'in de dünya yüzünde alacağı vereceği, ihtiyacı vardır. Bir çelebiden beş on para almak küçük düşmek sayılmaz ki...

- Ama, dedi, sandalın içinde ölsen geri dönmem bak.
- O gün biraz rahatsızdım.
- Yine rahatsız olacaksın; aldırma. Bu sinirle sen karada da rahat edemezsin. Koy ki bir şey olmaz. Ama ölsen ne olur? Ecel geldikten sonra ha karada, ha denizde.

—Nerede topal martı?

—Öldü.

—Nasıl?

—Nasıl olduğunu bilmem. Bir sabah nişana vardım ki tam nişanın üstünde ölüsü yüzer.

—Sen göresin diye mi geldi nişanda öldü dersin.

Cevap vermedi. Birdenbire yakasındaki matem bezini topal martı için taktığı düşüncesi kafama doğuverdi.

—Yoksa bu siyahı martı için mi taktın Varbet?

Gözünü gözüme dikti.

—Maşallah, dedi, bugün kafan karadaki gibi işliyor. Korku yok, dedi."*

"KAŞARLANMIŞ PANELİSTLER VE İFLAH OLMAZ PANELKOLİKLER"

Son yılların en moda etkinliklerinin başında "Paneller" geliyor. Bu bağlamda, dünyanın her yanında ve kuşkusuz bu arada ülkemizde de, her gün, hemen her konuda, olağanüstü sıkıcı, düzara, konu özürlü pek çok "Panel" düzenleniyor. Bu "Panellerin", hep karşımıza çıkan "Kaşarlanmış Panelist"leri de var.

Öte yandan kendileri de, genellikle içinde yer aldıkları "Paneller" kadar; sıkıcı, düzara, dil ve bilgi özürlü olan "Kaşarlanmış Panelistler"in "Paneller"de yaptıkları tüm ilkel şovlara, çapsız medyatik çıkışlara, zavallı sahne oyunlarına rağmen "Paneller"i izleyen "Panelkolikler"in sayısı gün geçtikçe azalıyor. Fuarlarda, sempozyumlarda, kongrelerde, konferanslarda, yer alan "Panel"ler her geçen gün "Seyirci" kaybediyor. Bu konuda şöyle bir "Performans Ölçütüm" var benim:

Eğer, bir "Panel"i, uyuyarak ya da yarı uyuyarak izleyen "İflah Olmaz Panelkolikler"in sayısı, "Panel Yöneticisi" + "Kaşarlanmış Panelistler"in sayısına eşitse, o "Panel", bence "başarılı" bir "Panel" dir. Diyelim ki, "Panel" de "4" "Kaşarlanmış Panelist" ve bir de "Panel Yöneticisi" var. Yani "Panel" toplam "5" kişiden oluşuyor. İşte bu "Panel"i izleyen "İflah Olmaz Panelkolikler"in sayısı "5" se "Panel", "başarılı" bir "Panel" dir. "İflah Olmaz Panelkolik" sayısı 6'yı, 7'yi, diyelim ki 8'i bulursa (bulmaz ya) o "Panel" sadece "başarılı" değil, çok "başarılı" bir "Panel" dir.

Bu arada; "Paneller"in ne kadar kof, ne kadar boş, ne kadar anlamsız, ne kadar gereksiz oldukları adlarından anlayabilirsiniz. Bir "Panel" "....."nin Dünü / Bugü-

nü / Yarını" gibi bir ad taşıyorsa, biliniz ki o "Panel"de sadece havanda su dövülecek; doğru dürüst, anlamlı, işe yarar tek bir laf bile edilmeyecektir.

Öte yandan her deneyimli "İflah Olmaz Panelkolik" in de çok iyi bildiği gibi, bir "Panel" e "Kaşarlanmış Panelist" olarak katılanlar, diğer "Kaşarlanmışlar" ın sözlerine, anlattıklarına hemen hiç saygı göstermez; çok kereler diğer "Kaşarlanmışlar" ı doğru dürüst dinleme nezaketini bile göstermeden, ucuz şov yapabilmek için sabırsızlıkla söz sırasının kendilerine gelmesini beklerler. Çok kereler beklemezler bile.

Ve genellikle "Süper Hormonlu Ego" ya sahip olan "Kaşarlanmış Panelist" ler "Sayın konuşmacının sözlerine büyük ölçüde katılıyorum. Ama " gibi bir sözde nezaket girişinden sonra, kaba tabiriyle "işkembeden atmaya", "sal lamaya", "mangalda kül bırakmama" ya başlarlar ve kendi ağız ishalleri ile "oral seks" yaparak konuşur, konuşur, konuşur, konuşurlar. Çok kereler "Panel Yöneticisi" nin, başından belirlenmiş "Konuşma Süresi" ne bağlı kalmaları gerektiği ile ilgili, önce nazik, daha sonra az - çok kaba uyarıları ise konuşmakta olan "Kaşarlanmış" ın umurunda bile değildir. Ve dolayısıyla bazen sözün "elektronik" yöntemle kesilmesi gerekir.

Bu arada "İflah Olmaz Panelkolikler" de bir başka âlemdir. Onların arasında da, sözde soru sormak için, gezici mikrofona ele geçirdikten sonra "Kaşarlanmış Panelistler" den bile daha çok konuşanları vardır. Hele hele "katkıda bulunmak" amacıyla söz alanlar, kürsüye gelenler, zaten içerik yoksunu olan "Panel" e katkıda bulunmak bir yana, gerizekâllılığın ve bazen vurdumduymaz küstahlığın en grotesk örneklerini sergilerler.

İşte bir "Panel" in adı: "21. Yüzyılda Küresel Terörizmin Finanse Edilmesinde YASADIŞI Uyuşturucu Ticaretinin Rolü".

Bu "Panel" le ilgili olarak aklımıza ilk gelen şey "Uyuşturucu Ticaretinin Yasal Olanı Var mıdır?" sorusu oluyor.

Evet; "Yasadişı Uyuşturucu Ticareti" ne demektir?

Batı dillerinde bu konu "Ticaret" değil de "Uyuşturucu Trafiği" şeklinde tanımlanmıyor mu? Geçelim...

Bir başka "Panel": "Nükleer Enerji Santrallerine Evet mi? Hayır mı?"

Konuya böylesine "Damar" dan girilince, "Panelistler"i daha başında "Evet" diyenler ve "Hayır" diyenler diye, hiç değilse görünüşte, "2"ye ayırmak zorunlu olmuş.

"Blogging Pazarlamanın Neresinde?" başlıklı "Panel"le ilgili olarak bir "Panel Katılımcısı"nın değerlendirmesi şöyle:

"Panel katılımcıları olarak biz çok eğlendik. Ziyaretçilerin de memnun kaldığını düşünüyoruz. **DÜŞÜNMEKTEN ZİYADE İNTERAKTİF BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞEN PANEL (?)**"

Dediklerimize uygun düşen bir "Panel" örneği:

"'TMMOB'nin Dünü, Bugünü, Yarını...' Panel ve Forumu:

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi panel ve forum düzenliyor. 'TMMOB'nin Dünü, Bugünü, Yarını...' başlıklı panel 20 Ekim Cumartesi günü Birleşik Metal-İş sendikası konferans salonunda yapılacak. Eski dönem TMMOB başkanlarından Kaya Güvenç, Yavuz Önen ve Celal Beşiktepe ile TMMOB Yüksek Onur Kurulu üyesi Mahmut Kiper ve Metalurji Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonu üyesi Emek Durmuşoğlu panelin katılımcılarını oluşturuyor. Metalurji Mühendisleri Odası YK Başkanı ve TMMOB YK üyesi Cemalettin Küçük oturum başkanlığı yapacak. Saat 13:00-18:00 arasında yapılacak panelde; forum bölümüyle salondaki katılımcılar görüş ve önerileriyle panele katkı sunabilecek."*

Ne kadar alçakgönüllü bir ad. "Dün / Bugün / Yarın". Bu değerlendirmeyi yapabilmek içinse "5" saat ayrılmış. Çok değil mi?

Adı "Çok Çekici" olan bir başka "Panel": "Vizyon / Yenilikçilik ve Kriz Liderliği"

Katıl bu "Panel"e; hem "Vizyon Sahibi", hem "Yenilikçi", hem de "Kriz Lideri" ol.

Son olarak Üsküdarlı ağzıyla şöyle diyebiliriz: "Kravatını sallasan Panel'e ve Kaşarlanmış Panelistlere değiyor!"

Ya da "Büyük Usta"dan esinlenerek:

"Kaşarlanmış Panelistler Şimdiye Kadar Hep Dünya'yı Yorumladılar. Oysa Esas Olan Dünyayı Değiştirmektir."

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI (STK'LAR) FURYASI / ANARŞİSİ

"Küreselleşme" / "Küresel - Elleşme" / "Küresel Elleme" ve "Küresel Ellenme" çerçevesinde, son yıllarda dünyada ve Türkiye'de öne çıkan daha doğrusu çıkarılan kuruluşların başında, dünyada "Hükümet Dışı Kuruluşlar" (Non - governmental Organizations: NGOs) bizde ise "Sivil Toplum Kuruluşu" (STK) yada "Sivil Toplum Örgütü" (STÖ) diye adlandırılan kuruluşlar geliyor. Öyle ki artık yaşamın her gerçek, hatta "sanal" alanında sayıları her geçen gün artan binlerce, on binlerce "STK", "STÖ" var. Tüm dünyadaki "STK"ların sayısı milyonları geçiyor. Bunlar arasında "İnsan - Kadın - Yaşlı - Çocuk - Hasta - Hayvan Hakları", "Doğa'yı Koruma", "Tüketici Hakları", "Sağlıklı Kentler", "Eğitim - Kültür - Sağlık" vb. konularda etkin ve saygın çalışmalar yürüten az sayıda uluslararası ve ulusal "STK"nın yanında, etik özürlü ve saygınlık yoksunu pek çok "STK" da bulunuyor. Örneğin, ülkemizde "Tüketici'yi Koruma Derneği: TÜKODER", "Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği: ÇYDD", "Eğitim Gönüllüleri Vakfı", "Türkiye Eğitim Vakfı", "ÇEKÜL", "TEMA" gibi "STK"lar'ın çok saygın kuruluşlar olmalarına karşın, yine büyük sayıda "Fon Avcı"sı, yüzlerce "STK" da var. Bu sözde "STK"lar, görünüşteki kuruluş amaçlarının dışına çıkarak, diyelim ki Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların, yabancı ülke elçiliklerinin, yabancı vakıfların "Fonları" için birbirleriyle amansız bir rekabet içinde, çok kereler birbirlerini kötülererek, birbirlerinin gözlerini oymaya çalışarak, içerik yoksunu, sosyal yarar yoksunu, hatta insani değerler yoksunu,

“kozmetik – medyatik” sözde “Projeler”le “Fon” kapmaya çalışıyorlar ve kapıyorlar da.

Böylece ortaya;

- ✓ Mezarlık Gazlarından Enerji Kaynağı Olarak Yararlanılması
- ✓ Toplumsal Uyumda Bedduaların Gücü
- ✓ “Reality Show”larla Yaşam Kalitesi Arasındaki Pozitif Korelasyon
- ✓ Sülün Osman’dan Öğreneceklerimiz
- ✓ “Word of Mouth Pazarlama”da Rıdvan Umay Metodolojisi
- ✓ Sigaranın Sağlıklı Yaşama Katkıları
- ✓ Ağrı Dağı’ndaki Nuh’un Gemisi
- ✓ Keçiboynuzunun Afrodisyak Etkileri
- ✓ Sökülmesi – Çalınması İmkânsız Rögar Kapakları
- ✓ Neden 17nci Boğaz Köprüsü?
- ✓ Manisa Tarzanı’nın Esrarı
- ✓ Şalvar ve Yemeni’nin Ergonomik Özellikleri
- ✓ Alafranga Tuvaletler İçin En Estetik, En Kullanışlı ve En Ekonomik Teharet Musluğu Tasarımı
- ✓ Beşiktaş’ı Kurtaracak Süper Transfer Modeli
- ✓ Siyasi Kampanyalarda Kadınlara En Fazla Yakışacak Takma Bıyık Tasarımı
- ✓ Mikro Kredi ile Makro Boyutlara Ulaşmak
- ✓ “Çocuk Egemen Aile”nin Gelişim Potansiyeli
- ✓ Bardakçı Baba’nın, Telli Baba’nın, Zuhurat Baba’nın, Şinaver Baba’nın Terapötik Güçleri
- ✓ “Çevre Dostu Geri Dönüşüm” ve “Dung Beetle” (Nam-ı Diğer Bok Böceği)
- ✓ “Çevre Dostu Tünel Açma”da “Dung Beetle Tekniği”
- ✓ “Çevre Dostu İnşaat Makinaları’nın Tasarımı”nda “Dung Beetle Yaklaşımı”
- ✓ “İnovasyon”u “Dung Beetle”den Öğrenelim gibi “İleri Teknoloji Projeleri” çıkıyor.

Kimi "STK" lar' ın cazgırlığı ile ilgili olarak, bizzat yaşadığım bir örneği nakletmek istiyorum burada. Birkaç yıl önce İstanbul'da Anadolu yakasındaki büyük bir ilçe belediyesinin başkanı ile, yapmayı düşündüğü projeler konusunda görüşmek üzere, belediyeye davet edilmiştim. Verilen randevu saatinden yarım saat kadar önce "Özel Kalem" e geldim, kendimi tanıttım. "Hoş geldiniz Hocam. Sizi birazdan Başkanımızla görüştüreceğiz" dediler, çay ikram ettiler. "Özel Kalem" le kendi sıramı beklerken, birdenbire başlarında bir kadın olan kalabalık bir grup, büyük gürültü yaparak "Özel Kalem" odasını işgal etti. Başkanları olduğu tavrından belli olan kadın, çok sinirli bir şekilde, bağırarak "Başkanı görmeye geldik. Hemen, şimdi. Çabuk, çabuk!" diye emirler yağdırmaya başladı. Kadının bu tavrından Özel Kalem Müdürü başta olmak üzere, odadaki tüm belediye çalışanları ürkmüşlerdi. Müdür; hemen, telefonla başkanı aradı ve "Başkanım Hanım burada. Sizinle görüşmeye gelmiş," diye bilgi verdi ve başkandan aldığı yanıt üzerine, kadına dönerek "Buyurun Hanım. Başkanım sizi kabul edecek" diye kadını ve heyeti içeri aldı. Doğrusu ben de biraz şaşırmıştım; dayanamayıp müdüre sordum: "Kim bu hanımefendi? Ne için gelmişler buraya?" dedim.

Özel Kalem Müdürü; "..... Hanım, Hayvan Haklarını Geliştirme Derneği'nin Başkanı. Bir şikâyeti varmış. Onun için gelmişler," diye yanıtladı beni. Heyet içeri girdikten sonra, kapalı kapının ardından da kadının çok yüksek sesle konuştuğu, zaman zaman sinirli ve öfkeli bir şekilde bağırarak duyuluyordu. Görüşme "1.5" saat kadar sürdü. Yani, ben fazladan "1" saat beklemek zorunda kaldım. Daha sonra belediye başkanının odasının kapısı açıldı. Hayvan Haklarını Geliştirme Derneği Başkanı olan kadın çok asık bir suratla ve yine bağırarak "Bunun hesabını sizden soracağım!" diye başkanı tehdit etmeye devam etti. Başkanın, diğer dernek temsilcilerinin ve belediye çalışanlarını fırtınayı yatıştırma gayretlerine rağmen bu çirkin durum başkanın kapısında, koridorlarda, merdivenlerde de en az "15" dakika sürdü.

Daha sonra, özür dileyerek, beni başkanın odasına aldı-

lar. Ben sanki bir şey olmamış gibi, genç bir meslektaşım olan başkanı, yaptığı ve yapacağı çalışmalardan, gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceği "Projeler"den dolayı kutladım. Bu "Projeler"den birisi, zamanla kuruyan - kurutulan bir gölü yeniden canlandırmak gibi büyük, önemli, insan ve doğa dostu bir "Proje"ydi. "Herhalde sizi en çok yoran iş bu 'Gölü Canlandırma Projesi' olmalı," dedim. Başkan "Hayır hocam. Beni en çok yoran, biraz evvelki hanım gibilerinin tavırları, davranışları," dedi.

Bunun üzerine ben de dayanamayıp sordum: "Peki sorun nedir Başkanım?" Başkan durumu bana açıklamak zorunda kaldı.

"Hikâye" şuydu:

"Söz konusu belediyenin ilçe sınırları içinde mandıralar var. Bu mandıralardan dolayı, özellikle yaz aylarında ilçeyi çok kötü bir koku ile sinekler kaplıyor. Onun için ilçe sakinleri belediye seçimleri öncesinde tüm belediye başkanı adaylarından mandıraları şehir dışına taşıma kararını programlarına almalarını talep ediyorlar. Bütün başkan adayları bu talebi kabul edip 'Programları'na alıyor ve mandıraları ilçe sınırları dışına taşıma sözünü veriyorlar halka. Onun içindir ki bizim başkan seçilir seçilmez mandıra sahipleri ile konuşup anlaşıyor; onları tüm yatırım giderleri belediyeye ait olacak şekilde, arsası projesi ve inşaatı belediye tarafından sağlanacak daha modern mandıralara taşınmaya ikna ediyor. Mandıralar inşa ediliyor, mandıra sahiplerine tahsisleri yapılıyor, tam bu sırada 'Hayvan Haklarını Geliştirme Derneği' devreye giriyor ve tüm bu işlemleri protesto ediyor. Sadece ilçe sakinlerinin ve mandıra sahiplerinin değil, mandıradaki hayvanların da yararına olan bu 'Proje'yi neden mi durdurmaya çalışıyor bu kadın? Açıklaması şu: 'Hayvanlar taşındıkları sırada stres'e girecekler. Biz buna müsaade edemeyiz; etmeyeceğiz. Bu böyle biline.' Ve hemen 'Eylem'e geçiyorlar."

İşte Sivil Toplum Kuruluşları'nın Gücü!

Daha sonra ne mi oldu? "Mandıraları Taşıma Projesi"ne

bilimin ve bilim insanının aydınlık bilinci ve ışığı ile karşı çıkan "STK", çok çetin bir mücadeleden sonra, başkana bu kararını geri aldırıldı ve hayvanları "Stres"ten kurtardı. Ama bu mücadele sırasında "STK" yöneticilerinin adları ve fotoğrafları hem ulusal hem de yerel medyada yer aldı, "Tanınırlıkları" arttı.

Ve sonunda ilçe sınırları içinde yaşayan Dernek Yönetim Kurulu üyeleri başka ilçelere taşınmak zorunda kaldılar. Böylece hayvanların yerine insanlar taşınmış oldu.

Söz konusu "STK" bu başarıyı (!?) dernek tarihindeki en büyük başarı olarak tanımlıyor ve yaptıklarıyla gurur duyuyor.

KÜRESELLEŞME Mİ? KÜRESEL ELLEŞME Mİ? KÜRESEL ELLEME Mİ?

"Kutsal bir ruh dolaşıyor dünyanın üzerinde bugün. Her derde deva "Küreselleşme"nin kutsal ruhu bu.

Ve ne pahasına olursa olsun kutsanmak için bu ruh tarafından Özkök'ten Uluç'a, Çandar'dan Ardiç'a, Altan Pere'den Altan Fils'e kadar en ünlü düşünürler...

El Mabadi'den Senyor Pantolone'ye, Prenses Stephanie'den Kont Drakula'ya, Mahmut Bin Zeker'den Mr. McGılır'a, Henry De Cock'tan Lady Pusy'ye kadar en başarılı diplomatlar...

Senyor Quastelli'den Hasan Almaz Basan Alır'a, Zeki'den Metin'e, Yalçın'dan Bako'ya kadar en güvenilir portfolio manager'ler...

Tellibaba'dan Hacıbaba'ya, Şambaba'dan Helvacı-baba'ya, Zuhuratbaba'dan Tuzcubaba'ya, Güllübaba'dan Noel Baba'ya kadar en insancıl Babalar...

Mikail'den İsrafil'e, Alafortanfonı'den Falconetti'ye kadar en, celebrated celebrities'...

Killroy'dan Quick Jim'e, Molla'dan Tosun'a kadar en özgün 'muralist'ler...

Oscar Homolka'dan Walter Slezak'a, Szoke Sakal'dan Akim Tamiroff'a, Bela Lugosi'den Lon Chaney'e, Peter Lorre'dan Boris Karloff'a kadar en tanınmış siyaset bilim-cileri...

Alomatikçi'den Omomatikçi'ye, Vimmatikçiden Dixi-matikçi'ye kadar en matematikçi ev hanımları...

Snoopy'den Droopy'ye, Miki Fare'den Vak Vak Kardeş'e, Roger Rabbit'ten Ret Kit'e, Batman'dan Süperman'a kadar en süper resimli roman kahramanları...

Gönül Ablâ'dan Güzin Ablâ'ya, Füsün Ablâ'dan Perihan Ablâ'ya kadar en yakın ablalarımız...

Lolita'dan Esmeralda'ya, Emmanuel Arsan'dan Jackie Collins'e, Penelope Ashe'den Beate Ushe'ye kadar en inançlı feministler...

Chita'dan Rin Tin Tin'e, Flipper'den Lassie'ye, Francis the Talking Mule'dan King Kong'a kadar en yakın dostlarımız...

Dr. Teller'den Dr. Strangelove'a, Dr. Moro'dan Dr. Kaligari'ye, Dr. Mengele'den Dr. Frankenstein'a kadar en ünlü bilim adamları...

Vasca da Bagno'dan Valore Nominale'ye, Velluto di Cotone'dan Uova Strapazzate'ye, Giordino Zoologico'dan Farsi li Barba'ya kadar en tanınmış kâşifler...

Onanistlerden Somnambulistlere, Solaristlerden Solip-sistlere, Senaristlerden Soliloquistlere, Eschatologistlerden Scatologistlere, Putschistlerden Septembristlere kadar en meraklı turistler...

Pekos Bil'den Bufalo Bil'e Ken Maynard'tan Bil Eliot'a Cin Otri'den Buçuk Cones'e kadar tüm atını seven kov-boylar...

Atto di Vendita'dan Bocca di Mirtillo'ya, Cerna di Maiale'den Cereale Confezionato'ya Mal di Capo'dan Carne di Montone'ye kadar en ünlü bestekârlar...

Fettah'tan Hamamcı Ülfet'e, Gündüz Güzeli'nden Lady Chatterley'e, Candy'den Moll Flanders'e kadar en başarılı teknik direktörler...

Arsen Lüpen'den Cingöz Recai'ye, Mayk Hammer'den Hafiyesi Mahmud'a, Robin Hood'dan Zorro'ya, Pardayan'dan Dartanyan'a kadar tüm hiperaktif sosyal adaletçiler...

Şuppi Luli Uma'dan Suma Cum Laude'ye, Allegro Ma Non Troppo'dan Deniz Kızı Eftelya'ya kadar tüm otantik mustantikler...

Uzun Ömer'den Cüce Simon'a, Fil Hamdi'den Keloğlan'a, Zaro Ağa'dan Pazar Ola Hasan Bey'e kadar tüm hilkat mucizeleri...

Tessuto di Lana'dan Fissare le Tasse'ye, Mal di Capo'dan Loro Stessi'ye, Marco di Fabrica'dan Aria Condizionata'ya kadar en sevilen aryacılar...

Monolinguistlerden Bilinguistlere, Polilinguistlerden Multilinguistlere, Plurilinguistlerden Cunnilinguistlere kadar tüm dil bilimcileri...

Herman Brix'ten Bruce Cabot'a, Jack Mahoney'den Lex Barker'a, Dümbüllü'den Johnny Weismuller'e kadar tüm eski ve yeni Tarzanlar...

Ba'al Zebhubb'dan Diabolos'a, Apollon'dan Lucifer'e, Mefistofeles'ten Tasch Akke Bab'a kadar tüm iyilik melekleri...

Pamuk Prenses'ten Karanlıklar Prensi'ne, Sinekler Kralı'ndan İmparator Jones'a en 'asil' soylular...

Pacco Postale'den Pane Tostato'ya, Soccorso d'ürgenza'dan Vagone Ristorante'ye, Chili Con Carne'den Zucchini'ye kadar en sofistike şikemperverler...

İbâhuyyun'dan Kelbiyyun'a, Ferciyyun'dan Abessiyun'a, Adiiyyun'dan Bidâdiyyun'a kadar tüm Taeife-i Pejvend...

Tavaşilerden Zennelere, Köçeklerden Çengilere, Hanendelerden Sazendelere kadar tüm erbab-ı hüner...

Punto e Virgola'dan Recita Diurna'ya, Ruminare Tristamente'den Sala da Pranzo'ya, Rottura di Contratto'dan Spillo di Sicurezza'ya kadar en tanınmış göstergebilimciler...

Perendebaz'dan Hokkabaz'a, Düzenbaz'dan Bâlâpervâza, Şubedebaz'dan Ateşbaz'a en renkli Çâcûbâzlar...

Uomo d'Affari'den Venditore Ambulante'ye, Umore Faceto'dan Ufficio Postale'ye, Tubo di Scuola'dan Uomo di Stato'ya kadar en sosyetik çapkınlar...

Spiritualistlerden Hedonistlere, Konformistlerden Nihilistlere, Transandalistlerden Okultistlere, Fundamentalistlerden Mazohistlere, Monateristlerden Filitalistlere, 'Reel' Sosyalistlerden Gayrıreel Kapitalistlere kadar en tutkulu mangırister...

Hanuççulardan Dızdızdıcılara, Malboracılardan Al Jetonculara, Hadi Japonculardan Amor Amorculara kadar en girişimci vatandaşlarımız...

Zontalardan Magandalara, Angutlardan Andavallılara, Hırbolardan Rambolara kadar en sofistike kentlilerimiz...

Mutlakiyetçiden Meşrutiyetçiye, Halifeciden Papacıya, Teşebbüsü Şahsiciden Kamucuya, Merkeziyetçiden Ademî Merkeziyetçiye, Abdülhamitçiden Mithat Paşacıya, Ahmet Rızacıdan Prens Sabahattinciye, İttihatçıdan İtilafçıya, Doğucudan Batıcıya, Parlamentocudan Zinde Kuvvetçiye, Harsçıdan İkinci'ye, Oluşumcudan Doluşumcuya, Açıklıkçıdan Kaçıklıkçıya ve Yapılanmacıdan Kapılanmacıya kadar tüm özgün, düzgün, süzgün ve üzgün siyasetler ve siyasetçiler...

Ve hepsinden önemlisi Groucho Marx'tan Harpo Marx'a, Chico Marx'tan Zeppo Marx'a kadar 'Marx Kardeşler'in* tümü sıraya girmiş bulunuyorlar. Küreselleşme'yi önemsemeyen ya da Küreselleşme'ye karşı çıkan muhalifler nerede var? Küreselleşme tarafından kutsanmak isteyenleri küçümseme cesaretini gösterebilecek muhalefet nerede?

88

Bu olgudan iki sonuç çıkıyor:

- 1- Dünyanın bütün akıllı, uslu insanları, bütün çağdaş insanları Küreselleşme'nin başlıbaşına bir güç olduğunu artık kabul etmektedir.
- 2- Küreselleşmeye şu ya da bu şekilde karşı çıkanlar, yalnız bilime, yalnız teknolojiye, yalnız ilerlemeye değil; günümüzdeki tek var oluş biçimine, yani "Küresel Elleşme"ye karşı çıkmaktadır. Dolayısıyla çağdışıdır, 'reaksiyoner', hatta obscurantist'tirler...

Çağ; "Küresel Elleşme", yani "Küresel Elleme" ve "Küresel Ellenme Çağı"dır.

İsterseniz biraz daha "Üst Düzey"de "Analiz" yapalım:

Özellikle son yirmi otuz yıldır, tüm dünya, telekomünikasyon ve bilgisayar dallarında olağanüstü gelişmelere

* Burada büyük usta Ferdi Tayfur'u rahmetle anarken Arşak Palabıyıkyan'la Dil-siz ve Torik'in, yani Üç Ahbap Çavuşların topraklarının bol olmasını diliyorum.

dayalı bir **“Bilişim Devrimi”**’ni yaşıyor. Bu **“Devrim”** sayesinde, günümüzde **“Küresel Firma”** ve **“Küresel Finans Kurumları”** diye adlandırabileceğimiz kuruluşlar; dünyanın her yanından neredeyse sonsuz sayıda ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş bilgiyi çevrim içi/ gerçek zamanlı bazında; alabilme, depolayabilme, dönüştürebilme, kullanabilme olanağına kavuşmuş bulunuyor.

Böylece üretim alanında, diyelim ki; 200- 300 Küresel Firma, toplam dünya üretiminin yüzde 40’ını yapabilme gücüne ulaşmış durumda. **“Erkeklerin Yönetimi”**’ndeki bu firmalar, söz konusu gelişmeler sayesinde dünyanın hangi bölgelerinden ya da ülkesinden hangi ham maddeleri, yarı mamul ürünleri, yan sanayi ürünlerini; hangi emek gücü kaynaklarını, hangi mühendislik/tasarım hizmetlerini, hangi süreler için ve hangi boyutlarda sağlayacaklarını; hangi bölgelerde ve ülkelerde hangi ürünleri, hangi süreler ve miktarlar için üreteceklerini; ürünlerini hangi bölgeler ve hangi ülkelerde hangi sürelerde ve miktarlarda pazarlayacaklarını planlama gücüne kavuşmuş bulunuyorlar. Yine bu gelişme bağlamında toplam dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 20’sinin doğrudan **“Küresel Firmalar”**’ın kendi aralarında yapıldığını görüyoruz.

Gerçekten de **“Bilişim Devrimi”** sayesinde **“Küresel Firma”** günümüzde,

- Ham madde, yarı mamul, mamul madde kaynaklarıyla **“Küresel”** dir.
- Emek- gücü kaynaklarıyla **“Küresel”** dir.
- Finans kaynaklarıyla **“Küresel”** dir.
- Pazarlarıyla **“Küresel”** dir.
- Bilgi ve iletişim kaynaklarıyla **“Küresel”** dir.
- Etkinlikleriyle **“Küreseldir”**

Kuşkusuz böyle bir **“Küresellik”** boyutu **“Küresel Firma”**’ya yalnız ekonomik değil, aynı zamanda politik bir güç de kazandırmaktadır.

Burada şu hususun altının çizilmesi gerekiyor. **“Küresel Firma”**, uluslararası, uluslarötesi, uluslararası firma diye tanımlanan **“Firma”**nın, **“Bilişim Devrimi”** ile dönüştürülmüş son aşamasıdır.

Öte yandan, yine aynı **“Devrim Süreci”** bağlamında, geçmişin uluslararası, uluslarötesi, uluslararası finans kurumlarının en güçlülerinin de, **“dönüşerek”**, **“Küresel Finans Kurumu”** haline geldiklerini görüyoruz. Sayıları onları geçmeyen bu **“Küresel Finans Kurumları”**, dünya finans piyasasındaki soğuk – sıcak fonların yüzde 50’sinden fazlasını denetliyorlar. Dolayısıyla **“Küresel Finans Kurumları”**nın gücü, **“Küresel Firma”**nın da çok üzerinde. Ayrıca pek çok **“Küresel Firma”** ile **“Küresel Finans Kurumu”** iç içe.

“Bilişim Devrimi” ile neredeyse sınırsız akışkanlık kazanmış **“Küresel Sermaye”**’yi yönlendiren **“Küresel Finans Kurumları”** hakkında Sayın Ahmet İnel şu değerlendirmeyi yapıyor: **“ABD’nin en büyük yatırım fonunu yöneten “Fidelity” 350 milyar dolar civarında bir parayı sermaye piyasalarında döndürüyor. PNC Bank, Merrill Lynch, Wells Fargo, Nikko Securities, Bankers Trust gibi dev kuruluşların her biri 150 ila 200 milyar dolar arasında bir parayla sermaye piyasalarında at koşturuyorlar.”**

Sayın İnel’e göre, dünya finans piyasalarında günde 1 trilyon dolar değişim yapılıyor.

Öte yandan, bu gelişmelerin en çarpıcı yanlarından birisi şu: Dünya finans piyasalarında bir günde değişimden geçen finans sermayesi, yine bir günde dünya meta pazarlarındaki değişimden onlarca kat büyük.

Bu olağanüstü güç birikimi ve bu gücün gitgide üretim temelinden soyutlanarak bütünüyle **“spekülatif”** bir niteliğe bürünmesi sonunda, olası bir **“Dünya Ekonomik Krizi”**nin yanında 1930’ların krizi basit bir soğuk algınlığı gibi kalacak.

Öte yandan **“Erkeklerin Yönetimi”**ndeki kimi **“Küresel Firmalar ve Küresel Spekülatif Sermaye Grupları”** açısından bu dünyada artık

- “Geleneksel” Devlet Kurumları’na
- “Geleneksel” Bürokrasi’ye
- “Geleneksel” Siyasetlere ve Siyasi Partilere
- “Geleneksel” Yasalara
- “Geleneksel” Özel Sektör Kuruluşlarına
- “Geleneksel” İşveren ve İşçi Örgütlerine
- “Geleneksel” Meslek Odaları’na
- “Geleneksel” Akademik Kurumlara ve
- “Geleneksel” Medya’ya ihtiyaç yok

Bu kurumların tümüyle, geri dönüşsüz olarak; bu gibi “Küresel Firmalar”ın ve “Küresel Spekülatif Sermaye”nin istemlerine uygun biçimde ya dönüşmeleri / dönüştürülmesi ya da “ilga, iptal ve ifna” edilmeleri gerekiyor. Bu gibi “Küresel Firma” ve “Küresel Spekülatif Sermaye” mutlak, doğrudan, dolaysız egemenlik istiyor.

Diğer bir deyişle;

- Finans kaynakları üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- Doğal kaynaklar üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- Dünya pazarları üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- Her türlü işgücü üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- Bilgi Kaynakları üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- İnsan üzerinde “Mutlak Egemenlik”
- Gelecek üzerinde “Mutlak Egemenlik”.

Vardığımız noktada durup, ‘Erkek Egemen Dünya’nın Durumu’nu, bütünsel ve nesnel bir biçimde değerlendirdiğimizde, olağanüstü teknik / teknolojik / bilimsel gelişmelere karşın bugün üzerinde yaşadığımız ‘Uzay Gemisi Dünya’nın batma tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu görüyoruz.

Tüm dünya nüfus, yerleşim, altyapı, enerji, su, sağlık, eğitim, gelir dağılımı açısından olağanüstü sorunlarla karşı karşıya artık. Yağmur ormanları yok oluyor; nehirler, göller, denizler, okyanuslar neredeyse geri dönüşsüz bir biçimde kirletiliyor.

Ozon tabakasındaki delik her geçen gün insanlığın gü-

nünü ve geleceğini tehdit edecek boyutlarda büyüyor; tüm insanlık hava kirlenmesi, toprak kirlenmesi, su kirlenmesi, ses kirlenmesi, görüntü kirlenmesi, uzay kirlenmesi "Küresel Isınma" gibi 'kirlenme'lerden daha da tehlikeli olan 'kişilik kirlenmesi', 'karakter kirlenmesi', 'ahlak kirlenmesi' ile de karşı karşıya".

KÜRESEL FİRMALARIN "KÜRESEL GÜCÜ"

Şirket/Ülke Sıralaması	Ciro/Gayri Safi Milli Hasıla (Milyon \$)
1. ABD	8,708,870.00
2. Japonya	4,395,083.00
3. Almanya	2,081,202.00
4. Fransa	1,410,262.00
5. Birleşmiş Krallık	1,373,612.00
2. İtalya	1,149,958.00
3. Çin	1,149,814.00
4. Brezilya	760,345.00
5. Kanada	612,049.00
6. İspanya	562,245.00
7. Meksika	474,951.00
8. Hindistan	459,765.00
9. Kore Cumhuriyeti	406,940.00
10. Avustralya	389,691.00
11. Hollanda	384,766.00
16. Rusya Federasyonu	375,345.00
17. Arjantin	281,942.00
18. İsviçre	260,299.00
19. Belçika	245,706.00
20. İsveç	226,388.00
21. Avustralya	208,949.00
22. Türkiye	188,374.00
23. General Motors	176,558.00
24. Danimarka	174,363.00
25. Wal-Mart	166,809.00
26. Exxon Mobil	163,881.00

27. Ford Motor	162,558.00
28. DaimlerChrysler	159,985.70
29. Polonya	154,146.00
30. Norveç	145,449.00
31. Endonezya	140,964.00
32. Güney Afrika	131,127.00
33. Suudi Arabistan	128,892.00
34. Finlandiya	126,130.00
35. Yunanistan	123,934.00
36. Tayland	123,887.00
37. Mitsui	118,555.20
38. Mitsubishi	117,765.60
39. Toyota Motor	115,670.90
40. General Electric	111,630.00
41. Itochu	109,068.90
42. Portekiz	107,716.00
43. Royal Dutch/Shell	105,366.00
44. Venezuela	103,918.00
45. İran	101,073.00
46. İsrail	99,068.00
47. Sumitomo	95,701.60
48. Nippon Tel & Tel	93,591.70
49. Mısır	92,413.00
50. Marubeni	91,807.40
51. Kolombiya	88,596.00
52. AXA	87,645.70
53. IBM	87,548.00
54. Singapur	84,945.00
55. İrlanda	84,861.00
56. BP Amoco	83,556.00
57. Citigroup	82,005.00
58. Volkswagen	80,072.70
59. Nippon Life Insurance	78,515.10
60. Filipinler	75,350.00
61. Siemens	75,337.00
62. Malezya	74,634.00
63. Allianz	74,178.20

64.	Hitachi	71,858.50
65.	Şili	71,092.00
66.	Matsushita Electric Ind.	65,555.60
67.	Nissho Iwai	65,393.20
68.	ING Group	62,492.40
69.	AT&T	62,391.00
70.	Philip Morris	61,751.00
71.	Sony	60,052.70
72.	Pakistan	59,880.00
73.	Deutsche Bank	58,585.10
74.	Boeing	57,993.00
75.	Peru	57,318.00
76.	Çek Cumhuriyeti	56,379.00
77.	Dai-Ichi Mutual Life Ins.	55,104.70
78.	Honda Motor	54,773.50
79.	Assicurazioni Generali	53,723.20
80.	Nissan Motor	53,679.90
81.	Yeni Zelanda	53,622.00
82.	E.On	52,227.70
83.	Toshiba	51,634.90
84.	Bank of America	51,392.00
85.	Fiat	51,331.70
86.	Nestle	49,694.10
87.	SBC Communications	49,489.00
88.	Credit Suisse	49,362.00
89.	Macaristan	48,355.00
90.	Hewlett-Packard	48,253.00
91.	Fujitsu	47,195.90
92.	Cezayir	47,015.00
93.	Metro	46,663.60
94.	Sumitomo Life Insur.	46,445.10
95.	Bangladeş	45,779.00
96.	Tokyo Electric Power	45,727.70
97.	Kroger	45,351.60
98.	Total Fina Elf	44,990.30
99.	NEC	44,828.00
100.	State Farm Insurance	44,637.20

compiled by Sarah Anderson and John Cavanagh of the of the Institute for Policy Studies in their Report on the Top 200 corporations released in December 2000 (Corporations are in bold italics) Sources: Sales: Fortune, July 31, 2000. GDP: World Bank, World Development Report 2000.

Yukarıdaki tablo “Küresel Firmalar”ın “Küresel Gücü”nü çok iyi yansıtıyor.

Örneğin 23. sırada yer alan General Motors’un yıllık cirosu, nerdeyse 72 milyonluk Türkiye’nin Gayri Safi Milli Hasılası kadar. Diğer bir deyişle; tek bir “Küresel Firma” ekonomik olarak Türkiye’nin toplam ekonomik gücüne eşit. 23. sırada yer alan General Motors; 24. sırada yer alan Danimarka’dan, 29. sırada yer alan Polonya’dan, 30. sırada yer alan Norveç’ten, 31. sırada yer alan Endonezya’dan, 32. sırada yer alan Güney Afrika’dan, 33. sırada yer alan Suudi Arabistan’dan, 34. sırada yer alan Finlandiya’dan, 35. sırada yer alan Yunanistan’dan, 36. sırada yer alan Tayland’dan, 42. sırada yer alan Portekiz’den, 44. sırada yer alan Venezuella’dan, 45. sırada yer alan İran’dan, 46. sırada yer alan İsrail’den, 49. sırada yer alan Mısır’dan, 51. sırada yer alan Kolombiya’dan ve daha aşağılarda yer alan İrlanda, Filipinler, Malezya, Şili, Pakistan, Peru, Çek Cumhuriyeti, Yeni Zelanda, Macaristan, Cezayir ve Bangladeş’ten çok daha güçlü.

Sadece; “51 Küresel Firma”nın toplam ekonomik gücü; Arjantin, İsviçre, Belçika, İsveç, Avusturya, Türkiye, Danimarka, Polonya, Norveç, Endonezya, Güney Afrika, Suudi Arabistan, Finlandiya, Yunanistan, Tayland, Portekiz, Venezuella, İran, İsrail, Mısır, Kolombiya, Singapur, İrlanda, Filipinler, Malezya, Şili, Pakistan, Peru, Çek Cumhuriyeti, Yeni Zelanda, Macaristan, Cezayir ve Bangladeş ekonomilerinin toplam gücünü aşıyor.

İşte “Küresel Elleyenler” bunlar.

Sevgili okuyucularım; burada sizlerle bir anımı paylaşmak istiyorum. Bundan 40 yıl önce Amerika’da zemin mekaniği ve temel inşaatı dalında doktora çalışması yaparken Amerikan seçim kampanyalarının birinde bir halk şarkısı dinlemiştim. Bu şarkıda bir fabrika işçisinin otomasyon so-

nucunda başına gelenler alaycı bir dille anlatılıyordu. Amerikalı işçi bir gün fabrikaya gittiğinde posta başı "John," diyor. "Artık bu fabrikada sana ihtiyacımız yok. Senin ve senin gibilerin işini bundan böyle robotlar yapacak. Hesabını kes ve hemen buradan ayrıl." İşçi John'la yine işçi olan arkadaşları, çaresiz hesaplarını kesip fabrikadan ayrılıyorlar. Bundan sonrasını, John'dan dinleyelim:

*Katıydı postabaşı
Çünkü emir kuluydu
Üstelik robotlara
Gerçekten tutkuluydu*

*Kestik kalan hesabı
Henry, Dick, Larry ve ben
Robotlara bıraktık
İşlerimizi hemen*

*İşsizlik zordur dostlar
Hele Amerikalıysan
Karın da kovar seni
Getiremezsen dolar*

*Geçmek bilmiyor günler
İnsan işsiz olunca
Unutursun zamanı
Miden içki dolunca*

*Pazartesi meyhane
Şalı da, Çarşamba da
Perşembeyi boş geçme
En tatlı düş Cumada*

*Cumartesi meyhane
Cumartesi meyhane
Ama Pazar karımla
Papazındı yine de*

Soğuk bir gündü dostlar
Karanlık puslu bir gün
Uğradım meyhaneye
Kafayı bulmak için

Çocuklar oradaydı
Henry, Dick, Larry ve Bob
Karanlıktı yüzleri
Çünkü Bill oradaydı

Bu Bill Ayı Bill'di
Kereste postabaşı
Şefine susta duran
İnsafsız postabaşı

Hayrola dedim, Bill
Ne işin var burada?
Yoksa şef mi saldı seni
Bizi ispiyonlamaya?

Manyakça sırttı Bill
Tuttu elimi sıkı
Ben de işsizim dedi
İşimi robot kaptı

Geçmek bilmiyor günler
İnsan işsiz olunca
Unutursun zamanı
Miden içki dolunca

Pazartesi meyhane
Salı da, Çarşamba da
Perşembeyi boş geçme
En tatlı düş Cumada

Cumartesi meyhane
Cumartesi meyhane

Ama Pazar karımla
Papazındı yine de

Soğuk bir gündü dostlar
Karanlık, puslu bir gün
Uğradım meyhaneye
Kafayı bulmak için

Çocuklar oradaydı
Henry, Dick, Larry ve Bob
Karanlıktı yüzleri
Çünkü Sam oradaydı

Bu Sam, Cüce Sam'dı
Bizim bölümde şef
Müdüre susta duran
En ispiyoncu şef

Hayrola dedim, Sam
Ne işin var burada?
Yoksa müdür mü saldı seni
Bizi ispiyonlamaya?

Manyakça sırttı Bill
Tuttu elimi sıkı
Ben de işsizim dedi
İşimi robot kaptı...

Geçmek bilimiyor günler
İnsan işsiz olunca
Unutursun zamanı
Miden içki dolunca

Pazartesi meyhane
Salı da, Çarşamba da
Perşembeyi boş geçme
En tatlı düş Cumada

Cumartesi meyhane
Cumartesi meyhane
Ama Pazar karımla
Papazındı yine de

Soğuk bir gündü dostlar
Karanlık, puslu bir gün
Uğradım meyhaneye
Kafayı bulmak için

Çocuklar oradaydı
Henry, Dick, Larry ve Bob
Karanlıktı yüzleri
Çünkü Jack oradaydı

Bu Jack yarma Jack'ti
Fabrikanın müdürü
Dolara takla atan
Patronların düdüğü

Hayrola dedim, Jack
Ne işin var burada?
Yoksa patron mu saldı seni
Bizi ispiyonlamaya?

Manyakça sırttı Jack
Tuttu elimi sıktı
Ben de işsizim, dedi
İşmi robot kaptı

Geçmek bilimiyor günler
İnsan işsiz olunca
Unutursun zamanı
Miden içki dolunca

Cumartesi günüydü
Yine iyiydi kafam

İçtim sabaha kadar
İçkide yoktu şakam

Larry taşımış beni
Taa kapımıza kadar
Mabel örtmüş üstümü
Demiş, benden bu kadar

Uykum hafiftir dostlar
Ne içersen içeyim
Çıt deyince kalkarım
Hay huyumu seveyim

Bir ses duydum uykumda
Gıcırtilı, pis bir ses
Bir de küçük kahkaha
Ve hırıltılı bir nefes

Doğruldu yatağında
Etrafıma bakındım
Mabel yoktu yanımda
Yalnızdım, yapayalnız

Gıcırta duymuyordu
Artıyordu hırıltı
Kahkahanın yerini
Almıştı bir inilti

İndim merdivenlerden
Yavaşcacık aşağı
Birden gördüm Mabel'i
Ve düştüm başaşağı

Bir robot vardı dostlar
Mabelimin üstünde
İnliyordu Mabel'im
Pis robotun göğsünde

Çılgın gibi bağırdım
Ve saldırdım robota
Kinle doluydu kalbim
İnsan benzemez ota

Karanlıktı her yanı
Birisini sarstı beni
Dedi, uyan sevgilim
Bırakmadım ben seni

Bu Mabel'in sesiydi
Yumuşak, sevgi dolu
Bu Mabel'in eliydi
Boynumda onun kolu

Açtım gözlerimi
Bir kâbustan uyandım
Sarıldım Mabel'ime
Rüyamdan çok utandım

O gün Pazardı dostlar
Ilık, güzel bir Pazar
İşçi kısmı azarsa
İşte tam bugün azar

Tuttum çektim karımı
Yanıma kucağıma
Dedim, unut papazı
Papaz bizsiz de yapar

Nazlanır oldu Mabel
Göğsümü yumrukladı
Sonra sarıldı bana
Sırtımı tirmikladı

John dedi, canım benim
Mabel sensiz gülemez

*Hiçbir robot Mabel'i
Senin gibi sevemez*

*Mabel haklıydı dostlar
Robotlar öpüşemez
Bir robot insan gibi
İnsanla sevişemez*

*İşimizi alsa da
Robotlar aşksız yaşar
Aşk insana özgüdür
İnsan robotu aşar*

*Son sözüm şu olacak
Tüm robotlar kerizdir
İşimiz olmasa da
Aşk bizim işimizdir*

Amerikalı işçi John ve onun sevgili eşi Mabel, bundan yıllarca önce böyle konuşuyor, böyle sevişiyorlardı. Aşk robotların girmediği, giremediği tek insanî alandı o zamanlar. Ama bugünün Johnları, Mabelleri isterlerse aşk yatağına insanla değil, şişirilmiş bebeklerle, yarım ya da tam robotlarla veya elektronik zıbıklarla girebiliyorlar. Ya da Internet'te "Sanal Seks" yapıyorlar. Yani "Küreselleşme" bağlamında robotların gözü hem işte hem de oynışta. Çünkü; artık insanların çoğu da "Robot" oldu; "Robotlaştı", "Robotlaştırıldı".

TÜRKİYE SANAYİİNDEKİ İLK “1000” KURULUŞUN GÜCÜ VE KÜRESEL BİR FİRMA: GENERAL MOTORS (GM)

Yıllardır Türkiye Sanayii’nin çok hızlı bir şekilde geliştiğini; uluslararası taahhüt hizmetleri; tekstil, otomotiv, elektronik ve beyaz eşya, turizm gibi pek çok sektörde Türkiye’nin küresel rekabet koşullarına uyum sağladığını ya da sağlamakta olduğunu vurgulayan pek çok iç açıcı haber ve yorumla karşı karşıyayız.

Bu bağlamda 19 Eylül 2006 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde verilen “Sanayinin 1000 Devi” başlıklı “Ek” bize ışık tutuyor.

Aralarında; ülkemizde faaliyet gösteren Ford, Toyota, Mercedes – Benz, Unilever, Coca Cola, Hyundai, Bosch, Bridgestone, Siemens, Goodyear, GlaxoSmithKline, Henkel, Kraft Foods, Bayer, Nobel, Lafarge, BP, Marshall, ABB gibi küresel firmaların; Tüpraş, Türkiye Şeker Fabrikaları, İsdemir, Tekel, MKE, TKİ, Çay İşletmeleri, TPAO, Kardemir ve Petkim gibi büyük kamu kuruluşlarının ve Arçelik, Aygaz, Beko, Milangaz, Çolakoğlu Metalurji, İpragaz, Vestel Beyaz Eşya, Aksa Akrilik, Profilo Telra, Fırat Plastik, Anadolu Efes, Türk Demir Döküm, Temsa, Uzel Makine, Besler Gıda, Abdi İbrahim İlaç, Akçansa, Ülker Gıda, Paşabahçe Cam, Eczacıbaşı Yapı, Anadolu Cam, Sanko Tekstil, HES, Süttaş ve Yeşim Tekstil gibi en önemli yerli kuruluşlarımızın yer aldığı bu ilk “1000” büyük firmanın 2005 yılı toplam satışları 180 milyar YTL’yi buluyor. Bu da yaklaşık 130 milyar ABD dolarına karşılık düşüyor.

Öte yandan bu değerden kamu kurum ve kuruluşlarının 2005 yılı toplam satış değeri olan 11 milyar YTL'yi düşersek özel sektör kuruluşlarının toplam satışları 169 milyar YTL'ye; yani 121 milyar ABD dolarına düşüyor.

Buna karşılık General Motors'un 2005 Yılı Toplam Gelirleri (Revenues) 193 milyar ABD doları kadar.

Bu rakamlar göre, tek başına GM'in 2005 yılı toplam geliri, Türkiye Sanayii'ndeki (kamu kuruluşları ve küresel firmalar dahil) 2005 Yılı Toplam Satışları olan 130 milyar ABD dolarından yaklaşık 1.5 kat daha büyük. Ya da bir başka deyişle; En Büyük "1000" Sanayi Kuruluşumuzun 2005 Yılı Toplam Satışları, GM'in, aynı yıl içindeki toplam gelirinin yüzde 67'si kadar.

Bir yanda En Büyük "1000" Sanayi Kuruluşu, diğer yanda tek başına General Motors. O zaman, bir Cumhurbaşkanımızın küresel bir otomotiv firması için "Gelsinler; isterlerse kendilerine Çankaya'da yer vereyim," demesini anlayışla karşılamamız gerekmiyor mu?!!

“KÜRESEL ELLEŞME” VE “YALANCI BİLİM’İN SEFALETİ”*

Günümüzde “Sistem” tarafından bütünüyle yönlendirilen sözde bilim alanlarının başında, “Sosyal Bilimler”in “belirli bir türü” geliyor. Hiçbir nesnel olguya, hiçbir bilimsel temele, hiçbir tekrarlanabilir ve güvenilir “ölçümleme”ye / “deney”e dayanmayan göz boyayıcı laf ebelikleri, kanıt-bilgi-bulgu özürlü safsatalar, kerameti kendinden menkul uyurgezer sayıklamalar “bilim” maskesi altında arz-ı endam ediyorlar. Belki biraz ukalalık gibi olacak ama; tüm okuyucularımızın İngilizce bildiklerini varsayarak “Attitude Change” (Davranış Değişimi) başlıklı konudaki yaklaşım ve kuramları “İngilizce” olarak sıralamak istiyorum izninizle. Bu yalancı – medyatik – kozmetik – sözde bilime göre “3” türlü “değişim” ya da “değişme” söz konusu.

- ✓ Cognitive Change
- ✓ Affective Change
- ✓ Behavioral Change

Neden “3”? Çünkü; “Ölümsüz Tanrılar” öyle diyor. Kuşkusuz bu “3”, yarın “13”, öbür gün “33” de olabilir. Yine neden? Çünkü; “Ölümsüz Tanrıları’nın Hikmetinden Sual Olunmaz”.

* Bilindiği gibi, “Proudhon”un, zırvalarla dolu “Sefaletin Felsefesi” adlı kitabına, Büyük Marx “Felsefe’nin Sefaleti” adlı başyapıtı ile yanıt vermişti.

Evet; şimdi de “Attitude Change” ile ilgili teori ya da “Toori”ler;

1. Consistency Theories

- ✓ Cognitive and Affective Consistency- M.J. Rosenberg and R.P. Abelson
- ✓ Congruity Theory- Osgood and Tannen- 1960
- ✓ Cognitive Dissonance Theory- Festinger, 1957
- ✓ Heider’s Balance Theory, 1944
- ✓ Structural Balance- Cartwright and Harary, 1956
- ✓ Cognitive Balancing- Abelson and Rosenberg, 1958

2. Nonconsistency Theories

- ✓ Learning Theory- Doob, 1947
- ✓ Incentive Theory- Hovland, 1953
- ✓ Self-persuasion Theory- Bem, 1965
- ✓ Task-experience Theory- Breer and Locke, 1965

3. Functional Theories

- ✓ Motivational Constructs- Katz, 1954
- ✓ Functional Analysis- Kelman, 1961
- ✓ Conflict Theory- Jans and Mann, 1968
- ✓ Reinforcement Theory- Hovland, Janis, and Kelley

4. Cognitive and Perceptual Theories

- ✓ Adaption-level Theory- Helson, 1964
- ✓ Perspective Theory- Ostrom and Upshaw, 1968
- ✓ Commodity Theory- Brock, 1968
- ✓ The Uncertainty Model- Koslin

5. Behavioristic Theories

- ✓ Attitude as Implicit Response- Leonardo Doob, 1947
- ✓ Skinnerian Radical Behaviorism- Bem, 1965

6. Social Judgment Theory

- ✓ Sherif and Hovland*

Görüldüğü gibi tek bir konuda yani "Attitude Change" konusunda bile "21" farklı teori ya da "Toori" var. Ve bu "toori"lerin temel işlevi birbirlerini yalanlamak. İşte, "Tuzu Kurular"ı muhatap alan (doğrusu "muhattap" mı?). "Gurular" da bu gibi safsatalar, bu gibi saçmalıklar, bu gibi entelektüel sefalet üzerinde inşa ediyorlar tüm sorunları çözen "Sistemleri"ni.

* http://www.ciadvertising.org/SA/fall_02/adv382j/kfarri1/theories_attitude_change2.html

TÜRKİYE’NİN DÜZENİ*: “AZ PİLAV - AZ KURU”
YA DA
“YARI FEODAL - YARI SÖMÜRGE”

Bundan yıllarca önce ustaların ustası bir reel sosyaliste “Türkiye’nin toplum yapısı nasıl tanımlanabilir?” diye sorduğumda, “Usta” bana şu cevabı vermişti:

“1960 sonrasında Türkiye’nin toplumsal ve tarihsel özellikleri üzerinde herkesin, hiç değilse görünüşte kafa yorduğu, çalıştığı, ama gerçekte ahkâm kestiği yıllarda, devrimci savaşıma ‘özgün’ biçimlerde ‘katkı koyabilmek’, devrimin öznel gereksinimlerini yanıtlayabilmek için, ben de kısa ama çarpıcı bir Türkiye tanımlaması yapmanın gerekliliğini, gerekliliğin ötesinde zorunluluğunu etimde kemiğimde duyuyordum. Öylesine çarpıcı bir tanımlama olmalıydı ki bu, Türkiye’nin toplumsal ve tarihsel gerçeklerini bir çırpıda gözler önüne serbilmeli, önümüzdeki sisleri dağıtmalı, devrime giden yolu aydınlatarak, ruhumu saran karanlıklardan bunalımlardan kurtarmalı, huzura ve mutluluğa kavuşturmalıydı beni.

Doğaldır ki, hiç de kolay değildi böyle bir tanımlamanın yapılması. Söz yerindeyse, ilahi bir çağrı, ilahi bir yaklaşım ve yardım gerekliydi bunun için. İşte, böyle bir çağrıyı bekleyerek ve arayarak dolaştım durdum Türkiye’yi bir uçtan diğer uca. Ruhumdaki arayış, ruhumdaki kanama dinmedi, azalmadı, durmadı. Artık karamsarlığın o onmaz, o yokedicici, o kül edici uçurumuna, o dipsiz gayya kuyusuna ebediyen, ebediyen düşmek üzereydim.

* Çetin Altan’ın “Bize İyi Bir Düzen(!) Lazım” şeklindeki değerlendirmesini hatırlıyorum.

İşte bu sırada, hiç ummadığım, beklemediğim bir anda, kurtuluşun ilahi eli uzandı bana birdenbire. Küçük bir aşevinin önünden geçiyordum; ruhum karanlık ve sisliydi, bunalım üzerime kurşunu bir gök gibi çökmüştü; umutsuzdum, kimsesizdim, yalnızdım, açtım. Birden bir ses geldi aşevinin karanlıklarından: 'Az pilav - az kuru'. Bir şimşek gibi yankılandı ruhumda bu sözler; etimde, kemiğimde, kanımda sarstı beni, çarptı, yeniden yoğurdu. Apaçıktı önümde her şey artık. Geçmiş, günü ve geleceği ile bir bütün olarak görüyordum Türkiye'nin toplumsal yapısını. Dört küçük, küçücük sözcükle tanımlıyordu bu yapı: Türkiye 'yarı feodal - yarı sömürge' bir ülkeydi; kimsenin şüphesi olamazdı bundan.

Gerçeğin hem en acı, hem de en yaratıcı yanı, onun hiçbir zaman tek başına taşınamaz, tek başına yüklenilemez oluşudur. Gerçek açıklanmak, yayılmak, inançsızları da kucaklamak ister. Ben de 'Midas'ın eşek kulakları var' diye, dipsiz kuyulara haykıran bir berber olarak geçmek istemiyordum Türkiye'nin devrim tarihine. 'Az pilav - az kuru' temel gerçeğinden hareketle ulaşmış, daha doğrusu ulaştırılmış olduğum 'yarı feodal - yarı sömürge' tanımını en yakın arkadaşlarıma, yoldaşlarıma açtım hemen. İşte o zaman kızılca kıyamet koptu. Arkadaşların bir bölümü, 'yarı feodal - yarı sömürge' tanımını yeterli bulurlarken bir inançsızlar, bir şüpheciler kesimi ise, Türkiye gibi 'yarı bağımlı' ülkelerde, dış dinamiğin iç dinamikten daha belirleyici olduğunu, bu nedenle Türkiye'nin ancak ve ancak 'yarı sömürge - yarı feodal' olarak tanımlanabileceğini ileri sürdü. 'Devrimci tartışma' sonunda birbirimizi ikna edemeyince, 'devrimci hareket' iki ana 'kol'a bölündü: İç dinamiğe öncelik tanıyan 'yarı feodal - yarı sömürgeciler' ve dış dinamiğe öncelik tanıyan 'yarı sömürge - yarı feodalciler'.

Ne yazık ki, bölünme ve ayrışma bu noktada durmadı. Bir bölüm arkadaş, bir süre sonra, Türkiye somutunda dış ve iç dinamiğin aynı önemi taşıdığını ileri sürerek, Türkiye'nin en gerçekçi tanımlaması olarak 'yarı yarı - feodal sömürge' tanımında birleştiler ve ayrıldılar. Bir başka bölüm de, onları, gizliden gizliye iç dinamiğe öncelik ver-

dikleri şeklinde suçlayarak, 'yarı yarı - sömürge feodal' tanımını ileri sürdü. Böylece göz açıp kapayıncaya kadar dört ana 'kol'a bölünmüştük.

Tahmin edebileceğiniz gibi, 'ilkeli teorik savaşım' burada kalamazdı, kalmadı da. Birden karşımıza 'sömürge feodal - yarı yarıcılar', 'yarı sömürge - feodal yarıcılar', 'sömürge yarı - feodal yarıcılar' çıktı. Sözün kısası, dört sözcüğün 'matematik' olanakları ölçüsünde, 'devrimci' ve ilkeli teorik savaşımı sonuna kadar sürdürdük ve hiçbir ödün vermedik gerçeği saptıranlara.

Sonunda her 'kol', hiç değilse kendi açısından, 'devrimci saflığı'nı korumuş, ama bu arada da şu ana 'kol'lar çıkmış, daha doğrusu çıkarılmıştı ortaya:

Yarı feodal - yarı sömürge
Yarı sömürge - yarı feodal
Yarı sömürge - feodal yarı
Yarı feodal - sömürge yarı
Yarı yarı - sömürge feodal
Yarı yarı - feodal sömürge
Sömürge feodal - yarı yarı
Feodal yarı - sömürge yarı
Sömürge yarı - feodal yarı
Sömürge yarı - yarı feodal
Feodal yarı yarı sömürge

Günümüzde de bu ana 'kol'lar arasındaki 'ödünsüz, ilkeli ve devrimci savaşım' bütün şiddetiyle, bütün keskinliğiyle sürüyor."

İşte böyle yanıtlıyordu, yukarıdaki soruyu bu "devrimci usta". Ve meyhaneden çıkarken, tıpkı engizisyon mahkemesinden çıktığında, ayağını yere vurarak: "Gene de dönüyor bu kahpe dünya" diyen büyük fizik bilgini Galile gibi, gerçek konusunda tek bir ödün vermiyordu kimseye.*

“KÜRESEL ELLENEN” TÜRKİYE’NİN “ÇEVRE FELAKETLERİ” İLE GERİ BIRAKTIRILMASI

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Türkiye Mühendis Haberleri Dergisi’nin 2004 - 5 Sayı: 433’te yayımlanan ‘Deprem Şurası Üzerine Değerlendirmeler’ başlıklı ve Hakkı Atıl - TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tanımlı yazıda şöyle deniliyor: “Sıkça sorulan bir sorudur; Afet sadece bir doğa olayı mı? Elbette değil, afet toplumsal bir olgudur. Afet yönetimi açısından olayın kendisinden çok sonuçları esas alındığından, afet teknik, sosyal, ekonomik, hatta psikolojik boyutlu bir olgu olarak karşımıza çıkar. Bu bakış açısında doğanın kavranması kadar toplumsal gelişmişlik derecesi de önem kazanır. Afet risklerine karşı uygulanan politikalardaki başarı, diyalektik olarak, ekonomik, sosyal, kültürel, teknik vb faktörle doğrudan ilişkilidir. Eğitim, sağlık, sosyal güvenlik vb alanlarda yaşadığımız çarpıklığın bir benzerini sosyo - ekonomik baskılar sonucu afet

* Yıllar önce Ankara’da yapılan bir Konut Kurultayı’na sunduğum bildiride “İnşaat sektöründe değil sadece tekelleri sermaye, finans kapital olgusu bile geçerlidir” dediğimde toplumun sosyalist ahlakından sorumlu “Müdür” efendiler, her birlikte ayağa kalkıp beni protesto etmişler, sözümü kesmeğe çalışmışlardı. Benim yaptığım büyük günahı, Günah-ı Kebirdi. Türkiye’de “finans kapital” sözcüklerini ve kavramını kullanmak yasaktı. Bu sözcükler kullananı hemen çarpardı. Daha önce İlke Dergisi’ne yazdığım “Türkiye Finans Kapitalinin Anatomisi: Bankalar - Holdingler” başlıklı yazılarımda da, benzer “Müdire Hanım ve Müdür Beyler (Müdür ve Müdür) tarafından sansüre ve yasaklamaya uğradığım; çalışmanın tümünün bana ait olmasına rağmen, ismimi kullanamadığım için, yasaklama bana yardımcı değildi. Yine de kerameti kendinden menkul kadim otoritelerin “Finans Kapital”e tepkisi öyle büyük oldu ki, “finans kapital” korkudan “dışarı” kaçtı ve Türkiye o günden bu yana “yarı feodal - yarı sömürge” olarak kaldı. Kuşkusuz “Az Pilav - Az Kuru”da ise hiçbir değişiklik olmadı.

konusunda da yaşıyoruz. Düşük standartlarda sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının rantsal kaygılara yenik düşmesi vb faktörler afet zararlarının doğrudan belirleyicileridir.'

Ve 'Doğal Afetler'in acımasız 'Diyalektiği' şu şekilde tanımlanıyor:

'Afet olgusu ve afet zararlarını arttıran nedenler sosyo - ekonomik koşullardan ve siyasal ilişkilerden bağımsız ele alınamaz ve afet zararlarının büyüklüğü az gelişmişliğin de bir göstergesidir. 1960'lı yıllardan sonra Dünyada afetlerden etkilenen insan sayısı ortalama her yıl %6 artmış, afetlerden etkilenen kişilerin %90'ının üçüncü dünya ülkelerindeki büyük kentlerinde yaşayan yoksullarının oluşturduğu ortaya çıkmıştır. 2004 yılının son günlerinde Güneydoğu Asya'da yaşanan deprem ve tsunami ile bir kez daha gördük ki, günümüzde az gelişmiş dünyada afetler karşısında giderek artan bir korumasızlık söz konusudur.

Bu politikaların da etkisiyle toplumun önemli bir bölümü için afet, bir kader / Takdir-i ilahi bir olay olarak algılanmaktadır. Oysa yaşadıklarımızdan sonra afet olaylarına yönelik söylenmesi gereken; Takdir-i idari olduklarıdır."

Burada "Az Gelişmiş Ülkeler" deniliyor. Oysa günümüzden yaklaşık 40 yıl önce 1969 yılında yazdığım "**Geri Bıraktırlmış Türkiye**" adlı kitapta şöyle diyordum:

"Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler yok; geri bıraktırlmış ülkeler vardır."

Burada, 'muş' eki sanki zamanda donmuş gibi bir anlam alabileceğinden, bugün bu tanımı şöyle düzeltiyorum: "Az gelişmiş, gelişmekte olan ya da geri bıraktırlmış ülkeler yoktur; **GERİ BIRAKTIRILAN ÜLKELER** vardır."

Ve onun içindir ki, tüm temel sorunlarımızda olduğu gibi "Afet Yönetimi"nde de "Geri Bıraktırlan" ülkemiz, insanlarımız ve kurumlarımız "Afetleri Yönetmek" yerine; sürekli "Afet Üretiyor"; "Afet Üretmeye Zorlanıyor".

Peki bu değişmez bir kader midir?

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yaşamda en gerçek yol gösterici bilimdir" ve "Felaket başa gelmeden evvel önleyici ve koruyucu tedbirleri düşünmek lazımdır; geldikten sonra dövünmenin yararı yoktur" sözlerinden ders almayı öğrenemeyecek miyiz?

"Afet Üretmek" yerine "İyi Afet Yönetişimi"ni gerçekleştiremeyecek miyiz?"

Evet; tüm dürüst bilim insanlarının kesinlikle ortaya koyduğu ve defalarca kanıtlandığı gibi "Doğal Afet" diye tanımlanan "Afetler" in hemen hepsi ve "Çevre Felaketleri" nin tamamı, doğrudan "İnsan Kaynaklı" afet ve felaketlerdir. Öte yandan ne yazık ki bu gibi "Afetler" / "Felaketler" daha çok Türkiye gibi "Geri Bıraktırlan Ülkeler" de; yani Asya'nın, Uzak Doğu'nun, Latin Amerika'nın, Afrika'nın, Orta Doğu'nun "Yoksullaştırılmış ve Yoksullaştırılmakta Olan Ülkeleri" nde ortaya çıktığı - çıkarıldığı için; bu ülkelere getirdiği olağanüstü insan, yerleşim, ulaşım, altyapı, tarımsal alan, yatırım kayıplarıyla "Geri Bıraktırlma Sürec, Olgusu"nu daha da pekiştirmekte, kalıcılaştırmakta, yoğunlaştırmaktadırlar.

Bu arada; "Sanayi Ötesi" toplumlar; tüm uluslararası antlaşmalara, tüm uluslararası sözleşmelere rağmen; "Geri Bıraktırlan Ülkeleri"; kendi çöplükleri gibi görmekten vazgeçmemektedirler. Örneğin asbest yüklü gemilerin sökülme üzere Türkiye'ye yönlendirilmesi; zehirli kimyasal atıkların varillerle Dilovası gibi yerleşim ve tarım alanlarına "depolanması", Eurogold - Normandy ve Cargill dayatmaları bu zihniyet ve yaklaşımın çarpıcı örneklerini oluşturuyor. Meraklı okuyucularımız için Dünya Bankası eski Başekonomisti Larry Summers'ın (Summers, daha sonra Clinton Yönetimi'nde Hazine Bakanı olarak görev yapacaktı) "gizli" sözlerini, daha doğrusu "gizli talimatı" nı hatırlamakta ve hatırlamakta yararı var. Biraz serbest çevirisini yaptığını "gizli memo" da şöyle diyordu Summers: "Söyleyeceklerim aramızda kalsın. Sizce Dünya Bankası'nın; kirli sanayilerin az gelişmiş ülkelere (geri bıraktırlan diye oku; b.n.) yönlendirilmesini daha çok teşvik etmesi gerekmiyor mu?

Toksik atıkların, işçi ücretlerinin en düşük olduğu ülkelere atılmasının arkasındaki ekonomik mantık kesinlikle doğrudur ve biz artık bu gerçekle yüzleşmeliyiz. Afrika'nın nüfus yoğunluğu düşük ülkeleri, aynı zamanda büyük ölçüde, kirletilme potansiyelinin çok altında kirletilmiş durumdadırlar (under polluted)...

Kirlenme sonucunda prostat kanserinde bir artış olabilmesi için, insanların prostat kanseri olabilecekleri yaşa kadar yaşamaları gerekmez mi? Peki; '5' yaşından küçük nüfus içinde ölüm oranı yüzde yirmi olan bir ülkede (yani; Afrika ülkelerinde. b.n.) insanların prostat kanseri olabilecek kadar uzun ömürlü olabilmeleri hiç mümkün mü?" (Yani; daha da kirletelim bu ülkeleri; b.n.)

"Just between you and me, shouldn't the World Bank be encouraging more migration of dirty industries to the LDCs [less developed countries]? ... The economic logic behind dumping a load of toxic waste in the lowest wage country is impeccable, and we should face up to that... Under-populated countries in Africa are vastly under-polluted... The concern over an agent that causes a one in a million change in the odds of prostate cancer is obviously going to be much higher in a country where people survive to get prostate cancer than in a country where under-five mortality is 200 per thousand.

— Lawrence Summers, Let them eat pollution, The Economist, February 8, 1992. Quoted from Vandana Shiva, Stolen Harvest, (South End Press, 2000) p.65; See also Richard Robbins, Global Problems and the Culture of Capitalism (Allyn and Bacon, 1999), pp. 233-236 for a detailed look at this"*

Ne kadar "İnsanlık Dışı", "Ahlak Dışı" bir yaklaşım değil mi? Yine de, açık sözlü olduğu için Summers'a teşekkür

* <http://www.globalissues.org/TradeRelated/Development/PovertyEnv.asp>

borçluyuz. Çok kereler, Avrupalıların ve bir çok uluslara rası kurumun yaptığı gibi iki yüzlü davranmıyor; "Mış" gibi yapmıyor.

O zaman özellikle son 20 - 30 yıl içinde ülkemizde "Gerçekleştirilen" "Sözde Doğal Afetler"le "Çevre Felaketleri"ni bu anlayış çerçevesinde tanımlamamız, tanımamız ve değerlendirmemiz gerekmiyor mu?

İşte kimi çarpıcı örnekler:

ÜMRANIYE ÇÖPLÜĞÜ FACİASI

✓ 28 Nisan 1993. Ümraniye Çöplüğü Patladı / Yandı. "39" Kişi Yaşamını Yitirdi.

"1993 yılının 28 Nisan'ında Hekimbaşı'nın çöplük olarak kullanılan alanında büyük bir facia yaşandı. İstanbul'un Anadolu Yakası'ndan toplanan çöplerin depolandığı açık arazide, sabah saat 09.30 sıralarında şiddetli bir patlama meydana geldi. Hemen ardından, yanardağdan püsküren lavlar gibi akan binlerce ton çöp, Kazım Karabekir Mahallesi'ndeki derenin kenarında bulunan gecekonduların üzerine kabus gibi çöktü. 11 gecekondunun ortadan kaybolduğu korkunç olayda, büyük bir alanı kaplayan çöpler, tam 39 kişiyi yuttu.

Yanardağ faciasını andıran çöp dehşeti sonrası, bölgeyi keskin bir koku kapladı. Kurtarma çalışmalarını yürütürken, yakıcı metan gazı nedeniyle maske kullanmak zorunda kalan ekipler, çok sayıda yaralıya ulaştılar. İkinci günün sonunda, çöp yığınlarının altında kalan 27 kişinin cesedi bulunabildi. 12 kişinin cesedine ise bütün aramalara rağmen ulaşılamadı.

Yıllarca 'geliyorum' diyen faciaya gözlerini kapatan yetkililer, korkunç olay sonrası, çöplük alanının üzerini toprakla kapattılar ve yeni patlamaların yaşanmaması için, havalandırma bacaları diktiler. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, büyük bölümünü ağaçlandırdığı çöplüğün bir bölümüne ise, futbol ve basketbol sahaları yaptırdı.

Korkunç olayda yaşamını yitiren 39 insanın anısına, biri Türkiye Büyük Millet Meclisi, diğeri de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından olmak üzere, iki ayrı anıt yaptırıldı. Islah edilen Kazım Karabekir Deresi'nin etrafı ise bentlerle çevrildi.

Olayda yakınlarını yitirenlerden bazıları, 'Bu tepeyi görmeye daha fazla dayanamıyorum' deyip göçmüş buralardan.

Çöp faciasının mağdurları arasında birileri var ki acıları diğerlerine göre daha derinde. Yakınları hâlâ üzeri toprakla örtülen binlerce ton çöpün altında kalan analar, babalar, kardeşler...

Bunlardan biri, Ordu Mesudiye Hüseyn Kaya ve eşi Zarife Kaya. 13 yaşındaki oğulları Hasan, arkadaşları Tuncay Asil, Serkan ve Hasan Şahin'le birlikte dereyatağında oynarken tepeden lav gibi akan tonlarca çöpün altında kalmış. O sırada çöp dağının yaktığı bir inşaatta çalışan baba Hüseyn Kaya'nın gözlerinden biri, metan gazından kör olmuş. Son anda kurtarmışlar Hüseyn Kaya'yı, ama oğlu Hasan ve üç arkadaşı, o kadar şanslı değilmiş.

Hasan Kaya'nın annesi Zarife Kaya, 'Ağlamaktan gözlerim kör olacak. Oğlumuzun cenazesini bile bulamadılar. Vakit buldukça dere yatağına giderek, anıtları ziyaret ediyorum' diyor. Serkan ve Hasan Şahin'in annesi Şükriye Şahin ise oğullarına mezar olan çöp alanını görmeye dayanamadığı için, başka bir yere göçmüş.

ANITLAŞAN İSİMLER

Dilber Çınar, Zehra Çınar, Şehriban Çınar, İpek Çınar, Ayşe Öztürk, Ayça Öztürk, Saime Öztürk, Recep Öztürk, Melek Öztürk, Ayla Öztürk, Gülnihal Yağcı, Sema Yağcı, Seda Yağcı, Keziban Nazmiye Çetinkaya, Fadime Çetinkaya, Ayşe Çetinkaya, Münire Bayrak, Beyaz Bayrak, Keziban Acar, Ziynet Öneriyıldız, Gülnaz Öneriyıldız, Selahattin Öneriyıldız, İdris Öneriyıldız, Fatma Öneriyıldız, Mesut Öneriyıldız, Abdülkerim Öneriyıldız ve Zeynep Öneriyıldız'ın cesetleri, çöp yığınlarının altından çıkarıldı.

Nebahat Çınar, Barış Çınar, Berivan Çınar, Gülizar Ayan, Nevriye Ayan, Asiye Ayan, Songül Ayan, Hasan Şahin, Serkan Şahin, Hasan Kaya, Tuncay Asil ve Remziye Öneriyıldız'ın cesetleri ise tüm aramalara rağmen bulunamadı. (Bu insanlara burada Allah'tan rahmet diliyorum. b.n.)

Olayda yaşamını yitirenler için dere yatağında biri TBMM, diğeri de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan iki anıt ve çevresindeki park ise, bakımsızlıktan harap olmuş durumda.”*

✓ 17 AĞUSTOS 1999 DEPREMİ

“17 Ağustos 1999, saat 03:02’de merkezi Kocaeli-Gölcük olan, Richter ölçeğinde Mw 7.6 büyüklüğünde gerçekleşen, büyük çapta can ve mal kaybına neden olan deprem. Deprem tüm Marmara Bölgesinde, Ankara’dan İzmir’e kadar geniş bir alanda hissedildi. Resmi raporlara göre, 17.480 ölüm, 43.953 yaralı olmuştur. Resmi olmayan bilgilere göre ise yaklaşık 50.000 ölüm, ağır-hafif 100.000 e yakın yaralı olmuştur. Ayrıca 133.683 çöken bina ile yaklaşık 600.000 kişiyi evsiz bırakmıştır. Yaklaşık 16.000.000 insan depremden değişik düzeylerde etkilenmiştir. Bu nedenle Türkiye yakın tarihini derinden etkileyen en önemli olaylardan biridir. Deprem gerek büyüklük, gerek etkilediği alanın genişliği, gerekse sebep olduğu maddi kayıplar açısından son yüzyılın en büyük depremlerinden biridir.”**

“Resmi” ölüm sayısı: 17.840

“Resmi Olmayan” ölüm sayısı: 50.000 civarında

“Resmi Olmayan”, yani doğru olan ölüm sayısı; “Resmi” olan; yani doğru olmayan (Misinformation - Disinformation) ölüm sayısının yaklaşık “3” katı.

“Nedenleri:

Mw 7.6 büyüklüğündeki depremin merkez üssü Gölcük başta olmak üzere depremden en büyük hasarı gören Adapazarı, Yalova ve Düzce hattı dünyanın en aktif fay zonlarından bir olan Kuzey Anadolu Fay (KAF) hattının Batı ucunda yer almaktadır.

Yakın tarihte bu bölgede Adazaparı merkez üssü olmak

* Şaban Aslan. Çöplük Çiçek Açtı. www.hurriyet.com.tr/İstanbul/turk/99/04/27/isthab/29ist.htm

** http://tr.wikipedia.org/wiki/17_A%C4%9Fustos_1999_depremi

üzere 1943, 1957, 1967 yıllarında şiddetli depremler olmuştur. Geçmişteki tarihlere baktığımızda ortalama 30 senede bir bu bölgede büyük depremler olmaktadır. 1999 depreminden sonrada belirli periyotlarda ve çeşitli büyüklüklerde depremlerin beklenmesi bu fay hattının karakteristik özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Depremin bu kadar çok can kaybına yol açmasının sebebi olarak kaçak yapılar, standartlara uygun olmayan binalar ve daha ucuza mal etmek için malzemeden çalan müteahhitler gösterilmektedir.”*

Peki, inşaatlardan sorumlu olan belediyeler; proje müellifi mimar ve mühendisler, malsahipleri nerede? Onlar da “Suçlu” değil mi? Geçelim.

Mahkemelerimizde “Adalet Mülkün Temelidir” yazar. Burada, “Mülk”, Ahmet’in, Mehmet’in, Ayşe’nin, Fatma’nın “Özel Mülkü” değil; “Ülke / Memleket” anlamına gelir. Peki “Ülke’nin, Memleket”in temelini oluşturması beklenen “Adalet” nasıl tecelli etti bu “Felaket”te?

İşte cevabı:

“Yargı ve Cezalar

Yapım hatalarından çöken binaların müteahhitlerine yaklaşık 2100 dava açıldı. Bu davalardan 1800’ü kamuoyunda **Rahşan Affı** olarak bilinen Şartlı Salıverme Yasası ve başka hukuki boşluklardan dolayı cezasız sonuçlanmış. Geriye kalan 300 davanın 110 kadarında ceza verilse de çoğu ertelenmiştir. Bunun dışında kalan davalar ise 16 Şubat 2007 Cuma günü 7.5 yıllık zaman aşımı sürelerini doldurarak zaman aşımına uğradılar ve düştüler.

Örnek Davalar ve Sonuçları

- Düzce Ersoy Apartmanı: 36 kişi öldü, dava zaman aşımına uğradı.
- Düzce Ömür Hastanesi: 11 kişi öldü, dava zaman aşımına uğradı.
- Yalova Ceylankent Sitesi: 98 kişi öldü, 2 sanığa verilen hapis cezaları ertelendi.

* (bkz. a.g.y.)

- Kocaeli Ubay Apartmanı: 58 kişi öldü, müteahhüt hakkında verilen ceza ertelendi.
- Yüksel Sitesi: 316 kişi öldü, 5 sanığa verilen çeşitli cezalar ertelendi.
- Can Göçer ve Zafer Çoşkun: Veli Göçer'in oğluyla ortağı yakalanamadığı için haklarındaki dava zaman aşımına girdi.
- Sakarya: 695 davadan sadece 5 kişiye ceza çıktı.
- Kocaeli: 600 dava açıldı, 12 kişi 10'ar ay hapis cezası aldı. 6'sının cezası infaz edildi, 6'sı için süre istendi.
- Yalova: 173 dava açıldı, hemen hemen tamamı sonuçlandı. **Ceza aldığı bilinen tek isim Veli Göçer 18 yıl 9 ay hapse mahkum edildi.**
- Düzce: Yaklaşık 220 dava açıldığı sanılıyor. Yargılamalar sonucu hiçkimse cezaevine girmedi."*

Evet; Veli Göçer ceza aldığına göre rahatlıkla "Adalet Tecelli Etti" diyebiliriz.

119

Meraklısına Not:

1970 – 1971 ve 1980 – 1981 yılları arasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Genel Başkanlığı'nda bulundum. Daha sonra, 1990'lı yılların başında Odamızın evrakları arasında bugün tüm mühendis odalarınca benimsenerek uygulanan "Mühendis'in Yemini"ni buldum ve canlandırdım. Bu bağlamda; yine 1990'lı yılların başında İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nde, yeni mezun genç inşaat mühendislerine ilk "Yemin"i, ben, ettirdim.

İşte; bunun içindir ki tüm edinimim yanında, sadece "İnşaat Mühendisi" olarak değil; "Sedat Hoca" olarak, "İnsan" olarak da, 17 Ağustos Depremi'nden sonra tek bir inşaat mühendisinin bile Odamızın Haysiyet Divanı'na sevkedilmemiş olmasının utancını taşıyorum yıllardan beri.

* (bkz. a.g.y.)

"KÜRESEL ELLENEN TÜRKİYE"DE "DİL ÖZÜRLÜLER"

Küresel Elleşme ve Küresel Ellenme Olgu / Süreci'nde, "Sistem" genellikle her türlü "Özgün ve İnsani Düşünceyi" daha ana rahmindeyken boğmayı amaçladığı ve "Düşünce"nin de temelini "Dil" oluşturduğu için, "Sistem"in "Özgün ve İnsani Düşünce"ye saldırısı, temelde "Dil" üzerinde yoğunlaşır. "Sistem"; "Sistematik" bir yaklaşımla ne pahasına olursa olsun "Dil"in fakirleştirilmesine, zayıflatılmasına, güçsüzleştirilmesine, çarpıtılmasına, içinin boşaltılmasına, iğdiş edilmesine, yozlaştırılmasına çalışır. Dünya çapında, "Küresel" bir saldırı şeklinde yürütülen bu yaklaşımda başlıca "görev" yazılı - sesli - görsel - elektronik medya'ya, "Sistem Medyası"na düşer. Böylece, yine dünya çapında eşgüdümlü olarak yürütülen bu "İnsanlık Dışı" çalışma ile; tüm dünya dilleri ve kuşkusuz bu arada "Ana Dilimiz Türkçe" de zamanla örselenir, hırpalanır, yaralanır. Şarkılarımızı / türkülerimizi / özlem, beklenti ve umutlarımızı / yengi ve yenilgilerimizi / değer ve inançlarımızı / gelenek ve göreneklerimizi / kollektif bellediğimizi / tarihimizi, günümüzü ve geleceğimizi hem içeren, hem üreten, hem de ileten "Dilimiz" in; bir iletişim - paylaşım - eğitim bütünlüğü, zenginliği, hazinesi olmaktan çıkarılarak kurutulması, çürütülmesi amaçlanır.

Kuşkusuz bu uğursuz saldırıda, ancak 100 - 200 kelime ile sözde konuşabilen keçi sakallı, obez laptopkolikler, cep telefonu - "SMS" sapkın ve sapıkları / teknoloji fetişistleri, gazetelerin kabız köşe kadıları, havanda su döven ısmarlama - patrona angaje TV "yorumcuları"(!?), "over

achiever manager"ler, ağız ishalleri "standupçı"lar, açık oturumların uzman bozuntusu konu mankenleri, yokstar yarışmalarının sadomazoşist jüri döküntüleri, şarlatan - üfürükçü - üfürük bilim(!) adamlarımız, medyatik iktisatçılarımız, kâhya - katip kırması CEO'lar, siber pazarlamacılar, yarımbaşkelle avcılar (head hunters), nerolinguistik cunnilinguistler, hipo imgelemciler, ebleh yuppie'ler, yani bir kelimeyle tüm "televoleciler" birbirlerini bütünleyerek, kışkırtarak, saldırganlaştırarak uğursuz bir işbirliğini geliştirirler.

Böylece ortaya;

- ✓ Neden kendine bir kola almıyorsun? (Why don't you get yourself a coke?)
- ✓ Ciddi olamazsın (You can't be serious)
- ✓ Harika (Great)
- ✓ Kahretsin (Damn!)

gibi çarpık ifade şekillerini içeren, "Amerikanvari",
"Yoz" bir "Dil Ucubesi" çıkmaya başlar;

- ✓ Masaya yatırmak
- ✓ Altını çizmek
- ✓ Sıcak bakmak
- ✓ "Duruş"u olmak
- ✓ Saat "5" gibi gelmek
- ✓ Dumur olmak
- ✓ Akılselim kişi
- ✓ Refah yaşamak
- ✓ Farklı pencereden bakmak
- ✓ Kart göstermek
- ✓ Kazan kazan (Win - Win)
- ✓ Kendisiyle barışık olmak
- ✓ İç yolculuğa çıkmak
- ✓ Kendine iyi bak
- ✓ Elektrik vermek / almak
- ✓ Prim yapmak
- ✓ Muhatap olmak
- ✓ Çerçeveyi bulmak

- ✓ Beni taşıyamadı
- ✓ Seviyeli birliktelik
- ✓ Ezberini bozmak
- ✓ Benim özelim / özelimde
- ✓ Fark atmak
- ✓ Yaşama farklı açıdan bakmak
- ✓ Gitmek durumundayım
- ✓ Karizmayı çizdirmek
- ✓ Fark yaratmak
- ✓ İnanılmaz
- ✓ Kırılma noktası
- ✓ Hayatın fay hatları
- ✓ Atıyorum
- ✓ İyi görüntü vermek / vermemek
- ✓ Etkili gelmek / gelmemek
- ✓ Olayları doğru okumak / okuyamamak

gibi "klişeler" ve yapmacık ifadeler "Gerçek Dil"ın yerini alır.

122

Ve tıpkı Gresham Kanunu'nda olduğu gibi, burada da önce "Gümüş" "Altın"ı kovar; sonra da "Bakır" "Gümüş"ü ve sonunda şöyle bir ifade ile karşı karşıya buluruz kendimizi: "Kanunlarımızda, geleneklerimizde böyle yasak yok (Cumhurbaşkanının eşi türbanlı olamaz), zaten böyle bir yasak olsa, olmaz. Atatürk'ten bu yana böyle bir gelenek var, oraya bugüne kadar başörtülü bir 'First Lady' çıkmamış, bu bakımdan yakıştıramıyoruz, ben de yakıştıramıyorum. Ama hakkı yok mu, var belki insan hakkı olarak var. Ama böyle toplumda sırtıyor. Şimdi Müslümanlıkla ben türbanın ilgisini bağdaştıramadım. Türkiye öyle bir noktaya geldi ki, geriye kimse götüremez. Laiklikte tehlike görmüyorum. Şeriata gelince, onu aştık. İslam ülkelerinde aşan bir biz varız. İnşallah örnek olacağız. Bizi kendilerine benzetmeye çok çalışıyorlar. Ama öyle bir nesil yetişti ki Atatürkçü nesil, bunun geriye dönüşü olmaz."*

* Ender Türkan. Yasak değil; ama yakışmaz. 22 Ağustos 2007. Hürriyet Gazetesi

Peki; bu ifade kime ait acaba?

Kuşkusuz; "Evrensel" bilgi sahibi olan "Süper-Hiper-Mega Büyüğümüz" e. "Netekim" bu sözlerin kime ait olduğunu, hepimiz ilk bakışta anlayabiliyoruz(?)

Ve "Boyalı Online Basın"da Okuyucu Yorumları:

" 'Allah aşkına b. coşkun kim ki başbakan onu **muhatap** alsın. Bence bu adam kendini dev aynasında görüp bu işten reklamını yapıyor. Şimdi fiyatı ve tirajı hiç olmadığı kadar arttı.'

'Helal olsun adama her yiğidin **hakkı değil** tebrik etmek lazım!'

'Banyoda **fantâzi** mi? Türk halkının banyo yapabilmek zaten en büyük **fantâzisi**. O da iki ayağını kovalara koyacak, kalan suyu temizlik olarak kullanacakmışın.' "

Ve "Dilimizin Ustaları"ndan, bunun gibi daha binlerce, onbinlerce bilgi - düşünce - dil - etik özürlü okuyucu (!) yorumu.

Kuşkusuz; "Boyalı Basın"da okunacak değil, sadece bakılacak şeyler olduğu için, bu sözde okuyucuların yorumları da, "Hacı Hacı'yı Arafat'ta Bulur" sözünü bir kere daha doğruluyor.

Merkalısına Notlar:

1960'lı yıllarda ABD'de doktora çalışması yaptıktan ve birkaç yıl çalıştıktan sonra, yurda dönüp yedek subaylık görevine başlamıştım. Bu görevim sırasında Taşkızak Tersanesi'nde, daha sonra çok yakın arkadaşlarım arasında yer alacak, benden bir dönem önceki yedek subaylardan, elektrik - elektronik yüksek mühendisi rahmetli Engin Günçe ile tanışmıştım. Çok neşeli, çok şakacı, çok zeki, çok "mukallit" bir İstanbul - Sultanahmet Çocuğu olan Engin, bir gün şu olayı anlatmıştı bana: Gölcük'te okulda eğitim görürlerken aralarında, Amerika'da "1" yıl kaldıktan sonra yurda dönen bir mühendis var. Bu arkadaş "1" yılda Türkçesi'ni "unutmuş (!)". Bir türlü bazı kelimeleri

hatırlayamıyor. Konuşurken büyük dublaj ustası rahmetli Ferdi Tayfur'un seslendirdiği Lorel – Hardi karakterleri gibi “Amerikan Şivesi” ile konuşuyor.

Tabii bütün bunlar yapmacık.

Bir sabah, kahvaltı yaparlarken, bakıyorlar bu arkadaş sofrada bir şeyler arıyor, ama bir türlü bulamıyor. Bunun üzerine birisi dayanamayıp “Ne arıyorsun gâvur?” diye soruyor. “Gâvur” da yalancı ve abartılı bir Amerikan şivesi ile şöyle diyor: “Eeeeeee... Siyah bir şey. Sabahları yiyoruuuz. İçinden çıkıyor taaahhta”. Böylece, Engin ve arkadaşları “Gâvur” un “Zeytin” aradığını anlamış oluyorlar ve kendisine güzel bir bahriyeli köteği atıyorlar.

Ah! Engin Ah! “Günümüzün dil – düşünce – etik özürlü” “yuppie”leri, karacahil yönetim danışmanları, kerameti kendinden menkul “CEO”ları, “CFO”ları, “CIO”ları sizin “Gâvur” kadar bile Türkçe konuşmuyor, konuşamıyorlar. Onları “Bahriye Köteği” değil; “Fıçı Nöbeti” bile düzeltemez artık.

Değerli bilim insanımız, hocamız Prof. Dr. Sayın Aydın Aybay Şubat 2007 tarihli Günaydın Marmara dergisinde “Ağır aydınların dili üzerine” başlıklı yazısında şöyle yazıyor:

“Sayın Ahmet Cemal’in 23 Kasım günü Cumhuriyet’te yayımlanan ‘Ağır Aydınların Dili’ başlıklı enfes yazısını zevkle okudum. Türkçemize Alman dili yazınının seçkin yapıtlarını tertemiz bir anlatımla kazandıran Ahmet Cemal’e, hem S. Hilav’ın aydın geçinen takımla ilgili nitelemesini bize duyurduğu için, hem de sözü geçen takımın ‘anlaşılmazlık’ üzerine kurulu anlatımlarını sergilediğinden dolayı teşekkür ediyorum.

Sürekli bir okur olarak, ‘anlaşılmazlık’ esasına dayalı yazı yazmayı âdet edinmiş kimi bu ağır aydınları, ‘acaba bu kez değişti mi’ diyerek, zaman zaman okumaya çabalıyorum. Sonuç hemen her defasında olumsuz oluyor. Çünkü yazının amacı bir şey anlatmak ve anlaşılmak değil, tam tersine: bir ‘laf salatası’ ile akılları karıştırmak! Eskiler bu tür söz veya yazılara ‘lâfazanlık’ derlerdi. Bu takımın bir kesimi ile birkaç yıl önce bir yazı yarışması jürisinde

üyelik yapmıştım. İncelenen yirmi kadar yazı içinde birini, 'anlattıklarından bir şey anlaşılmıyor' diye değerlendirme listemde en sona koymuştum.

Birbirleriyle 'periferi', 'konsept', 'konsensüs' türünden yabancı sözcükleri Türkçe tümceler içinde bol bol kullanarak konuşan ve tıpkı değerlendirme listemde sona koyduğum yazıdaki gibi (birbirlerini kafa sallayarak anlamış gibi gözükmekle birlikte) ne dedikleri kesinlikle anlaşılmayan jüri çoğunluğu benim listemde en sonda yer alan yazıyı birinci olarak seçmez mi? Çok şaşırmış ve epey de üzül-müştüm. Seçim, üyelerin her birinin değerlendirmelerini içeren listelerin ortalamasına dayandığı için, söyleyecek bir söz de bulamamıştım.

Sonraki dönemde yazıp çizdiklerinin arada bir izlediğim bu takım için, rahmetli Hilav'ın nitelemesi tam yerine oturmuş: Bunlara bence de, dense dense, 'ağır aydınlar' demek gerekir."

Biz de "Aydın Hoca"nın yolundan yürüyerek kimi "Ağır aydın dil örnekleri"ni paylaşalım sizlerle:

22 Nisan 2007 Radikal Pazar Eki'nde "Ağır Aydınlarımız"dan Koray Çalışkan "Köylülük ve Körlük" başlıklı denemesinde şöyle diyor:

"Sürdürülebilir bir tarım politikası inşa etmek için atılması gereken ilk adım ideolojik miyopluktan muzdarip neoliberal ortodoksiden kurtulmaktır."

Evet; açıktır ki Sayın Çalışkan'ın "Köylülük"le ortak hiç bir yanı yok. "O"; tam bir "Kentli". Ama ya dili? Bu "ağır aydın dili", "mutlak bir körlük"le malûl değil mi?

Bir başka örnek. 9 Eylül 2007 tarihli Radikal Pazar Eki. 22 Temmuz Seçimleri'nde "ezber bozan" Sayın Baskın Oran'ın yazısının başlığı: "İnsansal fay hatlarımız".

Aynı ekte, bu defa bir başka "Ağır Aydınımız" Sayın E. Fuat Keyman'ın* "AKP sol, CHP sağ olmadı" başlıklı "aydınlatici" yazısından alıntı:

"Türkiye'nin bugününü anlamak için, modern Türkiye

* Okuyucularımızın da çok iyi bildikleri gibi "En ağır aydınlarımız; yani Süper - Hiper - Mega aydınlarımız" hep "3" adlı olur.

tarihini 'süreklilik' ya da 'kırılma' karşılığı içinde değil de, 'değişim-dönüşüm süreci anlayışı' içinde okumanın daha anlamlı olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda da, tartışma noktamızı 'süreklilik içinde otoriter bir yönetim tarihi olarak Türkiye' ve 'kırılma noktası olarak 1923'te Cumhuriyetin ilanıyla başlayan bir çağdaşlaşma tarihi olarak Türkiye' karşılığı ve kutuplaşması gerisinde bir alanda, 'Türkiye'nin değişim ve dönüşüm sürecini nasıl çözümlemeliyiz?' sorusu üzerinde odaklamamız gerektiğini önermek istiyorum."

"Ağır aydın" değil mi? "Düşünür" de, "Önerir" de, "Çözümler" de.

6 Ekim 2007 tarihli Cumhuriyet. "Aybar Anısına Sempozyum"da bir diğer "Ağır Aydınımız" Doç. Dr. Sayın Aylin Özman "Aybar'ın Türkiye solu karşısında bilincin her zaman dinamik olmasını sağlayan bir tür karşı bellek rolü üstlendiğini" ileri sürüyor.

Ne kadar açık değil mi?

126

12 Ekim 2007 tarihli Radikal Kitap Eki A. Ömer Türkeş, Oya Baydar'ın son romanı "Kayıp Söz"ü şöyle özetliyor:

"Güneydoğudaki savaşı, savaşın yarattığı acı ve yıkımları **SORUNSALLAŞTIRMASIYLA** çok güncel ve yakıcı bir konuya temas ediyor".

Bir kere "konuya temas edilmiyor"; "konunun özü, temeli bu".

Peki ya "**SORUNSALLAŞTIRMAK**". Bu neyin nesi?

"Çekoslovakyalılaştıramadıklarımızdan mısınız mı?"

24 Eylül 2007 tarihli Radikal Gazetesi Neşe Düzel'in "Pazartesi Konuşmaları"nın konusu olan Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sayın Yeşim Asat şöyle diyor: "Türban gibi **dini olayı** anayasaya koymak sorun yaratır."

"Dini olayı" mı? "dini olanı" mı?

Gerçekte bilim kadınıımız; aşağıda "dini olanı" diye doğrusunu yazıyor. Ama; aklımız "olay"la öylesine koşullanmış ki "musahhih"; "olanı", "olayı" diye "düzeltiyor!"

“Ağır Aydın Dili”nin en grotesk örneklerini veren Radikal Pazar Gazetesi’nin 8 Temmuz 2007 tarihli sayısı bir genç aydınımız Coşkun Taştan yazıyor:

“‘DTO: Dünya Türk Olsun’. Tüm arzular gibi bize gâipten ve emir kipiyle hitap ederek benliğimizi eşeleyen bu müellifi belirsiz slogan, bir zamanlar ‘İttihad-ı Etrâk’ (Türklerin birliği) ile ifade olunan Pantürkizmin veya Turancılığın birleşme arzusundan mülhem orji fantezisini açığa vuran bir sürç-i lisan değilse nedir?”

Evet; çok anlamlı bir soru bu. Gerçekten de Taştan’ın bu “Ağır Aydın Dili”, sürç-i lisan değilse -ki değildir- bütünüyle “Aziz Nesinlik” değil midir?

“Ağır Aydın Dili” böyle olunca; “Aydın Olmayan Hafifler’in Dili” nasıl olur? İşte “Spor Basınımız”dan çarpıcı örnekler:

Rıdvan Dilmen (*Milliyet*)

Galatasaray her zamanki gibi 4-3-1-2 oynadı. Hakan Şükür ile Lincoln’ün yokluğunda orta saha tercihleri daha dirençli oyunculardan kuruldu, farkında olmadan. Maç genelde dengeli de gözüксе orta sahada Galatasaray topa daha hâkim taraftı. Sarı-Kırmızılılar ayağa pasla maçı bitermeye çalıştı. Ve sürekli rakip yarı alanda oynamak istediler. Galatasaray’da Song ile Servet dikkatli ve iyi oynadı. Önde de Arda, Beşiktaş savunmasını çok ama çok yıprattı. Beşiktaş adına **olumlu yönde sivrilen** oyuncu göremedik. Özellikle savunmada rakiplerine çok **top aldirdılar**. Galatasaray bu galibiyetle çok önemli bir virajı kazasız geçerek büyük avantaj elde etti.

Mahmut Sert (*Cumhuriyet*)

Galatasaray takım oyununda yıldızları olsa da olmasa da her hafta kendini geliştiriyor. Lincoln’suz, Ayhan’sız, Hakan Şükür’süz başarılı olamayacağı düşünülen takım, dün gece özverili savaşımla kazanmayı hak etti. Başarılı getiren takım oyununun yanında Linderöth’un her yere yetişen enerjisi, Volkan Yaman-Hakan Balta ikilisinin uyumu, Uğur, Song ve Servet’in olağanüstü uğraşydı. **Nonda ise gecenin kremasıydı.**

Ömer Üründül (Sabah)

Galatasaray'ın önemli eksiklerine son anda Hakan Şükür ve Lincoln de eklenince çıkan takım tertibinin alışılmış **oyun modelini sahaya yansıtması** mümkün değildi. Bu yüzden orta sahanın kenarlarındaki Barış ve Hakan Balta'nın gerektiğinde Linderoth'a yakınlaşmaları genelde de defans bloğunun kenarlarındaki arkadaşlarıyla bağlantı kurmaları Galatasaray'ı öncelikle rakibi oynatmaya sonra da pres-te kazandığı toplarla çabuk hücumu düşünen bir kimliğe büründürdü. Bu anlayış Ertuğrul Sağlam'ın da planlarını bozdu. Ofansif uygulamada düşündüğü geriden destekli Tello ve Serdar Özkan'ın icraatları rakip tarafından kesildi. Galatasaray'da Volkan'ın önünde yaptığı başarılı savunmayla her iki yarıda da Beşiktaş'ın **sağ kulvarını pasifize etti. Gizli kahraman ise Linderoth'tu.** Beşiktaş ne oyun planı ne de futbolcuların performansı olarak beklenenin çok altındaydı (Nasıl bir ifade? b.n.). Bir tek Tello görevini yaptı.

128

Mehmet Demirkol (Milliyet)

•
• Kalli maçtan saatler önce iki büyük yıldızını kadro dışı bıraktı. Onca eksiğine rağmen hem de. Ama biliyoruz ki, yine de eleştirilecek. Ertuğrul Sağlam ise hafta başında takımı yapıp, öyle çıkarmış gibiydi. Sanki Galatasaray'dan haberler ona hiç gitmemişti. Sanki sahaya çıkıldığında haberdar olmuştu Kalli'nin cezalarından ve rakibin sakatlıklarından. Arda hem sakatlıktan hem de bir türlü bu pozisyona oturamamaktan muzdarip bir oyuncuyken penaltıyı kazanıp (evet çok tartışılacak) galibiyetin kilidi oldu. Tabii ilk iki golde **inanılmaz hatalar** yapan iki milli kaleciyle. Sonuçta kazanan Galatasaray'dan çok Kalli oldu. Sert cezaları bir mesajdı. Kimse vazgeçilmez değil.

İbrahim Altınsay (Radikal)

Maça Feldkamp'ın Lincoln ve Şükür'ü kadro dışı bırakması **damgasını vurdu.** 'Rakibin onsekizine gömüldüğü kolay maçların adamı' Lincoln ve 'rabbena hep bana'cı Hakan Şükür olmayınca Cim Bom daha futbol takımı gibi.

“Olumlu yönde sivrilen”, “çok top aldirmek”, “virajı kazasız geçmek”, “gecenin kreması”, “sahaya yansıtmak”, “çabuk hücumu düşünen kimlik”, “gizli kahraman”, “inanılmaz hatalar”, “damgasını vurmak”

Evet; “Bu başa bu tıraş”.

Bir başka “Spor Edebiyatçımız” dan alıntı:

“Pusulanın kuzeyi, vasat performansın tüm kabahatini yüklenmiş bir Ziya Doğan gösteriyordu. Aralıktaki olağanüstü kongreden sonra kalıp kalmayacağı bir muammaydı artık. Batı yönünde de Ertuğrul hoca, erkenden azledilmek için çırpınıp duruyordu. Tamam, tek tek basaraktan da olsa kazanıyorlar, zirve sahnesinin dışında kalmıyorlardı ama hiç de ikna edici oyunlar çıkaramamışlardı. Üstelik çok değil, dört gün sonra İnönü’de Şampiyonlar Ligi için Liverpool’a karşı son barutlarını atacaktardı. Doğru düğün atmayı beceremezlerse bu sezonki ‘sınır ötesi operasyonlar’ erkenden biterdi.

Lafı uzatmayalım, iki tarafın da mesut kıyılarda gezinmediği aşikârdı. Bir de taraftarlar yine yoktu Avni Aker sıralarında. Asabı bozuk ve bereketi düşük bir ikindiydi beklenen. Lakin şen şakraklı oyun.”*

“Pusulanın kuzeyi”, “tek tek basaraktan kazanmak”, “zirve sahnesi”, “son barut”, “sınır ötesi operasyonlar”, “mesut kıyılar”, “asabı bozuk ve bereketi düşük ikindi”, “şen şakrak oyun”.

Bu kadar “Şen Şakrak” bir ifadeyi rahmetli Şevki Şakrak bile kullanamazdı, kullanamamıştı. Ve yine böylesine edebi yazmak, yine rahmetli İslam Çupı’ye bile nasip olmamıştı.

Haydi; bu özenti dili Halil Yazıcıoğlu’nun gençliğine verelim. Peki; en “benlikli” kadın yazarlarımızdan Nuray Mert’in 18 Ekim 2007 tarihli Radikal Gazetesi’nde yayımlanan yazısının başlığına ne diyelim? “Sivil Siyasetin Önünü Açmak”. Tam da “klişe” bir başlık değil mi bu?

* Halil Yazıcıoğlu. Ataryemez Bobu’su Sağ Olsun”. 21 Ekim 2007 tarihli Radikal Gazetesi.

Kemalist Cumhuriyet Gazetesi'nde 22 Ekim 2007 tarihli baskısında bir başlık "Gül, Barzani MUHATTABIM değil".

Ve son olarak yine "Aydın Hocamız"dan öğrendiklerimiz ya da öğrenmemiz gerekenler:

'Kamu Vicdanı' diye bir şey var mı? Bizde, ciddi bir kavramı karşılamayan çok sayıda terim vardır; acaba bu da onlardan biri mi? Ne zaman dilimize girmiş? Araştırmaya değer.

Daha önce değinmiştim: Son zamanlarda, 'Asgari Müsterekler' diye moda olan bir söz de çıktı; tahminime göre on-on beş yıllık bir terim bu. 'Asgar' ve 'Müsterek' gibi iki yabancı (Arapça) sözcüğün çatılmasından kurulan bu sözü, özellikle ne Arapça ne de Farsça bilen yazılı ve görsel medya'nın gülleri, 'mal bulmuş magribi' gibi benimseyiverdiler. Herhalde şunu düşündüler: 'Şu Osmanlı ne akılsız ve zevksiz yaratmış ki, böyle güzelim bir sözü icat edip, kullanamamış!'

130

Osmanlı için aleyhte pek çok şey söylenebilir; birçok yanlış yakıştırılabilir ama bir 'saray dili' olan Osmanlıca için 'yanlıştır' ya da 'eksiktir' diye eleştiriye kalkışanlar, söze başlamadan önce uzun uzun düşünmeli, bu arada da (evlerinde, ellerinde eğer varsa!) Osmanlıca - Türkçe bir sözlüğe bakmalıdırlar.

Gerçi Osmanlıcada da 'galat-ı meşhur' diye bilinen, yazıda - söylemde - özellikle halk arasında- kökleşmiş olarak kullanılan ve 'ünlü yanlış' sayılan sözcükler de vardır. Bunları 'meşrulaştırmak' için, 'galat-ı meşhur fasih-i mehcurdan evladr' (ünlü yanlış terk edilmiş doğru sözden iyidir) gibi bir deyim de üretilmiştir. Ama bu o dili (Osmanlıcayı) yapan ve kullananlar içindir. Çünkü Osmanlı aydını hem Arapçayı hem de Acemceyi bilen ve kullanan sınıftır. Bugün böyle sözcükleri uyduranlar ise (bir kesimi Türkçeyi bile doğru dürüst kullanamayan) bilgisiz takımıdır.

Daha önce de belirtmiştim: 'AB Müktesebatı' diye bir sözü 'yumurtlayanlar', ne, sözcüğün sülâsisi olan 'ksb'yi ne 'kisb'i, ne de 'müktesibi' doğru dürüst bilirler; yabancı sözcüğe karşılık bulmak için dededen kalmış 'Kamus-ı

Fransevi'ye bakarak, 'evreka' diye haykırıp bu 'çirkin lâîlî' Türkçenin diplomatlık yazımına pervasızca 'kakalarlar'. 'AB kazanımları' ya da 'AB edinimleri' gibi Türkçe bir terim üreteceklerine, en kolayından, bu yola başvururlar. Tıpkı o garip 'maslahatgüzar' lafını ürettikleri gibi.

Daha önce de yazmıştım: Bundan on-on beş yıl kadar önce, İ.Ü. Hukuk Fakültesi profesörler kurulunda, genç bir üye hazırladığı bir bildiri metni taslağını okurken 'asgari müşterekler' lafını kullanmıştı. Kuruldaki yaşlı bir üyenin itirazı üzerine de bunun galat-ı meşhur olduğunu söylemişti. Eski hukuk zamanında yetişmiş yaşlı Profesör, 'Uydurmayın efendim; böyle bir galat söz de yoktur. İlla bu eski dil merakından vazgeçmeyeceksiniz, hiç olmazsa, 'asgar-ı müşterek' demeniz lâzım demişti.

Başka bir icad da 'faili meçhul cinayetler'. Gerçi bunun yeni olmadığını biliyoruz; bir olayın kimin eylemi ile vuku bulduğu saptanamıyorsa buna, eskiden beri, 'eylemcisi belli değil' anlamında 'faili meçhul' denmektedir. Ama bu sözün yeni 'jargon'da kullanılışı bir 'âlem'dir. Bakın, bir taşra gazetesinin verdiği bir habere: 'Dün sabah değirmen yolu köprüsünün altında iki tane 'faili meçhul' bulundu!' Ceset değil de 'meçhul olan fail' bulunmuş oluyor. Bunu eski dilden gelen bir tamlama sananlar da var: 'Fail-i meçhul' diye yazıyorlar. Bunun yanlış olduğunu belirtmek gereksiz; Türkçeye biraz özen gösterenler dilde böyle bir tamlama olamayacağını bilirler. Ama yanlışlığı daha zor anlaşılan 'tabir-i caiz ise' tamlamasıdır. Bunun doğrusu 'tabir caizse'dir; yani 'deyim yerinde ise'. Meraklısı ille Osmanlıcasını kullanmak istiyorsa doğrusunu söylemeli ve 'tabir caizse' demelidir. Yoksa pek düşkün olduğu Osmanlıcaya da o dilde mevcut olmayan tamlamayı kullanarak ihanet etmiş olur."

Evet; eskiden "Hoca'nın vurduğu yerde gül biter"di; ne yazık ki Aydın Hocalar ne yaparlarsa yapsınlar, artık "gül" değil "diken" bitiyor her yerde.

Ve son olarak değerli yazar Yalçın Bayer'in gözünden kaçan bir "bedbaht"lık örneği:

“Bugünün dahili ve harici bedbahtları”!

Dr. Hüseyin Çorbacıoğlu, Atatürk’ün ölümünün 69. yıldönümünde ‘Atatürk’ün ışığı yolumuzu aydınlatıyor’ derken, ‘Dahili ve harici bedbahtlara karşı Atatürk’ün Gençliğe Hitabı’nın yayınlanmasını istiyor.

‘Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyet’i müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr- ü zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Ne mutlu Türküm diyene.”*

“Bedhah” mı “Bedbaht” mı?

“Budur duası sana subh-u-şam Yahyânın
Seni sefada vü bedhâhını cefada görem.

Şeyhülislam Yahya”**

Bedhâh: (Farsça) Herkesin kötülüğünü isteyen.
Bedbâht: (Farsça) Bahtsız, talihsiz, kötü talihli.

* Yalçın Bayar. Yeter Söz Milletindir. 10 Kasım 2007. Hürriyet Gazetesi.

** Ali Rıza Alp – Sabahat Alp. Büyük Osmanlı Lûgatı. Birinci Cilt. 1958 s.97

“KÜRESEL ELLENEN TÜRKİYE”DE “SÖZDE SOL”UN TÜKENMİŞ DİLİ / TÜKENMİŞ SÖYLEMİ:

Ülkemizde ve gerçekte tüm dünyada “Sözde Sol”; sadece biçim, örgüt, program, hedef, amaç bağlamında değil; “Dil” ve “Söylem” bağlamında da yozlaşmış, çürümüş ve tükenmiştir. Bu “Dil”, bu “Söylem” yalnızlığın “Dili” ve “Söylemi” dir, boş gururun “Dili” ve “Söylemi” dir; onanist seçkinciliğin “Dili” ve “Söylemi” dir; anlamsız, temelsiz, boş, kof, kısır bir küstahlığın “Dili” ve “Söylemi” dir. Bu çoktan tarihin çöplüğüne atılması gereken “Dil” de, bu yabancılaştırıcı, “Ötekileştirici” “Söylem” de bir yanda “Yönetenler”, diğer yanda “Yönetilenler” vardır; bir yanda “Tavan”, öbür yanda “Taban” vardır; bir yanda “Aydınlar”, öbür yanda “Yığınlar” vardır; bir yanda “Seçkinler” öbür yanda “Kitleler” vardır.

Bu yozlaşmış, çürümüş, kokuşmuş “Dil”; bu yozlaşmış, çürümüş, kokuşmuş “Söylem” öylesine tükenmiştir ki, hâlâ “Demokratik Kitle Örgütü” gibi “Oxymoron” bir tanımlamaya sahip çıkabilmektedir. Oysa “demokratik olanlar”, “demokrat ya da demokratik olma bilincine sahip bulunanlar” artık “Kitle” değil; üyedir, delegedir, temsilcidir, insandır, “Birey” dir. Ve ancak üye, delege, insan, “Birey” olan, olabilen “Demokrat” tır, “Demokratik” tir. Diğer bir deyişle, “demokrat – demokratik” kelimesi – sıfatı “Kitle” yi, “Kitle” kelimesi; tanımını ise “demokrat – demokratik” olanı dışlar.

Buraya alacağımız örnekler ne demek istediğimizi çok daha iyi ortaya koyuyor. İşte büyük politikacı Baykal konuşuyor:

"Baykal, Ecevit'in cenaze törenini 'Halk tehlikeyi gördü' sözleriyle değerlendirdi.

'Taban buluşuyor'

Cenaze törenini 'muhteşem' diye niteleyen CHP Genel Başkanı Baykal, 'Tabandaki ayrılıkların, önyargıların büyük ölçüde atıldığını görüyorum. Biz de bunun kaynaşmaya yönelmesi için ne gerekiyorsa yapacağız' dedi."*

Kuşkusuz Baykal ve birbirisinin bütünleyicisi, cüz-i mütemmimi, alter egosu, olmazsa olmazı, lazım-ı gayri müfarriki, suç ortağı olan sağ - sol / ilerici - gerici / doğucu - batıcı / yenilikçi - tutucu / laik - şeriatçı / alaturka - alafranga tüm diğer siyasetler ve siyasetçiler için bir "Manipüle" edilecek, "Kullanılacak", "İstimal ve İstismar" edilecek "Taban" vardır, bir de kendileri gibi "Seçkinler (!)"den oluşan "Kadro" / "Yöneticiler" / "Tavan".

Bir "Ağır Aydın" yazıyor:

"Linç kültürünün kökenleri.

Ermeni miyiz, Türk müyiz gibi abesle iştigal cinsten tartışmalara girişenler, acaba **tabandan** gelecek demokratik bir dip dalgasının sebep olabileceği değişimden mi çekiniyorlar?"***

Bir başka "aydınımız" dan inciler:

"Sosyal demokratların hedefi, geniş yığınların özgürlük, eşitlik ve refahtan hakları olan payı almalarını sağlayacak politikaları geliştirmek ve uygulanmasını sağlamaktır.

CHP'nin, programında yer alan 'ideolojik özünü ve temel tercihlerini' göz ardı etmeden seçmen **tabanını** genişletmeye çalışması doğaldır."***

* 13 Kasım 2006 Cumhuriyet. Mustafa Balbay'ın haberi.

** Mehmet Ali Gökaçtı. Radikal Pazar Eki. 4 Şubat 2007

*** Seçimlere Doğru CHP. Cezmi Doğaner. Radikal Pazar Eki. 11 Şubat 2007

“Geniş Yığınlar” ve “Seçmen Tabanı” bir yana; “Ağır Aydınlar” öteki yana.

7 Mart 2007 tarihli Hürriyet. Yalçın Doğan “Kimsenin Duymadığı Emek Kurultayı” başlığı altında şöyle yazıyor:

“TABANDA İSYAN

Kurultay çok canlı, çok heyecanlı, katılanlar çok memnun. Ama, ertesi gün gazete ve TV'lere bakıyorlar, iki haber ve bir yorum yazısı. Neden?

Çünkü, solun yarattığı bıkkınlık var. Cazibesini kaybeden, dinlemeden, anlamadan her yeniliğe karşı çıkan, sadece sloganlarla durumu idare etmeye alışmış bir sol var. Ne kadar kaybederlerse kaybetsinler, koltuklarına çakılmış, oligarşi kurmuş olanlar var.

Taban buna isyan ediyor. Kurultay onun için canlı. **Taban** isyan ediyor, çünkü artık birleşmek istiyor.”

Burada “sözde sol görünüm” altında Yalçın Doğan da, aynı “Dil”in, aynı “Söylem”in tuzağına düşüyor. “Taban İsyani Ediyor”muş, muş, muş, muş... Oysa “Taban”, “Taban” olarak kaldığı sürece “Tavan”a isyan edebilir mi? Ve “Taban, “Taban” olarak kaldığı sürece, zaten “Tabanlık”ta birleşmiş değil mi?

18 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde Cüneyt Ülsever “Anket değil yönlendirme” başlığı altında şöyle yazıyor:

“Recep Tayyip Erdoğan da bu tür tartışmalarla sonunda şu hedefe ulaşacak: Başlı açık hanımların isimlerini Cumhurbaşkanlığı adaylığı için tartıştırdıktan sonra, ‘Bakın ben her türlü uzlaşmaya açığım; ama **taban** beni istiyor’ diyebilecek.”

Yani “Ben ‘Tavan’ım, ‘Taban’ beni istiyor” söylemine AKP de kapılmış.

1 Mayıs 2007 tarihli Radikal Gazetesi’nde Murat Belge’nin “Mitingler, Kitleler” başlıklı yazısında ise şöyle bir bölüm var:

“Bir solcu olarak, **kitlelerin** inanç ve isteklerini sokaklarda, meydanlarda, haykırarak dile getirmesini her zaman sağlıklı bulmuşumdur.”

Evet; “Solcu” olarak bir yanda Murat Belge gibi, seçkinler, aydınlar, entelektüeller var; öbür yanda “inanç ve isteklerini ancak sokaklarda, meydanlarda haykırarak dile getiren kitleler”. Murat Belgeler düşünür, yorumlar, yazar; “**Kitleler**” sokaklarda, meydanlarda “haykırır”.

Yine Cüneyt Ülsever. 1 Mayıs 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde yer alan “Muhtıra ve Çağlayan Mitingi İki Gözlem” başlıklı yazısından alıntı:

“Benim çağrım, sağduyusuna inandığım Abdullah Gül’e! Lütfen, asker dediği için değil ama milletin bir kısmı çok güçlü istediği için, Anayasa Mahkemesi’nin kararını beklemeden adaylıktan çekiniz! Kurumlarla inatlaşabilirsiniz, ama bu **kitleyle** inatlaşmayınız!”

136

10 Mayıs 2007 tarihli Radikal Gazetesi’nde yer alan “Arpa boyu yol gitmişiz” başlıklı yazısında olağanüstü bir tevazu gösteren Nuray Mert şöyle yazıyor:

“değilim, istemem, baktığımda, görüyorum ki, gözlemlerim, çalışmam, verdiğim, ben, düşünüyordum, seçimim, doktoram, katılmadığım, söylediğim, suçlandım, bulduğum, edemezdim, söyleyeyim, diyorum, ediyorum, sorguladığım, ben çiziyorum, ben, üstlenmişim, çalıştım, görüyorum, düşünüyorum, demokratlığım, reddettiğim, yazmıştım, kararlarım, söylemem”

Ben / ben / ben / ben / ben / ben / ben / ben / ...

Doğrusu ünlü “Benli Belkis” bile bu kadar “Benli” değildi. Hep “ben / benim / benimki” diye yazarken; arada “bir yanda kalabalıklara karşı askere, devlete sırtını dayanarak tutunmaya çalışanlarla, **kalabalıkları** arkasına alıp işi mağduriyet zemininde çözmeye çalışanlar” gibi bir ifade ile, bir yanda “**kalabalıklar**”ın, daha doğrusu

“Karakalabalıklar”ın, öbür yanda, Türkiye’nin, belki de dünyanın “Tek Aydın Kişisi”nin bulunduğunu gözlerimize çarptırıyor Nuray Hanım.

12 Mayıs 2007 tarihli Cumhuriyet’ten alıntı:

“Katılımcılar:

Hülya Savaş ve Altuğ Dilmaç’ın sunuculuk görevini üstleneceği mitingde, **kitleye** Prof. Dr. Türkan Saylan, Prof. Dr. Birgül Ayman Güler, Doç. Dr. Yaşar Hacı Salihoglu, Prof. Dr. Alparslan Işıklı ve gazeteci Tuncay Özkan seslenecek. TOBAV Çok Sesli Korosu marşlarıyla, TOBAV sanatçıları da ‘Cumhuriyet’ konulu gösteriyle platformda yer alacak. Sadık Gürbüz, Tolga Çandar ve Zafer Erdaş da türkülerıyla **kitleyi** coşturacak.”

Bir yanda adları, görevleri, işlevleri, nesebi belli insanlar, bireyler; yani Sunucu Hülya Savaşla, Altuğ Dilmaç; “Seslenici” Prof. Dr. Türkan Saylan, Prof. Dr. Birgül Ayman Güler, Doç. Dr. Yaşar Hacı Salihoglu, Doç. Dr. Alparslan Işıklı ve “Gazeteci” Tuncay Özkan’la “Türkücü” Sadık Gürbüz, Tolga Çandar ve Zafer Erdaş var; öte yanda adı sanı belirsiz, neseb-i gayri sahih “**Kitleler**”.

13 Mayıs 2007 tarihli Cumhuriyet. Yusuf Özkan yazıyor: “Saygı duruşu ve İstiklal Marşı’nın ardından saat 12:00’da mitingin açılış konuşmasını Düzenleme Komitesi Başkanı ve İzmir Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Ferda Kardelen yapacak. Hülya Savaş ve Altuğ Dilmaç’ın sunuculuk görevini üstlendiği programda, TOBAV Çok Sesli Korosu marşları, TOBAV sanatçıları da ‘Cumhuriyet’ konulu gösteriyle yer alacak. Daha sonra **kitleye** Prof. Dr. Birgül Ayman Güler, Doç. Dr. Yaşar Hacısalihoglu, Prof. Dr. Alparslan Işıklı ve gazeteci Tuncay Özkan seslenecek.”

Yine bir yanda adı – sanı, şanı, mesleği, mezhebi ve nesebi belli – “sahih” küçük burjuva aydınlarımız öbür tarafa ne olduğu belirsiz bir “**Kitle**”.

13 Mayıs 2007 tarihli Radikal Gazetesi. Murat Yetkin "Demirel'den sağda ve solda birleşmeye destek" başlığı altında şöyle yazıyor:

"Başbakan Tayyip Erdoğan dün Erzurum'da seçim kampanyasını fiilen başlarken, seçim temasının cumhurbaşkanlığı krizi olacağını tahmin edenleri haklı çıkardı. Başbakan, kabinesinin 11 bakanını yanına alarak çıktığı podyumda 'Atatürk de, Özal da, Demirel de, Sezer de böyle seçildi' diyordu; 'Ama Abdullah Gül'e gelince değişti'. Polis kaynaklarına göre 70 bin civarında, AK Parti kaynaklarına göre 100 bin civarında olan **kitle**, tepkiliydi. Erdoğan konuşmasında ne zaman 'Anayasa' dese, **kitleden** bir 'yuh' sesi yükseliyordu. Podyuma yakın bir pankartta, 353'e 367 engeli olduğu, bu engeli 450 milletvekili ile aşacaklarını yazıyordu. Erdoğan bu tepkiyle dolmuş **kitlesini** seçime biliyor.

Bugün İzmir'de buluşacak **kitle** ise, Erdoğan'ın Erzurum'da topladığı **kitlenin** antitezi gibi."

Görüldüğü gibi "**Kitle**" ancak sayı olarak, nicelik olarak tanımlanabilir. "70.000 kişi", "100.000 kişi" gibi. "**Kitle**"nin başka bir tanımı ve hatta işlevi yoktur. "**Kitle**" salt sayıdır, "Sayılır" ve "Saydırılır".

17 Mayıs 2007 tarihli Hürriyet. Mehmet Y. Yılmaz "AKP kazanırsa, şeriatçılar mı kazanmış olacak" başlıklı yazısında şunları söylüyor:

"Türkiye, demokratik ve laik bir Anayasal düzene sahip! Seçimden sonra da bu değişmeyecek. Bunu değiştirmek isteyenler, karşılarında nasıl bir **kitle** bulacaklarını son mitingler vesilesiyle bir kez daha gördüler."

Evet; daha sonra bu "**Kitle**"ye şöyle dendi: "Yapman gerekeni yaptın. Şimdi artık yapacağın son ve tek şey 'Sandığa gitmektir'". Böylece bir anlamda, çok tehlikeli bir "Bilinç / İnanç / Eylem Kardeşliği"ni oluşturabilecek "bireyler"e, daha doğrusu "Kadınlar"a, "**Siz 'kitlesiniz. Kitle olarak kalın. Kitle olarak kalmalısınız'**" denildi ve "**Ateş Söndürüldü.**"

23 Mayıs 2007 tarihli Cumhuriyet. "Açı" adlı köşesinde "İktidar" başlıklı yazısında Mümtaz Hoca şunları söylüyor:

"Politika, iktidar olmak ve durumları değiştirecek güce erişmek için yapılır. Karşı - devrimin son girişimleri ve bunlar dolayısıyla ortaya çıkan **kitle** tepkileri göz önüne tutulursa, şimdiki konjonktörün iktidara yönelik bir politika açısından değerlendirilmesi üzerinde kafa yormadan iktidara yürümek olmaz."

Yine bilinçli - inançlı - kararlı insanların, bireylerin değil; "**Kitlelerin Tepkisi**".

1 Haziran 2007 tarihli Radikal. "Sosyalizm Sorunsalı" gibi aşırı entelektüel bir başlık altında Murat Belge şöyle diyor:

"Küçükömer'in vaktiyle yaptığı, o zamandan beri ana çizgileriyle sürekli doğrulanan 'sağ/sol' tanımlaması üstüne yazmaya başlamıştım. Her 'teorik sorunsal' (**theoretical problematic**) (vay! vay!) gibi bunun da ardında veya altında çeşitli sorun yumakları vardı. Bunların arasında önde gelenlerden biri, nüfusunun tamamına yakın bir kısmı Müslüman olan bir toplumda sosyalizmin bir **kitle** hareketi niteliği kazanmasının nasıl sağlanacağıydı.

'Sorun yumağı' dedim; şimdi, şu tek cümleyle özetlediğim şeyin de ardında veya altında neler yattığını bir düşünün. Uzatmadan şu yanını vurgulayayım: '**kitle hareketi**' diyorsak, demek ki 'sosyalist iktidar'ı bir 'darbe'yle (bu bir 'devrim' de olabilir), yani son analizde bir somut konjonktürden çıkan bir 'an'ın olayıyla elde edilecek bir şey gibi görmüyorduk. Sosyalizm geniş **kitleler** için 'kalıcı bir varoluş durumu', bir 'hayat tarzı' olmalıydı.

Bir darbe (bunu ille 'askeri darbe' anlamında söylemiyorum, Gramsci'nin 'manevra savaşı'nın 'sonuç alıcı vuruş'u anlamında söylüyorum) ile elde edilmiş iktidar, son analizde, argo deyimle 'ketenpereye getirilmiş' bir şeydir; **kitleler**, örneğin Rusya'da olduğu gibi, ne yaptıklarının fazla bilincinde olmadan 'devrim' bile yapabilirler.

‘Hele iktidar olalım, gerisi kolay’ diyorsanız, bu anlat-tığım durumda sizin için sorun yok. Yukarıdan aşağıya birtakım mekanizmaları işleterek her şeyi, bu arada top-lumun ideolojisini, inançlarını da denetim altına alırsınız. Aklınıza esen ‘refom’a göre, bunu artık, ezanı ve ibadeti ulusal dile çevirerek mi yaparsınız, cami açılmasını mı engellersiniz, bir devlet kuruluşu yoluyla dini ideolojiyi kendinize uydurmaya çalışır ya da (‘komünist’ olduğunu-za göre) okullara ‘ateizm’ dersi mi koyarsınız, sizin bile-ceğiniz iş. Ama 80 yıllık SSCB yıkılınca 60’ında adamlar kiliseye koşup vaftiz olmaya başladı. Bunun gibi 1000 tane örnek sayabilirim, ama buna ne gerek ne de yer var.

Dolayısıyla İdris Küçükömer’in ‘sağ/sol’ teorik sorun-salından önce, Türkiye’de kim ‘sağcı’, kim ‘solcu’ sorusun-dan önce, ‘sosyalizm ne olmalıdır?’ sorunsalı vardı. Bizler ‘metazori’ değil, benimsenmiş ve içselleştirilmiş demokra-tik bir sosyalizm anlayışına sahiptik ve bu tür hedefler için mücadele ediyorduk.

Evet, bu açıklamalardan sonra, baştaki soruya geri dö-nelim: Nüfusunun tamamına yakını Müslüman (bunun içinde hatırı sayılır oranda Alevi de var, ama ona ayrıca geleceğim) olan bir toplumda sosyalizmin bir **kitle** hareke-ti olması nasıl sağlanır?

Cevabı kolay olmayan bir soru, şüphesiz. Ama dünyada her zaman ne yapmamak gerektiği, ne yapmak gerektiğin-den önce kendini belli eder. Musa bile, Tur-u Sina’dan, ya-pılmaması gereken 10 fiilin listesiyle dönmüştü. Onun için ilk ilke, İslam’a ve Müslümanlara karşı Kemalizm’in aldığı tavrı almamaktı. Kemalizm’in yaptığının tersini yapmaktı, genel olarak. Bu dışlayıcı, aşağılayıcı, baskıcı tutumun dı-şında durmaktı... Devamı yarın...”

Sevgili Murat; “**kitleler**” “**kitle**” olarak kaldıkları süre-ce “Başkaları”nın “Karşı Devrimi”ne ayakçılık yapabilirler ancak.

Zorunlu bir tarihsel – toplumsal dönüşümün bilincine ulaşmamış “**Kitleler**”in “Devrim” yapabilmeleri mümkün müdür? Böyle bir bilince ulaşmış olanlara artık “**Kitle**” di-

yebilir miyiz? Bu kişiler birbirlerine yol ve kader arkadaşı olan insanlar -hatta daha ileri gidelim- her biri eşsiz ve benzersiz, "Unique" olan "bireyler" değil midir?

3 Haziran 2007 www.milliyet.com.tr "DSP Lideri Sezer'den sitemkâr sözler

"TABAN BU İŞİ SAHIPLENDİ.

İşbirliği sürecinde DSP **tabanında** sıkıntılar yaşandığı iddialarına da açıklık getiren Zeki Sezer, yapılan değerlendirmeleri doğru bulmadığını ifade etti"

7 Temmuz 2007 tarihli Hürriyet:

"Anavatan ve GP'den CHP'ye CHP'den MHP'ye...

Tabanda kayma var".

Yine **"Taban"**. Peki; **"Taban"**, **"Taban"** olarak kaldığı sürece, nereden nereye "kayarsa kaysın" gerçekte hep kendisine hem "kıyılıyor", hem de "kayılmıyor mu?"

11 Temmuz 2007 tarihli Cumhuriyet. Güray Öz "Aybar'a Saygı" başlığı altında "Aybar" dan şu alıntıyı yapıyor:

"Küçük, uyanık ve aydınlık bir azınlık; bir maya gibi büyük halk kitlelerini uyandıracaktır, bilinçlendirecektir; halkı örgütleyecektir. Ve Milli Mücadele büyük kitlelerin ağırlığı ile kazanılacaktır. Sosyalizm, büyük emekçi kitlelerin bilinçli hareketleriyle kurulacaktır."

"uyanık azınlık", "halk kitleleri", "büyük kitleler", "emekçi kitleler" ve "büyük emekçi kitlelerin bilinçli hareketleri".

"Kitle ne kadar büyük, ne kadar emekçi olursa olsun", "Kitle" tanımı altında kaldığında, "Kitle" olarak kaldığında "bilinçli" olabilir mi? "Bilinç" ve "Kitle" birbirlerinin mutlak zıttı iki kavram, iki olgu, iki gerçeklik değil midir?

Denebilir ki, evet, **"Kitle başlangıçta bilinçsizdir; ama**

uyanık aydınlar ve azınlık olarak. biz onları bilinçlendi-receğiz". (Aferin size)

Peki, bunu yapabilmek için önce bu çağdışı dili, bu çağdışı söylemi, kategorik olarak, yadsımak gerekmiyor mu?

Çok "bilgili" bir üniversitemizin iki "genç akademisyeni"nden "özgün" bir yaklaşım:

"Dondurmacı problemi.

Dondurmacı problemi, AKP ve CHP üst yönetimlerinin savunduklarıyla temsil ettikleri **kitle** değerleri arasındaki çelişkiyi açıklamakta yararlı olabilir.

2002 seçimlerinde aldıkları ve 2007 seçimlerinde alacak gibi gördükleri oy sayısı itibarıyla Türkiye'nin en büyük iki partisi olan AKP ve CHP'nin ortak bir yönleri var: Parti liderlerinin söylem ve davranışları ile seçmenlerinin ayırt edici özellikleri birbiriyle taban tabana zıt. CHP seçmenleri arasında 'evrenselci' ve 'değişime açık' bireylerin sayısı AKP'li seçmenlere kıyasla belirgin olarak daha fazla. Bu durum, CHP **tepe yönetiminin**, 'vatan ve Cumhuriyet elden gidiyor' söylemiyle taban tabana zıt. Diğer taraftan, AKP üst yönetiminin 'Türkiye'nin demokratikleşmesi' ve 'dünya ile bütünleşmeden yana' söylemi, 'evrenselci' ve 'değişime açık' seçmenlerinin azlığı nedeniyle, **tabanına** çok da fazla hitap etmiyor."*

Yine "Tepe" ve "Taban"la karşı karşıyayız burada.

Hocaların Hocası Mümtaz Hoca yazıyor:

"AKP'nin kömür çuvallarının ve erzak torbalarının aldatıcılığına ve geçiciliğine karşılık **halk yığınlarının** önüne ciddi bir 'Türkiye Projesi'nin, planlı bir kalkınma modelinin konmamış olması muhalefetin belki de en temel eksikliği olmuştu."**

Sevgili Hocam; sizler, bizler; insanlarımızı, hâlâ "Yığınlar" diye tanımladıkça, onlar da "kömür ve erzak torbalarının aldatıcılığına ve gericiliğine" kapılmayacaklar mı?

* Murat Güvenç / Hasan Kirmanoğlu. Dondurmacı Problemi. Radikal Pazar Eki. 15 Temmuz 2007

** Mümtaz Soysal. Açı. Başarı ve Başarısızlık. 25 Temmuz 2007 Cumhuriyet.

“Seçkinlerin, Yöneticilerin, Tavan’ın Türkiye Projesi” ni soğuk, uzak, yapmacık, dayatmacı bulmayacaklar mı?

Gürbüz Çapan yazıyor:

“Bakış Açısı. AKP’ye Açık Mektup.

Her türlü örgütsel hakkın önünü tıkayan, çağın gereklerine aykırı, mevcut haliyle hiçbir demokratik açılıma izin vermeyen bu anayasa artık değişmelidir.

Sayın başbakan seçim öncesi bu yönde verdiği sözleri tutmalı, **geniş kitlelerin mutabakatıyla** ve örgütlü katılımlarıyla bu değişimi yaratmalıdır.”*

“Geniş kitlelerin mutabakatı”.

Yine tekrarlayalım; “İnsanlar”a / “Yurttaşlar”a / “Bireyler”e; hâlâ “**geniş kitleler**” diye bakıldığında “geniş kitlelerin mutabakatı” tam da bugünkü iktidar olmayacak mıdır?

Peki; “kitlenin örgütlü katılımı”, “kitle” ve “örgüt” tanım ve olgu olarak da birbirlerinin zıttı ve karşıtı değil midir?

20 Temmuz 2007 tarihli Cumhuriyet. “Baykal İstifa Eylemi” başlıklı yazıda şöyle deniyor:

“Çeşitli illerden gelen 400 civarında CHP’li, dün parti genel merkezi önünde protesto eylemi yaptı. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal’ı istifaya çağıran ve kongre süreci başlatılmasını isteyen partililer, sık sık Baykal’ın odasına doğru ‘yuh’ çekti, ıslık çaldı. Öfkeli CHP’liler, ‘**Taban burada Baykal nerede**’, ‘AKP seninle gurur duyuyor’ sloganları attı.”

“**TABAN BURADA**”. Bir partinin üyeleri kendi kendilerini “**Taban**” diye tanımlıyorlarsa, bu üyelerin “**Tavan - Taban İkilemi**”ni aşmaları mümkün mü? “**Tavan**” onlara hep “**Taban**” olarak bakmayacak mıdır?

* 27 Temmuz 2007 Cumhuriyet.

Bu “**Tabansal Tepki**”ye karşılık “**Tavan**”ın biricik temsilcisi Baykal şu yanıtı veriyor: “**CHP tabanında** istifa etmem konusunda bir talep yoktur.”*

Ve “**Tavan – Taban Kucaklaşması**”:

9 Eylül 2007 tarihli Hürriyet’te Çilem Kaya: “CHP’nin eylem günü” başlıklı yazısında şöyle yazıyor:

“CHP Lideri Deniz Baykal öncülüğünde bugün 10:30’da Anıtkabir’e çıkacak olan CHP’liler, kuruluş yıldönümleri olan 9 Eylül’de ilk kez geniş kapsamlı bir Anıtkabir ziyareti yapıyor. Sevigen, bu talebin **parti tabanından** geldiğini söyleyerek, ‘Kurucumuz Gazi Mustafa Kemal’e gidiyoruz’ dedi.”

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kemikleri sızlamıştır herhalde.

Ve “Tüm Aydınlıkların Anası: 10 Aralık Hareketi”nden en yeni hareketler (!?):

“‘Solda yenilenme’ sloganıyla yola çıkan 10 Aralık Hareketi partileşme sürecine doğru ilerliyor. Hafta sonu Bolu’da toplanan ve aralarında eski milletvekilleri, siyasetçiler ve akademisyenlerin olduğu 10 Aralıkçılar ilkelerini ve ‘yeni bir parti’yi tartıştı. 10 Aralık Hareketi’nin geride kalan iki yıl boyunca ortaya koyduğu Türkiye’nin sorunlarına yönelik çözüm önerileri, bir kez daha gözden geçirildi. Yeni 10 Aralık sözcüleri DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burhan Şenatalar yaptıkları açılış konuşmalarında geleceğe yönelik beklentilerini anlattılar. Süleyman Çelebi, ‘Artık 10 Aralık kendi hedefini, stratejisini eğilip bükülmeden belirlemeli. Siyasal hedefini de önüne koyarak yol yürümeli’ dedi. Şenatalar ise ‘Yeni bir partiye ihtiyaç var. Bu partiyi tek başımıza kuramayız, kurabilseydik de doğru olmazdı. **Kurulacak partinin kitleselleşmesi gerek.** Birlikte yürüyecek herkesi biraraya getirmeliyiz,’ diye konuştu.

(*) 25 Temmuz 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi

Söz alan diğer konuşmacılar da yeni yüzlerden oluşacak demokrat özgürlükçü bir parti isteklerini dile getirirken, bu konudaki kararlılığın en kısa zamanda ortaya konması gerektiğini ifade etti.”*

“İşçi Sınıfı’na Işık Tutan Hocamız” ne diyor: “**Kurulacak partinin kitleselleşmesi gerek**”.

Yine bir tarafta DİSK Yöneticileri gibi “İşçi Sınıfı Önderleri” ile “İşçi Sınıfına Dışarıdan Bilinç Aşılacak Aydınlarımız” var; diğer tarafta ise “Bilinçlendirilme”yi “Örgütlendirilme”yi edilgen bir şekle bekleyen **bilinçsiz, hatta bilisiz kitleler, yığınlar, kalabalıklar**.

Kuşkusuz bu çarpık, bu dışarlayıcı “Ağır Aydın Dili”nin kökenlerine inmeye çalıştığımızda, aklımıza ilk gelen rahmetli Aziz Nesin’in “İşiniz Oldu Gayri!” adlı hikâyesi oluyor. Bu kısa, ama, kısa olduğu kadar olağanüstü açıklayıcı ve aydınlatıcı hikâyeyi, hikâyenin ruhu ve dili bozulmasın diye, izninizle buraya olduğu gibi alıyorum:

“Tanınmış politikacılar gelecekti. Eskiden olduğu gibi bir iki lâf konuşup gelmeleriyle gitmeleri bir olmuyordu. Köy köy geziyorlar, kasaba kasaba dolaşıyorlardı.

Politikacılar bu geziye çıkmadan önce parti merkezinde epey çekişmişlerdi. İçlerinde en tecrübelisi, ‘Arkadaşlar,’ dedi, ‘biz aramızda nasıl konuşuyorsak, halkla da öyle konuşuyoruz. Meydanlarda kürsüye çıkıp boyuna nutuk çekiyoruz. Halk bizi anlıyor mu, anlamıyor mu, hiç hesaba kattığımız yok. Bu çok yanlıştır. Halkın partimizden sorup öğrenmek istediği şeyler vardır. Bunlara teker teker cevap vermeliyiz. İktidara geçince neler yapacağımızı halk öğrenmelidir.’

Bu düşünce çok yerinde görüldü. Parti hatipleri, kürsüye çıkıp kendi bildikleri gibi konuşmayacaklar, halkın sorduklarına, onların anlayacağı dille cevap verilecekti. Ama bu, görüldüğü kadar kolay bir iş değildi. Kürsüye çıkıp alabil-

diğine konuşmak kolaydı. Ama soruları, her sorulanı cevaplandırmak zor işti. Köylü deyip geçmemeli, o ne çarıklı erkanıharptir! Bir şey sorar, adamı zıncı diye oturtur, partinin o bölgedeki itibarı iki paralık olur. Bunun için, dolaşılacak yerlerde halkın sorabileceği bütün sorular hesaplanarak, ona göre bir iktisat doktoru, bir hukuk profesörü, bir maliye mütehassısı, bir yüksek ziraat mühendisi, bir de ihtisasını Amerika'da yapmış doktordan beş kişilik gezi heyeti kuruldu. Artık halk ne sorarsa sorsun, bu beş aydın kişi en zor soruları bile parti tüzüğüne göre cevaplandırabilirdi.

Partinin teşkilatı olan her yere, bu propaganda heyetinin geleceği, hatiplerin eskiden olduğu gibi kürsüden nutuk çekmiyecekleri, halkla konuşulacağı bildirildi.

«M...» liler bu habere bayağı kızdılar. Konuşmak da sorgu sual de ne oluyormuş «...» ilçesi Başkanı, 'De bakalım,' dedi, 'şincik n'olacak? Yeni icat mı çıkardı bu bizim parti? Eskiden gelirlerdi, bağırır çağırırlardı, yarı anlar, yarı anlamazdık, el çırpır, yaşa derdik, geçer giderledi. Şincik n'olacak? Onlarnan kim konuşacak, ne soracağız? Haydi bir şey sorduk, onların dediğini kim anlayıp, kim sökecek?'

Manifaturacı Selim Ağa, 'Sen, bizim onlara soracağımıza boş ver,' dedi, 'lâf lâfi açar, derken ya onlar da bize bir şey sorarlarsa? Burada bu kadar partili var. Herkesin içinde rezil olduk gitti.'

Başkan, 'Buldum,' dedi, 'kolayını buldum, fırt fırt ortaya çıkıp her bir lâfa karışmak, yok. Gelenlerle kimin konuşacağını evvelden bilelim. İyi mi?'

Hep birden, 'İyi,' dediler. 'Kim konuşacaksa, kendine güvenen çıksın ortaya!'

Gönüllü çıkmayınca Başkan, Berber Osman'a, 'Cırcır Osman,' dedi, 'niye duruyorsun? Sabah akşam öter durursun, işte vaktin geldi.'

Berber Osman, 'Bize söz düşmez Ağa,' dedi, 'bizden öne gelen yaşlılar var.'

Hiç kimse bu işi üzerine almak istemiyordu. Sonunda Başkan, Aktar Salih'e, 'Bu işi yapsan yapsan, bir sen yaparsın, Salih Çavuş,' dedi.

Aktar Salih kolları kabararak, 'Bir başıma altından kal-kamam,' dedi, 'Nuri Efendi de gelsin...'

Partiden, köylülerle konuşmak, onların her sorusuna cevap verebilmek için nasıl bir heyet seçilseyse, burada da onlara bir şeyler sormak için Aktar Salih Çavuşla, Nuri Efendi seçildi. Başkan, 'Beni şinci iyi dinleyin,' dedi, 'öbür partililere rezil olmayalım. Hepsi buraya dolar. Onların yanında baktınız, bir lafı anlamadınız, hiç anlamamışcası-na davranmayın. Anlamış gibisine konuşun. Sonra onların anlattıklarını siz evirip çevirin, tekrardan kalabalığa anla-tın...'

Ertesi sabah kasabaya geleceklerdi. Salih Çavuş da, Nuri Efendi de neler soracaklarını akıllarından hesaplamışlar, bir bir ezber etmişlerdi.

Saat onda istasyondan dört otomobil «M...» kasabası-na geldi. Beş politikacı, kendilerini istasyondan karşılayan partililerle, parti binasına gittiler. Çaylar, kahveler içildi. Öğle yemeğinden önce bir konuşma yapmak istiyorlardı. Hukuk profesörü olan politikacı, 'Miting yasak olduğun-dan sâdece vatandaşlarla bir konuşma yapacağız,' dedi, 'neresi uygundur?'

'Kahveye gidelim.'

Kahvenin içi de, bahçesi de tıklım tıklımdı. Beş politi-kacı gülyeryüzle geldiler, kahve iskemlelerine oturdular. Doktor olanı,

— Vatandaşlar, dedi, biliyorsunuz miting yasak... Onun için biz kürsüye çıkıp nutuk çekmektense burada ahbapça konuşmayı daha uygun bulduk. Her ne isterseniz bize so-rabilirsiniz. Sizin sorularınıza cevap vermeğe çalışacağız.

Kahveyi dolduranlar bu güzel sözlere sevinmişlerdi. Berber Osman, Parti İlçe Başkanına,

— Aman ağa, dedi, hiç gözümüzü korkuttuğun gibi de-ğilmiş. Bunlar da bizim gibi, beri benzer adam gibi konu-suyorlar işte... Dediklerini anlıyoruz.

— Dur hele, dur... Daha politikacı lâfa başlamadılar ki... Hele bir yol tutsun politika damarları da, bak bakalım anlaşılır mı ne dedikleri?

Aktar Salih Çavuş ayağa kalktı:

— Müsaadeniz olursa bir şey soracağım, iş başına geçtiniz diyelim, neler yapacaksınız?

Politikacılar birbirlerine baktılar. Böyle bir soruyla karşılaşacaklarını çoktan hesapladıkları için, cevabı da hazır-
dı.

Hukuk profesörü olan partili anlatmaya başladı:

— Her şeyden önce şunu arzetmek isterim ki, siyasal ve sosyal müesseseleri demokrasi idealine göre geliştirerek, kuvvetler ayrılığına dayanan batı örneğine uygun bir anayasa yapmak, ikinci meclis, anayasa mahkemesi kurmak lüzumunun bütün milletçe anlaşılmasını istemekte bulunuyoruz. Objektif esaslara dayanarak yapılacak hesaplarla, her siyasi parti gibi kendi efektif kuvvetine paralel aksiyon içinde enerjik bir hamleyle çalışmakta olan partimiz, teşrî ve icra kuvvetleri arasında hakem olabilecek bir kolisyona taraftar olduğunu bildirmekle, ne gibi gayelerle milli iradeyi daha tam veya sağlam bir şekilde edebilecek usullere sahip olduğunu programında göstermiştir.

Aktar Salih Çavuş,

— Burasını anladık dedi, bir müşkülümüz daha var, hepsi iyi hoş ya, şu bizim çeltik ekimi n'olacak?

Kahvede herkes kulak kesildi. Kasabanın en önemli işi sorulmuştu. Bu parti iktidara geçerse, çeltik ekimini ne yapacaktı?

Bu soru iktisat doktorunu ilgilendirdiği için, sözü o aldı:

— Size bu meseleyi gayet açık ve ilmî olarak izah edeyim. Müvazeneli bol ekonomi - politik zarureti şundan da bellidir ki, dış âlemlle münasebetimizdeki ciddiyeti, realizmden uzak bir nikbinlikle mütaleanın tipik bir nümunesi de bu sene içinde ihracatımızın bir milyar iki yüz milyon doları bulduğu halde, halbuki 1953'ün aylık ihracat vasatısı 92 milyondur. Binaenaleyh transfer yapılamayan borçlarımızın dondurulması lazım geldiğini elbette anlıyorsunuz.

İlçe başkanı, Aktar Salih Çavuş'un gözünün içine baktı. Aktar Salih Çavuş,

— Anlamasına anlıyoruz, dedi, biz artık o kadarını da anlamıyacak kadar şey miyiz yani?

İktisat doktoru,

— Durumu kâfi derecede tavzih ettiğimi, vatandaşlarımı tenvir ettiğimi zannediyorum, dedi.

Nuri Efendi söze karıştı. Kalabalığa dönerek:

— Yani hemşehriler, dedi, Bey demeye getiriyor ki, sizin işiniz olacakmış. Çeltik te olacak, her bir şey de...

Salih Çavuş,

— Anlamadığınız bir şey kaldı, dedi, müsaadeniz olursa eğer, onu da sorayım.

Doktor olan politikacı,

— Tabii soracaksınız, dedi, biz kalktık buraya kadar sizin sorularınızı cevaplandırmak, dertlerinize bir çare bulmak, partimizin tüzüğünü anlatmak için geldik.

Nuri Efendi,

— Onu bunu bırakın, dedi, buraya orta mektep yapılacak mı, yapılmayacak mı?

Politikacı,

— Onu da anlatayım, dedi, parlâmanter demokrasiyi en iyi bir form içinde tahakkuk ettirebilmek için, kültürün fonksiyonunu hiçbir zaman unutmamak lâzım olduğunu bilmeliyiz. Anglo-Sakson mütefekkirlerinden Thomas Heedly'nin şu sözü rehber olmalıdır: 'Gayet kritik hallerde hükûmet organlarının otomatikman Sezarizme temayülü sosyal politikanın müvazeneli koordinasyon mevkiindeki rolünü bozmaktadır.' Binaenaleyh hürriyet mücahidi John Bolinda'nın da dediği gibi bir memleket içindeki sistem-sizlik, ilmî mütaleaları hesaba katmadığı cihetle sembolik bir mevki işgal etmektedir. Anlaşıldı herhalde. Vatandaşlar, sormak istediğiniz başka şeyler varsa, çok rica ederim, çekinmeden her şeyi sorunuz.

Nuri Efendi, köylülere,

— Anladınız ya, dedi, o işiniz de oldu gayri... Yâni demeye getiriyor ki, orta okul bir tane değil çok yapılacak, lise mektebi bile yapılacak, diyor...

Salih Çavuş,

— Çok sorduk ya, kusura bakmayan, dedi, şu tütün fiyatları ne olacak?

Maliye mütehassısı,

— Anlatayım, dedi, serbest rejim fiilen ortadan kalkmak suretiyle fizikî kontrollar son derecede müevazi liberasyon payına yer veren dış ticaret rejiminin tatbikine imkan vermemiştir. Dahilî muvazenemizi ilgilendiren para ve maliye politikasını bu argüman ancak şu fonksiyonlarla doğrultabilir. Satılmayan envanter yığını ve sübvansiyonlu mübayaaya, rezerve emteanın amortismanı da hesap edilirse, her şey kolaylıkla anlaşılır. Bu suretle size, sorduğunuz bu suali de en açık bir dille ve ilmî olarak izah etmiş bulunuyorum. Anlaşılmadık bir nokta kalmamıştır zannedirim.

Salih Çavuş,

— Anlaşıldı, sağ olun, dedi.

Nuri Efendi anladıklarını köylülere anlattı:

— Yani demeğe getiriyor ki, o işiniz de olacakmış. Tütün fiyatlarını arttıracaklar, ama çimento fiyatlarını, nal mihını, her şeyin fiyatını inderecekler.

İktisat doktoru,

— Başka soracağınız, öğrenmek istediğiniz bir şey var mı? dedi.

Salih Çavuş,

— Sağ olun, soracak hiçbir şeyimiz kalmadı, dedi.

Ziraat mühendisi,

— Şunu da arzedeyim, çünkü onu sormadınız, diye söze başladı. Princeton Üniversitesinin beynelmilel ziraî münasebetler enstitüsünün tanzim ettiği bir kongre raporundan öğrenmiş bulunuyoruz ki alternatifler iyice tefrik edilip maliyete işaret edilmek suretiyle bunun üzerinde ısrarla durmak gerektir. Alimanter bir karakteri haiz yâni daha açık söyliyeyim, doğrudan doğruya geçimle ilgili bulunan ücret, konjonktür âyarlamasının kıymetten düşmesini müşahede ettiğimize delâlet eder. Zannedirim bu nokta da iyice anlaşılmıştır.

Nuri Efendi, köylülere,

— Bunu anlamıyacak ne var, dedi, yani istasyondan

gelen şosayı kasabaya kadar uzatacaklarmış. O iş de oluludur demektir, anladınız ya...

Alkışlar yükseldi. Politikacılar omuzlarda taşındı. Acele başka kasabaya gidecekleri için yemeğe kalamadılar. Otomobillerine bindiler. Arabalar, omuzlarda havaya kalktı. «Yaşaa, var ol!» sesleri arasında otomobiller uzaklaştı."

Evet; "Ağır Aydınlarımızın Dili" dün böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olacak.

Burada durup kendimize soralım: "Kişi"nin kendini ya da kendi gibilerini "Aydın" diye tanımlaması ve tanımlatması ne anlama gelir? Tek bir anlamı var bu yaklaşımın: Kendilerine "Aydın" diyenler, dedirtenler gerçekte şunu demek istiyorlar: "**Bir tarafta BİZ AYDINLAR vardır; öte tarafta "ÖTEKİLER" / "ÖTEKİLEŞTİRİLMİŞ YİĞİNLAR / KİTLELER / KALABALIKLAR".**

Bu dil en açık, en küstah ve en kelbi ayırımcılığın dilidir; bu dil kendi toprağından, kendi tarihinden, kendi toplumundan, kendi insanından ve kendi kendinden nefret edenlerin "Karanlık" ve "Aşağılayıcı" dilidir; bu dil insan ruhunu kurutan "Aşağılık Kompleksi"nin dilidir.

Tüm bunların karşısında Gündüz Vassaf; gerçeğin, doğrunun, "İnsan"ın diliyle şöyle diyor:

"Türkiye'de anketler ilk yapılmaya başlandığında İstanbullu anketçi, köylüye kime oy vereceğini sorar. Cevap: 'Sen benden daha iyi bilirsin beyim, kime vermeli?'"

Üniversitede bulunduğum yıllarda bu cevap Türkiye gibi geri kalmış olduğu söylenen bir ülkede alan çalışması yapmak isteyen sosyal bilimcilerle anket yapanların karşılaştığı güçlüklerle ilişkin bir örnek olarak anlatılırdı.

Tek parti zulmünü yaşamış, sonraki yıllarda seçtiklerinin askeri darbelerle devrildiğini, hatta asıldığını görmüş, meclisin, siyasi partilerin kapatıldığına tanık olmuş, düşüncesini açıkladığı, ana dilini konuştuğu için hapishanelerde işkenceden geçmiş Anadolu insanının, anketçiye

külâhını ters giydiren, kendisini korumaya yönelik bu cevabını cahilliğine yorarlardı.

Unutmayalım ki hâlâ çocukların öğretmenlerin gözünün içine bakmasının küstahlık sayıldığı, parmaklarına cetvelle vurulup kulağının çekildiği, gülümsediğinde ne sırtıyorsun diye azarlandığı, delikanlılık çağına gelince vatana hizmet adına dayak yenildiği bir ülkede yaşıyoruz.

Bunu görmezlikten gelip, kendilerini hayat tarzlarının birkaç kilometrekarelik alanına büyük kentlerde hapsedenlerle, artık kösele ayakkabı giymemelerinin hazzıyla kökenlerini Batılılaşma adına hazımsızlıktan kusanların seçim sonuçlarına şaşmalarından doğal ne olabilir? Hâlâ İstanbul'a kar yağdığında, gazetelerine yılın ilk karı diye atılan manşetlerden Türkiye'ye bakanların, bu aymazlıklarını sürdürerek ülkenin artan nüfusuna rağmen gazete satışlarının gerilemesini **halk dedikleri o ne idiğü belirsiz kitle**nin ilgisizliğine, cahilliğine atfetmeleri yetmiyormuş gibi, Barbie bebek yaşam tarzlarını benimsemek istemeyenlere bir de hakaret ediyorlar.

Düşüncelerimizin nispeten özgürce ifade edilebildiği bir döneme girmiş olmalıyız ki, son seçimler öncesi yapılan anket sonuçları, Türkiye'nin bilir-öğretir kişilerince şaşkınlık ve infialle karşılanmasına rağmen, gerçeği yansıttı.

Seçim sonuçlarını ilk kez Türkiye'ye gelen, Türkçe bilmeyen bir Rus dostumla seyrettim. Televizyon kanalları arasında gidip geldik. Hangi programı açsak, karşımda basından ve üniversitelerden tanıdık yüzler sonuçları yorumluyordu. Seçim öncesi medya kuruluşlarının ilginç görüntüler ve görüşler yakalamak peşinde nerdeyse sirk gösterisine dönüştürdükleri vatandaş görüntülerinin yerini, bize neyi niçin yaptığımızı açıklayan bilirkişilerimiz almıştı. Müteakip günlerde basın da aynı tabloyu çizdi. Oy verenlerin görüntüleri, sesleri bir sonraki seçime kadar rafa kaldırıldı. Gördüğüm kadarıyla sonuçları nasıl karşılıyorsunuz diye Beyoğlu sokaklarına bile tek bir tv ekibi, gazeteci yollanmadı.

‘Sovyetler Birliği’nde de hep vatandaş adına konuşurlardı’ dedi dostum.

Türkiye’de toplum değişiyor ama insanlara tepeden bakan eski devlet-kapıkulu alışkanlıklarımızdan vazgeçmek zor. Partileri, parti liderlerini konuşmaktan, oy dağılımlarının istatistiksel analizlerini yapmaktan, seçmenlerin özelemlerini, düşüncelerini, infiallerini dinlemek aklımızın ucundan bile geçmiyor olmalı ki, bilirkişilerin yorumlarıyla yetiniyor, onların dediklerini birbirimize tekrarlıyoruz.

Yıllar önce bir seçim öncesi Türkiye’de sol bir partinin lideri bir köyde konuşup ayrıldıktan sonra köylülerin hakkında ne düşündüğünü merak eder. Köydeki partili kendisine, ‘Seni sevdiler, samimiyetine inandılar, ancak piliçlerin hikmetini anlamadılar’ der. Meğer köylülerle konuşmasında son söz olarak, ‘Kurtulmanız için bilinçlenin’ demiş.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez bu denli çok sesli, çok renkli bir meclis seçilmesine rağmen sanki karşımızda hâlâ bir halk var, hepsi birbirinden bilinçli bilirkişi mezheplerine göre bilinçlenmemiş olan. Adına konuşulan bizlerse ekran başında, gazete sayfalarında bilirkişilerimizin soyut düşüncelerini çarpıştırmalarına taraf olma bencilliğimizle kendimizden geçtiğimizden, hiç mi merak etmiyoruz bizi biz yapan insanların kimler olduğunu?

Tek tip elbise düşkünü rejimlerle ideolojilerin bir düşü, insanlara tepeden bakmanın bir ifadesiydi halk deyimi.

Halk yok, çeşitli ve değişken aitlikleriyle insanlar var.

Halk dediğimiz o meçhul kitle çoktan özgürleştirdi halk olmaktan.”*

Evet bir kere daha “Halk yok; çeşitli ve değişken aitlikleriyle İnsanlar var” ve “Halk dediğimiz o meçhul kitle (yani; Aydınlar için ‘Meçhul’ ve ‘Kitle’ olan insanlar) çoktan özgürleştirdi halk olmaktan.”

* Gündüz Vassaf. Uçmakdere. Türkiye’nin bilirkişileri halkını arıyor. 29 Temmuz 2007 tarihli Radikal Gazetesi.

21 Ekim 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde dilimizin ustalarından Oktay Akbal'ın "Evet / Hayır" köşesinde yer alan "Anton Çehov'a Göre Öğretmenler..." başlıklı yazısının bir bölümü şöyle:

"Bir gün Gorki, arkadaşı Çehov'un evinde bir öğretmen görür. Şöyle anlatır o öğretmeni: 'Genellikle kendi yakışksız görünüşünün bilinciyle yüzü kızarmış, iskemlenin ucuna ilişik, terleye terleye ve sözcüklerini, beceriksizliğini gizleyemeyen bir özenle seçe seçe, elinden geldiğince 'eğitimi' ve düzgün konuşmaya çabalayan, hastalık derecesinde utangaç, bir yazarın gözünde aptal görünmek için var gücünü harcadığını saklamayamayan, oysa, belki de o anda aklına düşüvermiş bir yığın sorularla Anton Pavloviç'i soru yağmuruna tutan bir kişidir' bu öğretmen... Kalın sesiyle önemli sözler söylemeye çalışır: '**Pedagojik mevsim sürecince yaşam koşullarından edinilen bu tür izlenimler, çevredeki dünyaya karşı nesnel tavır almak konusunda en küçük bir olasılık sağlama olanağını tümüyle ortadan kaldıran somut bir konglomera oluşturmaktadır.**' Böyle 'derin mi derin' 'felsefe'ler yapmaya çalışır yazar önünde bilgiçliğini göstermek istercesine!...

Oysa yazar, o tatlı, doğal inceliğini elden bırakmadan çok ama çok basit bir şey sorar: 'Sizin bölgede çocuklara dayak atan öğretmen var mı?' Öğretmen şaşırır, o öğretmenin kendisi olmadığını söyler, çocukları döven öğretmeni de şöyle anlatır: 'Karısı hasta, evi deseniz bodrumdan farksız. Tek oda' diye başlar kendi gerçeklerini belirtmeye. O ince, o sıcak, o dost, o gerçek insan, o doğal yazar karşısında az önceki bilgiççe konuşmasından utanmıştır. 'Az önce, süslü, büyük ve gülünç sözcüklerle Çehov'u etkilemeye çabalayan bu adam, birden sarkık burnunu sallandıra sallandıra, ağzından çakıl taşları dökülüyormuş gibi konuşmaya başlamıştı. Sözleri sade ve ağırdu. Rus köylerinde süregiden lanetli, kötü yaşamın gerçeklerine ışık tutuyorlardı' diye yazar Gorki...

Öğretmen giderken Çehov'un kemikli elini uzun uzun sıkarak: 'Buraya gelirken okul müdürüne gider gibiydim. Bacaklarım titriyordu. Ama hindi gibi kabarmaya zorladım

kendimi, size ne mal olduğumu, nice bilgili olduğumu göstermeye kararlıyım. Şimdi, kırk yıllık dostumun evinden gider gibiyim. İyi ve değerli bir düşünceyi de beraber götürüyorum. Büyük insanlar daha sade, daha çok şey anlıyorlar ve biz yoksul insanlara, aralarında yaşadığımız beş para etmezlerden daha yakınlar. Hoşça kalın, sizi hiçbir zaman unutmayacağım' der. Arkasından Çehov, Gorki'ye şu sözleri söyler: 'İyi bir adam. Ama öğretmenliği uzun sürmez. Tutmazlar. Kendini ele verir yakında...'

İşte gerçek bir yazar..."

İşte gerçek bir öğretmen, işte gerçek bir "Hoca", işte gerçek "İnsan", işte gerçek yazar Çehov. Ve ne mutlu bize ki, ileri yaşına karşın, gerçek öğretmenimiz ve gerçek yazar olan Oktay Akbal'dan hâlâ çok şey öğrenebiliyoruz ve çok şey öğreneceğiz.

Tüm bu "Sol Lafazanlıklar", tüm bu "Küçük Burjuva Gevezelikleri", tüm bu "Keremeti Kendinden Menkul Şeyhler" karşısında, artık büyük Mevlana gibi.

155

*"Dünle beraber gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa düne ait
Şimdi yeni şeyler söylemek lazım"*

dememizin zamanı gelmedi mi?

"Tükenmiş Solcularımıza Muzır Sorular":

1 Mayıs 1977'de, 1 Mayıs 1978'de "1 Mayıs Meydanı'nda bir araya gelen yüzbinler "Kitle miydi?", "Yığın mıydı?", "Taban mıydı?"

17 Ağustos Depremi'nden sonra depremzedelerin yardımına koşan kadın - erkek, genç - yaşlı onbinlerimiz "Kitle miydi?", "Yığın mıydı?", "Taban mıydı?"

Ve 2007 Nisanında, 2007 Mayısında Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de ve yurdun her yanında bir araya gelen milyonlar "Kitle miydi?", "Yığın mıydı?", "Taban mıydı?"

MIŞ GİBİ YAPANLAR*

Ülkemizde “Mış Gibi Yapan” kurum, kuruluş ve kişiler toplumsal yaşamın hemen her yanına, büyük ölçüde, belirleyici damgalarını vurmuş bulunuyorlar. “Mış Gibi Yapmak” öylesine yaygın hale gelmiştir ki, çok kereler “Mış Gibi Yapmamak” isterken bile “Mış Gibi Yapıyoruz”. Daha açık anlatımıyla “Mış Gibi Yapmak” neredeyse salgın bir hastalık gibi her şeyi ve herkesi yalancılığın, ikiyüzlülüğün, sahtekârlığın pençesine almış bulunuyor.

Örneğin Sağcı – Solcu / Laik – Şeriatçı / İlerici – Gerici / Yenilikçi – Tutucu / AB Yanlısı – AB Karşıtı / Parlamento-cu – Zinde Kuvvetçi ve ilh. tüm siyasetler, siyasi partiler ve siyasetçiler, gerçekte birbirlerinin tamamlayıcısı, alter egosu, hatta “Özdeş”i olmalarına karşın kendilerini birbirlerinden “Farklıymış” gibi tanımlamaya ve tanıtmaya çalışıyorlar.

Bu çerçevede örneğin CHP “Sosyal Demokrat-mış”, AKP ise “Muhafazakâr-mış” gibi davranıyor, davranmaya çalışıyor. Kuşkusuz kendilerine verdikleri tanımlarla diğer siyasi partiler de.

Aynı şekilde; CHP “Muhalet-mış” gibi davranırken AKP de “İktidar-mış” gibi davranıyor. Oysa CHP ve AKP birbirlerinin olmazsa olmazı, lazım-i gayri müfariki. Daha açık anlatımıyla aynı “Parti”nin, işlevsel işbölümü yapmış, iki bileşeni.

Aralarındaki “kavga, çatışma, mücadele” tam bir danişıklı döğüş, tam bir “Kayıkçı Kavgası”.

Kuşkusuz “Mış Gibi Yapmak” olgusu, yaklaşımı, dav-

* Bir “Muzır Soru”; acaba, Sayın Doğan Cüceloğlu “Mış Gibi Yaşamlar” adlı eserinde “Mış” gibi mi yapıyor?

dın Hakları"ndan Yanay-muş" gibi / babalar "babay-muş"; analar "anay-muş" gibi / insanlarımız, gençlerimiz, yaşlılarımız, kadınlarımız, erkeklerimiz "yaşiyor-muş", "seviyor-muş", "üzülüyor-muş", "kızıyor-muş", "mücadele ediyor-muş", "anlıyor-muş" gibi davranıyorlar.

İşte kimi "Mış" örnekleri:

✓ "Baykal Başbakan Olmak İstiyor-muş";

"CHP lideri Deniz Baykal, '30 yıllık siyasi birikimim var, bunu artık Başbakan olarak halkımın yararı, refahı ve mutluluğu için kullanmak istiyorum' dedi.

Önceki gün gerçekleştirdiği Gaziantep mitinginden Ankara'ya dönüş yolunda özel uçakta VATAN'a konuşan Baykal, Başbakan Erdoğan'ın 'O başbakan olmak istemez. Çünkü ehlikeyiftir' sözlerine de yanıt verdi. Baykal, '30 yıllık siyasi birikimim var. Dolaşmadığım şehir, il, ilçe, kasaba yok. Halkımı tanıyorum, sorunları ve çözümlerini biliyorum. Bu birikimimi artık Başbakan olarak halkım için kullanmak istiyorum. Artık Başbakan olmak istiyorum' diye konuştu.*

✓ "10 Aralık Hareketi: "Güçbirliği İstiyor-muş";

"DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve Prof. Dr. Burhan Şenatalar eşbaşkanlığında çalışmalarını yürüten 10 Aralık Hareketi, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimleri kapsayan kritik siyasi dönemin başlangıcında "solda birlik" çağrısında bulundu."**

✓ "10 Aralık Hareketi": "Sol İktidarı İstiyor-muş";

"DİSK Başkanı Çelebi ve Prof. Dr. Şenatalar eşbaşkanlığında çalışmalarını yürüten 10 Aralık Hareketi, 'solda yenilenme, bütünleşme ve kitleleşme***' sloganıyla baş-

* Ali Öztunç. Baykal: Başbakan Olmak İstiyorum. 16 Temmuz 2007 tarihli Vatan Gazetesi.

** 12 Ocak 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi

*** Bir tarafta "10 Aralık Hareketi"nin "Aydınları", öbür tarafta bilisiz, bilinçsiz "Kitleler" vardır.

lattığı çalışmalarını dün Dedeman Otel’de düzenlediği basın toplantısıyla değerlendirdi. Toplantını açılış konuşmasını yapan Çelebi, AKP’nin uzlaşından uzak tavrının, siyasal çatışma, ekonomik ve sosyal bir kaosa neden olacağını vurguladı.

Hedef tek: Sol iktidar

Şenatalar da 2007’deki siyasal gelişmeleri kritik kılan en önemli olgunun AKP karşısında yeterince güçlü, kitlelere heyecan ve umut veren bir sol iktidar adayının bulunmayışı olduğunu söyledi. 10 Aralık Hareketi’nin 1 yıldır sosyal demokrat, demokratik sol, özgürlükçü sosyalistlerin siyasete en etkin katkıyı yapmasının koşullarını araştırdığını belirten Şenatalar, ‘Önerdiğimiz süreç bütünleşme ve **kitleselleşmedir**’ dedi. Şenatalar, sözlerini şöyle sürdürdü: ‘Bizim kasettiğimiz, soldaki partilerin birleşmesi değildir. Çağrımız, bir güçbirliği çağrısıdır. Bu çağrı ile Türkiye’deki sosyal demokratik potansiyel değerlendirmelidir. Sosyal demokrat oyların maksimize edilmesi hedeftir. Yeni bir güçbirliği ile sinerji oluşturmali. Hedef tek ve açıktır: Sol iktidar. Güçbirliği ile sol iktidar mümkündür, gereklidir. Çağrımız sol partilere, yerel örgütlere ve üyelerine, dernek, vakıflaradır.’”*

✓ “10 Aralık Hareketi Yüzde 30 Oranı’nda Oy Almayı Hedefliyor-**muş**”;

“10 Aralık Hareketi Yüzde 30 Oy Hedefiyle Sol Güçbirliği Çalışmalarına Hız Verecek.

Solda Yenilenme ve Bütünleşme Amacıyla Bir Yıldır Faaliyetlerini Sürdüren 10 Aralık Hareketi, Dedeman Otel’inde Bir Basın Toplantısı Düzenleyerek, 2007 Yılı ile İlgili Görüşlerini Kamuoyuyla Paylaştı.

Solda yenilenme ve bütünleşme amacıyla bir yıldır faaliyetlerini sürdüren 10 Aralık Hareketi, Dedeman Otel’inde bir basın toplantısı düzenleyerek, 2007 yılı ile ilgili görüş-

* a.g.y.

lerini kamuoyuyla paylaştı. DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, hareketin sözcüsü Prof. Dr. Burhan Şenatalar, harekete destek veren **Demokratik Kitle Örgütleri*** ve Sivil Toplum Kuruluşları'nın temsilcilerinin katıldığı basın toplantısında Süleyman Çelebi'nin kısa açılış konuşmasının ardından sözcü Burhan Şenatalar basın açıklamasını okudu. 2007 yılının Türkiye'nin geleceğinin belirleneceği yaşamsal önemde bir yıl olacağını ifade eden Burhan Şenatalar, yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve Genel Seçimlerin Türkiye'nin önündeki onyılların şekillenmesine büyük bir etki yapacağını açık olduğunu söyledi.

Şenatalar, Cumhurbaşkanının seçiminde sağlıklı bir çözüme ulaşılması için iktidara da muhalefet güçlerine ve sivil topluma da gerginlik yaratıcı davranışlardan uzak durarak, kamplaşma ve kutuplaşmaya izin vermemek ve sorumlu bir tutum benimsemek görevi düştüğünü ifade etti.

SOL GÜÇBİRLİĞİ YÜZDE 30 OY ALIR.

Solda işbirliği yapılabilirse, AKP politikaları karşısında solun yüksek oy alabileceğini söyleyen Şenatalar, 'AKP'nin ekonomik performansı düşük. Reel faiz, enflasyon, büyüme hedefleri tutturulamadı. AKP'nin bugünden sonra oylarını daha da artırılabilme olanağı yoktur. Sol oylar bugün toplandığında yüzde 21'ler civarındaysa, işbirliği halinde yüzde 30 nispetinde oy alabilir' dedi."**

✓ "İşçi'den Sağ partiye Oy Yok-muş";

- **Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Salih Kılıç:** AKP Türk-İş'in çalışanlar için dillendirdiği taleplerden yalnız birkaçına seçim bildirgesinde yer verdi. Emegin taleplerine en geniş yer veren ve somut çözüm öneren parti CHP. (Sevsinler. b.n.)

* "Demokrat" olan "Kitle" değildir; "Kitle" olan "Demokrat" değildir, Geçelim...

** <http://www.haberler.com/10-aralik-hareketi-yuzde-30-oy-hedefiyle-sol-haberi/>

- **Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Süleyman Çelebi:** Beş yıl önce programlarına koydukları hiçbir şeyi hayata geçirmediler, emeğe en yakın duranlara da eleştirilerimiz var ama, üyelerimizden sağ partilere oy istemeyeceğiz. (Peki, "Sol" Parti var mı? b.n.)
- **Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu Başkanı İsmail Hakkı Tombul:** AKP, Türkiye'de demokratikleşme için hiçbir şey yapmadığı gibi sürekli engeller çıkardı. Çalışanlar olarak eşitlik, özgürlük ve laiklik konusunda samimi olan partilere yakın davranacağız. (Yani, hangilerine? b.n.)" *

✓ "Tek Çözüm Peruk-muş";

"Sayın HAYRÜNNİSA GÜL

Çankaya Köşkü'ne çıktığınızda, ideolojik bir simge olan türbanınızı, modacılar eliyle, modern ve daha şık bir hale getirmeye kalkmayın.

TEK ÇÖZÜM PERUK'tur.

Hem de istediğiniz renkte ve istediğiniz biçimde...

KADIN HAKLARINI KORUMA DERNEĞİ GENEL BAŞKANI AV. GÖNÜL İŞLER" **

✓ "Arsa Ofisi Arsa Üretiyor-muş":

"Bundan yıllar önce 'arsa üretmek' tabiri çok popülerdi. Bu amaçla devlet bir 'Arsa Ofisi' kurmuştu. Bu ofis, bir süre arsa üretiyor'muş gibi yaptı'. Bu sırada İmar ve İskân Bakanlığı da kentsel ve kırsal iskân projeleri hazırlıyor'muş gibi yaptı'. Belediyeler, imar planları yapıp, uyguluyor'muş gibi davrandı'. Kolluk kuvvetleri kaçak inşaatı yıkıyor'muş gibi hareket etti'. Basın, kaçak yapılaşmayı eleştiriyor'muş gibi yapıp' gecekonducuları

* Olcay Büyüktaş Akça. İşçiden Sağ Partiye Oy Yok. 6 Temmuz 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

** 26 Ağustos 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

kahraman ilan etti. Herkes, yapılanları ayıplıyor'**muş** gibi yapıp' payını aldı." *

✓ "Babalık yapıyor-**muş**";

"Geçen pazar sabah saatlerinde, yüksek reytingli dizilerden birinin kadınlar nezdinde epeyce popüler jö-nünün, oğluyla geçirdiği 'kaliteli zaman'a şahitlik ettik. Kahvaltı için bir kahveye doğru hafif yokuş yukarı yürürken, karşı taraftan da uzun boylu (e son derece yakışıklı sayılır bizim gariban sınır standartlarımızda) bir adam ve beş altı yaşlarında sevimli oğlu, sakın sakın geliyorlardı. Sakin dediysem, sessiz, uykulu, sünepe değil. Baba arada 'çak' yapıyor, elini oğlanın omzuna atıyor, gülüşmeler, hafif rol kesmeler... Mükemmel bir şimdiki zaman baba-oğul birlikteliği.

162

Aniden adam, bir düğmesi varmış da basıl-**muş** ona gibi, robotumsu bir dublaj sesiyle 'Sokağın başına kadar yarışalım mı Ada?' diye bağırdı. Ve sabah sabah normal bir insanda bulunması zor, gene robotumsu bir aktör enerjisiyle üstümüze doğru koşmaya başladı. Beklenmedik teklif karşısında biraz afallayan oğlan da peşinden.

Biz yokuş yukarı çıkıyoruz ya, bunlar da yokuş aşağı kaptırmış geliyorlar, kayıtsız kalmak mümkün değil, babanın yüzündeki gurur fazlası kenarlarından taşan o 'Gördünüz mü nasıl da eğleniyoruz biz oğlumla, bakın nasıl da iyi vakit geçiriyoruz' bakışını fark etmemek de.

Yarıştılar herhalde sokağın sonuna kadar, bilmiyorum, biz kahveye girip dışarıdaki masalardan birine oturduk, sipariş verdik ve olanları unuttuk doğal olarak."**

Görülüyor ki yaşamın her alanında "mış" gibi yapıyoruz; "mış" gibi yaşıyoruz.

* Ege Cansen. Oyunun Kuralı. "Mış" gibi yapıp rant yaratmak. 9 Aralık 2006 tarihli Hürriyet Gazetesi

** Nur Çintay A. Hayat Bağları. Modern babalarla kaliteli zamanlar. 14 Ekim 2007 tarihli Radikal Gazetesi.

DÜN, GERÇEKTEN DÜN MÜDÜR? YA DA BİR OXYMORON: "MEDYA AHLAKI"

17 Ağustos 1997 tarihli Cumhuriyet Gazetesi Eki'nde, M. Halim Spatar "Dün, gerçekten dün müdür?" başlığı altında şöyle yazıyordu:

"Napoleon, daha uzak bir adaya sürgün edileceğini öğrenince, hemen Elbe'den ayrılmış, 1 Mart 1815'te Cannes'da karaya çıkmış, kendisine katılan cumhuriyetçi köylüler ile birlikte 20 Mart 1815'te Paris'e varmıştı. Topu topu on beş günlük bu süre içinde, işte başkent Paris gazetelerinin başlıkları:

163

Mart 9

Yamyam canavar ininden kaçtı.

Mart 10

Korsikalı Gulyabani Cape Juan'da Karaya Ayak Bastı.

Mart 11

Kudurmuş Canavar Kaplan Cap'a Çıkmış Durumda.

Mart 12

Canavar Geceyi Grenoble'da geçirdi.

Mart 13

Tiran Lyons'dan geçti.

Mart 14

Gaspçı Yöntünü Dijon'a Döndüyor.

Mart 18

Bonaparte Başkentten Yalnızca Altmış Fersah Mesafede.
Şansı yakasını peşindekilerden kurtulacak kadar yaver gitti.

Mart 19

Bonaparte Hızlı Adımlarla İlerliyor, Ama Paris'a Asla Giremeyecek.

Mart 20

Napoleon Yarın Surlarımızın Dibinde Olacak.

Mart 21

İmparator Fontainbleau'de.

Mart 22

Majesteleri İmparator ve Kral dün akşam, sadık ve vekafâr uyruklarının sevinç çığlıkları arasında Tuileries'ye vardılar."

164

İbretle okuyoruz. Paris gazetelerinin başlıkları "2" hafta içinde, "yamyam canavar ininden kaçtı"dan "Majesteleri İmparator ve Kral dün akşam sadık ve vefakâr uyruklarının sevinç çığlıkları içinde Tuileries'e vardılar"a dönüşüyor. Yıl 1815. Şimdi 2008 yılındayız. Yaklaşık "iki" yüzyıl geçmiş aradan.

Peki, bu "iki" yüzyılda gazete başlıklarında, "etik değerler" çerçevesinde önemli değişiklikler ortaya çıktı mı?

Günümüzün yazılı - sesli - görsel - elektronik medyası "200" yıl öncesinden daha mı bağlı "etik değerler"e? Yoksa aynı yerde miyiz ya da gerisine mi düştük 1815'in?

Bu sorunun yanıtını "Thank You For Smoking" adlı filmde bulabiliriz.

Şöyle ki;

Jason Reitman'ın 2005 yılında gösterime giren "Thank You for Smoking" adlı filmi Amerika ve dolayısıyla tüm dünyada, hepimizi şu veya bu şekilde etkileyen, kerameti kendinden menkul, "Politik Doğrucular"ın ve "Sigara,

Alkol, Silah Endüstrisi"ndeki "Lobbyciler"in dünyasını, dolayısıyla hepimizin dünyasını kara komedinin, kara mizahın diliyle çok başarılı bir şekilde gözler önüne seriyor. Gerçekten de, her konuda saçmalık noktasına kadar gitmeyi özendiren bir sözde kültüre sahip olan Amerika'da "Doğruculuk" ve hele hele "Politik Doğruculuk" çok ke-reler grotesk boyutlara ulaşır - ulaştırılır. Ve Amerika'da geçerli olan bir "trend" bir süre sonra tüm dünyayı da ege-menliği altına alır. Örneğin Amerika'da "Health Freaks"ler (sağlıklı yaşam manyakları) tarafından tüketilen "Kafein-siz Kahve" / "Teinsiz Çay" / "Alkolsüz Şarap" / "Şeker-siz Pasta" / "Etsiz Biftek" yanında, "Orgazmsız Seks" de, "Sağlıklı Yaşam"ın olmazsa olmazları arasında yer alır.*

Ve yine kerameti kendinden menkul "Sağlıklı Yaşam Guruları"nın bu gibi "akıl dışı", "mantık dışı", "yaşam dışı" yaklaşımları özendiren saçmalıklarla dolu yazıla-rı bayağılaşmış günlük gazetelerde, aşağılık dergilerde "Okuyucu Kitlesi" ile buluşur - buluşturulur.

Günümüzde bir kısım yazılı - sesli - görsel - elektronik medyanın temel işlevi de bu değil midir? "Disinformati-on", "Misiniformalasyon", "Hedef Şaşırtma", "Beyin Yıkama", "Koşullandırma"...

* Bizde de "Etsiz Çiğ Köfte Modası" başlamadı mı? Başlatılmadı mı?

“BEN GENEL MÜDÜR’KEN”

Gerçekte, bir yazıya “Ben Genel Müdür’ken” diye başlık koymak bile yeterince “Muzır” bence. Çünkü; yine benim anlayışıma göre bir kişi ister kamuda isterse özel sektörde gerçek bir “Genel Müdür” olarak çalışmak istiyorsa, mutlaka ve mutlaka “Muzır” olmak, “Muzır” çalışmak, “Muzır” yönetmek (yani; yönetişmek) zorundadır.

Kuşkusuz; biraz da tepeden inme bir şekilde 1978 yılında, rahmetli Ecevit’in Başkanlığı’ndaki hükümette yeni bir bakanlık olan İşletmeler Bakanlığı’nda Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT’ler) Yatırımlar Genel Müdürü olarak çalışmaya başladığımda, hem Üsküdarlılığımdan, hem Haydarpasha Liseliliğimden, hem de “Bahriyeli” geleneklerimden dolayı az çok “Muzır” bir kişiliğe sahip bulunuyordum. Yani; bürokratik yaklaşımlardan nefret eden, geleneksel hiyerarşiye gözü kapalı boyun eğmeyi yadsıyan, “usul”den çok “esas”ı öne çıkartmaya çalışan, işini - mevkini - makamını putlaştırmayan, çatık kaş - açık yüz yerine neşeyi - gülümsemeyi - gülmeyi - güldürmeyi yeğleyen bir “Kişilik”. Yani; rahmetli babam Üsküplü Yazmacı Sami Usta’dan bana miras kalan “Kişilik”. Bunun içindir ki, “Genel Müdürlük” görevimde de, bu “Kişilik”, elimde olmadan, beni yönlendirdi.

Günler geçerken bir gün devlet kurumlarındaki bütün genel müdürlerle birlikte bizler de belirli bir tarihte Devlet Planlama Teşkilatı’nda, dönemin Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı’nun başkanlığındaki önemli bir toplantıya çağrıldık. Yıl 1978 veya 1979’dur. Toplantı’nın gündemini Türkiye ile Bulgaristan arasında imzalanan

“Teknik İşbirliği Anlaşması” ile ilgili olarak yatırımcı kamu kurum ve kuruluşlarının neler yapabileceklerini belirlemek oluşturunuyordu. “Teknik İşbirliği” anlaşmasının altında T.C. Başbakanı olarak rahmetli Bülent Ecevit’in ve Bulgaristan Başbakanı Todor Jivkov’un imzaları vardı. Toplantı Sayın Başbakan Yardımcısı tarafından açıldı ve “Teknik İşbirliği” anlaşması üzerinde görüşmelere geçildi. Bana göre daha yaşlı ve daha deneyimli genel müdür abilerimiz (ben “37” yaşındaydım) konuşmaya başladılar.

Konuşanların hemen hepsi konuşmuş olmak için konuşuyor ve genelde havanda su döğüyorlardı. Bir ara, bir genel müdürün bir çıkış yaparak şöyle dediğini hatırlıyorum: “Sayın Bakanım; bu işbirliği anlaşması yürümez, yürütülemez. Bu anlaşmayı uygulamak mümkün değildir.” Bunun üzerine şaşırarak Sayın Bakan “Anlayamadım. Neden uygulanamaz? Açıklar mısınız lütfen?” demek zorunda kaldı. Karşı çıkan olgun ve dolgun genel müdürümüzün çok çarpıcı yanıtı şu oldu: “Sayın Bakanım; bu anlaşma yürümez, uygulanamaz. Çünkü Bulgarların fabrikaları ‘Komünist Büyüklükte’dir. Bizimkilerse ‘Serbest Piyasa Ekonomisi Büyüklüğü’nde”.

Kuşkusuz; hem Sayın Bakan hem de diğer katılımcılar daha da şaşırmıştık bu defa. Çünkü anlı – şanlı genel müdürümüz “İşletmecilik”e yepyeni kavramlar, yepyeni yaklaşımlar getirmişti. Ben içinde bulunduğum saçma sapan ortamdan çok sıkılmışım. Liseli bir öğrenci gibi yerimde kıvranıp duruyordum. O sırada, “Teknik İşbirliği Anlaşması”na bakarken, bir madde çok ilgimi çekti. Bu madde şöyleydi: **“Bulgaristan’dan getirilecek damızlık horozlarla Türkiye’de cins tavuk çiftliklerinin kurulması.”** Okuduklarıma inanamamış, dehşete düşmüştüm. Ne demekti bu? Komünist Bulgarlar damızlık horoz verecekler; bu damızlık horozlar bizim tavuklarımızı dölleyecek ve sonunda cins tavuk yetiştiren çiftliklere sahip olacaktık.

Şimdi sizlere soruyorum Sayın Okuyucularım; Böyle bir şeye hangi dini bütün milliyetçi bir Türk evladı izin vere-

bilir? Önce damızlık Bulgar horozları, sonra onların döllediği tavuklarımızın yumurtlayacağı orak - çekiçli yumurtalar. Bu yumurtalardan çıkacak orak - çekiçli tavuklar. Bu orak - çekiçli tavukları yiyecek bizler. Bunun sonu nereye varırdı? Orak - Çekiçli tavuk etleri bizleri ideolojik olarak zehirlemez miydi? Zehirlemeyecek miydi?

Bütün bunlar şimşek hızıyla aklımdan geçti ve sonunda dayanamayıp söz aldım ve şöyle dedim: "Sayın Bakanım; 'Teknik İşbirliği Anlaşması'ndaki, tüm maddelerden biri dışında kendi müdürlüğümüzü ilgilendirenlerin başarıyla uygulanabilmesi için ben de gayret göstereceğim. Ama; bir maddeye 'kategorik' itirazım var".

Bunun üzerine Sayın Bakan sordu: "Hangi maddeye Sedat Bey?". Ben de "Damızlık Bulgar Horozlarıyla Türkiye'de Cins Tavuk Çiftçileri'nin Kurulması" maddesine itiraz ediyorum. Bence; bu, şöyle olmalı: Horozları biz verelim. Cins tavukları Bulgarlar. O zaman onurumuzu korumuş oluruz" dedim.

Bir gürültü koptu salonda. Ama ben "ısrarlıydım". "Görüşümün, zapta geçirilmesini istirham ediyorum Sayın Bakanım" dedim.

Israrım üzerine görüşüm, önerim zapta geçirildi ve resmi devlet kayıtlarındaki yerini aldı. Daha sonra da "Teknik İşbirliği"nin bu maddesi uygulanmadı. Böylece dini bütün milli bilinç sahibi bir genel müdür olarak ben de vatani görevimi hakkıyla yerine getirdim ve devlet kayıtlarında "Türk Tavukları'nın Namusunu, İrzini Koruyan Efsane Genel Müdür" olarak, seçkin yerimi aldım.

Başka hikâyeler mi? Onları isterseniz "Ben Genel Müdürken" adını taşıyacak yeni bir kitaba bırakalım.

40 YIL ÖNCE ODTÜ'DE "HOCAM" DEDİLER BANA

Yıllar önce; İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden Yüksek Mühendis olarak mezun olduktan sonra "Fulbright Bursu" ile ABD'ye giderek, orada İnşaat Mühendisliği'nde Yüksek Lisans ve Doktora, Endüstri Mühendisliği'nde Yüksek Lisans çalışmaları yaptım. Amerikan üniversitelerinde ders verdim, çeşitli Amerikan kuruluşlarında müşavir mühendis olarak çalıştım. Yurda döndükten ve yedek subaylık görevimi tamamladıktan sonra, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nde genç bir Yrd. Prof. olarak göreve başladım. İlk dersimi çok iyi hatırlıyorum. ABD'de İnşaat Mühendisliği alanında pek çok ders vermiş olmama rağmen heyecanlıydım. Sınıfa girdim, öğrencilerimi selamladım, kendimi Türkçe olarak tanıttım ve derse İngilizce olarak başladım. Zemin Mekaniği dersini veriyordum. Bu ilk dersten, ders olarak hiçbir şey kalmadı aklımda. Yalnız şunu hiç unutmadım ve hiç unutmayacağım. Ders sırasında bir öğrencim elini kaldırdı, Türkçe "Hocam" dedi bana ve İngilizce olarak sorusunu sordu. Soru neydi, hangi cevabı verdim; onlar da aklımda değil. Ama öğrencimin "Hocam" deyişini, sanki bugünmüş gibi hatırlıyorum. ABD'de bana "Prof. Ozkol", "Dr. Ozkol", "Sir", "Mr. Ozkol" vb. şekilde hitap edilmişti. Ama, ilk defa kendi dilimde, "Hocam" deniliyordu bana. "Hocam".

Ve töremize göre bu kelime sonsuz zenginlikler taşıyordu. Yüreğim sevinçle doldu, heyecanlandım, kıvanç duydum, onurlandım. Derse devam ettim ve daha sonra üniversiteden ayrıldım; eve döndüm. Ertesi gün de dersim

vardı ODTÜ’de. Gerçekte dersten daha çok “Hocam” hitabı çekiyordu beni ODTÜ’ye. Öğrencilerim yine ellerini kaldıracak ve “Hocam” diye hitap edeceklerdi bana. Beni sevinçle ve sevgiyle dolduran bu kelimeydi. “Hocam”.

Evet, gerçekten de ders sırasında, pek çok defa aynı şey oldu ve bana her “Hocam” diye seslenildiğinde hep aynı heyecanı duydum.

1. ders bitmişti; 2. derse girmeden önce “15” dakikalık bir ara vardı. Ben de bir çay içmek için “Hocalar” a ayrılmış dinlenme odasına gidiyordum. Birden bir “Hocam” çağrısı çarptı kulağıma. Döndüm, arkaya baktım; ama “Hocam” diye seslenen ODTÜ’lü genç bana değil, çaycıya sesleniyordu. Şaşırdım. Etrafı biraz gözledim. ODTÜ’lü öğrencilerin bir adeti idi bu. Onlar birbirlerine, herkese “Hocam” diye hitap ediyorlardı. Bugün de böyle. Hayal kırıklığına uğramış, biraz da kırılmıştım. Toydum. Sınıfa dönerken karar vermiştim. Bana “Hocam” demelerini izin vermeyecektim. Nitekim derste “Hocam” diyerek ilk soruyu soran çocuğu, Türkçe olarak, “Bana bundan böyle ‘Hocam’ demeyeceksiniz. Dr. Özkol deyin, Sedat Bey deyin, ne dersiniz deyin. Ama ‘Hocam’ demeyin” diye tersledim. Bunun üzerine, öğrencilerim bir ağızdan, yine alışkanlıklarını sürdürerek, “Neden Hocam?” dediler. Dedim ya “Toydum”. Cevabım hazırды. “Çünkü” dedim; “Siz bu işi civıtmışsınız; herkese ‘Hoca’ diyorsunuz. Oysa herkese ‘Hoca’ denilmez”.

O zaman müthiş bir şey oldu. Bir genç öğrencim bu defa ayağa kalktı ve yine Türkçe olarak “Yanıyorsunuz Hocam” dedi. “Biz herkese Hoca diyoruz. Çünkü herkeste öğrenilecek bir şey vardır.”

Donup kalmıştım; gerçek bir bilgelik, gerçek bir alçak gönüllülükle karşı karşıyaydım. Gerçekte bu sözleri söyleyen öğrencim, öğrencilerim benim “Hocam” olmuştular orada ve o anda.

Bana verilen bu “İnsanlık” dersini aradan geçen uzun yıllara ve kendi arzum dışında ODTÜ’den uzaklaştırılmama rağmen hiç unutmadım, hiç unutmayacağım.

Onun içindir ki bugün, 40 yıl sonra, o günleri hatırlar-

ken bana “Hocalık” etmiş sevgili öğrencilerimi tüm kalbimle özlüyor ve kıvançla, gururla, onurla “40 Yıl Önce ODTÜ’de Hocam Dediler Bana” diyerek, bana verilmiş bu en yüksek ünvana layık olmaya çalışıyorum.

"ADIM SEDAT! SİSTEMKOLİK'İM!"

İçinde yaşadığımız "Sömürü Düzeni" ni tek bir kelimeyle "Sistem" diye adlandıracak ve "Sistem"le kendi benliğimiz, kendi kişiliğimiz, hatta kendi kimliğimiz arasındaki ilişkileri dürüstçe değerlendirecek olursak, şu gerçeği ergeç kabullenmek zorunda kalırız, kalacağız, kalmalıyız: "Hepimiz, hepimiz, hem birlikte hem de tek tek 'Sistem' tarafından, 'Sistem' bağlamında, 'Sistem'ce, 'Sistem'in parçaları, 'mütemmim cüzleri', bütünleyicileri haline getirilerek, tıpkı uyuşturucu, madde, alkol bağımlıları gibi, "Sistem"e bağlı ve bağımlı kalınmış bulunuyoruz.

Özcesi ve özetçesi, hepimiz "SİSTEMKOLİK"iz.

- ✓ "Mesleki" olarak "Sistemkolik"iz,
- ✓ "Ailevi" olarak "Sistemkolik"iz,
- ✓ "Tüketici" olarak "Sistemkolik"iz,
- ✓ Korku, Kompleks, Takıntı ve Saplantılarımızla "Sistemkolik"iz,
- ✓ Egomuz, Subegomuz, Süperegomuz'la "Sistemkolik"iz,
- ✓ İlişki ve Çelişkilerimizle "Sistemkolik"iz,
- ✓ Düşünce, İnanç ve Eylemlerimizle "Sistemkolik"iz,
- ✓ "Söylemlerimiz"le "Sistemkolik"iz,
- ✓ Büyüyen ve Büyütülen "Zaaflarımız"la "Sistemkolik"iz,
- ✓ Yaşamın her alanında ve her anında "Sistemkolik"iz,
- ✓ Görünüşte "Sistem"e karşı çıkarken bile "Sistemkolik"iz.

Bununla beraber, "Sistemkolik" olduğumuzu kabul etmek, alkol ya da uyuşturucu bağımlılarının "bağımlı" olduklarını kabul etmelerinden çok daha zor, çok daha zahmetli, çok daha acıdır. Ama, nasıl alkol ya da uyuşturucu bağımlılarının "bağımlılıkları"nı kabul etmeleri, iyileşmeye başlamalarının ilk, zorunlu ve en önemli adımını oluşturuyorsa, bizlerin de "Sistemkolik" olduğumuzu kabul etmemiz, yeniden "İnsanlaşma"ya başlamamızın ilk, zorunlu ve en önemli adımıdır.

Burada, tüm dünyada yüz milyonlarca "alkolik"e iyileşmeleri yolunda "70" yıldan fazladır yardımcı olan "Adsız Alkolikler" (Alcoholics Anonymous) adlı "Mucize"den öğreneceklerimiz, alacaklarımız var.

"Alkol" bir kişinin yaşamını mutlak kontrolü altına almışsa, kişi artık "Alkolsüz" yapamaz ve yaşayamaz hale gelmişse iyileşme yoluna girebilmesi için, o kişinin önce kendi ruhunda, kendi özünde ve kendi kalbinde, içtenlikle "Adım X. Alkolik'im" demesi, diyebilmesi gerekir.

Ama, bu "yüzleşme" yetmez; böyle bir yola giren "Alkolik", diyelim ki bir "Adsız Alkolikler" toplantısına katıldığında, her söz alışında kendini "Adım X. Alkolik'im" diyerek tanıtmak ve yeniden tanıtmak zorundadır. "Alkolik X" böyle deyince diğer "Alkolik Yol ve Kader Arkadaşları" onu "Merhaba X" diye selamlarlar. Bu süreç, her söz alışta tekrarlanır.

Kuşkusuz, bunun neden böyle olduğunu kesin olarak açıklamak, yorumlamak bize değil "Adsız Alkolikler"e düşer. Yine de, böyle bir yaklaşımın ne anlama geldiği ile ilgili olarak şöyle diyebiliriz. "Alkolik X", her söz alışında "Adım X. Alkolik'im" derken; "Ben mesleki, ailevi, toplumsal ve etnik kimliğimle; cinsiyetimle, inançlarımla değil, Alkolik Kimliğim'le buradayım. Sizlerden farklı değilim. Sizlerden biriyim. Sizlerin Yol ve Kader Arkadaşım" demektedir. Ve eğer "Alkolik X" söz isterken, kendini "Adım X. Alkolik'im" diye tanıtmayı unutacak olursa diğer "Adsız Alkolikler" ona "X Kendini Tanıt" diye uyarıda bulunmaktadırlar.

Öte yandan "Alkolik X" sık sık "Adım X. Alkolik'im"

demek suretiyle, kendi kendisini uyarmakta, kendi beyni-
ni ve kalbini "Alkol"e karşı uyanık tutmaktadır.

Görülüyor ki "Alkolik"ın "Alkol"den uzak durması, "Alkol"i yaşamından çıkarması, "Alkol"le arasına mesafe koyması yaşam boyu sürecek bir mücadeleyi zorunlu kılıyor. Yine de "Alkol"le ve "Alkolik" kimlikle yüzleşmek "Sistemkoliklik"le yüzleşmekten daha kolay. Evet; mücadele ederek bir "Madde" olan "Alkol"den uzak kalabilir, "Alkol"ü yaşamından çıkarabilirsin. Ama "Sistem"? "Sistem" elle tutulur, gözle görülen bir "Madde" değildir. "Sistem" yaşamın her alanında, her bileşeninde, her boyutunda "Mündemiç"tir. Her yerde ve her zaman "Hazır ve Nazır"dır. "Sistem" yalnızca tükettiğimiz mallarda ve hizmetlerde değil; çok daha kapsamlı ve belirleyici bir koşullandırma, bir bilgisizleştirme, bir dezenforme etme, bir beyin, ruh, vicdan yıkama sürecinde oluşturulmuş ve sürekli denetim altında tutularak artık otantik ve doğal olmaktan uzaklaştırılmış inanç ve değerlerimizde, duygu ve düşüncelerimizde "Mündemiç"tir, "içkin"dir. Yani; "Sistem"ın bir anlamda "Dışı"na çıkarak, "Sistem"e ve kendimize "Dışarı"dan nesnel ve tarafsız olarak bakmak, bakabilmek, "Sistemkolik" olduğumuzu kavrayabilmek, algılayabilmek ve kabul edebilmek "Alkolik"ın "Alkolik" olduğunu kabul etmesinden çok daha zordur. Kuşkusuz "Sistemkolik" olduğu kabul edildikten sonra "İzlenmesi Gerekli Yol" ve "Yapılması Zorunlu Eylemleri" tanımlamak daha da zor.

Yine de bir ilk adım olarak şöyle diyebilir miyiz?

"SİSTEMKOLİK"liği kabul etmek; tüketim çılgınlığını yadsımak, bilim ve tekniğin tarafsız olduğunu yadsımak, doğanın ve 'İNSAN'ın maddi - manevi yıkımını yadsımak, bilimsel bilginin dışında başka hiçbir bilgi türü olmadığı yalanını yadsımak; sevginin, geleneğin, geleceğin, sezişin bilgisini ve bilgeliğini kucaklamaktır.

'SİSTEMKOLİK'liği kabul etmek 'Sistem'in maddi - manevi isterlerini, daha da somutunda açık bir kölelik sistemi olan, "Küresel Elleşme"yi reddetmek, yadsımak demektir.

MASALLARIN MASALI

Alan Woods – Ted Grant “Aklın İsyanı”: Marksist Felsefe ve Modern Bilim” adlı kitaplarında şöyle diyorlar:

“Güneş sistemimizin doğumu, yaklaşık 4,6 milyar yıl kadar önce, bugün artık tükenmiş bir yıldızın dağılmış enkaz bulutundan gelişmiştir. Bugünkü güneş, bu dönen yassı bulutun merkezinde vücut bulmuştur, gezegenler ise güneşi çevreleyen farklı noktalarda gelişmişlerdir. Dış gezegenlerin –Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Plüton– orijinal bulutun numuneleri olduğu düşünülmektedir: Hidrojen, helyum, metan, amonyak ve su. Daha küçük olan iç gezegenlerse –Merkür, Venüs, Dünya ve Mars– ağır elementler bakımından daha zengin ve helyum ve neon gibi gazlar açısından daha yoksuldurlar, bunlar zayıf kütleçekimden dolayı dışarı doğru kaçabilmişlerdir.

Aristoteles, dünyadaki her şeyin ölümlü olduğunu, ama, göksel olan şeylerin değişmez ve ölümsüz olduğunu düşünüyordu. Bugünkü bilgilerimiz farklı. Gece gökyüzünün uçsuz bucaksızlığına şaşkınlıkla gözümüzü dikip baktığımızda, karanlığı aydınlatan bu göksel kütlelerin bir gün sönüp gideceğini biliyoruz. Yalnızca ölümlü insanlar değil, ilahların isimlerini taşıyan yıldızlar da, değişim, doğum ve ölümün ıstırabını ve coşkusunu yaşamaktadırlar. Ve ilginç bir şekilde bu bilgi bizi, kendisinden geldiğimiz ve bir gün ona geri döneceğimiz doğanın büyük evrenine daha da yaklaştırıyor. Güneşimizin bugün şu haliyle kendisine milyarlarca yıl daha yetecek kadar hidrojeni mevcut. Ne var ki, er ya da geç kendi sıcaklığını, dünya üzerinde yaşamı imkânsız kılacak bir noktaya kadar yükseltecektir.

Her tekil varlık ölmek zorundadır, ama tüm sayısız dışavurumları içerisinde maddi evrenin harikulâde çeşitliliği ölümsüz ve yıkılmazdır. Yaşam ortaya çıkar, geçer gider ve sonra yeniden ve yeniden ortaya çıkar. Bugüne kadar böyleydi. Bundan sonra da öyle olacaktır.”*

“Kaçınılmaz Gerçek”in bu az çok şiirsel tanımı; Nazım Hikmet’in “Masalların Masalı” adlı şiirinde, gerçekten “en aşkın boyutlar” a ulaşıyor. Binlerce bilimsel kitaptan, onbinlerce sayfalık bilimsel yazıdan çok daha açıklayıcı, çok daha kucaklayıcı, çok daha aydınlatıcı; ama bir o kadar da acı verici ve acıtıcı olan bu şiir şöyle:

“Su başında durmuşuz

çınarla ben.

Suda suretimiz çıkıyor,

çınarla benim.

Suyun şavkı vuruyor bize,

çınarla bana.

Su başında durmuşuz

çınarla ben, bir de kedi.

Suda suretimiz çıkıyor,

çınarla benim, bir de kedinin.

Suyun şavkı vuruyor bize,

çınarla bana, bir de kediye.

Su başında durmuşuz

çınar, ben, kedi, bir de güneş.

Suda suretimiz çıkıyor,

çınarın, benim, kedinin, bir de güneşin.

Suyun şavkı vuruyor bize,

çınara, bana, kediye, bir de güneşe.

Su başında durmuşuz

çınar, ben, kedi, güneş, bir de ömrümüz.

* <http://www.marksist.com/kitaplik/onlineKitap/AI/bolum9.htm>

Suda suretimiz çıkıyor,
çınarın, benim, kedinin, güneşin, bir de ömrümüzün.
Suyun şavkı vuruyor bize,
çınara, bana, kediye, güneşe, bir de ömrümüze.

Su başında durmuşuz.
Önce kedi gidecek,
kaybolacak suda sureti.
Sonra ben gideceğim,
kaybolacak suda suretim.
Sonra çınar gidecek,
kaybolacak suda sureti.
Sonra su gidecek
güneş kalacak;
sonra o da gidecek...”

Bu kaçınılmaz kayboluş; beynimiz, benliğimiz, insanlı-
ğımız, kalbimiz için o kadar ağırdır ki Nazım Hikmet, şiir-
rini şöyle bitirmek zorunluluğunu duyar:

“Su başında durmuşuz.
Su serin,
Çınar ulu,
Ben şiir yazıyorum.
Kedi uyukluyor
Güneş sıcak.
Çok şükür yaşıyoruz.
Suyun şavkı vuruyor bize
Çınara bana, kediye, güneşe, bir de ömrümüze...”

“Big Bang” / “Big Chill” / “Big Crunch” tüm bu
“yaratılış ve yokoluş” tanımları, yaklaşımları, “senaryolar”ı
çınara, bize, kediye, güneşe, bir de ömrümüze vuran “Su-
yun Şavkı” karşısında sönüp gidiyorlar.

“YETER SÖZ MİLLETİNDİR”

“Çok Partili Demokratik Yaşam”ın başladığı, daha doğrusu başlatıldığı yıllarda, henüz ilkokul çağında, küçük bir çocuktum. Yine de aradan geçen yaklaşık “60” yıla rağmen Demokrat Parti’nin kuruluş yıllarının coşkusu, dinanizmini, güzelliğini bütün canlılığı ile hatırlayabiliyorum bugün. Sokak sokak tanıdığım güzel Üsküdarın her mahallesinde DP Ocakları açılıyor ve bu “teşkilatlanma” çalışmalarında çok etkin bir rol oynayan rahmetli babam beni her açılış törenine beraberinde götürüyordu. Bayraklar, kırmızı beyaz kurdeleler, davul ve zurnalar, kesilen kurbanlar... sanki bütün millet, bütün mahalle 40 gün 40 gecelik bir düğün yapıyordu. Herkeste umut, neşe, canlılık vardı. Herkes birbiriyle bir kardeşlik, bir imece ruhunu paylaşıyordu.

Hemingway “Paris is a Movable Feast” adlı kitabında “Eğer genç yaşıınızda Paris’te yaşama şansına sahip olmuştunuz, artık yaşamınızın sonuna kadar, nereye giderseniz gidin, Paris hep sizinle beraber olacaktır; çünkü Paris devingen bir şenliktir” demişti. DP’nin kuruluş yılları daha da devingen bir şenlikli benim için; bunun içindir ki aradan geçen 60 yıla rağmen, bu yılların coşkusu, neşesini, canlılığını, nereye gidersem gideyim, hep beraberimde götürdüm ve götürüyorum. Daha doğrusu bu yılların kardeşlik ve imece ruhu, “kendiliğinden” geliyor her gittiğim yere benimle.

Bu yıllardan hatırladıklarım yalnızca coşku, neşe, neşe, canlılık, umut değil. Okuma yazma bilmeyen 70 yaşındaki babaannemin 1946 Seçimi’nin yapıldığı gün, Üsküdarın Yenimahalle Çarşısında “DP Propagandası” yaptığı

gerekçesiyle Çinili Karakolu'na götürüldüğünü ve orada saatlerce "gözaltında" tutulduğunu da çok iyi hatırlıyorum. Oy verme süresi bittikten sonra, "serbest" bırakılan babaannemin tam bir Makedon öfkesi ile, "Bana papağan dediler" diye haykırdığını da unutmuş değilim. Babaannem, "gavurca" olan propaganda kelimesini "papağan" a dönüştürmüştü.

Aynı seçim günü, DP Üsküdar örgütlenmesinin motoru olan babamın ve arkadaşlarının şiddetle karşı çıkmalarına rağmen, iktidar partisi mensuplarının, göz göre göre, kendi partilerine ait oy pusulalarını, sandığa avuç avuç doldurdular da gözlerimin önünde. Babama yönetilen dolaylı - dolaysız saldırılar, baskılar, tehditler de belleğimden silinmiş değil. Bunları da haksızlığın ve zulmün uyarıcı anıları olarak, her gittiğim yere götürüyorum beraberimde.

Ama bütün bu "şahsi" nitelikli anılarımın ötesinde, yalnızca belleğime değil, kalbime çakılmış, bir başka şey daha var. Ne zaman bu yılları hatırlasam, bir afiş geliyor gözlerimin önüne; çok basit görünümüne rağmen, anlatım gücü bugüne kadar aşılamamış bir afiş. DP tarafından basılmış bu afişin üzerinde bütün zalimlere, bütün despotlara, bütün diktatörlere karşı, zulmü ve diktacılığı durdurmak amacıyla açılmış bir el vardı ve bu elin altında: **"YETER! SÖZ MİLLETİNDİR"** yazıyordu. Bu afişin yanında, CHP'nin İsmet Paşa'lı, "6 Ok"lu afişleri ne kadar bürokratik, ne kadar soğuk, ne kadar yabancıydılar.

DP, kurucularını bile şaşırtan bir "Süper Başarı" ile iktidar olduğunda, lise çağındaydım artık. Geçen dört yıllık süre DP'yi daha iktidar olmadan yıpratmış, kardeşlik ve imece ruhu, kısa süre içinde, önulmaz yaralar almıştı. 1950 - 1960 yıllarını, önce liseli, sonra üniversiteli bir öğrenci olarak, DP'nin gitgide azgınlaşan despotizmi ve diktacılığı altında geçirdim. 28 Nisan'dan sonra, "Yeter! Söz Milletindir!" şiarına sadık kalarak, diğer üniversiteli kardeşlerimle beraber yollara dökülecek ve 'Gençlik Marşı'nı haykıracaktım:

“Olur mu böyle olur mu?
Kardeş kardeşi vurur mu?
Kahrolası diktatörler
Bu dünya size kalır mı?

Türk Gençliği susmam diyor
Etrafımı yıkmam diyor
Şanı büyük Türk Milleti
Hak yolundan dönmem diyor.”

İşte bu “Gençlik Marşı” da, tıpkı “Yeter! Söz Milletindir” şiarı gibi, aradan geçen “50” yıla rağmen, hem söz ve içerik hem de “beste” olarak aşılabilmiş değil ve ben bu marşı, tıpkı “Yeter! Söz Milletindir” şiarı gibi, kutsal bir emanet halinde, her gittiğim yere götürüyorum kalbimde, o günden bu yana.

Kuşkusuz o dönemin anıları bundan ibaret değil. İstanbul Üniversitesi’nin bahçesinde, Atatürk Heykeli’nin etrafında toplandığımız günü de çok iyi hatırlıyorum. Menderes Hükümeti, gençlikten korktuğu için, üniversiteleri ve yurtları kapatmıştı ve okulların bir daha ne zaman açılacağı belli değildi. Yine de üniversite bahçesinde, DP’nin kuruluş yıllarından de daha coşkulu, daha özverili, daha canlı, daha güzel bir birliktelik vardı; ve orada hepimiz artık birbirimizin dostları, tanıdıkları, arkadaşları değil, bütün dostluklarından, bütün arkadaşlıklarından, hatta bütün kardeşliklerden daha üstün olan bir inanç, bilinç ve eylem kardeşliğinin neferleriydik. Yüksekçe bir yere çıktıktan sonra: “İsmet Paşa bize selamlarını, gönderiyor” biçiminde utanmaz bir “fırka”, parti propagandasıyla geleceğin siyasetinde milletvekilliğine yatırım yapan o zavallı “fırkacı”yı, “Sus! Terbiyesizlik etme. Biz İnönü’den değil, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ten emir alıyoruz. Bizim önderimiz İnönü değil, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’tür. Biz, İnönücü değil, Atatürkçü Gençliğiz,” diye hep birlikte susturduğumuzu da hiç unutmuyorum.

Kardeş kavgasını durdurmak için yapılan 27 Mayıs

Devrimi, tıpkı DP Hareketi gibi, kısa süre içinde “teslim” alındı, iğdiş edildi. Ama 27 Mayıs’ın “teslim” alınmasından bu yana geçen yıllar boyunca yapılan bütün baskı ve zulümlere rağmen, tıpkı “Yeter! Söz Milletindir” şiarı gibi, “Gençlik Marşı”nın sözleri ve özlemi de, hiçbir zaman silinemedi belleğimizden ve yüreğimizden.

İşte bunun içindir ki, kişinin, insanın gerçeği, doğruyu görmesi, anlaması, savunması için çok bilge, çok okunmuş, çok “sofistike” olması gerekmiyor. John Reed’in “Dünyayı Sarsan 10 Gün”ündeki “basit” askerin de ortaya koyduğu gibi, gerçek, hele hele toplumsal gerçek daha da “basit”tir: Bir tarafta zalimler vardır, öbür tarafta her türlü zulme karşı çıkanlar; bir tarafta sömürücüler vardır, diğer yanda her türlü sömürüye karşı çıkanlar; bir tarafta Düvel-i Muazzamacılar vardır, diğer yanda İstiklal-i Tamcılar; bir yanda Mandacılar vardır, diğer yanda Kuvayı Milliyeciler.

Ve bu çerçevede, dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar, İstiklal-i Tamcılar birbirlerinin inanç, bilinç ve eylem kardeşidirler. Tıpkı Gazi Mustafa Kemal ile Mehmet Akif gibi.

SON SÖZ: "ÂŞIK SANA BİR SÖZÜM VAR"

Tüm maddi ve manevi boyutlarıyla toplumsal yaşamın temelinde, toplumun temelinde, "İnsan"ın "İnsan Oluşu"nun temelinde, özünde yatan, bizi "İnsan" yapan "İnsallaştıran" şey, sır, töz nedir?

Tüm sevgilerimizin, tüm beraberliklerimizin, tüm yol arkadaşlıklarımızın temelinde, özünde yatan şey, sır, töz nedir?

Tüm paylaşımlarımızın, tüm bireysel ve ortak yapıtlarımızın, tüm takımdaşıklarımızın temelinde, özünde yatan şey, sır, töz nedir?

Kuşkusuz böylesine "Varoluşsal Soruları" beynimizin ve kalbimizin gücüyle yanıtlamak bizi, hiç değilse beni aşar, aşılıyor ve aşacak.

Ama; Büyük Yunus, olağanüstü bir bilgelik ve mahviyetle bu soruları şöyle yanıtlıyor:

"Aşık sana bir sözüm var,
bu arş nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
bu arş kürsün üstündedir

Kamil sana bir sözüm var,
bu kürs nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
bu kürs levhin üstündedir

Derviş sana bir sözüm var,
levih nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
levih gökler üstündedir

Kamil sana bir sözüm var,
yerler nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
yerler öküz üstündedir

Derviş sana bir sözüm var,
öküz nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
öküz balık üstündedir

Aşık sana bir sözüm var,
balık nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
balık suyun üstündedir

Aşık sana bir sözüm var,
su da nenin üstündedir
Hikmetine akıl ermez,
su rüzgarın üstündedir

Yüzünü Hürmüz'e tutmuş,
kuyruğun firenge atmış
Yeri götren sarı öküz,
yüz on dört bin yaşındadır

Kabe'yi belinde tutmuş,
ağzını Hürmüz'e açmış
Kuyruğun karnına atmış,
mağrib maşrik başındadır

Gözlerin ırmayıp bakar,
silkinse dünyayı yıkar

Şundan hayli elem çeker,
bir sinecek başındadır

Gönü var dağlardan kalın,
tüketmez mahluklar yağın
Kuvvetlidir şöyle yeğin,
sanki on dört yaşındadır

Titreyişi zelzeledir,
boynuzları velveledir
On iki ayağı vardır,
her biri bir köşededir

Aşık Yunus söyler bunu,
ne güzel yaratmış Gani
Çifte koşaydım onu,
HİKMET ONUN İŞİNDEDİR

184

•
•
•
Evet; "arş / kürs / levih / gökler / yerler / su / rüzgâr / hikmet" ve hatta "dualarımız"ın temelinde, özünde, tek bir şey var: "İŞ"; yani "İnsanın Toplumsal Emeği."*

* Beni; Yunus Emre'nin bu "Hikmet"i ile tanıştıran, buluşturan sevgili kardeşim İlgi Varış'a burada teşekkür ediyorum.

LÂHİKA: "YAŞAM"DAN "DESTURSUZ" ÖRNEKLERİ

Gerçekte; "Yaşam"ın kendisi bize hergün çok canlı, çok çarpıcı, çok ilginç, çok ibret verici ve "İnanılmaz! 'Destursuz Örnekleri' " sunuyor. "Yaşam"ın kendisi, tüm soyut yaklaşımlardan, tüm soyut çıkarımlardan, tüm soyut indirgemelerden çok daha renkli ve çok daha zengin.

İşte birkaç örnek:

24 Ağustos 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi Arda Akın yazıyor:

"KIZLAR DA İNDİRİM YAPAR DİYE YARDIMCI OLDUM.

Eski Yargıtay Tetkik Hâkimi Mustafa Hakkı Çetin, dün ilk kez hâkim karşısına çıktı. Sincan Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada suçlamaları reddeden Çetin, İstanbul'da görev yapan G.I. adında bir avukat arkadaşına Vika adlı bir kadından 'kız ısmarladığını' itiraf ederek, 'Ben İstanbul'a gittiğimde o bana kız ısmarlar, o buraya geldiğinde ben ona kız ısmarlarım. Bu konuşmalarımızı dinleyen polis, beni de fuhuş çetesinin içindeymiş gibi gösterdi' dedi...".

Devamla;

"BORÇ VERMİŞTİM.

Sevgilim Zara, Çeçenistan ve İstanbul'dan kozmetik ürünleri ile kadın giyim eşyası getirerek Ankara'da satıyordu. Ona ürün alması için borç vermiştim. Bu paraları tahsil etmesini söylüyordum. 15 yıllık tetkik hâkimiyim.

Haftada 45 dosyaya bakıyorum. **Boş kalan zamanlarımda ise p...lik yapıyormuşum gibi dosya hazırlanmış.** Suçlamaları kabul etmiyorum.’ ”

Arda Akın’ın yazısı daha çarpıcı açıklamalarla şöyle devam ediyor:

“İYİLİK YAPTIM.

‘Vika, kızının parası olmadığı için havaalanından bırakılmadığını söyleyerek benden yardım istedi. Hâkim, savcı ya da avukat olursa bu sorunun kısa sürede halledilebileceğini öğrenmiş. Ben de arkadaşımı aradım ve Vika’nın kızını havaalanından almasını istedim. **Bunu, Vika’dan sürekli fuhuş amacıyla kadın aldığımız için yaptım. Belki bize indirim yapar düşüncesine kapıldım. Çünkü ben onun gerçekten iyi müşterisiydim.**’ ”

Günümüzde buna “Müşteri Sadakati”, hatta “Müşteri Çoşkusu” deniliyor (Customer Loyalty / Customer Exuberance).

186

Ve 22 Ağustos 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi. Yine Arda Akın yazıyor:

“GÜRCİSTAN’DAN ÇALINAN İNEKLER DİPLOMATİK KRİZ YARATTI .

Adalet Bakanlığı, Gürcistan’ın Ninotsminda bölgesinde, Kazum Kazumovi ve Vivadi Noyruzov’a ait 111 büyükbaş hayvanı çalarak Türkiye’ye getiren Serkan A. ve Ömer Ş. hakkında hırsızlık davası açmayınca, iki ülke arasında ‘inek krizi’ yaşandı. Gürcistan, olayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne (AİHM) taşıyor.

ASKERLER YAKALADI.

Gürcistan’dan getirdikleri büyükbaş hayvanları, Türkiye’ye sokan Serkan A. ve Ömer Ş., Akşenlik Yukarı Yakınsu Yaylası mevkiinde keşif yapan 25. Mekanize Piyade Tugayı’na bağlı birlik tarafından yakalandı. İki şüpheli, verdikleri ilk ifadede, söz konusu hayvanları Kars’tan alarak Çıldır’a götürdüklerini öne sürdü.

Ancak Çıldır İlçe Tarım Müdürlüğü'nce tutulan tutanakta, hayvanlarda Türkiye'ye deyiştiklerini gösteren küpe ve küpe izi bulunmadığı belirtildi. Bu gelişme üzerine iki şüpheli hakkında, Çıldır Asliye Ceza Mahkemesi'nde kaçakçılık davası açıldı. İki şüpheliyi sadece hayvan kaçakçılığı yaptıkları için birer yıl hapisle cezalandıran mahkeme, söz konusu ineklere el koydu.

GÜRCÜLER İZ SÜRDÜ.

Dava sürerken hayvanların izini süren ve Türkiye'ye kaçırıldığını belirleyen Kazumovi ve Noyruzov, 9 Kasım 2005'te Çıldır Cumhuriyet Başsavcılığı'na 'hırsızlıktan' suç duyurusunda bulundu. Savcı Kemal Durmaz, takipsizlik kararı vererek dosyayı kapattı. Gerekçe olarak da suç duyurusunun, yasal süre olan 40 gün içinde yapılmamasını gösterdi. (Mevzuat her şeyin başında gelir. b.n.)

Avukat Aslan, Çıldır Cumhuriyet Savcısı'nın hırsızlık davası açılmaması yönündeki kararının hukuki bir temeli bulunmadığını savunarak şunları söyledi: 'Tutulan tutanaklar göstermektedir ki; hırsızlık olayı çok açık bir şekilde işlenmiştir. Şu anda devlet 111 hayvan bedeline de el koydu. Müvekkillerim mağdur edildi. Müvekkillerim adına davayı AİHM'ye götürüyorum.'

Demek ki neymiş? Sadece insanlarla ilgili olarak değil, hayvanlarla ilgili olarak da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurulabilirmiş.

Bir başka örnek:

"23 Ağustos tarihli Hürriyet Gazetesi. Selçuk Yaşar yazıyor:

"REKTÖR, ÖZÜRLÜ PROFESÖRÜ KUCAKLAYIP DIŞARI ATTI.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nin Rektörü Prof. Dr. Selahattin Salman, senato toplantısında kavga çıkınca, susturamadığı engelli Prof. Zafer Bahçeci'yi kucaklayıp salonundan attı.

Ancak, Prof. Bahçeci şikayetçi değil. '36 yıllık hocam. Beni kovsa da, dövse de, sövse de hocama olan saygımdan dolayı konuşmam' dedi. Salman da, kavga çıkmaması için birini salondan çıkartması gerektiğini söyledi."

"Destursuz mu; değil mi?"

23 Ağustos 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi. Demet Cengiz yazıyor:

"DOĞUBEYAZITLI HACININ OĞULLARI 'G-NOKTASI'NI TESCİL ETTİRDİ.

Doğubayazıtlı hacı babanın oğulları Bülent ve Levent Söğüt kardeşler, kadınların cinsel birleşme sırasında orgazmın doruğuna çıkmasını sağlayan G-noktasını 'G-Point Enjoy it' ismiyle tescil ettirdi.

Erotizmi ön plana çıkaran marka, Ukrayna başta olmak üzere yurtdışında büyük ilgi gördü. Söğüt kardeşler dünyanın en seksi blucin markası olacaklarını savunuyorlar."

Ama iş burada kalmıyor.

"HACI BABA ÖNCE KIZDI PARA GELİNCE YATIŞTI.

AĞRI'nın Doğubayazıt ilçesinden İstanbul'a gelip kuyumculuk işine giren hacı Burhanettin Söğüt, G-Point Enjoy it markasıyla ilgili şunları söyledi: 'Oğullarım bu işe gizlice başladı. Ne anlama geldiğini benden gizlediler. Sonra öğrenince çok kızdım. Olacak şey mi dedim. Ben hacıyım. Burada bütün esnaf bana 'hacı amca' der. İşler iyi gidip, çocuklar iyi para kazanmaya başlayınca ben de kabullendim. İşler böyle yürüyor demek ki!'"

Demek ki "Hacı baba" / "Hacı amca" da çağa ayak uyduruyor ve "Destur" diyerek "İş"i kabulleniyor.

Bir başka örnek:

23 Ağustos 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi. Şehriban Oğhan yazıyor:

"İLAHİYAT PROFESÖR GURUSU: YOGA KANSE-RE İYİ GELDİ.

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Salih Akdemir, üniversitede 'yoga devrimi' yaptı.

Her gün en az iki kez, evde, fakülteodaki odasında ya da fakülte mescidinde yoga yapan Prof. Akdemir, gurusuna da fakülte de yoga konferansı verdirdi. İki dersinde öğrencilerine de yoga yaptırdığını söyleyen Prof. Akdemir, yeni eğitim-öğretim döneminde açılacak 'Hristiyanlık, Yahudilik ve Uzakdoğu Dinleri' bölümünde de yoga dersi verilmesi için çalışıyor.

Yoga yaparken kullanılan 'Rama (Tanrı), Hara' gibi mantralar (fikir aracı) yerine 'Rahim (Tanrı), aşk' gibi İslami mantralar kullandıklarını söyleyen Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Balih Akdemir ile fakülte mescidinin kadınlar bölümünde birlikte yoga yaptık. Kuran'ın birçok yerinde de zikir sözünün geçtiğini belirten Akdemir, 'Cebinizi doldurmaktan çok ruhunuzu doldurun. Hastaysanız, yogayla iyileşirsiniz' sözleriyle zengin fakir herkesi yoga yapmaya çağırıyor. Prof. Akdemir'in, İslam ve yoga ile ilgili görüşleri şöyle:

189

HASTALIĞINIZ İYİLEŞİR

'Bütün eski kültürler vahiy (Allah'tan gelen sözler) sürecine girmezse hikmet, bilgelik dediğimiz sürece girer. 'Vedalar' da öğretilerin yazıldığı kitaplardır. Veda kelimesi Sanskritçe'dir ve 'bilgi' anlamına gelir. Ayurveda ise yaşam bilimi anlamına gelir. Kişinin çevresi ve kendi doğası ile uyumlu, uzun ve sağlıklı yaşamasının anahtarıdır. Kişinin varoluş amacını gerçekleştirmesinin yoludur. Ayurveda artık tamamlayıcı tıp olarak öneriliyor. Hastalıkların birinci nedeni stres, ayurveda, yoga ve meditasyonla atılabilir. Ben de, 'Yoga yapın, hiç hasta olmayın' diyorum. Bir öğrencimin annesi kanserdi. Yoga yapmasını önerdim. Kendi halinde bir ev kadınıydı. Uzun süre dediğimi yaptı. Sonra hastalığını yendiğini söyledi."

Görülüyor ki sadece "Hacı"lar değil "Hoca"lar da zamana ve zemine fevkalade uyum sağlamış bulunuyorlar.

“Hocamız”; daha sonra şöyle devam ediyor:

“Yogaya başladığımdan beri daha yaratıcıyım. (haşa!) İnsanların aylarını vererek yaptıklarını birkaç günde yapıyorum. O kadar huzurluyum ki, yeni bir dünyanın oluşturulmasını gerçekleştirebileceğime inanıyorum. Bu yürüyüşün sonunda tanrısal tecellilere kavuşmak söz konusu.”

Evet; “Hacılarımız” genellikle “Para”, “Hocalarımız”sa “Tanrısal Tecelli” peşinde.

“SEÇİM OTOBÜSÜNE TRAVESTİ BASKINI”

Bu arada; hiçbir işe yaramadığı, hiçbir hayırlı iş yapmadığı ileri sürülen CHP’ye haksızlık yapıyor. CHP’nin de “çok hayırlı” ileri var. Nasıl mı? İşte şöyle:

“Bir ihbar üzerine Dragos sahilinde park halindeki seçim otobüsünü arayan polis, içeride şoför, arkadaşı ve 2 travestiyle karşılaştı.

Kartal’da, 155 Polis İmdat’a dün 03.00 sıralarında Sahil Yolu’nda CHP’ye ait seçim otobüsüne 2 travestinin bindiği ihbarı yapıldı. Kartal İlçe Emniyet Müdürlüğü ekipleri, ihbar üzerine otobüsü, Dragos’ta yol kenarında park edilmiş olarak buldu. Otobüsün motoru çalıştığı halde, polisin ısrarla vurduğu kapı 10 dakika boyunca açılmadı. Sonunda şoför M.Ç., kapıyı açıp arkadaşıyla uyuduklarını söyledi. M.Ç., polisin, ‘İhbar var, arama yapacağız’ sözlerine de bir süre direndi. Otobüse giren ekip, M.Ç.’nin arkadaşı H.K. ile travestiler B.A. ve E.T. ile karşılaştı. Polis Merkezi’ne götürülen 4 kişi, ifadeleri alındıktan sonra savcının talimatıyla serbest bırakıldı. H.K., fuhuş yapmadıklarını, travestileri yolcu olarak otobüse aldıklarını iddia etti. Travestilerden E.T. ise, ‘Başka çarem yok, yapmak zorundayım’ dedi.

CHP Kartal İlçe Başkanı Yüksel Çiftçi, ‘Gözaltına alınan şahısların CHP ile hiçbir bağlantıları yoktur. Biz bir komplo olabilme ihtimalini de düşünüyoruz’ diye konuştu. CHP Pendik İlçe Başkanı Mustafa Çırakoğlu ise otobüsün kiralık olarak Pendik’te çalıştığını belirterek, ‘CHP ile ilgisi yok. Olaydan sonra şoför muayenesinin eksik olduğu için

aracın bağlandığını söylemişti. Konunun aslı ortaya çıkınca ilişkimizi kestik' dedi."*

CHP'nin soyluluğunu görüyor musunuz? Yaptığı "iyiliği" bile saklayacak, gizleyecek görgüye, edebe, adaba sahip. "İyilik yapıyor, denize atıyor..."

"ONUNLA LAHMACUN DEĞİL, SUŞI YEDİK"

11 Ekim 2007 tarihli Hürriyet. Güncel:

Bade İşçil'in, 'Mahsun Kırmızıgül'den ayrıldıktan sonra hayatınızda ne değişti' sorusuna 'Artık lahmacun yemiyorum' diye cevap vermesi, ünlü türkücüyü çok kızdırdı. Kırmızıgül, 'Biz onunla lahmacun değil, suşi yedik' dedi."**

Hadi, ikinize de afiyet olsun. Gerçi Japonlar son günlerde lahmacunun da bir Japon yemeği olduğunu ileri sürmeye başlamış bulunuyorlar.

"KİM KİMİ RAHATSIZ EDİYOR?"

"Amanoslar Çevre Koruma ve Dayanışma Derneği (AÇED) Hatay'ın Dört Yol ilçesi Çat Köyü yakınlarında yeni bir mağara keşfetti. AÇED Başkanı Başkan Nazım Sönmez 'Mağaraya beş kişi girdik. **Ancak yarasalar ve kirpiler çok rahatsız ettiği için** ve yanımızda da yeterli teçhizat olmadığından detaylı inceleme yapamadık. Oldukça uzun olduğu anlaşılan mağarada koridor ve odacıkların çokluğu dikkati çekiyor' dedi. İçindeki sarkıt ve diktler karardığı için mağaraya 'Kara Mağara' adı verildi."***

"NEFESİNİZİ DEĞİŞTİRİN, HAYATINIZ DEĞİŞSİN"

"Transformatif Yaşam Koçu Nevşah Fidan, kişinin hayatında yapmak istediği değişiklikleri 'transformatif nefes' metoduyla gerçekleştirdiğini iddia ediyor. Fidan, nefes

* Ömer Erdem. Seçim Otobüstüne Travesti Baskını. 24 Haziran 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi.

** Demirhan Hararlı. Onunla lahmacun değil suşi yedik.

*** Amanoslarda Yeni Mağara. 1 Nisan 2007 tarihli Radikal Gazetesi.

alışkanlıklarını değiştirmenin temel ilke olduğu 'transfor-
mal nefes' metodunu Kelebek'e anlattı."*

İşte bu kadar basit. Her şeyin çözümü "transformal
nefes"te. Yalnız; ABD'de artık bu yöntem de açıldı. Şimdi
"transinformal nefes" metodu kullanılıyor.

"KEMAL DERVİSH'TEN BİR AÇIKLAMA":

"Ulusal çıkarları ön planda tutun.

New York (ANKA) – BM Kalkınma Programı (UNDP)
Başkanı Kemal Derviş (düzeltiyorum 'Dervish' olacak b.n.),
'Dış kaynaklar ya da dış uzmanlar, asla ulusal egemenli-
ğin yedeği olamazlar, ancak ulusal hamlelere destek ve ta-
mamlayıcı olabilirler' diyerek ülkelerle ulusal çıkarlarını ön
planda tutmaları çağrısında bulundu."**

Dinime şey eden bari müslüman olsa.

192

Müjde! Müjde!

"YAMYAM KURBANIN ETİNİ YEMEMİŞ"

"ANKARA'da 2 kişiyi öldürüp kurbanlarından birini
yediğini ileri süren Mamaklı Yamyam Özgür D.'nin ifade-
leri savcıya inandırıcı gelmedi.

İddianamede, Özgür D.'nin, ifadesinde, polis aracının
geldiğini görünce çadır bezinden olan şortunu ses çıkar-
maması için, beyaz külodunu da görünmemek için çıkartıp
kaçtığı da dile getirildi. Ayrıca Özgür D.'nin kurbanlarının
etini yediğine dair bir delil bulunamadığı da dile getirile-
rek, 'Özgür D. bu sözleri sırf cezai ehliyetinin olmadığını
göstermek için söylediği düşünülmüştür' ifadelerine yer
verildi."***

* 9 Ekim 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi Kelebek Eki.

** 8 Ekim 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

*** 12 Ekim 2007 tarihli Akşam Gazetesi.

“AVRUPA’NIN TEK KOMÜNİST ÜLKESİ TÜRKİYE”

16 Ekim 2005 tarihli Hürriyet Gazetesi:

“Avea Genel Müdürü Cahit Paksoy, GSM pazarında rekabeti engelleyen şartların ısrarla düzeltmediğini belirterek, ‘Telekomünikasyon Kurumu artık bu sorunu çözmeli. Patladık, artık yeter. Operatörden operatöre numara taşınmasını artık serbest bırakın. Bu durum hem rekabeti engelliyor, hem de tüketicinin en doğal hakkı. **Avrupa’da tek komünist ülke Türkiye kaldı**’ dedi.”

Demek ki rahmetli Celal Bayar yıllarca önce “Bu kış Türkiye’ye komünizm gelecek” derken yanlış düşünüyormuş; Komünizm meğerse çoktan gelmişmiş Türkiye’ye.

“AFRODİZİYAK MANGANEZ”

4 Ekim 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde (DHA)’dan Ender Türkkan “Manganez üstü keçiboynuzu dersi” başlıklı yazısında şöyle diyor:

“Marmaris’teki manganez madeninin işletmeye açılması konusundaki düşüncelerini açıklarken ‘manganezin cinsel gücü artırdığı’nu da belirten jeofizikçi Prof. Dr. Ahmet Ercan’ın, kendi adını taşıyan internet sitesinde de cinsellikle ilgili bilgilere yer verdiği ortaya çıktı. Kamuoyunda ‘deprem profesörü’ olarak bilinen Prof. Ercan, www.ahmetercan.net adlı web sayfasında, uluslararası üne sahip klinik beslenme uzmanı Dr. Gillian Mckeith’in Haziran 2006’da yayımlanan ‘Bana Ne Yediğini Söyle’ adlı kitabını kaynak göstererek, sağlıklı cinsel yaşam için bilgi vermeye başladı.

59 yaşındaki Prof. Ercan, seks gücünü artırmak için ‘bol bol su ile fasulye türlerinin tüketilmesini, spor yapılmasını önerdiği, alkolden, sigaradan, tatlılardan, unlu yiyeceklerden ve kentsel yaşamdan uzak durulması’ gerektiğini belirtiyor. Prof. Ercan, ‘keçiboynuzu’nun ‘Viagra’dan daha etkili olduğunu da öne sürüyor. Prof. Ercan’ın sitesinde şu ifadeler yer alıyor:

‘Ersizliğe (iktidarsızlığa) karşı inanılmaz çözüm keçi-boynuzudur. Keçiboynuzu sağaltımının etkisini Viagra ile karşılaştırmak olası değildir. Keçiboynuzu sağaltımı,

ersizliğe karşı bir kezlik ya da bir gecelik çözüm getirmemektedir. Tersine, ersizliği iyileştirerek uzun bir süre içerisinde kalıcı çözüm getirmektedir. Dönem dönem uygulama ile de ersizliği ortadan kaldıracılmaktadır. Viagra'nın belirtilen yan etkilerinin hiçbirisi keçi boynuzu sağaltımında yoktur' ”.

Hele biberli lahmacunla keçi boynuzunu birlikte yedin mi o zaman tam “Aganigi nananigi” olursun.

“AİLE DÜŞMANI TEKNOLOJİDEN SAKINALIM”

2 Ekim 2007 tarihli Hürriyet'te (DHA)'dan Taylan Yıldırım yazıyor:

“Sıkıntıdan kurtulmak için eve bilgisayar alan emekli öğretmen, internette S. Arabistanlı Cemile'yle tanıştı. Gizli gizli chat yapan öğretmen, iki çocuğu ve eşini terk edip sevgilisine kaçtı.

Beni tavla oynuyorum diye kandırdı.

Kocasının iki kez evden kaçmasıyla büyük bir şok yaşayan Safiye K., ‘Canının sıkıldığını, sanal âlemde okey, tavla gibi oyunlar oynayacağını söyleyip bilgisayar almak istedi. Bilgisayar eve girdikten sonra başından kalkmaz oldu. Ama hiç şüphelenmedim. ‘**Kocamı teknoloji bozdu**’ diye dert yandı.”

“ALO İNTİHAR HATTI LÜKS DİYE KAPATILDI”

1 Ekim 2007 tarihli Akşam Gazetesi'nde Gül Kireklo yazıyor:

İntihar vakalarını önlemek için kurulan ve yaklaşık 24 bin kişinin intiharını önleyeyen Alo 182 Umut Işığı Hattı masrafı fazla olduğu gerekçesiyle kapatıldı.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi bünyesinde intihar vakalarını önlemek amacıyla 12 yıl önce kurulan ve günde 24 saat hizmet veren ‘Alo 182 Umut Işığı Hattı’ lüks bulunduğu gerekçesiyle temmuz ayında kapatıldı. Burada görev yapan iki psikolog ve psikiyatr başka görevlere kaydırıldı. Sağlık Bakanlığı'na bağlı psikolog ve

psikiyatristlerin görev yaptığı 'Alo 182 Umut Işığı Hattı' TELEKOM'a bağlı ücretli bir telefon hattıydı. Yani, devlete bir zararı yoktu. İntihar girişiminde bulunan kişi bu hattı ararsa, ücret arayan kişiye yazılıyordu.

TELEFON CEVAP VERMİYOR.

Hastane ise telefonların sadece abonman ücretini ödüyordu. Hattı, günde 40, ayda 120, senede bin 500-2 bin kişi arıyordu. Bu hat sayesinde 12 yılda on binlerce kişiye telefondaki uzman sesiyle umut ışığı yakıldı. Ve intiharın eşiğindeki kişiler, yeniden hayata döndürülerek, hastanede psikolojik tedavilerinin yapılması sağlandı. Kapatıldığı halde duyuruları yapılmayan servisi halen intihar girişimindeki vakalar arıyor. Ancak, telefonu açan yok."

Kimi insanlarımızın, teşebbüs halindeki vatandaşlarımızı; "Atla! Atla! Atlasana Ulan! Atlasana Ulan O..... Çocuğu!" diye intihara teşvik ettikleri bir ülkede "Alo İntihar Hattı" mı olurmuş?

"İGUANIN PENİSİ ZORDA!"

25 Ocak 2007 tarihli Radikal Gazetesi'nden:

BRÜKSEL - Belçika'da bir hayvanat bahçesinde çiftleşmenin üstünden altı gün geçmesine rağmen hâlâ ereksiyon halinde olan iguananın 'durumu düzelmezse' penisi kesilecek. Anwerp'teki Aquatopia Havyanat Bahçesi yetkilileri, Mozart adlı iguananın bugün veteriner kontrolünden geçirileceğini, baytarların alternatif bir tedavi yöntemi düşünmeye devam ettiklerini açıkladı. Penisin kesilmesi ne karar verilse bile erkek iguanalar iki penisli olduğu için hayvanın üreme özelliği sürecek."*

Nereden nereye? Ünlü rejisör John Huston'un Tennessee Williams'ın oyunundan esinlenerek çektiği "The Night of the Iguana" adlı filmde de Richard Burton'un "iki pe-

* Meraklı okuyucularımız İguana'nın son durumunu internetten öğrenebilirler.

nisli" eski bir rahip olduğu ima edilmiyor muydu? Hadi bakalım; buyur buradan yak.

21 Şubat 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde Mutlu Koser yazıyor:

"Nasıl olsa ölecekti tahliyesi.

Otomobiliyle çarptığı yayayı bırakıp kaçan ve ölümüne neden olan inşaat mühendisi için Adli Tıp, "Erken hastaneye getirilse de kurtulmazdı" raporu verdi. Bu rapor üzerine 21 yıl hapsi istenen mühendis 11 ayda tahliye edildi."

"Alo İntihar Hattı"nı kapat; "Nasıl Olsa Ölecekti" diye "Rapor" ver. "Dilaralara Ölüm Tuzakları Hazırla" ve utanmadan "Medeniyetler Beşiği" olmakla övün.

"NANE ÇAYI ERKEKTE CİNSEL İSTEKSİZLİK YAPIYOR"

Çok anlamlı ve önemli bir bilgi: "Keçiboynuzu" ne kadar yararlıysa, "nane çayı" da o kadar zararlı. 20 Şubat 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nden:

Kadınların tüylenme sorununa çare olan nane çayının erkeklerde cinsel isteksizliğe neden olduğu bildirildi. Süleyman Demirel Üniversitesi Dahiliye Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Numan Tamer, 2002 yılında yaşlı bir hastanın çok fazla nane çayı içtiğini ve erkeklik hormonlarının ölmeye başladığını tespit ettiklerini söyledi. Bunun üzerine fareler üzerinde nane çayıyla ilgili bazı deneyler gerçekleştirdiklerini dile getiren Prof. Tamer, daha sonra yetişkinler üzerine araştırma yaptıklarını vurguladı. Tamer, düzenli olarak nane çayı içen yetişkin erkeklerde cinsel isteksizlik oluştuğunu, kadınlarda ise tüylerin azaldığını kaydetti."

Hayvan Hakları Dernekleri'ne duyurulur. İnsan olarak erkek fareleri iktidarsız hale getirmeye hakkımız var mı? Öte yandan erkek farelere nane çayı verip onları iktidarsız hale getirirken dişilerine de kötülük etmiş olmuyor muyuz?

Peki tüm hastalıkların “zihinsel olduğu”nu, hastalıkları bizim yarattığımızı biliyor musunuz? İşte bu temel sorunun “bilimsel!” yanıtları:

“YOKSA HASTALIKLARI DA BİZ Mİ YARATIYORUZ?”

“Dişi ağrıyordu Apa’nın. Nalan Apa’nın. Biricik arkadaşımın. ‘Allah yardımcın olsun, gittin mi dişçiye?’ dedim.

‘Gittim, gittim’ dedi.

‘Dolgun filan mı düşmüş, nedir?’

Gülümsedi ve şöyle dedi:

‘Uzun süren kararsızlık. Fikirleri analiz edip kararlar verme konusunda yetersizlik.’

‘Nasıl yani?’ dedim, ‘Diş ağrısının bununla ne alakası var?’

‘Var, var’ dedi, ‘Bu aralar “Tüm Hastalıkların Zihinsel Nedenleri” diye bir kitap okuyorum. Bütün hastalıkların olası zihinsel sebeplerini açıklıyor. Mesela, insanın sık sık boynunun tutulmasının da bir sebebi varmış...’

‘Neymiş?’

‘İnatçıysan, esnek değilsen, bir meselenin diğer yönlerini görmeyi reddeden bir tipsen de, tutulabilirmiş boynun...’

‘Versene şu kitabın adını ve yazarını, ben de bir okuyayım...’

‘Louise L. Hay, Tüm Hastalıkların Zihinsel Nedenleri, Akaşa Yayınları.’*

Ve bu “bilimsel!” kitaptan çok yararlı alıntılar:

“SORUN: Boğaz ağrısı

OLASI NEDEN: Kendi adına bir şey talep etmekten çekinmek. Kendini ifade etme konusunda zorlanmak.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: İhtiyaçlarımın karşılanması benim doğuştan sahip olduğum bir haktır. Ne istiyorsam, onu rahatça talep ediyorum.

* Ayşe Arman. Ayşe’nin Gözlüğü. 24 Şubat 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi.

SORUN: Apandisit

OLASI NEDEN: Korku. Hayattan korkma. Akışın önünü kesme.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Emin ellerdeyim. Çıvıyıyor ve hayatın neşeyle akmasına izin veriyorum.

SORUN: Damar sertliği

OLASI NEDEN: Direnç, gerilim. Aşırı dargörüştürlük. İşi ve güzeli görmeyi reddetme.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Hayata ve mutluluğa tamamen açığım. Her şeyi sevgiyle görmeyi seçiyorum.

SORUN: Eklem Ağrıları

OLASI NEDEN: Sevilmediğini hissetme. Kendini ve başkalarını sürekli eleştirme, iççerleme. Her şeyin kusursuz olmasını aşırı derecede isteme.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Artık kendimi sevmeyi ve onaylamayı seçiyorum.

SORUN: Kanser

OLASI NEDEN: Derin bir biçimde incinme, yarananma. Uzun zamandır süren kızgınlık. İnsanı yavaş yavaş yiyip bitiren derin bir sır ya da üzüntü. Nefretleri taşıma.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Tüm geçmişi sevgiyle bağışlıyor ve serbest bırakıyorum. Dünyamı sevinçle doldurmayı seçiyorum. Kendimi seviyor ve onaylıyorum.

SORUN: Migren

OLASI NEDEN: Kusursuz olma isteğiyle kendi üzerinde aşırı baskı yaratma. Epey bastırılmış öfke. Hayatın akışına direnme. Cinsel korkular. (Ağrı, çoğunlukla mas-türbasyonla giderilebilir.)

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Kendimi hayatın akışına bırakıyorum ve hayatın tüm ihtiyaçlarımı kolayca ve rahatça sağlamasına izin veriyorum. Hayat, benim için var.

SORUN: Uykusuzluk

OLASI NEDEN: Yaşam stresine gtitvenmeme. Suçluluk duygusu.

YENİ DÜŞÜNCE MODELİ: Günü, sevgiyle geride bırakıyorum ve yarının kendi başının çaresine bakacağını bilerek, huzur dolu bir uykuya dalıyorum.”

Demek ki neymiş? “Yeni Düşünce Modeli”ni uygulayabiliyorsanız ne boğaz ve eklem ağrılarınız, ne migreniniz, ne uykusuzluk sorunuz, ne apandistiniz, ne de damar sertliğiniz olur; hatta kanser olma riskinizi bile yüzde yüz ortadan kaldırabilirsiniz. Kuşkusuz; “Tüm Hastalıkların Zihinsel Nedenleri” herkes tarafından kavranıldığında tıp fakültelerine de, tıp eğitimine de, tıpta uzmanlık çalışmalarına da, farmakolojiye de, tıbbi araştırmalara da hiç ihtiyaç kalmaz, kalmayacaktır. O zaman şöyle diyebilir miyiz?: “Kahrolsun Tıp / Yaşasın ‘Modern’ Büyücülük”.

“HELLİM İÇİN GEREKİRSE AVRUPA ADALET DİVANI’NA GİDERİZ”

KKTC’de Mehmet Ali Talat’ın Rauf Denktaş kadar “milliyetçi” olmadığını ileri sürenler, aşağıdaki haberi okuduklarında çok utanmış olmalılar. 4 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi:

KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, Ada’da yaşayan iki tarafın ortaklaşa, yüzyıllardır aynı formüllerle ürettiği Hellim peyniri, Rum tarafının ‘Hallumi’ adıyla Rum ürünü olarak tescil ettirmeye çalışmasına sert çıktı. Talat, ‘Rum kesimi başka konulardaki her şeyi sahiplenme tavrını Hellim’de de göstermeye kalktı. AB’ye ‘Hallumi’yi bölgesel ürün olarak tescil ettirmek üzere başvurdu. Eğer ‘Hallumi’ tescili yapılırsa, bunu asla kabullenemeyiz. Devlet olarak da gerekli itirazlarımızı yaptık’ diye konuştu.”

Evet; “Hellim için gerekirse, Anadolu – Rumeli Türkleri, hatta dünyanın her yanındaki Türkler ve Türk kökenliler seve seve canlarını verebilir ve vermelidir. “Hellim” bizim “Milli Onurumuz”, “Milli Gururumuz”dur.

Yunanlılar, Rumlar "Hellim"i elimizden almaya kalkarlarken, "Tavşanlar" da bize "Düşmanlık" ediyor. "Akdamar Düşmanı" diye adlandırılan bu tavşanlar hakkında 8 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde şöyle yazıyor Osman Bekleyen:

"Van Gölü içindeki Akdamar Adası'nda bulunan Akdamar Ermeni Kilisesi'nin açılışının 29 Mart tarihine alınması için çalışmalar hızlanırken, 'av yasağı yüzünden kilise büyük bir tehdit'le karşı karşıya kaldı. İddiaya göre sayıları giderek artan ve bina çevresinin birçok yerinde oyuklar açan tavşanlar, restorasyonu tamamlanan kilisenin manastır ve ruhban okulu kısımlarına zarar verdi. Van Valisi Niyazi Tanılır da, 'Tavşanın varlığını ilk defa duydum. İnceletiriz. Çevre açısından zararı varsa ve orada doğal dengeyi bozacak biçimde artıyorsa mutlaka tedbir alacağız' dedi. Çevre ve Orman Müdürü Hüseyin Avcil ise tavşanların adaya zarar vermeyeceğini, doğal hayat açısından da önemli olduğunu söyledi."

200

"Keçiboynuzu", "nane çayı" ne olursa olsun **"Cinsel enerji OKS - ÖSS dinlemez"**. 8 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde Yeliz Öz açıklıyor.

"CİNSEL ENERJİ OKS-ÖSS DİNLEMEZ."

VISA Europe'un 23 üyesi, Türk Bankası'yla başlattığı, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı ve Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın da destek verdiği 'Renkli Ufuklar' projesi kapsamında, Pera Müzesi'nde 'Ergenlik Dönemi Çocuklarda Toplumsal ve Zihinsel Gelişim' paneli düzenlendi.

Milliyet Gazetesi Yayın Danışmanı Nurcan Akad'ın yönettiği panelde konuşan Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Nevin Dölek, ergenliğin hem gencin kendisi hem de çevresindekiler için zorlayıcı bir çağ olduğunu belirtti.

Dölek, bu döneme giren gençlerin cinsel enerjilerinin yüksekliğine dikkat çekerek şunları söyledi: 'Aileler, hadi liseyi geçtim, master'a kadar çocuğun cinsel enerjisini tutmasını istiyor. Ama doğa OKS, ÖSS dinlemez. Çocuk, karşı

cinsten ilgi duyduğu kişilerin ilgisini çekebilmek, onlarla ilişkiyi sürdürebilmek için prova yapmak zorundadır. Bunun için de ayda bir aşık olması gerekir. Ayda bir ayrılması, ilişki nasıl kurulur, nasıl bitirilir, terk etmeyle nasıl başa çıkılır bunu öğrenmelidir.”

Burada, dağda köylü güzeli Ayşe’yi görünce hamle yapan genç çobanla “Sivas’taki Kadı” hikâyesini hatırlamamak mümkün mü? Hani kız, “bu yaptığını Sivas’taki Kadı duyacak olursa, seni astırır” demişti de, genç çoban “Dağ’da nefsi uyanan Sivas’taki Kadı’yı dinler mi?” diye yanıt vermişti. İşte o hikâye. Tabii daha açık anlatımıyla.

“BOĞASI İNEKLE ÇİFTLEŞİRKEN H.İ. A. ARAYA GİRMİŞ VE BOĞANIN TECAVÜZÜNE UĞRAMIŞ”

“Manisa’nın Alaşehir İlçesi’ne bağlı Alkan Köyü’nde besici H.İ. A. (67), ineği ile çiftleşmesine yardımcı olduğu boğasının saldırısına uğradı. Kızgın hayvanın boynuz darbeleriyle kalın bağırsağı iki yeriden delinen Akarsu hastanede ameliyata alınırken, köyde garip söylentiler yayıldı.

Olaydan sonra H.İ. A.’nın başına gelenler için bir köylünün şaka olsun diye söylediği ‘Boğası inekle çiftleşirken H.İ. A. araya girmiş ve boğanın tecavüzüne uğramış’ lafına birçok köylü inandı.”

Burada da; Rahmetli Aziz Nesin’in “Türk milletinin zekâsı” hakkındaki sözlerini anımsıyoruz ister istemez.

“ANKARA ÇAĞDAŞ SANATLAR MÜZESİ YARIM KALINCA KÖPEK BARINAĞINA DÖNDÜ”

Ve 13 Mart 2007 tarihli Radikal Gazetesi’nde yer alan Behzat Miser’in yazısının başlığı ve girişi:

Devlet ödenek ayırmadığı için yarım kalan Ankara Çağdaş Sanatlar Müzesi’nin içinde ve bahçesinde köpekler geziyor. Çürümeye terk edilmiş mekânla ilgili Kültür Bakanlığı sessiz. Türkiye’nin başkentinde hiç sanat müzesi yok. Ankara Resim Heykel Müzesi de yıllardır kapalı”

“Hellim”i Yunanlılara kaptırmayız, “Akdamar”ı tavşanla-

ra teslim etmeyiz, ama "Çağdaş Sanatlar Müzemiz"i, "Kentsel Dönüşüm" bağlamında, köpek barınağına dönüştürürüz.

"VAN GÖLÜ CANAVARI"NI BULMA TIMİ"

Gerçekte işimizi o kadar ciddiye alır, Aziz Nesin'i doğrulamayı o kadar benimseriz ki "**Van Gölü Canavarı**"nı **Bulma Timi**"ni bile oluştururuz. İşte, 16 Mart 2007 tarihli Radikal Gazetesi:

"DHA - BİTLİS - Meşhur Van gölü canavarının son olarak Tatvan-Van seferini yapan feribotun mürettebatı tarafından 'görülmesinin' ardından Tatvan Belediyesi'nde görevli zabıtalardan 'Canavar arama timi' oluşturuldu.

Tedbir olarak pompalı tüfeklerini kuşanan 10 kişilik timin üyeleri dün gün boyu gölde canavarı aradı. Göl kıyılarını mesken tutan vatandaşlarda dürbünleriyle canavarın yolunu gözledi. İhbar için 'Alo canavar' hattı da oluşturduklarını söyleyen Tatvan Belediye Başkanvekili Ferit Kiler, 'Eskiden tek tek ihbar geliyordu. Şimdi bir feribotun tüm mürettebatı bunu gördüğünü iddia ediyor. Bu nedenle biz de zabıtalardan oluşan bir tim kurduk. Hedef canavarı görüntülemek' dedi."

"BAKANLIĞIN KURUKAFASI"

"Çağdaş Sanatlar Müzesi"ni köpek barınağına dönüştürürken Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nü de sahibi bulunamayan bir "kurukafa" ile süsleriz. 15 Mart 2007 tarihli Radikal Gazetesi'nde Tarık Işık "Korkmayın, o bakanlığın kurukafası" başlıklı yazısında şöyle diyor:

"ANKARA - Belki bir Bizans zengini, belki de Cumhuriyet'in ilk yıllarında cinayete kurban gitmiş biri; bunu, kimse bilmiyor. Ama bildiğimiz, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün Ulus'taki binasının bahçesinde bir kurukafa olarak hâlâ varlığını sürdürdüğü! Kurukafa, yaklaşık bir aydır bahçede 'oradan oraya' dolaşıp duruyor. Kimi zaman ağaçta asılı, kimi zaman çimlerin üstünde... Çalışanlar arasında espri konusu bile olmuş ama bahçedeki kuruka-

fadan bir tek kurum yöneticilerinin haberi yok!

Radikal'e gelen bir 'ihbar' üzerine Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün bahçesine, 'kurukafa aramaya' gittik. Bize gelen bilgiye göre daha önce bir ağacın dalına ili tirilmi  halde rastlanan kurukafa daha sonra yerde görülmüştü. Son görüldüğü yerde kurukafanın izine rastlayamadık.. Ancak bahçedeki kısa süreli aramada onu toprak zeminin üzerinde bulduk.

Birini unutmu lar...

Peki, alt çenesi ve arka kısmı bulunmayan ancak bir insana ait olduğu anlaşılan bu kurukafa neyin nesiydi, nereden  km   ? Genel müdürlüğün ilgilenmedi i bu konuya el atıp bir araştırma yaptık.   te sonucu: Kurukafanın bulunduğu ve sit alanı olduğu için izinsiz çivi bile  akılamayan bahçede yaklaşık bir ay önce  evre düzenlemesi yapılır. Bahçe işçiler tarafından büyük oranda kazılır. Bunun  ncesinde Bölge Kurulu'ndan izin de alınır. Koruma Kurulu da çalışmalara nezaret etmesi bir 'uzman' görevlendirir. Depo yapmak için açılan bir çukurda bazı iskeletler bulunur. Durumun idareye bildirilmesi halinde bürokratik işlemler ve incelemeler nedeniyle inşaatın durması, hatta iptal edilmesi ihtimalinden endişe eden müteahhit  irket, 'sorun çıkmasın diye' iskeletleri sessiz sedasız gömer. Ancak bir kurukafa gözden ka ar..."

Tarık Işık haklı; "kurukafa", madem ki "bakanlığın kurukafası"dır, bu "kafadan korkmanız" gerekmiyor.

" TALYAN POL    T YATROYU BASIP İSTAKOZU KURTARDI."

Sadece biz mi "Aziz Nesinlik"iz? İtalyanların da bizden pek farkı yok.   te bu savın kanıtı:

İtalya'nın Milano Kenti'nde bir avangard tiyatronun ilk temsili, sıradışı bir olayla yarıda kaldı. Arjantinli oyun yazarı Rodrigo Garcia'nın kaleme aldığı 'Yemek İçin öldürmek' adlı oyunun final sahnesi, bir  stakozun  ld r l p oyuncular tarafından yenmesini içeriyordu.

Ancak İtalyan hayvan koruma dernekleri, oyunun zalimce olduğunu belirtip savcılığa şikayette bulundular. Yargıcın kararı üzerine tiyatroyu basan sivil polisler, ısıtakoza kurtarma operasyonunu başarıyla yerine getirdi. Olaydan sonra oyunun yazarı Rodrigo Garcia, Madrid'e uçmadan önce bir basın açıklaması yaparak polisi kınadı. Eskiden kasaplık yapan yazar Garcia, insanların yedikleri et için öldürmemelerini dürüst bulmadığını belirterek 'Bu yasak kararı, deri ayakkabı giyen, deri çanta taşıyan hakimler tarafından alınmıştır. Kararı uygulayan polislerin giydiği gömlekler de Asya'da boğaz tokluğuna çalışan çocuklar tarafından dikilmiştir' dedi. Baskını destekleyen hayvan hakları savunucusu Gianluca Comazzi ise, 'Hayvanların izleyiciler önünde öldürülmesini ve acı çekmesini engelleyen yasa bulunmaktadır. Biliyorum, böyle şeyler restoranlarda oluyor. Ama izleyici önünde hayır' diyerek polisin operasyonuna memnuniyetini dile getirdi."

Hadi, İtalyanlar makarnacı. Peki, kadim dostumuz Amerikalılara da güvenemeyecek miyiz?

19 Mart 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde Kasım Cindemir, Washington'dan yazıyor:

"Çevreci olarak tanınan ve küresel ısınmaya karşı yaptığı belgesel film Oscar ödülüne layık görülen eski ABD Başkan Yardımcısı Al Gore'un zehirli çinko madenlerinden para kazandığı ortaya çıktı. Buna göre, Al Gore, Tennessee Eyaleti'nde bulunan çiftliğindeki faaliyet için maden işleten bir şirket ile kira sözleşmesi yaptı ve karşılığında yarım milyon dolar para aldı.

Bu madenlerin dört yıl önce kapatıldığı, ancak çevreye 'çok miktarda' toksik (zehirli) madde yaydığı ifade edildi. Bu madenlerden bırakılan suların da yakınlardaki nehirlerle karıştığı ve bu sulardaki toksin düzeyinin normalin üzerinde olduğu belirtildi. Madenlerin tekrar ve yeni bir şirket tarafından açılacağı kaydedildi. Eyalet yetkilileri, madenlerin çevre sicilinin iyi olduğunu ve bölgede normal

dışı sağlık sorunlarına rastlanmadığını ifade ettiler.

Kasım 2000 seçimlerinde daha fazla oy almasına rağmen, Al Gore, Florida Eyaleti'ndeki oy sayımı nedeniyle ve Yüksek Mahkeme kararıyla ABD Başkanı olamamıştı. Al Gore, son sekiz yıldır küresel ısınmaya karşı çok büyük ve uluslararası çapta bir kampanya başlattı. Al Gore, sadece ABD'de değil tüm dünyada bu faaliyetlerinden dolayı bir lider haline geldi.

Halktan enerji tüketiminde tasarruflu olmasını isteyen Gore'un, kendi evinde, yılda 30 bin dolarlık elektrik faturası ödediğı de ortaya çıkmıştı."

"ÇEVRE ANNEMİZ, MADENCİLİK BABAMIZ"

Konu "Madenler ve Çevre" olunca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hilmi Güler'in, Kaz Dağları'ndaki altın madeni arama ve sondaj çalışmaları ile ilgili tartışmalar üzerine söyledikleri geliyor aklınıza ister istemez. Ne mi demişti Sayın Bakanımız? Biz yazılı medyamızın en güçlü temsilcisi Hürriyet Gazetesi'nin yalancısıyız. 28 Ekim 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nin "Ekonomi" sayfasında bu konu ile ilgili haber şöyle:

"Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası'nın düzenlediğı 'Kaz Dağları'nda Madencilik Turizmcilik ve Çevre' panelinde konuşan Güler, '**Çevre annemiz, madencilik babamız**, bunun üzerine bir de turizm çıktı, üçünü de seviyoruz' dedi."

Evet; günün moda deyiş i ile Sayın Bakan'ın sözlerini, altını çizerek, vurgulayalım. "**ÇEVRE ANAMIZ, MADENCİLİK BABAMIZ**"

Peki; o zaman "Madencilik" in "Babamız" olabilmesi için "Anamız" olan "Çevre" yi "Şey etmiş" olması gerekmiyor mu?

“İNSAN KAYNAKLARI’NIN GÖREVİ EN UYGUN KİŞİYİ EN UCUZA İSTİHDAM ETMEK.”

Ortaklıkta cahil ve sözüne güvenilemez danışmanlardan geçilmezken, bakın açık sözlü Ege Cansen ne diyor:

‘Ekonomi İçinde İşletme, İşletme İçinde İnsan Kaynakları Yönetimi’ konulu bir sunum yapan Ege Cansen, her insanın aslında bir işletme olduğunu söyledi: ‘Her insan bir işletmedir, her işletme de bir insandır. Her şey önce bir insanla başlar, sonra yavaş yavaş büyür. Bir işletmede malzeme, para ve insan kaynağı olmak üzere üç tür kaynak var. **İK’nın görevi o işe en uygun kişiyi en ucuza istihdam etmek. Ucuza temin et, 2 katı para ver, 3 katı çalıştır.**’*’

“EVLİLİKLER, 7 YIL SONRA OTOMATİKMAN BİT-SİN”.

Ve Ali Mercimek, 21 Eylül 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde İkinci Vatanımız Almanya’nın Münih şehrinden yazıyor:

Almanya’da Fürth Kaymakamı Gabriele Pauli, evliliklerin ‘zaman ayarlı’ olması talebiyle gazete manşetlerine oturdu. Aday olduğu Hristiyan Sosyal Birlik Partisi (CSU) Başkanlığı için siyasi programını açıklayan Pauli, evliliklerin 7 yıl sonra otomatikman sona ermesini istedi.”

Aynı tarihte, bu defa Hürriyet Gazetesi’nin Kelebek Eki’nde Sema Denker’in röportajının başlığı şöyle:

“Bizim 7 yıllık evliliğimiz normal evlilikte 50 yıla eşit.

Yedi yıldır herkesin peşinde olduğu Sibel Can – Sulhi Aksüt çifti, ilk kez Kelebek’e konuştu.”

Demek ki “Alman Gavuru” ne söylediğini biliyor.

“ZORUNLU BİR TEKZİP”

18 Ekim 2007 tarihli Hürriyet. Kubilay Keskin yazıyor:

“Son sevgilisi konuştu: Bade o lafı edemez.

‘Mahsun’dan ayrıldıktan sonra lahmacun yemedim’ sözlerinin ardından, ‘Mahsun’la **yedi yıl birlikte** oldum

* Ege Cansen. İK’nın Görevi En Uygun Kişiyi En Ucuza İstihdam Etmek. 24 Eylül 2006 tarihli Hürriyet Gazetesi.

ama aramızda bir şey olmadı. Kendimi evleneceğim erkeğe saklıyorum' diyen Bade İşçil'in bu açıklaması, gözlerin yeni sevgilisi Emre Kütük'e çevrilmesine neden oldu. Kütük, 'Bade o lafı etmez, edemez' dedi."

İşte yine "7 yıl".

"ESKİ EŞİ SANIP İNEĞİ VURDU"

Ve Taylan Yıldırım'ın 19 Eylül 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde yer alan yazısının başlığı ve girişi:

İzmir Narlıdere'de, Şaziye Duran, villasının bahçesine giren komşusuna ait ineği pompalı tüfekte vurarak öldürdü. Duran, çiçeklerin arasında dolaşan, kendisini sürekli rahatsız eden eski eşi olduğunu sanarak ateş ettiğini söyledi."

"MAKATTAN BADEMCİLİK AMELİYATI"

27 Ekim 2007 Radikal Gazetesi'nde Mesude Eren yazıyor:

"Mide tümörü, dünyada ilk kez ağızdan girilip çıkarıldı.

Genel Cerrahi Uzmanı Prof. Dr. Selçuk Mercan, 33 yaşındaki kadın hastası Ü.V'nin mide duvarındaki 6 santimetrelilik tümörü ağızdan çıkardı. Özel Gaziosmanpaşa Hastanesi'nde yapılan ve literatüre geçecek ameliyatta, karında açılan 5'er milimetrelilik iki kesiden mideye sokulan laparoskopi ile ağızdan yine mideye ulaşan gastroskopi kullanıldı. Karından giren aletlerle iyi huylu tümör kesildi, gastraskopiyle çekilip ağızdan dışarıya alındı. Ameliyat yaklaşık 2 saat sürdü."

Kuşkusuz bu üstün başarımla övünmemek mümkün değil. Ama çok daha üstün bir başarımla olduğunu unutmayalım. 12 Eylül'ün hemen sonrasında Londra'da "Dünya Cerrahları Kongresi"nde Türk doktorları "Makattan Bademcik Ameliyatı" ile "Mükemmellik Ödülü"nü (Award for Excellence) kazanmamışlar mıydı?

Neden "Ağız yerine, Makat'tan mı?". 12 Eylül'ün hemen sonrası "Söz Gümüşse Sükut Altındır", "Doğru

Söyleyeni '9' Köyden Kovarlar". "Bülbülün Çektiği Dili Belasıdır" vs. vs. vs. kuşkusuz "Arif Olan Anlar"

"43 BİN EURO'YA TUVALET YAPTILAR, FOSEPTİĞİ YOK"

Ve 16 Ekim 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi. Hasan Kırmızıtaş yazıyor:

Şanlıurfa'nın Harran İlçesi'nde, AB fonlarıyla 43 bin Euro'ya yaptırılan lüks tuvalet, 8 aydan bu yana foseptiği açılmadığı için kullanılamıyor. İl Turizm Müdürlüğü ve belediye arasında foseptik tartışması sürerken, benzer 2 tuvalet projesi rafa kaldırıldı."

Bu noktada, rahmetli Aziz Nesin'in "yüzde altmışımız aptal" değerlendirmesinin çok iyimser olduğunu söylememiz gerekmiyor mu?

Görüldüğü gibi "Yaşam", bize gerçekten de hergün çok canlı, çok çarpıcı, çok ilginç, çok ibret verici ve "İnanılmaz!?" Destursuz Örnekleri" sunuyor ve sunmaya devam edecek. Yeter ki sadece bakmasını değil, görmesini de bilelim.

“DESTURSUZ BAĞA GİREN PAR EXCELLENCE”

“4” defa evlendim; “4” kızkardeşim, öğrenci olarak yüzlerce kızım ve birlikte çalışmaktan onur duyduğum pek çok saygın kadın arkadaşım var. Annem ve babaannemin yanında, cicannem, ninem, halam gibi pek çok sevgili kadının kişinin şefkati ve emeği ile bir “Osmanlı Türkü” olarak büyüdüm, büyütüldüm. Daha sonra, Amerika’da “10” yıla yakın kalmama karşın; bildiğim, anladığım, kavradığım, algıladığım, içselleştirdiğim kadarı ile hep bir “Osmanlı Türkü”ü olarak kalmaya ve yaşamaya çalıştım. Ve herhalde bir “Osmanlı Türkü” olduğum ve hep böyle kalacağım için ne dilimizde, ne dinimizde, ne de toplumsal töre ve geleneklerimizde, aşağıdaki yazıda yer alan hususlara “cevaz” verebilecek, “hoşgörü” gösterebilecek bir boyuta, bir yaklaşıma, bir değerlendirmeye rastlamadım.

Ali Atıf Bir tarafından yazılmış; ancak bir “Süper - Hiper - Mega Tanıtım”, bir “Süper - Hiper - Mega Haddini Aşma”, bir “Süper - Hiper - Mega Taciz” olarak tanımlayabileceğim, bu yazıda Sayın Profesörümüz şöyle diyor:

“Kadın pedine neler oluyor?”

BİZİM evde kadın pedi pazarını derinden etkileyecek çok ilginç şeyler oluyor. Orkid kulak verse çok iyi olur. Çi-sil aylardır ‘Orkid yakıyor da yakıyor’ diye ter ter tepiniyor.

Bir Libress alıyor, bir Evy Lady deniyor, en son Kotex’te karar kılmış.. ‘Niye Kotex?’ dedim. ‘Reklamlarında ‘dünyanın en çok tutulan markası’ dedi, Orkid de ona itiraz etmedi’ şeklinde yanıt verdi. Sonra üşenmedi kalktı, gitti

banyoya elinde üç farklı pedle döndü, pedleri masanın üstüne yaydı... Ve derse başladı:

‘Üçüne de bak ne görüyorsun?’

‘Sana yol var..’

‘Yüzeylerine bak, yüzeylerine..’

‘E hepsi beyaz işte, ne bileyim ben yahu..’

‘Yahu ellesene... Bak doku farkını görmüyor musun? En yakmayanı bu işte.’

Elledim ama yine de ne, neyi, nasıl yakar pek anlayamadım. Bana da en naylon olmayan doku Kotex’inki geldi. İdeal seçim ölçütü bu mudur onu bilemem. Ama kadın pedi pazarında algıların, beklentilerin değiştiği ortada.

Artık ‘**Bununla yüzebiliyorsun, top oynayabiliyorsun, beyazları çok rahat giyebiliyorsun**’ vaatleri tarih oluyor galiba... Orkid’in başına gelenler de bir kez daha gösteriyor ki; marka olmak tabii ki önemli ama markayı ve kazanılan marka payını korumak ondan daha da önemli.”*

Böyle bir yazıyı yazmak, yazabilmek çağdaşıksa, ben “aşırı çağdışı”yım; böyle bir yazıyı yazmak, yazabilmek esneklikse, ben “aşırı katı”yım; böyle bir yazıyı yazmak, yazabilmek açık fikirlilik ise ben “aşırı bağnaz”ım. Bir kişinin kendisine en yakın bir kadını söz konusu ederek böylesine “mahrem” bir konuda yazı yazabilmesini ve açıktır ki tanıtım amacıyla Orkid / Kotex / Libress / Evy Lady gibi ürünlerin adlarını bilinçli olarak sıralamasını; hatta daha ileri giderek bu konuda sözde “Kaliteli Kontrolü” yapmasını ve tüm bunları en olağan bir şeymiş gibi anlatabilmesini gerçekten de havsalam almıyor. Onun içindir ki bu yazıyı kitabıma “Destursuz Bağa Girme”nin “En Aşırı Örneği” olarak almak zorunda kaldığım için tüm kadın ve erkek okuyucularımdan, eşimden, kızkardeşlerimden, öğrenci kızlarımdan ve kadın arkadaşlarımdan özür diliyorum.

* Ali Atif Bir. Atif Hoca’nın Not Defteri. Kadın pedine neler oluyor? 27 Ağustos 2006 tarihli Hürriyet Gazetesi.

Kamuda, özel sektörde, sivil toplum kuruluşlarında, üniversitelerde, siyaset arenasında, medyada, çokuluslu firmaların başında, uluslararası ilişkilere yön veren hükümetler üstü kuruluşlarda onlar, hep onlar, yani erkekler var. Üst düzey yöneticiler onlar, politikacılar onlar, kanaat önderleri onlar. Ve onlara göre bu son derece doğal. Çünkü -yine onlara göre- kadınlar aşırı duygusal, alıngan, kaprisli, eleştiriye tahammülü olmayan, ben-cil ve dar görüşlü yaratıklar.

Peki, o zaman -kadın milletinden farklı olan- bu, "çok yetenekli, soğukkanlı, vizyon sahibi, akıl küpü erkekler" tarafından yönetilen dünyanın daha yaşanılabilir bir dünya olması gerekmez miydi? Yağmur ormanlarının yok edilmesi, çocuk pornosu; beyaz kadın ticareti, uyuşturucu ticareti, organ ticareti, savaş planlarının hayata geçirilmesi, küresel ısınma, yolsuzluk, rüşvet ve daha nicelerinin sorumlusu kim? Dar görüşlü kadınlar mı, her alanda iktidar koltuğunda oturan ve bu koltuğu kadınlara bırakmamak için elinden gelini yapan erkekler mi?

Bir gerçek var: Erkekler bu işi beceremiyor. Artık geleneksel iş-çalışma-hizmet dünyasındaki erkek egemenliğinin, yani çağdışı eril yönetim anlayışının sonuna geliniyor. Şimdi sıra kadınlarda. Şimdi sıra, "Dişil Yönetişim"de!

MUZIR SÖYLEŞİLER

Günümüzde tüm işletmeler, tüm kurum ve kuruluşlar, tüm firmalar ve şirketler, kendilerini olumsuzluktan olumsuzluğa sürükleyen, mizah duygusundan yoksun, zeka – dil – düşünce – edep – görgü – etik – davranış özürülü, sözde yöneticilerle asalak danışmanların, kariyer falcıları ile siber pazarlamacıların, medyatik yönetici koçları ile tuzu kuru guruların bütünleşik – birleşik saldırısı ile karşı karşıya. Bu şarlatanlar, el ve sözbirliği içinde “Bizsiz yapamazsınız! Bizsiz yapamazsınız!” diye haykırarak, tam bir “Korkutma Kampanyası” ile “Vizyon Sahibi” yönetici ve yönetici adaylarını felce uğratmaya, kendilerine mahkûm etmeye çalışıyorlar. İşte bu bağlamda, “Dişil Yönetişim” adlı kitabı da tarafımızdan yayınlanmış olan Dr. Müh. Sedat Özkol; Büyük Ustamız Rahmetli Orhan Şaik Gökyay’ın “Destursuz Bağa Girenler” adlı başyapıtından esinlenerek yazdığı bu kitapta, “30” yıla yaklaşan üst düzey yöneticilik deneyimi bağlamında “Destursuz Bağa Giren” tüm şarlatanları örnekleyerek gözler önüne seriyor. “Ben Genel Müdürken” ve “İşletmelerde Kara Delikler ve Özkol Dönüşümü” başlıklı kitapları da yakında yayınevimiz tarafından yayımlanacak olan “Sedat Hoca”, böylece tüm “Vizyon Sahibi” yönetici ve yönetici adaylarına da ergeç kurumlarında ve yaşamlarında karşı karşıya kalacakları ya da kalmış oldukları şarlatanlar karşısında nasıl davranmaları; kendilerini ve kurumlarını nasıl korumaları ile ilgili, uygulamalı bilgiler veriyor; konu ile ilgili etkin bir “Yol Haritası” sunuyor. Ülkemizde kendi alanında ilk ve tek olan “Muzır Söyleşiler” kitabı gerek biçimi, gerek söylemi, gerekse özgün içeriği ile eğlendirirken eğitiyor, eğ

ISBN 9944-969-44-4

9

789944

969444

Dr.Müh. Sedat ÖZKOL